DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

2023

GENEL KÜLTÜR **KPSS**

Coğrafya

SORU BANKASI

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

5 YÜZ

Önay ÇEPE

YOUTUBE

yayınevi

Değişimin Farkında Ol

www.yargiyayinevi.com

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ 3

Coğrafi Konum - I 6

Coğrafi Konum - II 10

Coğrafi Konum - III 14

Coğrafi Konum - IV 18

Coğrafi Konum - V 22

Coğrafi Konum - VI 26

Coğrafi Konum - VII 30

Yeryüzü Şekilleri - I 34

Yeryüzü Şekilleri - II 38

Yeryüzü Şekilleri - III 42

Yeryüzü Şekilleri - IV 46

Yeryüzü Şekilleri - V 50

Yeryüzü Şekilleri - VI 54

Yeryüzü Şekilleri - VII 58

Yeryüzü Şekilleri - VIII 62

Yeryüzü Şekilleri - IX 66

İklim - I 70

İklim - II 74

İklim - III 78

İklim - IV 82

İklim - V 86

İklim - VI 90

İklim - VII 94

Nüfus ve Yerleşme - I 98

Nüfus ve Yerleşme - II 102

Nüfus ve Yerleşme - III 106

Nüfus ve Yerleşme - IV 110

Nüfus ve Yerleşme - V 114

Nüfus ve Yerleşme - VI 118

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

İÇİNDEKİLER

Ekonomik Coğrafya - I (Tarım) 122
Ekonomik Coğrafya - II (Tarım) 126
Ekonomik Coğrafya - III (Tarım) 130
Ekonomik Coğrafya - IV (Tarım) 134
Ekonomik Coğrafya - V (Hayvancılık - Ormancılık) 138
Ekonomik Coğrafya - VI (Hayvancılık - Ormancılık) 142
Ekonomik Coğrafya - VII (Enerji Kaynakları - Madenler) 146
Ekonomik Coğrafya - VIII (Enerji Kaynakları - Madenler) 150
Ekonomik Coğrafya - IX (Enerji Kaynakları - Madenler) 154
Ekonomik Coğrafya - X (Sanayi) 158
Ekonomik Coğrafya - XI (Sanayi) 162
Ekonomik Coğrafya - XII (Sanayi) 166
Ekonomik Coğrafya - XIII (Ticaret - Ulaşım - Turizm) 170
Ekonomik Coğrafya - XIV (Ticaret - Ulaşım - Turizm) 174
Ekonomik Coğrafya - XV (Ticaret - Ulaşım - Turizm) 178
Ekonomik Coğrafya - XVI (Şekilsel - İşlevsel - İstatistiki Bölgeler) 182
Ekonomik Coğrafya - XVII (Şekilsel - İşlevsel - İstatistiki Bölgeler) 186
Deneme Sınavı 190

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

1. **Aşağıda verilen illerden hangisinin daha fazla ülkeye sınırı bulunmaktadır?**

A) Edirne B) Iğdır
C) Hakkâri D) Hatay
E) Van

2. **Türkiye'nin coğrafi konumu ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Asya ve Avrupa kıtalarında toprakları bulunduğundan kıtalararası (transcontinental) bir ülkedir.
B) Yüz ölçümü açısından tüm komşu ülkelerden daha büyüktür.
C) Kuzeybatı sınırları aynı zamanda Avrupa Birliği sınırlarını oluşturur.
D) Karadeniz Ekonomik İşbirliği üyesidir.
E) Sekiz adet kara sınırı bulunan komşusu vardır.

3. **Türkiye aşağıda verilen örgütlerden hangisine üye değildir?**

A) Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı
B) Avrupa Konseyi
C) Türk Konseyi
D) G-20
E) NAFTA

4. **Türkiye'nin enlem ve boylam özellikleriyle ilgili olarak,**

I. En kuzeyi ile en güneyi arasında 6 enlem bulunur.
II. Türkiye'nin tamamı Orta Kuşak içerisinde yer alır.
III. Boylam farkından dolayı en doğusu ile en batı ucu arasında 19 dakika zaman farkı bulunur.

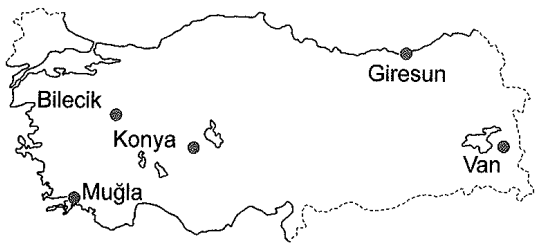
verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

5. **Coğrafi konum özellikleri göz önüne alındığında aşağıda verilen kentlerden hangisinde gün içinde Güneş'in en tepeye ulaştığı an daha erken yaşanır?**

A) Elazığ B) Uşak C) Burdur
D) Bursa E) Antalya

6. Türkiye haritasında beş kentin yerleri işaretlenerek gösterilmiştir.

Coğrafi konumları dikkate alındığında verilen kentlerden hangisinde 21 Haziran ile 21 Aralık tarihlerinde yaşanan gündüz süreleri farkının daha fazla olacağı söylenebilir?

A) Bilecek B) Muğla C) Konya
D) Giresun E) Van

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

1. Verilen illerden Edirne'nin 2 (Yunanistan - Bulgaristan), Hakkâri'nin 2 (Irak - İran), Hatay'ın 1 (Suriye) ve Van'ın (İran) ile sınırı bulunur.

   Iğdır il sınırlarında ise Ermenistan, Nahçıvan (Azerbaycan) ve İran yani 3 ülke sınırı bulunur.

   Yanıt: B

2. - Türkiye, birden fazla kıtada toprağı bulunduğu için kıtalararası (transcontinental) bir ülkedir.
   - Kuzeybatısında AB üyesi olan Bulgaristan ve Yunanistan yer aldığından bu sınır aynı zamanda Avrupa Birliği sınırıdır.
   - Türkiye 1992 yılında kurulan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatının kurucularındandır.
   - Türkiye'nin Bulgaristan, Yunanistan, Gürcistan, Ermenistan, Nahçıvan, İran, Irak ve Suriye olmak üzere sekiz kara sınırı olan komşusu vardır.
   - Ancak Türkiye yüz ölçümü bakımından tüm komşularından büyük değildir. İran yüz ölçümü olarak Türkiye'den büyüktür.

   Yanıt: B

3. NAFTA (Kuzey Amerika Serbest Ticaret Antlaşması) 1992'de ABD, Kanada ve Meksika arasında imzalanarak kurulan bir örgüttür. Türkiye bu örgüte üye değildir.

   Yanıt: E

4. Türkiye 36° - 42° kuzey paralelleri arasında yer alır. Bu nedenle,
   - En kuzeyi ile en güneyi arasında 6 enlem bulunur.
   - Tamamı Orta Kuşak içerisinde yer alır.

   Ancak Türkiye'nin en doğusu ile en batısı arasında 19 meridyen bulunur ve her meridyen arası 4 dakika olduğundan iki uç arasında 19 x 4 = 76 dakika zaman farkı bulunur.

   Yanıt: C

5. Gün içinde Güneş'in en tepeye ulaştığı an öğle vaktidir. Dünyanın dönüş yönünden dolayı daha doğuda yer alan kentlerde güneş daha erken tepe noktasına ulaşır.

   Verilen kentler arasında en doğuda yer alanı Elazığ olduğundan güneşin gün içinde en tepede olduğu bu an en erken Elazığ'da yaşanır.

   Yanıt: A

6. Gece ile gündüz arası fark ekvator üzerinde en azdır. Bu fark kutuplara doğru artar. Verilen şehirler düşünüldüğünde bu farkın en az olduğu Muğla, en fazla olduğu ise Giresun'dur.

   Yanıt: D

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

7. Matematik konum nedeniyle Türkiye'de güneye doğru gidildikçe deniz suyu sıcaklığı artmaktadır.

Buna göre aşağıda verilen körfezlerden hangisinde deniz suyu sıcaklığı daha fazladır?

A) Erdek B) Saros

C) Çandarlı D) Gemlik

E) Gökova

8. **Haziran ayı içinde araştırma yapan bir gözlemci bir haftalık bir süreçte önce gündüzlerin uzadığını daha sonra ise kısaldığını gözlemlemişse bu gözlem haziran ayının hangi gün aralığında yapılmış olmalıdır?**

A) 1-8 Haziran B) 10-17 Haziran

C) 23-30 Haziran D) 20-27 Haziran

E) 13-20 Haziran

9.

Haritada yaklaşık olarak aynı meridyen üzerinde yer alan beş ayrı alan işaretlenerek gösterilmiştir.

21 Mart günü bu kentlerin tamamından 200 km doğuya doğru hareket edilirse hangi kentte Güneş'in daha erken batacağı söylenebilir?

A) I B) II C) III

D) IV E) V

10. **Türkiye'de bulunduğu kentten kuzeye doğru hareket eden bir kişi ulaştığı kent için,**

I. Gölge boyları kısalmıştır.

II. Gurup ve tan süreleri uzamıştır.

III. Yerel saati daha geridir.

gibi durumlardan hangilerini yaşadığı söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) I, II ve III

11. Tokat'ta yaşayan Özgür yaz tatili için Antalya'ya gelmiştir.

Bu süreçte Özgür'ün;

I. Gündüzlerin daha uzun olduğu,

II. Gölge boylarının daha kısa olduğu,

III. Çizgisel hızın daha fazla olduğu

ifadelerinden hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) II ve III E) I, II ve III

12. **Aşağıda verilen sınırlarımızdan hangisinin tamamı doğal koşullar kullanılarak oluşturulmuştur?**

A) Ermenistan B) Suriye

C) Irak D) İran

E) Bulgaristan

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

7. Verilen körfezlerden Erdek ve Gemlik Marmara Denizi'ndedir. Çandarlı İzmir, Saros ise Trakya'da yer alır.

Verilen körfezler arasında Gökova daha güneyde yer alır.

Doğru E

8. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de yer aldığından Türkiye'de 21 Hazirana kadar gündüzler uzar ve bu tarihten sonra gündüzler kısalmaya başlar. Verilen tarih aralıklarına bakıldığında gündüzlerin uzadığı tarih 21 Haziran öncesi ve kısaldığı tarih 21 Haziran sonrasıdır. Bu nedenle tarih aralığı 20-27 Haziran olmalıdır.

Doğru D

9. Meridyenler arası mesafe ekvatorda en fazlayken kutuplara doğru daralır. Bu nedenle kutuplara daha yakın alanlarda doğuya gidilirse daha çok meridyen geçileceği için kuzeyde hareket edilen noktadan gidilirse daha doğuda bir meridyene ulaşılır. Daha doğuda Güneş daha erken batar.

Doğru A, B, C ve D

10. Türkiye'de kuzeye gidilirse
    - Gölge boyları uzar.
    - Gurup ve tan süreleri uzar.
    - Yerel saat aynı meridyen üzerindeki noktalarda aynı kalır.

Doğru B, C ve D

11. Tokat Antalya'ya göre daha kuzeyde yer alır. Bu nedenle Tokat'tan Antalya'ya gidilince güneye gidilmiş olur. Türkiye'de daha güneye gidilirse
    - Gölge boyları kısalır
    - Çizgisel hız artar.

Ancak yaz aylarında kuzeye doğru gündüzler uzar, güneye doğru kısalır. Yaz aylarında güneye gidilirse gündüz süreleri kısalır.

Doğru A, B, C ve D

12. Türkiye - İran sınırı 1639'da Kasr-ı Şirin Antlaşmasıyla çizilmiştir. Sınır oluşturulurken su bölümü çizgisi kullanılmıştır. Bu çizgi dağların sırtlarından geçer bu nedenle doğaldır.

Doğru D

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

1. **Türkiye'de herhangi bir kente ait coğrafi koordinatlar verilecek olursa aşağıdaki paralel ve meridyenlerden hangisine ihtiyaç duyulacağı söylenemez?**

A) 37° doğu meridyeni
B) 41° kuzey paraleli
C) 38° kuzey paraleli
D) 27° doğu meridyeni
E) 44° kuzey paraleli

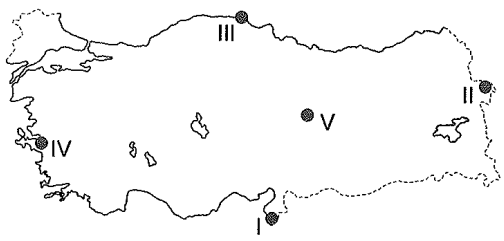
2. Gümüşhane'nin Antalya'dan daha doğuda yer aldığı bilinmektedir.

Buna göre,

I. Antalya'da yerel saat Gümüşhane'den daha geridir.
II. Antalya'ya Güneş ışınları daha büyük açıyla gelir.
III. Gümüşhane'de yıl boyunca öğle vakti daha erken yaşanır.

yargılarından hangilerine kesin olarak ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve III
E) II ve III

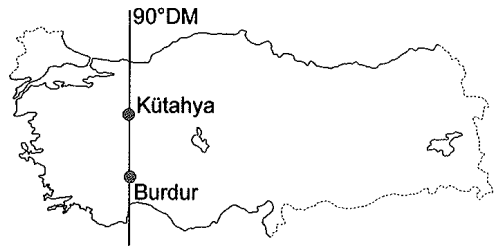
3.

- 21 Aralık'ta gündüz süresi en kısadır.
- Yıl boyunca yerel saati en geridedir.
- Kutup Yıldızı'nı en dar açıyla görür.
- Başlangıç meridyenine en uzaktır.

Bu özellikler haritada numaralanmış alanlarla eşleştirilirse kaç numaralı alan bu eşleşmenin dışında kalır?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

YARGI YAYINEVİ

4.

Kütahya ve Burdur kentleri yaklaşık olarak aynı meridyen üzerinde yer alırlar.

Buna göre aşağıda verilen özelliklerden hangisinin iki kentte yıl boyunca ortak yaşanacağı söylenemez?

A) Yerel saat
B) Öğle vakitleri
C) Gün içinde Güneş'in en tepede olduğu an
D) Güneş'in doğuş saati
E) Başlangıç meridyeniyle aralarındaki zaman farkı

5. **Aşağıda verilen özelliklerden hangisi Türkiye'nin göreceli (özel) konumunun bir sonucudur?**

A) Antalya'da kış mevsiminde cephesel yağışların görülmesi
B) Muğla'da deniz suyu sıcaklığının Rize'den fazla olması
C) Amik Ovası'nda tarım ürünlerinin Sakarya Ovası'ndan erken olgunlaşması
D) Bitlis'te 21 Haziran'dan sonra gölge boylarının uzamaya başlaması
E) Siirt'te sıcaklık farklarının Bartın'dan fazla olması

6. **Aynı boylam üzerinde yer alan kentler için yıl boyunca,**

I. Yerel saatler aynı olur.
II. Güneş aynı anda batar.
III. Bulundukları saat dilimleri aynı olur.
IV. Öğle vakti aynı anda yaşanır.

bilgilerinden hangilerinin doğru olacağı söylenebilir?

A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) I, II ve III
E) I, III ve IV

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

1. Türkiye'nin coğrafi koordinatları 36° - 42° kuzey paralelleri ile 26° - 45° doğu meridyenleridir. Bu nedenle Türkiye'nin herhangi bir yerinden 44° kuzey paraleli geçmez. 44° kuzey paraleli Türkiye'nin kuzeyinde kalır.

E

2. Daha doğuda yer aldığı için Gümüşhane'de Antalya'ya göre;
   - Yerel saat her zaman daha ileridir.
   - Öğle vakti her zaman daha erken yaşanır.
   - Gün içinde Güneş'in en tepede olduğu ve gölge boyunun en kısa olduğu an her zaman daha önce yaşanır.

   Güneş ışınları geliş açısı için verilen kentlerin enlemleri bilinmelidir. Soruda sadece verilen özellik dediğinden bu konuyla ilgili bir şey söylenemez.

D

3. - 21 Aralık'ta en kısa gündüz yaşanan alan en kuzeyde olan III'tür.
   - Yıl boyunca yerel saati geri olan en batıdaki IV'tür.
   - Kutup Yıldızı'nı en dar açıyla gören en güneydeki I'dir.
   - Başlangıç meridyenine en uzak olan en doğuda yer alan II'dir.

   Bu bilgiler eşleştirildiğinde V numaralı alan açıkta kalır.

E

4. A, B, C ve E seçeneklerinde verilen özellikler aynı meridyen üzerindeki kentlerde yıl boyunca aynıdır. Ancak aynı meridyen üzerindeki kentlerde Güneş sadece 21 Mart ve 23 Eylül'de aynı anda doğar ve batar. Yıl boyunca aynı olan özellik istenildiğinden Güneş'in doğuşu ya da batışı yıl boyunca aynıdır, denilemez.

D

5. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen özellikler Türkiye'nin mutlak konumunun bir sonucudur. Ancak Siirt'te sıcaklık farklarının Bartın'dan fazla olması bu kentlerin denizellik karasallık özelliklerine yani göreceli (özel) konumuna bağlıdır. Siirt karasal özellikler gösterdiği için Siirt'te sıcaklık farkları denizel olan Bartın'dan daha fazladır.

E

6. Aynı boylam üzerinde yer alan kentler için;
   - yerel saat
   - öğle vakti
   - gün içinde Güneş'in en tepede olduğu ve gölge boyunun en kısa olduğu an,
   - bulunulan saat dilimleri

   yıl boyunca aynıdır.

   Ancak eksen eğikliği nedeniyle Güneş aynı anda doğup batmaz. Güneşin aynı anda doğup battığı tarihler aynı boylamda sadece 21 Mart ve 23 Eylül'dür.

E

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

7. Türkiye Dünya üzerinde 36° - 42° kuzey paralelleri ile 26° - 45° doğu meridyenleri arasında yer alır.

Buna göre aşağıda verilen noktalardan hangisinden Türkiye'ye ulaşmak için kuzeybatıya gidilmelidir?

A) 48°D – 26°G
B) 28°B – 15°K
C) 10°B – 26°G
D) 60°D – 60°K
E) 0° – 70°K

8. **Türkiye ve komşularının boylam özellikleri düşünüldüğünde aşağıda verilen özelliklerden hangisinin doğru olacağı söylenemez?**

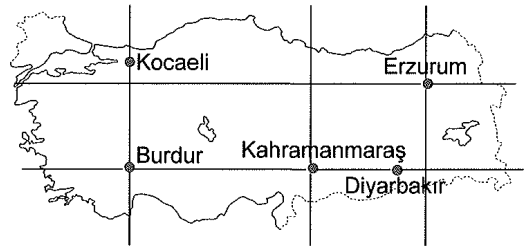
A) Türkiye ve Suriye'de bazı kentlerin yerel saatleri aynıdır.
B) Türkiye'nin büyük bir bölümünde yerel saat Irak'tan geridir.
C) Türkiye'de yerel saat iki kara komşusuna göre daha ileridir.
D) Türkiye'nin büyük bir bölümünde yerel saat Gürcistan'dan geridir.
E) Suriye'de bazı kentlerin yerel saati Türkiye'nin tamamına göre daha ileridir.

9. **Türkiye'nin mutlak konum özellikleriyle ilgili olarak verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Türkiye'nin Ekvator'a olan uzaklığı kutuplara olan uzaklığından daha azdır.
B) Başlangıç meridyeni Türkiye'nin batısında kalır.
C) Türkiye dönenceler dışında kaldığından bakı yönü güneydir.
D) Türkiye'nin doğusu ile batısı arasındaki zaman farkı 76 dakikadır.
E) Türkiye, Orta Kuşak'ta yer aldığı için yıl boyunca batı rüzgârlarının etkisindedir.

YARGI YAYINEVİ

10.

Türkiye'de beş ayrı kentin yaklaşık olarak bulundukları paralel ve meridyenler gösterilmiştir.

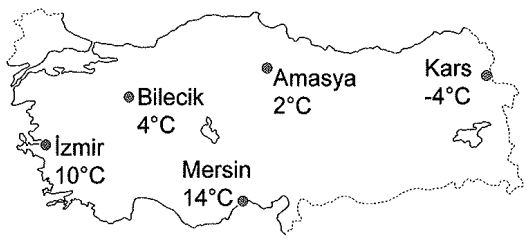
Buna göre aşağıda verilen özelliklerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

A) Burdur ve Kocaeli'nin yıl boyunca yerel saatleri aynıdır.
B) 23 Eylül'de Güneş en erken Erzurum'da doğar.
C) Kahramanmaraş ve Diyarbakır'da yıl boyunca gece-gündüz süre farkları eşittir.
D) Yıl boyunca en uzun gölgeler Kocaeli'nde oluşur.
E) Çizgisel hızın en fazla olduğu kent Kocaeli'dir.

11. **Aşağıda verilen durumlardan hangisi Türkiye'nin son yüzyılda jeopolitik öneminin artmasında daha çok etkili olmuştur?**

A) Orta Doğu'da petrol ve doğal gaz rezervlerinin bulunması
B) İstanbul Boğazı'na sahip olması
C) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
D) Asya ve Avrupa'yı bağlayan bir köprü konumunda olması
E) Fırat ve Dicle gibi önemli su kaynaklarına sahip olması

12.

Yukarıdaki haritada verilen kentlerin coğrafi konum özellikleri dikkate alınınca hangi iki kent arasında yaşanan sıcaklık farkının nedeni sadece enlemdir?

A) Bilecik ile Kars
B) Mersin ile Amasya
C) İzmir ile Bilecik
D) Mersin ile İzmir
E) İzmir ile Kars

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

7. Türkiye'ye gitmek için kuzeybatıya gidilecekse bu nokta Türkiye'nin güneydoğusunda yani hem daha güneyde hem de daha doğuda olmalıdır. Verilen seçenekler incelendiğinde 48° doğu, Türkiye'nin daha doğusunda ve 26° güney, Türkiye'nin daha güneyindedir.

Cevap: A

8. Suriye, Türkiye'nin güneyinde doğu - batı doğrultulu olarak çok daha dar bir alana sahiptir. Türkiye'nin en doğusu Suriye'ye göre daha doğuda yer almaktadır. Suriye'nin Türkiye'den daha doğuda bir toprağı bulunmaz. Bu nedenle Suriye'de hiçbir kentin yerel saati Türkiye'nin tamamına göre daha ileri bir saatte olamaz.

Cevap: E

9. Türkiye'nin mutlak konumuna ait A, B, D ve E seçeneklerinde verilen özellikler doğrudur. Ancak Türkiye'de bakı yönlerinin güney olmasının nedeni Türkiye'nin dönenceler dışında olması değil, Kuzey Yarım Küre'de ve Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde olmasıdır.

Cevap: C

10. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen özellikler doğrudur. Çizgisel hız Dünya'nın şeklinden dolayı en fazla Ekvator'dadır ve kutuplara doğru azalır. Bu nedenle en fazla Türkiye'nin güneyindedir. Harita incelendiğinde Kocaeli en kuzeyde yer alan kenttir. Bu nedenle haritadaki kentler arasında çizgisel hızı en fazla olan değil, en az olan kent Kocaeli'dir.

Cevap: E

11. Soruda son yüzyılda jeopolitik önemi arttıran bir özellik sorulmaktadır. B, C, D ve E seçeneklerinde verilen durumlar Türkiye için tarihin her döneminde önemliydi. Ancak petrol ve doğal gaz son yüzyılda önem kazanmıştır. Türkiye'nin, petrol ve doğal gaz tüketimi fazla olan Avrupa'yla petrol ve doğal gaz rezervleri fazla olan Orta Doğu arasında kalmış olması son yüzyılda jeopolitik önemini daha da arttırmıştır.

Cevap: A

12. Verilen kentlerin sıcaklıkların farklı olmasında sadece enlem etkisi aranacaksa bu iki kent de kıyıda yer almalıdır. Çünkü kıyıda yer alan kentlerin denizellik ve yükselti özellikleri de aynı olacağından sıcaklıklarının farklı olmasında tek neden enlem olacaktır.

Cevap: D

YARGI YAYINEVİ

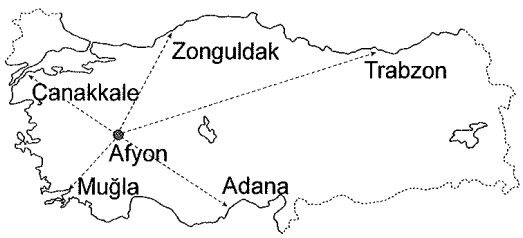
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

1. **Yıl boyunca gündüz süreleri aynı olan Türkiye'deki iki kent için,**

I. Aynı uzunluktaki cisimlerin gölge boyları aynıdır.
II. Kutup dairesine olan uzaklıkları aynıdır.
III. Sıcaklık ortalamaları aynıdır.

özelliklerinden hangileri kesin olarak söylenebilir?

A) Yalnız II B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

2.

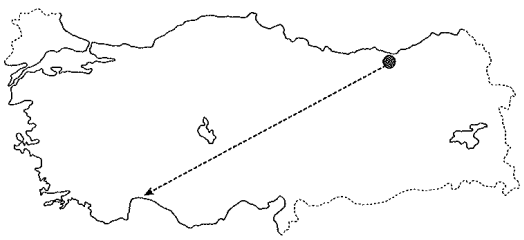
Ocak ayında Afyon'dan yola çıkan Kıvanç ulaştığı kentte;

- gündüz sürelerinin daha uzun,
- yerel saatin daha geri

olduğunu gözlemlemiştir.

Buna göre Kıvanç hangi kente gitmiştir?

A) Muğla B) Çanakkale
C) Zonguldak D) Adana
E) Trabzon

3.

Yukarıdaki haritada verilen ok yönünde gidildiğinde;

I. Gurup ve tan süreleri artar.
II. Gölge boyları kısalır.
III. Güneş ışınları geliş açısı büyür.

hangilerinin gözlemlenebileceği söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

4. Mersin'de araştırma yapan bir grup, araştırmayı yaptıkları ay boyunca;

- gündüz sürelerinin gece sürelerinden daha uzun olduğunu
- gündüz sürelerinin her gün daha da uzadığını

gözlemlemiştir.

Buna göre bu gözlem hangi ay içinde yapılmıştır?

A) Şubat B) Mayıs
C) Ağustos D) Kasım
E) Aralık

5. Gölge boyları ile Güneş ışınları geliş açısı arasında ters orantı vardır.

Buna göre aynı boyda bir cismin aşağıda verilen kent ve tarihlerden hangisinde gölge boyunun daha kısa olacağı söylenebilir?

A) Hatay – 21 Haziran
B) Aydın – 3 Ocak
C) Sinop – 21 Haziran
D) Iğdır – 21 Mart
E) Antalya – 21 Aralık

6. **Aşağıda verilen özelliklerden hangisi Türkiye'nin mutlak konum sonuçları arasında gösterilebilir?**

A) Üç kıtanın birbirine en yakın olduğu yerde bulunması
B) Alp-Himalaya dağ oluşumu (orojenezi) üzerinde yer alması
C) Yeraltı kaynakları çeşidi açısından zengin olması
D) Güney kıyılarında Akdeniz ikliminin görülmesi
E) İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahip olması

7. **Aşağıda verilen kentlerden hangisinde yıl içinde yaşanan en uzun gündüz ile en kısa gündüz arasındaki fark daha fazladır?**

A) Isparta B) Konya
C) İzmir D) Sinop
E) Sivas

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

1. Çizgisel hız sadece aynı enlem üzerinde yer alan alanlarda aynıdır. Bu nedenle bu iki kentin aynı enlemde olduğu anlaşılır. Aynı enlem üzerindeki alanların,
   - Kutup Dairesi'ne (66° 33') uzaklıkları aynıdır.
   - Aynı uzunluktaki cisimlerin gölge boyları aynıdır.

   Ancak sıcaklık sadece enleme bağlı değildir. Kentlerin yükselti ve denizellik karasallık özellikleri bilinmediğinden sıcaklıkla ilgili kesin bir yargıya ulaşılamaz.

   C

2. - Ocak ayında gündüz sürelerinin daha uzun olabilmesi için daha güneye
   - Yerel saatin daha geri olabilmesi için daha batıya gidilmelidir.

   Verilen iki özellik düşünüldüğünde Kıvanç, Afyon'a göre daha güneybatıda olan Muğla'ya gitmiştir.

   A

3. Haritada gösterilen ok Türkiye'de kuzeyden güneye doğru gitmeyi ifade etmektedir.

   Türkiye'de güneye gidildikçe

   II. Gölge boyları kısalır.

   III. Güneş ışınları geliş açısı büyür.

   Ancak gurup ve tan süreleri Ekvator'da en kısadır. Bu nedenle bu süreler artar denilemez.

   E

4. Gündüz sürelerinin Türkiye'de daha uzun olduğu aylar nisan, mayıs, haziran, temmuz ve ağustostur. Gündüz sürelerinin uzadığı aylar ise ocak, şubat, mart, nisan ve mayıstır.

   İstenen bu iki özelliğin de görülebilmesi için bulunulan ay iki listemizde de olmalıdır. Seçenekler arasında bu iki özelliğin birden görüldüğü ay mayıstır.

   B

5. Türkiye, Kuzey Yarım Küre'nin Orta Kuşak'ında yer aldığından Türkiye'de her zaman daha güneyde yer alan Hatay'da gölge boyları diğer kentlerde oluşan gölge boyundan daha kısadır. Yıl içinde Güneş ışınları en büyük açıyla 21 Haziran günü gelir. Bu nedenle gölge boylarının en kısa olduğu gün 21 Haziran'dır. Bu iki özellik birleştirildiğinde Türkiye'de en kısa gölgeler 21 Haziran'da, Hatay'da oluşur.

   A

6. A, B, C ve E seçeneklerinde verilen özellikler Türkiye'nin göreceli (özel) konumuna bağlıdır. Ancak güney kıyılarında Akdeniz ikliminin görülmesi Türkiye'nin, Orta Kuşak'ta olmasına yani Türkiye'nin enlem özelliklerine bağlıdır.

   D

7. Gece gündüz süreleri arasındaki en az fark Ekvator'dadır. Bu fark kutuplara gidildikçe artar. Bu nedenle bu farkın Türkiye'de en fazla olduğu kent en kuzeyde yer alan Sinop'tur.

   D

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

8. Çanakkale ve Erzurum kentleri yıl boyunca Güneş ışınlarını aynı açıyla alırlar.

Buna göre bu iki kent için aşağıda verilen özelliklerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

A) Yükselti ortalamaları aynıdır.
B) Nem oranları aynıdır.
C) Yerel saatleri aynıdır.
D) Ekvator'a olan kuş uçuşu uzaklıkları aynıdır.
E) Jeolojik yapıları aynıdır.

9. Temmuz ayında Muş'tan yola çıkan Aleyna ulaştığı kentte;
- yerel saatin daha geri,
- gündüz süresinin daha uzun

olduğunu gözlemlemiştir.

Buna göre Aleyna aşağıdakilerin hangisine gitmiş olabilir?

A) Siirt B) Artvin C) Samsun
D) Muğla E) Adana

10. **Aynı enlem üzerinde yer alan kentlerde;**

I. öğle vakti,
II. Güneş ışınları tutulma oranı,
III. gece süreleri,
IV. gölge boyları

gibi özelliklerden hangilerinin aynı olacağı söylenemez?

A) Yalnız I B) I ve IV
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

11. **Türkiye'nin coğrafi özellikleri düşünüldüğünde aşağıda verilen kent çiftlerinden hangi ikisinin yerel saat farkının daha fazla olacağı söylenir?**

A) İzmir - Gümüşhane
B) Ankara - Kırşehir
C) Diyarbakır - Rize
D) İstanbul - Muğla
E) Samsun - Adana

YARGI YAYINEVİ

12. **Türkiye'de 23 Eylül - 21 Mart tarihleri arasında gözlem yapan bir grup bu zaman aralığında aşağıda verilen durumlardan hangisini gözlemlemiş olamaz?**

A) En uzun gece yaşanmıştır.
B) En uzun gölge boyu ölçülmüştür.
C) Güneş ışınlarının en küçük açıyla geldiği an yaşanmıştır.
D) Gündüz süreleri önce kısalmış, sonra uzamıştır.
E) Sürenin ilk yarısında gündüzler, ikinci yarısında geceler daha uzun yaşanmıştır.

13.

21 Aralık günü haritada verilen kentlerden hangisinde gece süresinin daha kısa olacağı söylenebilir?

A) Manisa B) Kilis C) Kütahya
D) Ağrı E) Zonguldak

14. **Aşağıda verilen durumlardan hangisinin oluşumunda sadece enlem özelliklerinin etkili olduğu söylenebilir?**

A) Muğla'ya İzmir'den fazla yağış düşmesi
B) Mardin'de yaz sıcaklık ortalamalarının Çanakkale'den fazla olması
C) Türkiye'de hiçbir zaman 24 saat ve üzerinde gecelerin yaşanmaması
D) Antalya'da sıcaklık ortalamalarının Erzurum'dan yüksek olması
E) Türkiye'de bitki çeşitliliğinin fazla olması

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

8. Güneş ışınları enleme bağlı olarak Ekvator'dan kutuplara doğru küçülür ve aynı enlem üzerinde yer alan kentlerde Güneş ışınlarının düşme açısı da aynıdır. Erzurum ve Çanakkale kentleri aynı enlem üzerinde yer alıyorsa bu iki kentin Ekvator'a (başlangıç paraleline) olan uzaklıkları da aynı olur.

D

9. Aleyna'nın ulaştığı kentte;
   - yerel saatin daha geri olması Aleyna'nın batıya,
   - gündüz süresinin temmuz ayında daha uzun olması Aleyna'nın daha kuzeye

   gitmesiyle yaşanabilir. Yani gidilen kent Muş'a göre hem daha kuzeyde hem de daha batıda olmalıdır.

   Verilen kentlerden Siirt, Muğla ve Adana daha güneyde, Artvin ise daha doğuda olduğundan bu kentler olamaz. Aleyna Muş'a göre kuzeydoğuda yer alan Samsun'a gitmiş olmalıdır.

C

10. Aynı enlem üzerindeki kentlerde II, III ve IV numaralı öncüllerde verilen özellikler aynıdır. Ancak öğle vakitleri enlem değil, boylama bağlı bir sonuçtur ve dolayısıyla aynı enlem üzerindeki kentlerde aynı olamaz.

A

11. Verilen kentlerin boylam değerleri düşünüldüğünde doğu-batı doğrultusunda birbirine en uzak kentlerin İzmir ile Gümüşhane olduğu görülür. Bu nedenle bu iki kentin boylam farkı da yerel saat farkı da diğer kentlerden daha fazladır.

A

12. 23 Eylül ile 21 Mart ayları arasında; Güneş ışınlarının en küçük açıyla geldiği, gölgelerin en uzun olduğu ve en uzun gecenin yaşandığı 21 Aralık tarihinde gözlemlenir. Yine 23 Eylül'den 21 Aralık'a kadar gündüzler kısalıp 21 Aralık'tan sonra gündüzler uzar. Oysa Türkiye, Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için Türkiye'de 23 Eylül'den itibaren geceler gündüzlerden uzun olmaya başlar ve 21 Mart'a kadar da hep geceler, gündüzlerden uzun olur.

E

13. 21 Aralık günü güneye gidildikçe gündüzler uzar ve geceler kısalır. Bu nedenle en kısa gece en güneyde yer alan Kilis'te yaşanır.

B

14. - Muğla'nın, İzmir'den fazla yağış almasında dağların uzanışı,
   - Mardin'in, Çanakkale'den sıcak olmasında enlem ve karasallık,
   - Antalya'nın, Erzurum'dan sıcak olmasında enlem ve yükselti,
   - Türkiye'de bitki çeşitliliğinin fazla olmasında enlem ve yer şekilleri, denizellik

   gibi etkenler rol oynamıştır.

   Ancak bir yerde yaşanan gece ve gündüz süreleri sadece o yerin enleminden etkilenmektedir.

C

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

1. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin Orta Kuşak'ta yer almasının sonuçları arasında gösterilemez?**

A) Yıl içinde sıcaklık değişiminin çok fazla yaşanması
B) Kış mevsiminde cephesel yağışların görülmesi
C) Kuzeyden gelen rüzgârların sıcaklığı azaltıcı etki yapması
D) Batı rüzgârlarının etkisinin görülmesi
E) Akdeniz ikliminin görülmesi

2. **Türkiye'de gölge boylarının uzamaya başladığı tarih ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Bu tarihte en uzun gündüz Sinop'ta yaşanır.
B) Bu tarihten sonra Güneş ışınları geliş açısı küçülmeye başlar.
C) Bu tarihte yaşanan gece süresi gündüz süresinden daha kısadır.
D) Bu tarihte Kuzey Yarım Küre'de kış gün dönümü yaşanır.
E) Bu tarihten sonra gündüz süreleri kısalmaya başlar.

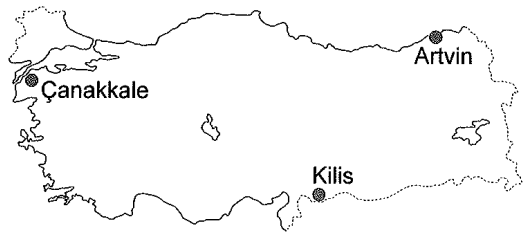
3. **Yıl boyunca yerel saatleri ile ulusal saatleri arası zaman farkları aynı olan iki kent için aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?**

A) Aynı enlem üzerinde yer alırlar.
B) Başlangıç meridyenine uzaklıkları aynıdır.
C) Öğle vakitlerini yıl boyunca aynı anda yaşarlar.
D) Aynı bölgede yer alırlar.
E) Gölge boyları yıl boyunca aynıdır.

4. **Türkiye coğrafi konum özellikleri düşünüldüğünde, Türkiye'nin aşağıdaki komşularından hangisinin Ekvator'a olan kuş uçuşu uzaklığının Türkiye'ye göre daha fazla olduğu söylenebilir?**

A) Suriye B) Irak
C) Bulgaristan D) Yunanistan
E) İran

YARGI YAYINEVİ

5.

Haritada yerleri işaretlenerek gösterilen kentlerin matematik konum özellikleriyle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

A) Kilisin yerel saati Artvin'den daha ileridir.
B) Temmuz ayında en uzun gündüzler Çanakkale'de yaşanır.
C) Artvin'in çizgisel hızı Çanakkale'den fazladır.
D) 21 Aralık tarihinde en uzun gölgeler Kilis'te oluşur.
E) Yerel saati ile ulusal saati arasında en az farkı olan kent Artvin'dir.

6. **Türkiye'nin yerel saat ve ulusal saat özellikleri ile ilgili olarak,**

I. Yıl boyunca üçüncü saat diliminin saati ulusal saat olarak kullanılır.
II. En doğusu ve en batısı arasında 19 dakikalık zaman farkı bulunur.
III. Doğuya gidildikçe yerel saat ile ulusal saat arasındaki fark azalır.

bilgilerinden hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

7. **Aşağıda verilen özelliklerden hangisi Türkiye mutlak konumunun beşerî hayat üzerindeki etkisine örnek olarak gösterilemez?**

A) Tarım ürünleri çeşitliliğinin fazla olması
B) Güneş enerjisi potansiyelinin fazla olması
C) Sağlık turizmi potansiyelinin fazla olması
D) Zeytin tarımı yapılabilmesi
E) Kıyı turizminin gelişmiş olması

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

1. Türkiye, Orta Kuşak'ta yer aldığı için Tür-kiye'de
   - Dört mevsim belirgin olarak yaşanır. (yıl içinde sıcaklık değişiminin çok fazla yaşanması)
   - Kış mevsiminde cephesel yağışlar görülür.
   - Batı rüzgârlarının etkisi görülür.
   - Akdeniz iklimi ve buna bağlı olarak maki bitki örtüsü görülür.

   Ancak Türkiye'de kuzey sektörlü rüzgârların sıcaklığı azaltması Türkiye'nin Orta Kuşak'ta olduğunu değil, Kuzey Yarım Küre'de olduğunu gösterir.

   C

2. Türkiye'de gölge boylarının uzamaya başladığı tarih, gölge boylarının en kısa olduğu tarih yani 21 Haziran tarihidir. Bu tarihte,
   - Güneş ışınları en büyük açıyla gelir ve bu tarihten sonra küçülmeye başlar.
   - Gölge boyları en kısadır ve uzamaya başlar.
   - Gündüz süreleri en uzundur ve kısalmaya başlar.
   - Yaz mevsimi yaşandığı için dünya üzerindeki her yerde kuzeye doğru gündüzler uzar.

   21 Haziran tarihi Kuzey Yarım Küre'de kış değil, yaz gündönümüdür.

   D

3. Yerel saati ile ulusal saati arası fark yıl boyunca aynı olabilmesi için bu kentle aynı boylam üzerinde yer almalıdır.

   Aynı boylam üzerindeki kentlerde yıl boyunca;
   - yerel saat,
   - öğle vakti,
   - Güneş'in gün içinde en tepede olduğu ve gölgenin en kısa olduğu an aynıdır.

   C

4. Verilen komşu ülkeler arasında Ekvator'a en uzak olanı Türkiye'nin kuzeydoğusunda yer alan Bulgaristan'dır.

   C

5. - Kilis Artvin'e göre daha batıda olduğundan yerel saati Artvin'den geridir.
   - Temmuz ayında kuzeye doğru gündüz süreleri uzar. Bu nedenle en uzun gündüz Çanakkale'de değil, Artvin'de yaşanır.
   - Çizgisel hız Ekvator'da en fazladır. Bu nedenle Çanakkale'de çizgisel hız Artvin'dekinden daha fazladır.
   - Ekvator'dan kutuplara doğru gidildikçe gölge boyları uzar. Verilen kentler arasında Ekvator'a en yakın olan Kilis olduğundan bu kentte tüm tarihlerde gölge boyları daha kısadır.
   - Artvin daha doğuda yer aldığı için yerel saati ulusal saati arası farkı daha azdır.

   E

6. Türkiye yerel saat ve ulusal saat özellikleri ile ilgili verilen bilgilerden,
   - I. cümledeki "Yıl boyunca üçüncü saat diliminin saati ulusal saat olarak kullanılır." ifadesi doğrudur.
   - II. cümledeki "En doğusu ve en batısı arasında 19 dakikalık zaman farkı bulunur." ifadesi yanlıştır. Türkiye'nin en doğusu ve en batısı arasında 19° boylam farkı 76′ zaman farkı vardır.
   - III. cümledeki "Doğuya gidildikçe yerel saat ile ulusal saat arasındaki fark azalır." ifadesi doğrudur. Çünkü Türkiye'de en doğuda bulunan meridyenin (45° doğu) yerel saati ulusal saat olarak kullanılır.

   C

7. A, B, D ve E seçeneklerinde verilen özellikler Türkiye'nin Orta Kuşak'ta olmasının ve daha çok Ekvator'a yakın enlemlerde olmasının sonuçlarıdır. Ancak sağlık turizmi potansiyeli Türkiye'nin genç yapılı bir ülke olmasına yani jeolojik yapısına bağlıdır. Bu durum, özel konuma bağlı bir özelliktir.

   C

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

8. **Türkiye bölgelerinin coğrafi konum özellikleri düşünüldüğünde hangi bölgelerde sırasıyla boylam ve enlem farklarının bölge içinde daha fazla olduğu söylenebilir?**

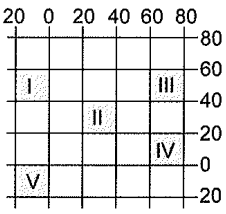
A) Karadeniz – Akdeniz
B) İç Anadolu – Ege
C) Akdeniz – Ege
D) Karadeniz – Doğu Anadolu
E) Doğu Anadolu – İç Anadolu

9. Ankara'dan yola çıkan Beren Ankara'ya göre daha kuzeydoğuda bulunan Gümüşhane'ye gittiğinde gündüz sürelerinin Ankara'dan daha uzun olduğunu ve burada kaldığı günlerde gündüzlerin her geçen gün daha da uzadığını gözlemlemiştir.

Buna göre Beren bu gözlemi hangi ay içinde yapmıştır?

A) Kasım B) Mayıs C) Şubat
D) Ekim E) Ağustos

10.

Haritada belirli alanların coğrafi koordinatları taranarak gösterilmiştir.

Türkiye'nin 36° - 42° kuzey paralelleri ve 26° - 45° doğu meridyenleri arasında yer aldığı bilindiğine göre Türkiye'nin taralı olan bölgelerden hangisi içinde toprakları bulunmaktadır?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

11. Yer çekimi etkisi Dünya'nın geoid şeklinden dolayı Ekvator'da en azdır ve kutuplara doğru artış gösterir.

Buna göre Türkiye kıyılarında bulunan aşağıdaki kentlerden hangisinde yer çekiminin daha fazla olduğu söylenebilir?

A) Çanakkale B) İzmir
C) Trabzon D) Mersin
E) Antalya

12. Yaşadığı kent olan Bursa'nın coğrafi konum özellikleri ile ilgili araştırma yapan Emrullah bu araştırma sonucunda;

- bulunduğu ay boyunca Bursa'da gündüzlerin sürekli uzadığını,
- gece sürelerinin gündüz sürelerinden daha uzun olduğunu

gözlemlemiştir.

Buna göre Emrullah bu gözlemi hangi ayda yapmış olabilir?

A) Mart B) Şubat
C) Nisan D) Ağustos
E) Kasım

13.

Verilen kentlerde cisimlerin gölge yönleri ile ilgili bir yıl süren bir gözlem yapılmıştır.

Bu gözlemle,

I. Tüm kentlerde gölge boylarının en kısa olduğu gün aynıdır.
II. İzmir'de gölge boyları Samsun'a göre yıl boyunca daha kısadır.
III. Bursa'da gölge boyları yaklaşık 6 ay boyunca uzar, 6 ay boyunca kısalır.

sonuçlarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

8. Türkiye'de boylam farkının bölge içinde en fazla olduğu coğrafi bölge, doğu-batı doğrultulu en geniş yüz ölçümüne sahip olan Karadeniz'dir.

Enlem farkının en fazla olduğu coğrafi bölge ise kuzey-güney doğrultulu en geniş bölge olan Doğu Anadolu'dur.

D

9. Daha kuzeye doğru gündüzlerin uzun olması yaşanılan mevsimin yaz olduğunu gösterir. Ancak gündüzler sürekli olarak uzayacaksa bu aylar haziran dan önceki aylardan olmalıdır. Çünkü haziran ayında gündüz süreleri Türkiye'de en uzun olur ve bu ay itibarıyla gündüzler artık kısalmaya başlar. Bu nedenle hem yaz aylarında hem de haziran dan önceki bir ay olan mayıs ayı bu gözlemin yapıldığı ay olmalıdır.

B

10. Türkiye; Kuzey Yarım Küre'de yer aldığından V'te, Doğu Yarım Küre'de yer aldığından I'de Türkiye'nin toprakları bulunamaz.

IV numaralı alan 0° ile 20° paralellerinde kalmaktadır. Türkiye 36° - 42° paralellerinde olduğundan bu alanda da toprakları bulunamaz.

III numaralı olan 60° ile 80° doğu meridyenleri arasındadır. Türkiye'den 26° - 45° Doğu meridyenleri geçtiğinden burada da topraklarımız bulunmaz.

Türkiye'nin coğrafi koordinatları düşünüldüğünde sadece toprakları II numaralı alanda bulunabilir.

B

11. Yer çekimi Türkiye, Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için Türkiye'nin kuzey kıyılarında daha fazladır. Verilen kentler arasında en kuzeyde olanı Trabzon'dur.

C

12. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de bulunduğundan Türkiye'de;

- 21 Aralık'ta en kısa gündüzler yaşanır ve bu tarihten sonra 21 Haziran'a kadar (ocak, şubat, mart, nisan, mayıs ayları boyunca) gündüzler her gün uzar.
- Gece süreleri 23 Eylül'den başlayarak 21 Mart'a kadar (ekim, kasım, aralık, ocak, şubat aylarında) gündüzlerden daha uzun olur.

Buna göre iki özelliğin de görüldüğü ay şubattır.

B

13. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için

- Tüm kentlerde gölge boylarının en kısa olduğu gün 21 Haziran'dır.
- İzmir'de gölge boyları her zaman daha kuzeyde olan Samsun'dan daha kısadır.
- 21 Aralık'tan sonra 6 ay gölge boyları kısalır. 21 Haziran'dan sonra ise 6 ay boyunca uzar.

E

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

1.

Ocak ayında Ankara'dan İstanbul'a giden Elif, İstanbul için şu bilgileri vermiştir:

I. Gündüz süresi Ankara'dan daha uzundur.
II. Sıcaklık ortalamaları daha fazladır.
III. Gölge boyları daha uzundur.

Buna göre Elif'in verdiği bilgilerden hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

2.

Haritada beş farklı kentin yerleri işaretlenerek gösterilmiştir.

Bu kentlerin mutlak konum özellikleriyle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

A) Ocak ayında en uzun gündüz Antalya'da yaşanır.
B) Çanakkale ve Sivas'ta yaşanan gündüz süreleri yaklaşık olarak aynıdır.
C) Aynı uzunluktaki cisimler düşünüldüğünde en uzun gölgelere Samsun'da rastlanılır.
D) Ulusal saati ile yerel saati arasında farkı en az olan kent Van'dır.
E) 23 Eylül'de en uzun gündüzler Samsun'da yaşanır.

3. Türkiye'de mutlak (matematik) konumdan dolayı bazı kıyı tipleri görülmez.

Buna göre;

I. ria,
II. haliç,
III. skyer

tipi kıyılardan hangilerinin Türkiye'de görülmemesi verilen nedenle açıklanabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

YARGI YAYINEVİ

4. Türkiye 36°- 42° kuzey paralelleri ile 26°-45° doğu meridyenleri arasında yer almaktadır.

Buna göre Türkiye ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangileri yanlıştır?

A) 21 Haziran'dan sonra Türkiye'de Güneş ışınları küçülmeye başlar.
B) Kış mevsiminde cephesel yağışlar görülür.
C) Kıyılarında buzullara rastlanılmaz.
D) Haliçli kıyılara rastlanılmaz.
E) Başlangıç meridyenine göre yerel saati daha ileridir.

5. **Türkiye ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi Türkiye'nin özel konumuna bağlıdır?**

A) Alp-Himalaya Deprem Kuşağı'nda yer alması
B) 2 ve 3. saat dilimlerinin ülkemizden geçmesi
C) Akdeniz'de tuzluluk oranının Marmara Denizi'nden yüksek olması
D) Çukurova'da sıcaklıkların Susurluk Ovası'ndan yüksek olması
E) Bakü'de öğle vaktinin İzmir'den önce yaşanması

6. **Yaklaşık olarak aynı boylam üzerinde yer alan aşağıdaki kentlerin hangisinde temmuz ayında Güneş daha erken doğar?**

A) Antalya B) Kütahya
C) Bilecik D) İzmit
E) Burdur

7. Gümüşhane ve Antalya farklı enlemler üzerinde yer alırlar.

Buna göre bu iki kentte;

I. sıcaklık,
II. nem oranı,
III. çizgisel hız,
IV. Güneş ışınları geliş açısı

gibi özelliklerden hangilerinin yıl boyunca kesinlikle farklı olacağı söylenebilir?

A) Yalnız II B) Yalnız IV
C) I ve II D) II ve III
E) III ve IV

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

1. Ankara'dan İstanbul'a gidilirse Türkiye'de daha kuzeybatıda bir yere gidilmiş olur. Ocak ayında kuzeye gidildiğinde gündüzler kısalmaktadır. Bu nedenle I numaralı bilgi yanlıştır. II ve III numaralı bilgiler doğrudur.

A B C D E

2. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen özellikler doğrudur. Ancak 21 Mart'ta ve 23 Eylül'de Dünya'da her yerde gece gündüz süreleri eşittir. Bu nedenle en uzun gündüzler Samsun'da yaşanır, denilemez. Tüm kentlerin gece ve gündüz süreleri eşittir.

A B C D E

3. Türkiye, Orta Kuşak'ın Ekvator'a yakın bölümünde yer aldığı için Türkiye'de buzullar kıyılara inemez. Bu nedenle Türkiye'de fiyort ve skyer tipi kıyılar enlem etkisinden dolayı görülmez.

A B C D E

4. Türkiye kıyılarında haliç görülmemesi Türkiye'nin okyanuslara kıyısının bulunmamasının bir sonucudur. Okyanuslara göre konum özel konuma bağlıdır ve enlem, boylam değerleriyle açıklanamaz.

A B C D E

5. B ve E seçeneklerinde verilen özellikler Türkiye'nin boylam değerlerinden, C ve D seçeneklerinde verilen özellikler ise Türkiye'nin enlem değerlerinden dolayı matematik konuma bağlı oluşmuşlardır. Ancak Türkiye'nin Alp-Himalaya Deprem Kuşağı'nda yer alması jeolojik yapıya bağlıdır. Yani özel konumunun bir sonucudur.

A B C D E

6. Türkiye'de yaz mevsimi yaşanırken eksen eğikliğinden dolayı kuzeyde daha uzun gündüzler yaşanır. Yani kuzeyde Güneş daha erken doğar ve daha geç batar. Verilen kentler arasında en kuzeyde yer alanı İzmit'tir.

A B C D E

7. Aynı enlem üzerinde yer alan kentlerde;
   - gündüz süreleri,
   - gece süreleri,
   - gece gündüz arasındaki zaman farkları,
   - çizgisel hız,
   - gurup ve tan süreleri,
   - Güneş ışınları geliş açısı,
   - Güneş ışınları tutulma oranları,
   - gölge boyları

   yıl boyunca aynıdır.

   Ancak sıcaklık, yağış, nem, rüzgâr basınç gibi özellikler özel konuma da bağlı olarak değişebileceği için farklı enlemlerde de aynı koşullar görülebilir.

A B C D E

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

8. Türkiye'de yıl boyunca 45° doğu meridyeninin saati ulusal saat olarak kullanılmaktadır.

Buna göre aşağıda verilen kentlerden hangisinin yerel saati ile ulusal saati arasında daha az zaman farkının olduğu söylenebilir?

A) Gümüşhane B) Hatay
C) Kayseri D) Antalya
E) İzmir

9. Bir grup araştırmacı Ankara'da düz bir zemin üzerine dik olarak bir çubuk yerleştirmiş ve bulundukları ayın büyük bir bölümünde cismin gölgesinin kısaldığını fakat ay içinde bir müddet sonra gölge boyunun uzamaya başladığını gözlemlemiştir.

Buna göre bu grup, gözlemi hangi ayda yapmıştır?

A) Kasım B) Mart
C) Eylül D) Haziran
E) Aralık

10. Aksaray'da bir grup Beşiktaş taraftarı Beşiktaş'ın Şampiyonlar Ligi final maçını izlerken maçın saat 21.45'te olmasına rağmen maç oynandığı Galler'de havanın hâlâ açık olduğunu görmüşlerdir.

Aynı anda hava Aksaray'da kararmışken Galler'de hâlâ Güneş'in batmamış olması Türkiye'nin hangi özelliğinin bir sonucudur?

A) Türkiye'nin daha doğuda yer alıyor olması
B) Türkiye'nin kutuplara daha yakın olması
C) Galler'in bir ada ülkesi olması
D) Türkiye'de yükselti ortalamasının daha fazla olması
E) Türkiye'nin genç oluşumlu bir ülke olması

11. **Aşağıda verilen özelliklerden hangisi Türkiye'nin tüm kentleri için yıl boyunca aynıdır?**

A) Sıcaklık B) Yerel saat
C) Gölge yönü D) Çizgisel hız
E) Gündüz süreleri

12. **Temmuz ayında Türkiye'de bir kentin yerel saatinin ulusal saatinden daha ileri olup olmayacağı ile ilgili olarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir?**

A) Olabilir. Çünkü Türkiye başlangıç meridyeninin doğusunda yer alır.
B) Olamaz. Çünkü Türkiye'de ulusal saat olarak kullanılan meridyen Türkiye'nin en doğusundan geçer.
C) Olamaz. Çünkü Türkiye tamamıyla Kuzey Yarım Küre'de yer alır.
D) Olabilir. Çünkü Türkiye içinde 76 dakikalık yerel saat farkı görülür.
E) Olamaz. Çünkü Türkiye Orta Kuşak'tadır.

YARGI YAYINEVİ

13. **Aşağıda verilen özelliklerden hangisinin oluşumunda Türkiye'nin Orta Kuşak'ta bulunmasının etkisinden söz edilemez?**

A) Güney kıyılarımızda bitki örtüsünün maki olması
B) Kış mevsiminde cephesel yağışların görülmesi
C) Batı rüzgârlarının etkisinde kalınması
C) Hem yaz hem de kışlık sebze üretiminin yapılabilmesi
E) Asya ve Avrupa kıtalarını bağlayan bir köprü konumunda yer alınması

14. **Ege kıyıları boyunca güneyden kuzeye doğru yapılan bir araştırma sonucunda,**

I. Deniz suyu sıcaklığı azalmıştır.
II. Kıyıda çok sayıda koy ve körfez görülmüştür.
III. Kıyılarda genel olarak kısa bodur ağaçlar olan makiler görülmüştür.

gibi ulaşılan sonuçlardan hangileri Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de olduğunu kesin olarak kanıtlar?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I ve III

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

8. Türkiye'de ulusal saat olarak kullanılan 45° doğu meridyeni Türkiye'nin aynı zamanda en doğusundan geçen meridyendir. Bu nedenle Türkiye'de doğuya doğru gidildikçe yerel saat ile ulusal saat arasındaki fark azalır. Verilen kentler arasında en doğuda yer alanı Gümüşhane'dir.

A B C D E

9. Türkiye Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için Haziran ayının 21'ine kadar gölgeler kısalır, 21 Haziran'dan sonra gölgeler uzamaya başlar ve 21 Aralık tarihine kadar da uzama devam eder. Verilen bilgilere bakıldığında bu gözlem haziran ayında yapılmıştır.

A B C **D** E

10. Dünya batıdan doğuya doğru döndüğü için doğuda Güneş daha erken doğar ve daha erken batar. Türkiye, Galler'e göre daha doğuda yer aldığından Türkiye'de Güneş daha erken batar. Bu nedenle Türkiye'de Güneş batsa da daha batıda yer alan Galler'de hâlâ gökyüzü açık olabilir.

A B C D E

11. • Sıcaklık Türkiye'de genel olarak hem kuzeye hem doğuya doğru gidildikçe azalır.
    • Yerel saat doğudaki kentlerde her zaman daha ileridir.
    • Çizgisel hız Türkiye'de kuzeye doğru azalır.
    • Gündüz süreleri Türkiye'de yaz mevsiminde kuzeydeki, kış mevsiminde güneydeki kentlerde daha uzundur.

    Ancak Türkiye, Kuzey Yarım Küre'de ve Yengeç dönencesinin kuzeyinde olduğundan Türkiye'de tüm kentler için gölge yönü aynıdır ve yıl boyunca kuzeyli yönlerdir.

A B **C** D E

12. Türkiye'de 2017 yılı öncesinde 30° doğu ve 45° doğu meridyenlerinin yerel saati ulusal saat olarak kullanıldığından bazı kentlerin yerel saati yılın bazı zamanlarında ulusal saate göre daha ileri, bazı zamanlarında daha geri olabilmekteydi. Ancak 2016 yılında Türkiye'de ileri saat uygulamasına geçilmiş ve geri saat uygulaması kaldırılmıştır. Bu nedenle artık Türkiye'de sadece 45° doğu meridyeninin saati ulusal saat olarak kullanılmaya başlanmıştır. 45° doğu meridyeni Türkiye'nin en doğusundan geçen meridyen olduğundan artık Türkiye'deki tüm kentlerin yerel saati yıl boyunca ulusal saatten geridir.

A **B** C D E

13. Türkiye 36° - 42° kuzey paralelleri arasında kaldığı için Orta Kuşak içerisinde kalmaktadır.

    Bu nedenle Türkiye'de;

    • Hem yaz hem kışa ait özellikler görülür.
    • Batı rüzgârları etkilidir.
    • Cephesel yağışlar oluşur.
    • Akdeniz iklimi ve bitki örtüsü olan makiler görülür.

    Ancak Asya ve Avrupa'yı bağlaması Türkiye'nin özel konumuna bağlıdır.

A B C D **E**

14. • Kıyıda çok sayıda koy ve körfezin görülmesi, bölgenin dağlarının kıyıya dik uzanması yani özel konumuna bağlıdır.
    • Kıyılarda makilerin görülmesi bölgenin Ortak Kuşak'ta olduğunu gösterir.

    Ancak Türkiye'de kuzeye doğru gidildikçe sıcaklığın azalması ve buna bağlı değişen özellikler Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de olduğunu kanıtlar.

    Deniz suyunun sıcaklığının azalması Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de olduğunun kanıtıdır.

A B C D E

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

1. **Aşağıda verilen özelliklerden hangisi Türkiye'nin Orta Kuşak'ta olduğunu kesin olarak kanıtlar?**

A) Yüksek dağlarda buzul etkisinin görülmesi
B) Alp-Himalaya orojenezinden etkilenmiş olması
C) Karadeniz'de tuzluluk oranının Akdeniz'den az olması
D) Batı rüzgârlarının etkisinin görülmesi
E) 21 Haziran'dan sonra gölgelerin uzamaya başlaması

2. **Aşağıda verilen örneklerden hangisi bakı ile sıcaklık arasındaki ilişkiye ters düşer?**

A) Antalya'da tarım ürünlerinin Çanakkale'den erken olgunlaşması
B) Muğla'da denize girme süresinin Bartın'dan uzun sürmesi
C) Zigana Dağı'nın kuzey yamaçlarında karların güney yamaçlarından erken erimesi
D) Mardin'de buharlaşma şiddetinin Çankırı'dan yüksek olması
E) Marmara Denizi'nden Karadeniz'e doğru alt akıntıların oluşması

3. **Aşağıda verilen özelliklerden hangisi Türkiye'nin hem Kuzey Yarım Küre'de hem de Orta Kuşak'ta olduğunu kesin olarak kanıtlar?**

A) Aralık ayında Anadolu'nun iç kesimlerinde cephesel kökenli kar yağışlarının görülmesi
B) Türkiye'de gölge boyunun hiçbir zaman sıfır olmaması
C) 21 Aralık'tan sonra gündüz sürelerinin uzamaya başlaması
D) Türkiye'nin yıl boyunca batı rüzgârlarının etkisinde olması
E) Türkiye'nin iki kıtada birden topraklarının bulunması

4. İzmir'de araştırma yapan bir grup öğrenci araştırmayı yaptıkları ay için;

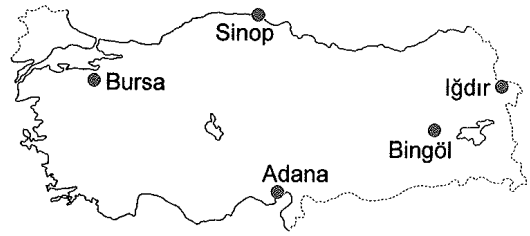
- gündüzlerin her gün uzadığını
- ay içinde bir günde gece süresinin 12 saat olduğunu

söylemişlerdir.

Buna göre bu gözlem hangi ayda yapılmış olmalıdır?

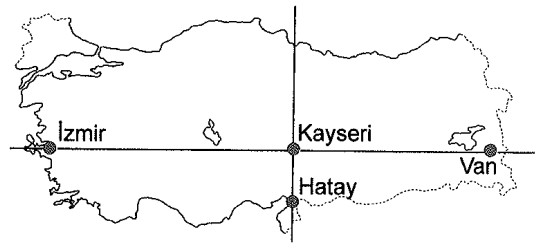
A) Haziran B) Mart C) Eylül
D) Şubat E) Aralık

YARGI YAYINEVİ

5.

21 Aralık tarihinde yukarıdaki haritada verilen kentlerden hangisinde yaşanan gündüz süresi daha kısadır?

A) Bursa B) Sinop C) Adana
D) Bingöl E) Iğdır

6.

Haritada bulundukları enlem ve boylamları yaklaşık olarak gösterilen kentler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İzmir ve Kayseri'de gündüz süreleri yıl boyunca aynıdır.
B) Kayseri ve Hatay'ın başlangıç meridyenine uzaklıkları aynıdır.
C) 21 Aralık'ta en uzun gündüz Hatay'da yaşanır.
D) Hatay'da Güneş ışınlarının tutulma oranı en azdır.
E) Verilen kentlerin tamamında en uzun gündüz 21 Haziran'da yaşanır.

7. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin boylam özelliklerine bağlı olarak ortaya çıkan mutlak konum özellikleri arasında gösterilebilir?**

A) 2 ve 3. saat dilimlerinin kullanılması
B) Yıl içinde dört mevsimin belirgin yaşanabilmesi
C) Türkiye'nin her yerinden Kutup Yıldızı'nın görülebilmesi
D) 21 Mart'tan sonra gündüzlerin gecelerden uzun olmaya başlaması
E) Çizgisel hızın Antalya'da, Tekirdağ'dan fazla olması

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

1. Buzul etkisi ve Alp-Himalaya orojenezi, Türkiye'nin özel konumuna, tuzluluk oranı ve gölge boyları ise Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de olması nedeniyle mutlak konumuna bağlıdır. Oysa batı rüzgârları dünyada sadece Orta Kuşak'ta görülür. Bu durum Türkiye'nin kesin olarak Orta Kuşak'ta olduğunu kanıtlar.

D

2. Türkiye, Kuzey Yarım Küre'de ve Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde yer aldığından Türkiye'de bakı yönü yıl boyunca güneyde olur. Bu nedenle dağların güney yamaçları daha sıcaktır ve güney yamaçlarda karlar daha erken erir. Ancak Zigana Dağı'nın kuzey yamacı denize dönük olduğundan denizellik etkisiyle sıcaklıklar bu yamaçta daha fazla olur ve bu durum Türkiye'de hem bakı hem de enlem etkisine terstir.

C

3. Türkiye'de
   - Gölge boyunun sıfır olmaması Türkiye'nin dönenceler dışında olduğunu,
   - 21 Aralık'tan sonra gündüz sürelerinin uzamaya başlaması Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de olduğunu,
   - batı rüzgârlarının görülmesi Türkiye'nin Orta Kuşak'ta olduğunu,
   - İki kıtada topraklarının bulunması ise özel konuma bağlıdır.

   Ancak aralık ayında kar yağması Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de olduğunu ve bu yağışın cephesel sistemde olması ise Türkiye'nin Orta Kuşak'ta olduğunu kanıtlar.

A

4. - Gündüzlerin her gün uzadığı aylar 21 Aralık'tan başlayarak ocak, şubat, mart, nisan ve mayıs aylarıdır.
   - Gece süresinin 12 saat olması gece ile gündüzün on ikişer saat olduğunu kanıtlar. Gece gündüzün eşit olduğu tarihler sadece 21 Mart ve 23 Eylül günleridir.

   Bu iki özellik birleştirildiğinde gözlem yapılan ayın mart olduğu görülür.

B

5. 21 Aralık tarihinde tüm dünyada güneye gidildikçe gündüz süreleri uzar, kuzeye doğru ise kısalır. Verilen kentler düşünüldüğünde en kısa gündüzü en kuzeyde olan Sinop yaşar.

B

6. Meridyenler arasındaki mesafe kutuplara doğru daralır. Bu nedenle Hatay ile Kayseri aynı boylam üzerinde yer alsa da Kayseri başlangıç meridyenine daha yakındır.

B

7. Türkiye 26° - 45° doğu meridyenleri arasında yer alır. Bu nedenle Türkiye'den 2 ve 3. saat dilimleri geçer. Enlem veya boylama bağlı oluşan tüm özellikler Türkiye'nin mutlak konumunun sonucudur. Ancak soruda boylama bağlı denildiği için sadece saat dilimleri alınır.

A

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

8. **Aşağıdakilerden hangisinin Türkiye'nin mutlak (matematik) konumuyla açıklanması beklenemez?**

A) Yıl içinde dört mevsimin belirgin olarak yaşanması

B) Güneş ışınlarının hiçbir zaman dik açıyla gelmemesi

C) Mersin'de gurup ve tan sürelerinin Sivas'tan kısa yaşanması

D) Rize kıyılarında orografik (yamaç) yağışlarının görülmesi

E) Muğla'da denize girme süresinin Çanakkale'den uzun olması

9. I. Türkiye'de aynı anda birden fazla mevsimin yaşanması

II. Artvin'de yerel saatin Zonguldak'tan ileri olması

III. Karadeniz'de orman alt sınırının sıfır metreden başlaması

IV. Batı Torosların yeraltı suları açısından zengin olması

Yukarıda verilen özelliklerden hangilerinin oluşumunda matematik konum etkisinden söz edilemez?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) III ve IV E) I, III ve IV

10. **Aşağıda verilen örneklerden hangisi Türkiye'de bakı-sıcaklık ilişkisine ters düşer?**

A) Aydın'da dağların güney yamaçlarında incirlerin kuzey yamaçlarından daha erken olgunlaşması

B) Adıyaman'da dağların kuzey yamaçlarında karların güney yamaçlarından daha geç erimesi

C) Erciyes Dağı'nın güney yamacında kalıcı kar alt sınırının kuzey yamacından daha yüksek olması

D) Türkiye'de vadi içlerindeki kara yollarının daha çok vadilerin kuzey tarafında yapılması

E) Küre Dağlarının kuzey yamacında meyvelerin güney yamacından daha erken olgunlaşması

YARGI YAYINEVİ

11. **Türkiye'de 21 Haziran'da gün içinde bir cisme ait gölge yönleri incelendiğinde;**

I. kuzeybatı,

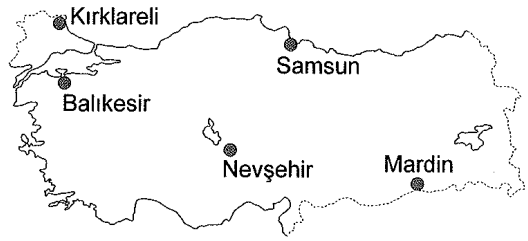
II. güney,

III. kuzey,

III. güneydoğu

yönlerinden hangilerinde gölgenin oluşacağı söylenemez?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

12.

Haritada yerleri işaretlenerek gösterilen kentlerden hangisinin yerel saati ile ulusal saati arasındaki fark daha azdır?

A) Kırklareli B) Balıkesir C) Samsun D) Nevşehir E) Mardin

13. 21 Mart tarihinde Ankara'dan yola çıkan bir gözlemci daha kuzeyde yer alan Kastamonu'ya gitmiştir.

Bu gözlemci bu iki kentin gündüz süreleriyle ilgili olarak aşağıdaki yorumlardan hangisini yaparsa doğru olur?

A) Kastamonu'da gündüz süresi gece sürelerinden daha uzundur.

B) Ankara'nın gündüz süresi Kastamonu'nun gündüz süresinden uzundur.

C) İki kentin de gece ile gündüz süreleri eşittir.

D) Ankara'da gündüz süresi 12 saatten daha kısadır.

E) Kastamonu'nun gündüz süresi, Ankara'nın gündüz süresinden daha uzundur.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

8. Bir yerde yamaç yağışlarının görülmesi o bölgenin yeryüzü şekillerine bağlı meydana gelebilir. Bu nedenle Rize'de görülen yamaç yağışlarının enlemle açıklanması beklenemez.

D

9. Artvin'de yerel saatin Zonguldak'tan uzun olması bu kentlerin boylamlarıyla (matemetik konum) özellikleriyle ilgilidir. Diğer öncüllerde verilen özelliklerin tamamı özel konum sonucu oluşmuştur.

E

10. Türkiye'de bakı yönü güneydir. Bu nedenle güney yamaçlarda,

- Karlar daha erken erir.
- Kalıcı kar alt sınırı daha yüksektir.
- Tarım ürünleri daha erken olgunlaşır.
- Tarım ürünleri daha erken çiçek açar.

Bu durum vadilerde tam zıt yönde oluşur. Çünkü vadinin kuzey yamacı zaten dağın güney yamacıdır. Ancak Karadeniz kıyı şeridindeki dağların kuzey yamaçlarında bu durum denizellik nedeniyle terstir.

E

11. Türkiye dönenceler dışında ve Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için Türkiye'ye Güneş ışınları her zaman güneyden gelir. Bu nedenle de Türkiye'de yıl boyunca gölgeler kuzey yönlerinde oluşabilir.

D

12. Türkiye'den II ve III. saat dilimleri geçer. Ancak Türkiye Güneş enerjisinden daha fazla yararlanabilmek ve enerji tasarrufu yapabilmek için yıl boyunca III. saat diliminin saatini ulusal saat olarak kullanmaktadır. III. saat dilimi Türkiye'nin en doğusundan geçtiği için doğuda yer alan kentlerin yerel saati ile ulusal saati arası fark daha az olur.

E

13. 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde gece ile gündüz süreleri her yerde 12 saat yaşanır ve eşittir. Bu nedenle Ankara ile Kastamonu'nun gece ile gündüz süreleri eşittir.

C

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

1. Gümüşhane ve Bursa illeri yaklaşık olarak aynı paralel üzerinde yer almaktadır.

Buna göre aşağıda verilen özelliklerden hangisinin bu iki ilde benzer olacağını söylenemez?

A) Kutup Yıldızı görünüm açısı
B) 21 Aralık tarihinde yaşanan gece süreleri
C) Gün içinde gölge boylarının en kısa olduğu an
D) Güneşin karşısında geçiş hızları
E) Gölge yönleri

2. Türkiye boylam değerleri aynı kalmak koşuluyla daha kuzeyde yer alsaydı:

I. Doğu - Batı yönde mesafesi azalırdı.
II. Çizgisel hızı bu günkünden daha fazla olurdu.
III. 21 Haziran tarihinde yaşanan gündüz süreleri daha uzun olurdu.

verilen durumlardan hangilerinin yaşanacağı söylenebilirdi?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

3. Türkiye Kuzey Yarım Kürede yer aldığı için dağların güney yamaçlarında güneşlenme daha fazla yaşanır. Ancak Kaçkar Dağlarının Kuzey yamaçlarında sıcaklık ortalamaları güney yamaçlarına göre daha fazladır.

Parçada anlatılan bu durum aşağıdaki özelliklerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Karadeniz Dağlarında bakı yönü terstir.
B) Karadeniz dağları, Kuzey Yarım Küre de yer almaz.
C) Karadeniz Bölgesindeki dağların uzanış yönü Türkiye'deki diğer dağlardan farklıdır.
D) Karadeniz Dağlarının Kuzey yamacı denize dönük olduğundan bu dağlarda bakı sıcaklık ilişkisi terstir.
E) Karadeniz Bölgesi aşırı yağış aldığından bu bölgede bakı etkisinden söz edilemez.

YARGI YAYINEVİ

4. Türkiye'de düz bir zemine dik olarak yerleştirilen bir çubuğun gölge boyu asla sıfır olamaz.

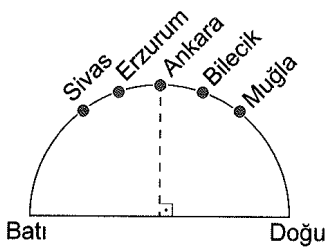
Verilen durum Türkiyenin hangi özelliği ile açıklanabilir?

A) Kuzey Yarım Kürede yer alması
B) Genel olarak III. ve IV. zamanda oluşmuş genç bir ülke olması
C) Başlangıç meridyenine göre daha doğuda olması
D) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
E) Tropikal kuşakta yer almaması

5. Doğuda batı yönde geniş olan illerde il içi yerel saat farklılıkları fazla olmaktadır.

Buna göre verilen illerde hangisinde il içi yerel saat farklılığı daha az olur?

A) Hatay B) Antalya C) Muğla
D) Konya E) Ankara

6.

Aynı anda Türkiye'de yer alan beş ilimizde güneşin gökyüzündeki konumları verilmiştir.

Coğrafi konumları düşünüldüğünde verilen illerden hangi ikisinin gökyüzündeki konumlarının yer değiştirmesi gerektiği söylenebilir?

A) Ankara - Bilecik B) Sivas - Erzurum
C) Muğla - Erzurum D) Muğla - Ankara
E) Sivas - Muğla

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

1. Aynı enlem üzerinde bulunan alanlarda:

   - Güneş ışınları geliş açısı
   - Gölge boyları ve gölge yönleri
   - Çizgisel hız (Güneşin karşısından geçiş hızları)
   - Gece - Gündüz süreleri
   - Gece - Gündüz farkları
   - Kutup (Polaris) Yıldızı görünüm açıları yıl boyunca aynıdır.

   Ancak Gün içinde gölge boylarının en kısa olduğu an saat 12'dir ve bu özellik enleme değil boylama bağlıdır.

   C

2. - Meridyenler arası mesafe kuzeye doğru gidildikçe daralmaktadır. Bu nedenle Türkiye daha kuzey olsaydı doğu - batı yönlü mesafesi daha az olurdu.
   - 21 Haziran tarihinde Kuzeye doğru gidildikçe gündüz süreleri artar.

   Bu nedenle I ve III numaralı bilgiler doğrudur. Ancak Türkiye'de kuzeye doğru çizgisel hız azalır.

   C

3. Türkiye Kuzey Yarım Kürede yer aldığı için Tüm Türkiye'de bakı yönü dağların güney yamaçlarıdır. Ancak Karadeniz Bölgesinde dağların Kuzey yamaçları denize dönük olduğu için bu alanlarda sıcaklık ortalamaları güney yamaçlara göre daha fazla olmaktadır.

   D

4. Dünya üzerinde sadece 0° (Ekvator) ile 23°27' aralarında kalan bölge yani Tropikal kuşak içerisinde gölge boyları sıfır olabilmektedir.

   Türkiye 36° - 42' Kuzey paralellerinde yer aldığından bu kuşakta toprakları bulunmaz. Bu nedenle Türkiye'de gölge boyları sıfır olamaz.

   E

5. Verilen illerin doğu - batı yönlü genişlikleri düşünüldüğünde, Antalya, Konya, Ankara ve Muğla illerinin genişlikleri oldukça fazladır. Ancak Hatay ilimiz. Doğu - Batı yönlü diğer illere göre daha dardır. Bu nedenle de Hatay ilinin il içi yerel saat farklılıkları daha azdır.

   A

6. Bir dünya üzerindeki yeri ile gökyüzündeki konumu birbirine göre zıt yönde görülür. Yani daha doğuda yer olan bir merkez gökyüzünde daha batıda görülür. Buna göre şekilde gösterilen merkezler gökyüzünde en batıda bulunan Muğla'dan başlayarak sırasıyla Bilecik, Ankara, Sivas, ve Erzurum şeklinde sıralanmalıdır. Oysa verilen şekilde Sivas, Erzurumdan sonra verilerek bu iki ilin konumları yanlış gösterilmiştir.

   B

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

7. Haziran ayında Gaziantep'ten 10 günlüğüne Çanakkaleye giden Gülay Çanakkalede bulunduğu bu süre zarfında:

I. Gündüzlerin Gaziantepten daha uzun olduğu
II. Yerel saat ile ulusal saat arasında farkın daha fazla olduğu
III. Gündüz sürelerinin her geçen gün uzadığı

gibi bilgilerden hangilerini kesin olarak söyleyebilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

8. **Türkiye'de**

I. Gölgelerin kısalmaya başladığı tarihtir.
II. Gündüz sürelerinin gece sürelerinden daha uzun olmaya başladığı tarihtir.
III. Güneş ışınları geliş açılarının küçülmeye başladığı tarihtir.

verilen özelliklerin yaşandığı tarihler sırasıyla hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

A) 21 Aralık - 21 Mart - 21 Haziran
B) 21 Haziran - 21 Mart - 23 Eylül
C) 21 Haziran - 23 Eylül - 21 Aralık
D) 23 Eylül - 21 Aralık - 21 Haziran
E) 21 Mart - 23 Eylül - 21 Aralık

9. **Aşağıda verilen özelliklerden hangisinin oluşmasında Türkiyenin enlem veya boylam özelliklerinin etkisi yoktur?**

A) Türkiyenin tamamından Kutup Yıldızı'nın görülebilmesi
B) Zeytin tarımının yapılabilmesi
C) Buğday hasatının İç Anadolu'da Ege Bölgesinden geç yapılması
D) Yeni yılın Türkmenistan'da Türkiye'den erken başlaması
E) Deniz turizmi sürelerinin Antalya'da Balıkesirden uzun sürmesi

10. **Antalya'da öğretmenlik yapan Özgür öğretmen doğduğu şehri anlatırken**

- Yerel saatinin Antalyadan daha ileri
- Çizgisel hızının Antalyadan daha az olduğunu söylemiştir.

Buna göre Özgür öğretmen hangi ilde doğmuştur?

A) Çanakkale B) Hatay
C) Muğla D) Tokat
E) Şanlıurfa

11. **Aşağıda verilen illerden hangisinde kış sıcaklıklarının Adana'dan daha düşük olmasındaki tek neden enlemdir?**

A) İzmir B) Mardin
C) Ankara D) Van
E) Edirne

12. **Aşağıda verilen illerimizden hangisinin birden fazla ülkeyle sınırı bulunmaz?**

A) Edirne B) Iğdır
C) Şırnak D) Hakkari
E) Van

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

7. Gaziantep'ten Çanakkale'ye gidildiğinde Kuzeybatı yönde ilerlenilmiş olur.

- Yaz aylarında kuzeye gidildikçe gündüzler uzağından I numaralı bilgiye kesin olarak ulaşılır.
- Batıda yerel saat ile ulusal saat arası fark fazla olacağından II numaralı bilgiye de kesin olarak ulaşılır.
- Ancak Haziran ayının 21'ine kadar gündüzler uzarken 21'inden sonra gündüzler kısalır. Soruda bize Haziran ayının tam olarak hangi günleri verilmediğinden III numaralı bilgiye ulaşılamaz.

B

8. Türkiye'de

- Gölgelerin kısalmaya başladığı tarih aynı zamanda gölgelerin en uzun olduğu 21 Aralık tarihidir.
- Gündüz sürelerinin gece sürelerinden uzun olması için önce eşit olması gerekir. Yani Bahar aylarından biridir (21 Mart - 23 Eylül). Ancak eğer bu eşitlikten sonra gündüzler daha uzun ise (yaz başlar) 21 Mart olmalıdır.
- Güneş ışınları geliş açıları en büyük olduğu tarihten (21 Haziran) sonra küçülmeye başlar.

A

9.
- Türkiye'de Kutup Yıldızının görülmesi Türkiyenin Kuzey Yarım Küre'de bir enlemde olduğu
- Zeytin tarımının yapılması Türkiye'nin Orta Kuşak enlemlerinde olduğunu
- Yeni yıla Türkmenistandan sonra girmesi Türkmenistan'dan daha batıda bir boylamda kanıtlar.
- Deniz Turizminin Antalyada daha uzun olması Antalya'nın Balıkesirden daha güneyde bir enlemde olduğunu kanıtlar.
- Ancak Buğday hasatının Ege'de İç Anadolu'dan erken başlaması Ege Bölgesinde yükseltinin daha az olmasına ve bundan dolayı da sıcaklıkların daha fazla olmasına yani özel (Göreceli) Konuma bağlıdır.

C

10. Antalya iline göre yerel saatin daha doğuda olması bu kentin Antalyadan daha doğuda olduğunu kanıtlar. Bu nedenle Özgür öğretmenin doğduğu il Çanakkale ve Muğla illeri olamaz.

- Çizgisel hızın daha az olması ise daha kuzeyde olduğunu gösterir. Bu nedenle bu il Hatay ve Şanlıurfa illeri de olamaz.

Özgür öğretmenin doğduğu il Antalya ya göre hem kuzeyde hem de daha doğuda olan Tokat ilidir.

D

11. Sadece enlem sorularında verilen her iki kentte kıyıda olmalıdır. Eğer her iki kentte için bölgede olursa yükselti, kentlerden biri kıyıda biri iç bölgede olursa da denizellik karasallık da etkili olur.

Bu nedenle Adanaya göre Mardinin daha soğuk olmasında Karasallık ve yükselti

- Ankaranın daha soğuk olmasında Enlem, Karasallık ve yükselti
- Vanın daha soğuk olmasında Enlem karasallık yükselti
- Edirnenin daha soğuk olmasında Enlem, Karasallık ve Yükselti etkilidir.

Ancak Adananın İzmirden daha sıcak olmasının tek nedeni Enlemdir.

A

12. Verilen illerden

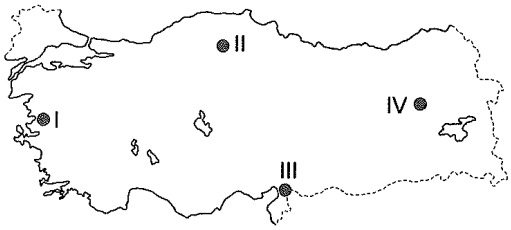
- Edirne'nin hem Yunanistan hem Bulgaristan ile
- Iğdır'ın hem Ermenistan hem Azerbaycan hem de İran ile
- Şırnak'ın hem Irak hem Suriye ile
- Hakkari'nin hem Irak hem İran ile sınırı bulunur.

Ancak Van ilinin sadece İran ile sınırı bulunur.

E

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

1.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangilerinde kırıklı dağlara rastlanabilir?

A) Yalnız IV B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) III ve IV

2. Bir akarsu boyunca ağızdan kaynağa doğru gidilirse akarsuyun hidroelektrik enerji potansiyeli artar.

Buna göre Kızılırmak'ın geçtiği iller düşünüldüğünde aşağıdaki illerin hangisinde hidroelektrik enerji potansiyelinin daha fazla olacağı söylenebilir?

A) Çorum B) Kırşehir
C) Ankara D) Sivas
E) Kayseri

3. Engebeli alanların gerçek alanları ile iz düşümü alanları arasındaki fark fazladır.

Buna göre;

I. Menteşe,
II. Ergene,
III. Mardin Eşiği,
IV. Doğu Karadeniz

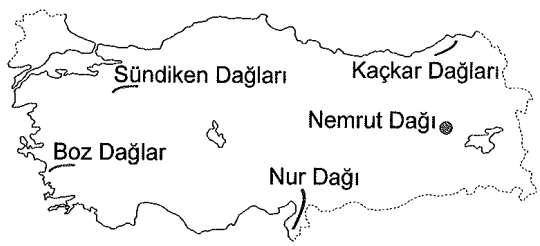
alanlarından hangilerinin gerçek alanları ile iz düşümü alanları arası farkları daha fazladır?

A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

4.

Yukarıdaki haritada işaretlenerek gösterilen dağlardan hangisi diğerlerinden daha önce oluşmuştur?

A) Yıldız Dağları B) Yunt Dağları
C) Canik Dağları D) Geyik Dağları
E) Karacadağ

5.

Bu haritada yerleri işaretlenerek gösterilen dağlarla ilgili olarak verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

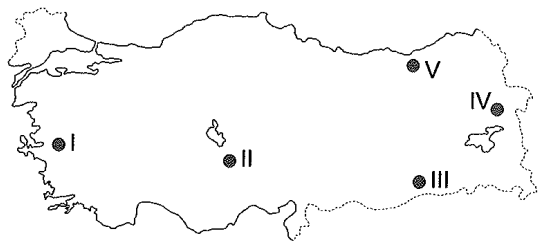
A) Verilen dağlar arasında sadece Kaçkar Dağlarında buzullara rastlanılır.
B) Bozdağlar ile Nur Dağlarının oluşum şekilleri aynıdır.
C) Nemrut Dağı volkanik bir dağdır.
D) Sündiken Dağları, Kuzey Anadolu dağ sisteminde yer alır.
E) Verilen dağlar arasında yükseltisi en fazla olanı Nemrut Dağı'dır.

6. **Türkiye'de jeotermal enerji potansiyellerinin yüksek olduğu alanlar ile;**

I. karstik sahalar,
II. fay hatları,
III. I. derece deprem bölgeleri,
IV. tarım alanları

gibi alanlardan hangilerinin dağılışları paralellik gösterir?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III
E) II, III ve IV

7.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangisinde volkanik oluşumlu bir dağ görülmez?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

1. Türkiye'de kırıklı dağlar Kıyı Ege'de ve Hatay'da görülebilir. Haritada I numaralı alan Kıyı Ege ve III numaralı alan ise Hatay'ı göstermektedir.

C

2. Kızılırmak, Sivas ile Erzincan arasından kaynağını alır. Buradan Kayseri, Nevşehir, Kırşehir, Ankara, Kırıkkale ve Çorum'dan Samsun'a ulaşarak Karadeniz'e dökülür. Bu nedenle bu akarsu üzerinde hidroelektrik enerji potansiyelinin en yüksek olduğu il Sivas'tır.

D

3. Ergene Havzası ve Mardin Eşiği I. jeolojik zamanda oluşmuş yaşlı ve düz arazilerdir. Bu alanlarda gerçek alan ile iz düşümü alanlar arası fark azdır. Ancak Doğu Karadeniz Bölümü ve Menteşe yöreleri oldukça dağlık alanlar olduğundan bu iki alanda gerçek alan ile iz düşümü alan arasındaki fark oldukça fazladır.

B

4. Türkiye'de dağ oluşumu genel olarak III ve IV. jeolojik zamanlarda yaşanmıştır. Bu dönemler öncesi oluşmuş tek dağlık arazi Türkiye'nin kuzeybatısında bulunan Yıldız Dağlarıdır. Bu dağlar I. jeolojik zamanda oluşmuştur.

A

5. A, B, C ve D seçeneklerinde haritada gösterilen dağlarla ilgili bilgiler doğrudur. Ancak verilen dağlar arasında yükselti ortalaması en yüksek olanı 3932 metre ile Kaçkar'dır.

E

6. Jeotermal enerji potansiyeli kırıklı arazilerde (fay hatları) daha yüksektir. Bu alanlarda kırıklı yapıdan dolayı deprem riski de fazladır. Ancak jeotermal enerji potansiyeli fazla olan alanların karstik yapı ile bir ilişkisi yoktur. Bu alanlar toprağın verimini de etkilemez.

D

7. Haritada işaretli alanlar düşünüldüğünde;
   - I numaralı alanda Manisa Kula Volkanları
   - II numaralı alanda Hasan Dağı
   - III numaralı alanda Karacadağ
   - IV numaralı alanda Tendürek Dağı

   görülür ve bu dağlar volkanizma ile oluşmuşlardır. Ancak Karadeniz Bölgesi'nde volkanizma ile oluşmuş herhangi bir dağ yoktur.

E

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

8. Anadolu'da araştırma yapan bir grup gözlemci, Anadolu'nun iç kesimlerinde birçok arazide balık fosillerine rastlamıştır.

Buna göre Anadolu'da bu durumun yaşanmasının temel nedeni aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Anadolu'nun iç kesimlerinde tatlı su balıkçılığı yaygındır.
B) Eski dönemlerde balıklar karalarda yaşayabilmişlerdir.
C) Anadolu eskiden bir deniz tabanıdır.
D) Anadolu tarihî ticaret yolları üzerinde yer aldığından Anadolu'da balık ticareti yapılmıştır.
E) Deniz seviyesi eskiden yükselmiş ve Anadolu'yu sular altında bırakmıştır.

9. **İklim ve bitki örtüsü özellikleri düşünüldüğünde aşağıda verilen kentlerden hangisinde erozyon şiddetinin daha fazla olacağı söylenebilir?**

A) Muğla B) Balıkesir
C) Edirne D) Düzce
E) Giresun

10. Beşerî etkinliklerle yeryüzü şekilleri arasında sıkı bir bağ bulunmaktadır.

Buna göre aşağıda verilen yeryüzü şekillerinden hangisinde beşerî faaliyetlerin diğerlerine göre daha az gelişmesi beklenir?

A) Tektonik ovalar B) Alüvyol set gölleri
C) Sirk çukurları D) Boğaz vadiler
E) Peribacaları

11. **Aşağıda verilen jeolojik zaman ve bu zamanda Türkiye'de meydana gelen özellik eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

A) I. jeolojik (Paleozoik) zamanda Kırşehir Masifi oluşmuştur.
B) IV. jeolojik (Kuaterner) zamanda Çanakkale Boğazı oluşmuştur.
C) III. jeolojik (Tersiyer) zamanda Zonguldak taş kömürü yatakları oluşmuştur.
D) III. jeolojik (Tersiyer) zamanda Kuzey Anadolu Dağları oluşmuştur.
E) IV. jeolojik (Kuaterner) zamanda Ege Denizi oluşmuştur.

12. **İç Anadolu Bölgesi'nin dağlarla çevrili olması;**

I. kapalı havzaların geniş alan kaplaması,
II. tarımda makine kullanımının yaygın olması,
III. kıyı bölgeleriyle ulaşımının zor olması

özelliklerinden hangilerini etkilememiştir?

A) Yalnız II B) Yalnız III
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

13. **Türkiye dağlarıyla ilgili olarak verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Daha çok doğu-batı doğrultulu uzanırlar.
B) En yüksek dağımız volkanizma sonucu oluşmuştur.
C) Türkiye'nin en dağlık bölgesi Doğu Anadolu'dur.
D) Dağların birçoğu 3. jeolojik (Tersiyer) zamanda oluşmuştur.
E) Doğuya doğru genel olarak yükseltileri artar.

14. İç Anadolu'da yer alan Karadağ, Karacadağ, Hasan Dağı, Melendiz Dağı ve Erciyes Dağı harita üzerinde bakıldığında kuzeydoğu-güneybatı doğrultulu bir uzanış gösterirler.

Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Dağlar kuzeydoğu-güneybatı doğrultulu bir fay üzerinde oluşmuştur.
B) Bölgenin güneyinde karstik araziler yaygındır.
C) Bölge doğu-batı doğrultusunda sıkışmaya uğramıştır.
D) Dağlar kıvrılmaya bağlı oluşmuştur.
E) Dağların oluşumunda beşerî faktörler etkilidir.

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

8. Anadolu II. jeolojik zamanda Tetis Denizi'nin tabanı konumundadır. Denizin tabanında biriken malzemeler zamanla Anadolu'nun sıkışıp yükselmesiyle karasallaşmıştır. Bu nedenle Anadolu'nun içlerinde birçok denizel fosile ulaşmak mümkündür.

A B **C** D E

9. Erozyon, bitki örtüsünün cılız olduğu kurak ve yarı kurak iklimlerde şiddetli yaşanır. Verilen iklimler düşünüldüğünde erozyon şiddetinin en fazla olduğu kent ılıman karasal iklim özelliklerinin görüldüğü ve bitki örtüsü diğer kentlere nazaran daha cılız olan Edirne'dir.

A B **C** D E

10. Türkiye'de sirk çukurları 2200 metreden daha yüksek alanlarda görülür. Buzullar tarafından oluşturulan bu şekiller daha çok dağların zirvelerinde bulunduğu için bu yükseltide beşerî faaliyetlere çok fazla rastlanılamaz.

A B **C** D E

11. A, B, D ve E seçeneklerinde yapılan eşletirmeler doğrudur. Ancak Zonguldak, taş kömürü yatakları III. jeolojik zamanda değil, I. jeolojik zamanda oluşmuştur.

A B **C** D E

12. İç Anadolu Bölgesi'nin etrafı dağlarla çevrilidir. Bölge sınırı genel olarak bu dağların bittiği yerden başlayarak çizilmiştir. Bu nedenle I ve III numaralarda verilen özelliklerin oluşmasında dağlarla çevrili olması etkilidir. Ancak bu bölgede makine kullanımının yaygın olmasının temel nedeni bölge içinde yeryüzü şekillerinin genel olarak düz olmasıdır.

A B C D E

13. Türkiye'nin en dağlık bölgesi Doğu Anadolu değil, Karadeniz'dir. Doğu Anadolu daha yüksek olmasına rağmen büyük bir alanda düzlüklerde görülür. Bu bölgede oysa Karadeniz Bölgesi oran olarak baktığımızda çok daha dağlıktır.

A B **C** D E

14. Verilen dağların tamamının oluşumu volkaniktir. Volkanizma yer kabuğunun kırık ya da dirençsiz alanlarından lavların çıkmasıdır. Bu dağların kuzeydoğu-güneybatı doğrultulu uzanması da bu alanda aynı yönde uzanan bir fay olduğunu ve bu fayın çeşitli yerlerinde patlamalar sonucu bu dağların oluştuğunu gösterir.

A B C D E

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

1. I. Yağış miktarı
II. Kıta sahanlıkları
III. Orman alt sınırları
IV. Deniz suyu sıcaklıkları

Dağların kıyıya uzaklıklarının farklı olması, Doğu Karadeniz Bölümü kıyıları ile Orta Karadeniz Bölümü kıyılarının hangileri bakımından farklı olmasında etkilidir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) I ve IV E) III ve IV

2. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de fay hatlarının görüldüğü yerlerin tümü için ortak bir özelliktir?**

A) Toprakları mineralce zengindir.
B) Yer şekilleri engebelidir.
C) Sağlık turizmi gelişmiştir.
D) Deprem riski yüksektir.
E) Bitki örtüsü gürdür.

3. Karadeniz Bölgesi gölleri daha çok bir akarsu yatağında heyelan oluşumuna bağlı meydana gelen heyelanset gölleridir.

Aşağıda verilen göllerden hangisinin oluşumu parçada verilen oluşum şekliyle açıklanamaz?

A) Abant B) Borabay
C) Zinov D) Tortum
E) Balık

4. I. Suriye
II. Yunanistan
III. Gürcistan
IV. Irak

Yeryüzü şekileri özellikleri göz önüne alındığında verilen ülkelerden hangisi ile Türkiye arasında yapılacak karayolunun birim maliyeti daha fazla olur?

A) Yalnız I B) I ve III C) II ve IV
D) II ve III E) III ve IV

5. **Aşağıda verilen illerden hangisinde güncel buzullar görülmez?**

A) Adana B) Bursa
C) Kayseri D) Rize
E) Hakkâri

6. **Türkiye volkanik dağlarıyla ilgili,**

I. Aktifliğe en yakın dağ Tendürek'tir.
II. Daha çok iç bölgelerde yer alırlar.
III. Tamamı üzerinde buzullar görülür.

verilen bilgilerden hangilerinin doğru olduğu söylenemez?

A) Yalnız II B) Yalnız III
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

1. Doğu Karadeniz kıyılarında dağlar Orta Karadeniz kıyılarına göre kıyıya daha yakındır. Bu nedenler Doğu Karadeniz kıyılarında
   - Kıta sahanlığı daha dar
   - Kıyı iç kesim arası ulaşım daha zor
   - Deniz etkisi daha dar alanda görülür.
   - Yağış miktarı daha fazladır.

   A B C D E

2. Fay hatlarının görüldüğü yerler deprem riskinin yüksek olduğu alanlardır. Bu soruda sağlık turizmi gelişmiştir denilemez, bu alanlarda potansiyel fazla olsa da tamamında sağlık turizmi gelişmemiştir.

   A B C D E

3. Karadenizde oluşan heyelan set gölleri; Tortum, Sera, Yedigöller, Abant, Zinav ve Borabay'dır.

   Balık gölü ise bir heyelanset gölü değil Bafra Deltası'nda oluşmuş bir kıyıset gölüdür.

   A B C D E

4. Türkiye'nin yer şekilleri göz önüne alındığında Gürcistan, Ermenistan, Irak ve İran sınırları dağlık alanlar olduğundan bu ülkelerle Türkiye arasında yapılacak yolun birim maliyeti daha fazla olur.

   A B C D E

5. Türkiye'de güncel buzullar 3000-3200 metre üzerindeki alanlarda görülebilir. Verilen iller ve bu illerde yer alan dağlar düşünüldüğünde Adana'da Balkan, Kayseri'de Erciyes, Rize'de Kaçkar ve Hakkâri'de Buzul Dağları 3000 metrenin üzerinde dağlar olduğundan bu dağlarda buzullara rastlanır. Ancak Bursa ilinde yer alan Uludağ'ın yükselti ortalaması 2500 metre civarındadır. Bu nedenle Uludağ'da buzul etkisi görülse de güncel buzullar görülmez.

   A B C D E

6. Verilen bilgilerden I ve II doğrudur. Ancak tüm volkanik dağlar üzerinde buzulları görülmez. Buzulun görülebilmesi için yükseltinin 3000 üzerinde olması gereklidir.

   A B C D E

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

7. Türkiye haritasında bazı platolar yerleri işaretlenerek gösterilmiştir.

- Oluşumunda Sakarya Nehri ve kolları etkili olmuştur.
- Yatay uzanışlı platodur.
- Üzerinde tuz ve kireç oranı yüksek kahverengi step toprakları görülür.

Verilen özellikler haritadaki platolardan hangisine aittir?

A) Obruk B) Gaziantep
C) Yazılıkaya D) Bozok
E) Ardahan

8. Atandığın ili anlatırken her hafta sonu gezdiğini, özellikle yaylaların çok güzel olduğunu en çok sevdiğin yaylaların Aslanköy, Sorgun ve Gözne olduğunu ve denizde de Kız Kalesi'ni çok sevdiğini, kafa dinlemek için ise Yerköprü Şelalesi'ne gittiğini anlattın.

Buna göre anlatılan il aşağıdakilerden hangisidir?

A) Muğla B) Zonguldak
C) Antalya D) Hatay
E) Mersin

9. Gelibolu Yarımadası ile Trakya arasında yer alan üçgen şeklinde bir körfezdir. Antik Çağ'da Melas Kolpos adıyla bilinen bu körfez günümüzde Türkiye'nin en temiz körfezlerinden biridir.

Parçada özellikleri anlatılan körfez aşağıdakilerden hangisidir?

A) Saros B) Gemlik C) Güllük
D) Çandarlı E) Edremit

10. Kalın kalker yapısı nedeniyle Türkiye'de karstik şekiller daha çok Batı Toroslar üzerinde görülür.

Buna göre aşağıda verilen yeryüzü şekillerinden hangisinin Batı toroslar üzerinde görülebilmesi bölgedeki kalker yapısına bağlı açıklanamaz?

A) Burdur İnsuyu Mağarası
B) Antalya Avlan Gölü
C) Muğla Köyceğiz Gölü
D) Korkuteli Polyesi
E) Karatay Kızören Obruğu

11. Türkiye genel olarak III ve IV. jeolojik dönemlerde oluşmuş genç bir ülke olsa da Türkiye'de I. jeolojik dönemde oluşmuş masif arazilere de rastlanır.

Buna göre aşağıdakilerden illerden hangisi içerisinde bir masif arazi bulunmaz?

A) Kırşehir B) Bitlis
C) Kırklareli D) Trabzon
E) Karaman

12. Komşu olmalarına karşın Ordu ilinde dalgalar daha çok aşındırma, Samsun'da ise biriktirme yapar.

Bu durum iki kentin hangi açıdan farklı olmasının sonucudur?

A) Dağların uzanış yönleri
B) Kıta sahanlıkları
C) Yağış miktarları
D) Jeolojik yapıları
E) Bitki örtüleri

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

7. 2 ve 3. bilgiler verilen platolardan Obruk, Gaziantep, Bozok ve Yazılıkaya'da görülür. Ancak ilk bilgi düşünüldüğünde Sakarya Nehri yazılıkaya platosu oluşumnda etkilidir.

C

8. Özellikleri verilen il Mersin'dir.

E

9. Parçada özellikleri verilen körfez Gelibolu Yarımadası'nın batısında yer alan Saros Körfezi'dir.

A

10. Burdur İnsuyu Mağarası, Antalya Avlan Gölü ve Korkuteli Polyesi karstik kayaçların erime ve birikmesine bağlı oluşurlar. Ancak Köyceğiz Gölü dalga biriktirmesiyle oluşmuştur.

C

11. Türkiye'de yer alan başlıca masif araziler: Yıldız Dağları (Kırklareli) Soruhan Masiti, Bitlis, Kırşehir, Anamur, Mardin Eşiğidir. Daday Masifi'dir.

Ancak Trabzon Masifi genç oluşumlu bir arazidir.

D

12. Dalgalar, dağların kıyıya paralel ve yakın olduğu alanlarda kıta sahanlığı daha dar olduğu için aşındırma, Dağların kıyıya dik ya da uzak olduğu alanlarda ise kıta sahanlığı geniş olduğu için biriktirme yaparlar. Bu iki ilde de dağlar kıyıya paralel uzanır. Ancak Samsun'da dağlar kıyıya uzaktır. Bu nedenle de kıta sahanlığı geniştir.

B

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

1. **Rüzgâr aşındırmasının yaygın olduğu bir yöre ile ilgili olarak,**

I. Eğim fazladır.
II. Bitki örtüsü cılızdır.
III. Yağış rejimi düzensizdir.
IV. Karstik kayaçlar yaygındır.

yargılarından hangilerinin kesin olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III
E) II ve IV

2. **Karadeniz Bölgesi'ni anlatırken dağların kıyıya paralel uzanmasına bağlı ortaya çıkan sonuçları sıralayan bir öğretmen, aşağıda verilen sonuçlardan hangisini bu duruma örnek olarak gösteremez?**

A) Doğu Karadeniz kıyılarında kıta sahanlığı oldukça dardır.
B) Kıyı ile iç bölgeler arasında ulaşım zordur.
C) Orta Karadeniz'de deltalar oluşmuştur.
D) Karadeniz'de kıyının gerçek uzunluğu ile iz düşümü uzunluğu arasındaki fark azdır.
E) Karadeniz iklimi bölgede sadece dar bir kıyı şeridinde görülür.

3. I. Korkuteli Ovası
II. Salihli Ovası
III. Antalya
IV. Acıpayam Ovası

Yukarıdakilerden hangileri karstik oluşumlu ovalardandır?

A) I ve II B) II ve III
C) I ve III D) II ve IV
E) I ve IV

4. **Aşağıdakilerin hangisinde karstik kaynaklarla ilgili yanlış bir bilgi verilmiştir?**

A) Daha çok Akdeniz Bölgesi'nde görülür.
B) Suları soğuktur.
C) İçerisinde kireç oranı fazladır.
D) Kalker, kaya tuzu, jips gibi kayaçlarda yaygındırlar.
E) Yeryüzüne fışkırarak çıkarlar.

YARGI YAYINEVİ

5.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangisinde görülen topraklar görüldükleri alanların ana kayası hakkında bilgi vermezler?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

6. Morenler, buzullar tarafından sürüklenip taşınarak biriktirilmiş topraklardır.

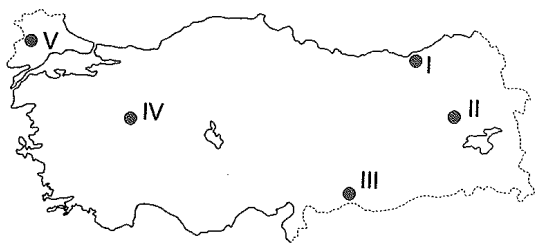
Türkiye'nin fiziki özellikleri düşünüldüğünde aşağıda verilen illerden hangisinde morenlere rastlanacağı söylenemez?

A) Rize B) Bursa
C) Adana D) Hakkâri
E) Kırşehir

7.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangisinde çöküntü depremlerinin görülme olasılığı daha fazladır?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

8.

Kimyasal çözünme şiddeti üzerinde sadece iklim özelliklerinin etkisi düşünülürse yukarıdaki haritada numaralanmış merkezlerden hangisinde kimyasal çözünme şiddetinin daha fazla olacağı söylenebilir?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

1. Rüzgâr aşındırması;
   - Bitki örtüsünün cılız olduğu kurak ve yarı kurak iklimlerde şiddetlidir.

   Bu alanlarda kuraklığın görülmesi buralarda yağış rejiminin düzensiz olduğunu da kesin olarak kanıtlar.

   D

2. Delta ovaları kıyıda kıta sahanlığının geniş olduğu alanlarda oluşabilir. Dağların kıyıya paralel uzandığı yerlerde kıta sahanlığı dar olacağından bu alanlarda delta oluşumu zordur. Ancak Orta Karadeniz'de dağların kıyıya uzak olması ve yükseltilerinin az olması bu kıyılarda kıta sahanlığının geniş olmasına neden olmuştur.

   C

3. Karstik oluşumlu ovalarımız Kestel, Elmalı, Muğla, Tefenni, Korkuteli, Acıpayam ovalarımızdır. Antalya tektonik ova, Salihli taban seviyesi ovasıdır.

   E

4. Yeryüzüne fışkırarak çıkan kaynaklar, artezyen kaynaklardır. Karstik kaynaklar, normal akış şeklinde yüzeye ulaşırlar.

   E

5. Yerli (Zonal) kayaçlar bulundukları bölgelerin ana kayası ve iklimi hakkında bilgi verir. Bu nedenle I, II, III ve V numaralı işaretlenmiş alanlar bulundukları alanların ana kayası ile ilgili bilgi verirler. Ancak IV numaralı alan Çukurova Deltası'dır. Akarsuların taşıdığı malzemelerin oluşturduğu bu topraklar taşınmış olduğundan bu alana ait iklim ya da ana kaya özelliğine ait bilgiler vermez.

   D

6. Türkiye'de buzul etkisi 2200 m'den daha yüksek alanlarda görülür. Bu nedenle 2200 metrenin üzerinde dağların bulunduğu kentlerde moren toprakları görülebilmektedir. Rize'de Kaçkarlar, Bursa'da Uludağ, Adana'da Aladağlar, Hakkâri'de Hakkâri Dağları yükseltilerinin fazla olması nedeniyle morenlerin görülebileceği alanlardır. Ancak Kırşehir'de 2200 metrenin üzerinde dağlar bulunmaz ve bu nedenle de moren toprakları görülmez.

   E

7. Çöküntü ya da çökme depremleri karstik alanlarda yer içinde oluşan çukurların tavanlarında meydana gelen çökmeler sonucunda oluşur. Türkiye'de karstik arazilerin en fazla görüldüğü yerler Batı Toroslardır. Bu nedenle I numaralı alan çöküntü depremlerinin görülme olasılığının en fazla olduğu yerdir.

   A

8. Kimyasal çözünme nem oranının yüksek yağış rejiminin düzenli olduğu bölgelerde daha şiddetlidir.

   Haritada numaralanmış alanların iklim özellikleri düşünüldüğünde kimyasal çözünmenin en şiddetli olacağı yerin Doğu Karadeniz kıyılarında işaretlenmiş I numaraları yer olduğu görülür.

   A

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

9. **Türkiye platolarının tamamının genel özellikleriyle ilgili olarak,**

I. Yükselti ortalamaları fazladır.
II. Oluşumlarında akarsuların etkisi görülür.
III. Üzerlerinde küçükbaş hayvancılık yaygındır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve III
E) II ve III

10. Mermer, kalkerin yüksek sıcaklık ve basınca maruz kalmasıyla oluşan metamorfik bir kayaçtır.

Buna göre Anadolu'nun mermer rezervleri açısından zengin olması aşağıda verilen özelliklerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Genç oluşumlu bir ülke olması
B) IV. jeolojik zamanda (Kuaterner) buzul etkisini yaşaması
C) II. jeolojik zamanda (Mezozoik) bir deniz tabanı iken III. jeolojik zamanda (Tersiyer) sıkışmayla birlikte yükselerek karasallaşma
D) Avrupa ile Asya arasında bir köprü konumunda olması
E) Akarsu aşındırmasının yaygın olması

11. Polye ovalarının tabanlarında geçirimliği az olan terra rosa toprakları bulunduğu için göller oluşmaktadır.

Buna göre aşağıda verilen göllerden hangisi bu şekilde <u>oluşmamıştır</u>?

A) Avlan B) Kovada
C) Mogan D) Söğüt
E) Kestel

12. Dünyanın nazar boncuğu olarak bilinen Meke ile tanınan Karapınar ilçesinde irili ufaklı 100'ün üzerinde obruk bulunuyor. Ancak bu yıl bu oluşuma neden olan yer kabuğu çatlakları arttı. Yaklaşık bir ay önce ilçeye 4 kilometre uzaklıktaki Apakkaşı mevkisinde kara yoluna 300 metre uzaklıktan başlayıp paralel olarak iç bölgelerde yer yer 500 metreye kadar devam eden yeni yer kabuğu çatlakları oluştu. 14 kilometre uzaklıktaki Samuk Yaylası'nda ise derinliği 1-1.5 metre genişliği 20-70 santimetre arasında değişen yaklaşık 1000 metrekarelik alanda yine çatlaklar tespit edildi. Geçtiğimiz hafta da ilçeye 10 kilometre uzaklıktaki Seyithacı Yaylası'nda 30 metre çapında 1.5 metre derinliğinde oluşan obruğun içinde otomobil ve bir kısmı yıkık kullanılmayan ev kaldı. Şans eseri can kaybı yaşanmadı.

(Milliyet Gazetesi 06.08.2014)

Yukarıda yer alan gazete haberinden de anlaşılacağı gibi son yıllarda Konya Karapınar çevresinde yer kabuğu çatlakları ve obruk oluşumu artmıştır.

Bu durumun <u>temel nedeni</u> aşağıdakilerden hangisidir?

A) İklimde meydana gelen değişmeler
B) Bitki örtüsünün yok edilmesi
C) Taban suyunun çeşitli nedenlerle alçalması
D) Sulu tarımın yaygınlaşması
E) Nadasa bırakılan tarım alanlarının azalması

13. **Aşağıdakilerden hangisi beşerî hayatın yeryüzü şekillerine etkileri arasında gösterilebilir?**

A) Konya Ovası'nda yeraltı suyu kullanımının artmasıyla obrukların oluşması
B) Güneydoğu Anadolu'da sulu tarımın yaygınlaşmasıyla nadas alanlarının azalması
C) Bitki örtüsünün cılız olduğu alanlarda küçükbaş hayvancılığın yaygın olması
D) Kırıklı arazilerin yaygın olduğu alanlarda sağlık turizminin yapılması
E) Yer şekillerinin engebeli olduğu alanlarda yol yapımı maliyetlerinin yüksek olması

14. **İç Anadolu Bölgesi'nden doğrudan Akdeniz Bölgesi'ne yapılacak bir seyahat sırasında aşağıda verilen dağlardan hangisinin görülebileceği <u>söylenemez</u>?**

A) Bey Dağları B) Sultan Dağları
C) Aladağlar D) Kaz Dağları
E) Bolkar Dağları

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

9. Platolar, akarsular tarafından derince yarılmış, çevrelerine göre yüksekte yer alan geniş düzlüklerdir. Ancak tüm platoların yükseltileri fazla olmaz. Örneğin Çatalca Kocaeli Platosu'nun yükseltisi çok azken Erzurum-Kars Platosu çok yüksektir.

Genel olarak iç bölgelerdeki platolarımızda küçükbaş hayvancılık yaygın olsa da Erzurum-Kars Platosu'nda büyükbaş hayvancılık yaygındır.

Oysa tüm platolarımızın oluşumunda akarsular etkili olur.

A B C D E

10. Anadolu II. jeolojik zamanda deniz tabanı olduğu için bu dönemde Anadolu'nun olduğu deniz tabanında çevredeki kalker erimiş ve birikmiştir.

III. jeolojik zamanda ise Avrasya ve Arap plakaları biriken bu malzemeleri sıkıştırmış ve sıkışan kalker mermere dönüşmüştür.

A B C D E

11. Avlan (Antalya), Kovada (Isparta), Kestel (Burdur), Söğüt (Burdur) karstik göllere örnektir. Mogan (Ankara) ise alüvyal set göllerine örnektir.

A B C D E

12. İç Anadolu Bölgesi'nde dolin oluşumunun son yıllarda hız kazanmasının nedeni tarımsal sulamada yeraltı suyunun kullanılmasına bağlı olarak taban su seviyesinin azalmasıdır. Su seviyesi alçaldığı için toprağın altında boşluklar oluşmakta ve zamanla bu boşlukların tavanı çökerek dolinleri oluşturmaktadır.

A B C D E

13. B seçeneğinde verilen örnekte beşerî hayatı etkileyen yine beşerî başka bir olaydır. C seçeneğinde iklim beşerî hayatı etkilemektedir. D ve E seçeneklerinde yeryüzü şekilleri ve jeolojik yapı beşerî hayatı etkiler. Ancak Konya Ovası'nda yeraltı suyu kullanımı beşerî bir olaydır ve bu da bir yeryüzü şekli olan obruk oluşumunu etkilemiştir.

A B C D E

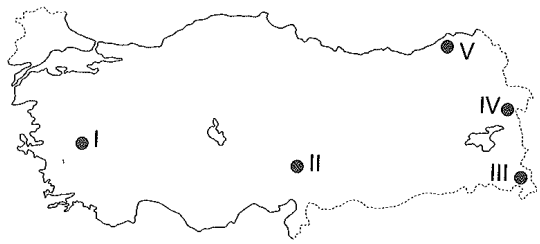
14. A, B, C ve E seçeneklerinde verilen dağlar Akdeniz Bölgesi ile İç Anadolu Bölgesi sınırını oluşturur. Ancak Kaz Dağları, Marmara Bölgesi ve Ege Bölgesi arasındadır.

A B C D E

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

1. Aşağıdaki haritada bazı dağların zirveleri verilmiştir.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangisinde güncel buzullara rastlamak mümkün değildir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Günümüzde buzullara ancak 3200 metreden sonra rastlanabilirken buzullara ait aşınım ve birikim şekilleri 2000 metrelere kadar görülebilmektedir.

Bu durum aşağıdakilerin hangisi ile açıklanabilir?

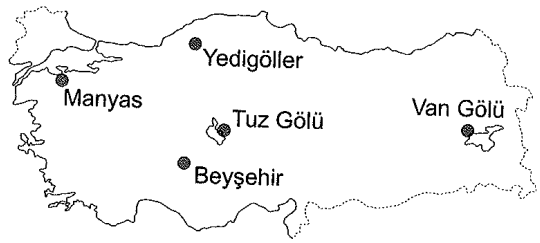
A) Buzullar ana parçadan koparak aşağılara kadar sürüklenmiştir.
B) Ülkemiz genel itibarıyla daha yüksekken günümüze doğru alçalmıştır.
C) Kuvaterner'de iklim daha soğukken aşağılara inen buzullar iklimin değişmesi ile yükseklere çekilmiştir.
D) Buzullara ait aşınım şekilleri kar ve yağmur tarafından da yapılmaktadır.
E) Türkiye'de engebenin fazla olması buzul şekillerinin aşağılara inmesine neden olmuştur.

3. Çıldır ve Van Gölleri Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan birer volkanik set gölü olmalarına rağmen Çıldır Gölü'nün suları tatlı, Van Gölü'nün suları ise sodalıdır.

Bu durum iki gölün hangi açıdan farklı olduklarını kesin olarak kanıtlar?

A) Bulundukları çanak yapıları
B) Çıldır Gölü'nün gideğeninin olması
C) Van Gölü'nün daha güneyde yer alması
D) Çıldır Gölü'nün yükselti ortalamasının fazla olması
E) Bölgelere düşen yağış miktarlarının farklılık göstermesi

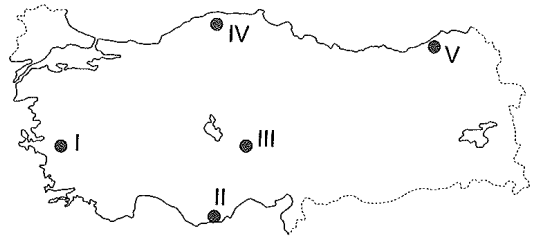
4.

Yukarıdaki haritada verilen göllerden hangisinin oluşumunda iç kuvvetlerin etkisinden söz edilemez?

A) Manyas B) Yedigöller C) Beyşehir D) Tuz Gölü E) Van Gölü

5. Türkiye haritasında bazı alanlar işaretlenerek gösterilmiştir.

Rüzgâr aşındırma ve biriktirme şekilleri kurak ve bitki örtüsünden yoksun alanlarda daha fazla hissedilmektedir.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralanmış merkezlerin hangisinde rüzgâr aşındırmasının daha fazla olacağı söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Akdeniz iklimi Ege Bölgesi'nde geniş bir alanda görülürken Akdeniz Bölgesi'nde daha dar bir kıyı şeridinde görülür.

Bu durum iki bölgenin aşağıda verilen durumlardan hangisi açısından farklı olmasına bağlıdır?

A) Dağların uzanış yönleri
B) Araziyi oluşturan kayaç yapısı
C) Ekvator'a olan uzaklık
D) Kıyı tipleri
E) Koy ve körfez sayıları

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranitey.org

1. Haritadaki dağlar;

   II → Erciyes

   III → Buzul

   IV → Ağrı

   V → Kaçkar'dır.

   Yükselti ortalamaları fazla olduğu için bu dağlarda güncel buzullar görülürken Ege Bölgesi'nde güncel buzullara rastlanmaz.

   A B C D E

2. Kuvaterner'de meydana gelen iklim değişmeleri sırasında ülkemizde buzul alanları 2000 metrelere kadar inmiştir. Bu nedenle Türkiye'de güncel buzullar 3200 metreden sonra görülse de buzul etkisi 2000 metrelere kadar inebilir.

   A B C D E

3. Bir gölün sularının tatlı olup olmaması o gölün sularının bir bölümünü bir gideğenle dışarıya boşaltabilmesine bağlıdır. Gideğeni olan göllerin suları tatlı olurken gideğeni olmayan göller çanak yapısına bağlı olarak tuzlu, acı ya da sodalı olabilmektedir.

   A B C D E

4. Verilen göllerden Manyas, Tuz ve Beyşehir'de tektonizma; Van Gölü'nde ise volkanizma etkili olmuş yani iç kuvvetler etkili olmuştur. Ancak Yedigöller heyelan sonucunda oluşmuştur. İç kuvvetlerin etkisi bu gölün oluşumunda görülmez.

   A B C D E

5. III haricinde verilen bütün alanlar deniz kıyısında olduğu için bitki örtüsü gürdür. Bitki örtüsünün gür olduğu yerde rüzgârın toprakla teması kesileceği için aşındırma yapamaz. Ama III. bölgede bitki örtüsü zayıf olduğu için rüzgâr aşındırması etkilidir.

   A B C D E

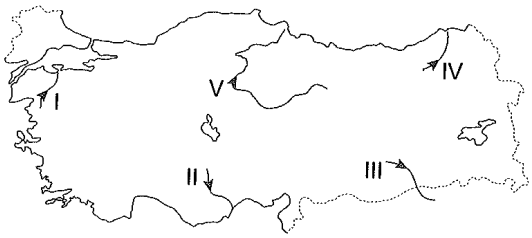
6. Akdeniz Bölgesi'nde de Ege Bölgesi'nde de dağların uzanış doğrultuları genel olarak doğu-batıdır. Dağlar aynı yönde uzanmasına karşın denizlerin konumundan dolayı iki bölgede farklı kıyı tipleri oluşmuştur. Akdeniz'de boyuna kıyı tipinin görülmesi bu bölge de Akdeniz ikliminin daha dar bir alanda görülmesine neden olmuştur.

   A B C D E

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

7.

Aktıkları yatakların eğim ve derinlik özellikleri düşünüldüğünde yukarıdaki haritada numaralanmış akarsulardan hangisinde daha fazla taşkın yaşanacağı söylenebilir?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

8. Rüzgârlar etkili oldukları alanlarda toprağın yüzeyindeki verimli kısmı süpürerek tarımsal verimin düşmesine neden olmaktadır.

Bu olumsuz sonucu engellemek için alınması gereken önlemler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

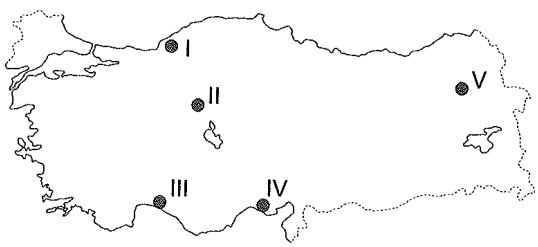
A) Ağaçlandırma yapmak
B) Sulu tarımı yaygınlaştırmak
C) Nöbetleşe ekim yapmak
D) Tarım alanlarının etrafına çit çekmek
E) Nadas uygulaması yapmak

9. Rüzgârın şekillendirme etkisi kurak ve yarı kurak alanlarda diğer iklim bölgelerine göre daha fazla hissedilmektedir.

Bu alanlarda rüzgâr etkisinin daha fazla görülmesinde aşağıdakilerden hangisinin payı daha fazladır?

A) Sıcaklık ortalamaları
B) Yağış miktarı
C) Rüzgârın şiddeti
D) Bitki örtüsü
E) Toprak türü

10.

Çernezyom toprakları yukarıdaki haritada numaralanmış merkezlerin hangisinde yaygın olarak görülür?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

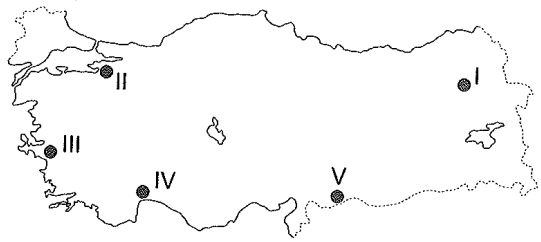
YARGI YAYINEVİ

11. Karadeniz Bölgesi incelendiğinde yaylacılık faaliyetlerinin daha çok bölgenin doğusunda geliştiği gözlenir.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Doğu Karadeniz'de tarımın gelişmemiş olması
B) Doğu Karadeniz'de çayır yetişmesine olanak sağlayan yüksek dağların bulunması
C) Karadeniz'in diğer bölümlerinde dağların kıyıya uzanışlarının farklılık göstermesi
D) Doğu Karadeniz'in daha düzenli yağış alması
E) Doğu Karadeniz'de kış sıcaklıklarının daha yüksek olması

12. Aşağıda Türkiye haritası üzerinde bazı alanlar gösterilmiştir.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangisi üzerinde karstik şekillerin daha yaygın olduğu söylenebilir?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

13.
- Bu mağara İstanbul'da yer alır.
- İçinde Paleolitik Çağ'a ait bilgi ve belgelere rastlanır.
- 2001 yılında I. derece arkeolojik sit alanı ilan edilmiştir.

Özellikleri verilen karstik oluşumlu mağara aşağıdakilerden hangisidir?

A) Altınbeşik
B) Yarımburgaz
C) Dim
D) Damlataş
E) Karain

14. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de bulunan buzul göllerinden biridir?**

A) Kilimli Gölü B) Çıldır Gölü
C) Haçlı Gölü D) Eber Gölü
E) Acıgöl

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

7. Eğimin ve yükseltinin az olduğu alanlarda akarsular yatağını derine doğru aşındıramazlar. Bu nedenle böyle akarsular yüzeye yakın akış gösterir. Oysa yüksek ve eğimli alanlarda akarsular derin vadiler kazarlar. Yatakları derin olmayan yüzeyde akan akarsularda su seviyesinde meydana gelen artmalar taşkınların oluşmasına neden olur. Yeryüzü şekilleri özellikleri düşünüldüğünde I numarayla gösterilen Susurluk Nehri'nin daha düz ve alçakta akması nedeniyle bu akarsuda taşkınların daha fazla yaşanacağı söylenebilir.

ABCDE

8. Nadas yöntemi toprağı bir yıl ekip bir yıl boş bırakmak demektir. Boş bırakılan yıl toprağın üzerinde bitki örtüsü olmadığı için rüzgâr aşındırması hız kazanır.

ABCD**E**

9. Rüzgârın şekillendirici etkisinde en büyük pay bitki örtüsüne aittir. Bir bölgede bitki örtüsü yoksa rüzgâr direkt olarak toprakla temas eder, bu da rüzgârın toprağı aşındırmasını kolaylaştırır. Bitki örtüsü varsa hem rüzgâr bitkiye çarpacağı için hızı yavaşlar hem de toprak ile teması kesilir.

ABC**D**E

10. Çernozyom toprakları yazları yağışlı geçen sert karasal iklimde oluşan koyu renkli humusça verimli topraklardır. Türkiye'de bu topraklara Erzurum-Kars Platosu'nda yaygın olarak rastlanılır.

ABCD**E**

11. Yaylacılık faaliyetleri özellikle Doğu Karadeniz'de yüksek dağların üzerinde ormanların yerini çayırlara bıraktığı alanlarda yoğunluk kazanır. Karadeniz'in diğer bölümlerinde dağların yükseltisi daha az olduğundan bu dağların bir çoğunun zirveleri bile ormanlarla kaplıdır ve bu nedenle de bu dağlarda yaylacılık çok fazla gelişme göstermemiştir.

A**B**CDE

12. Muğla'dan başlayıp doğuya doğru Silifke'ye kadar olan kısım ülkemizde karstik kayaların en yaygın olduğu ve en tipik karstik şekillerinin görüldüğü alanlardır.

ABC**D**E

13. Altınbeşik, Dim, Karain ve Damlataş mağaraları Antalya ilinde yer alır. Özellikleri verilen mağara ise İstanbul'da yer alan Yarımburgaz Mağarası'dır.

A**B**CDE

14. Çıldır ve Haçlı volkanik set, Acıgöl maar, Eber tektonik göllerdendir. Ancak Kilimli, buzul sirk gölleri içerisinde yer almaktadır.

ABCDE

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

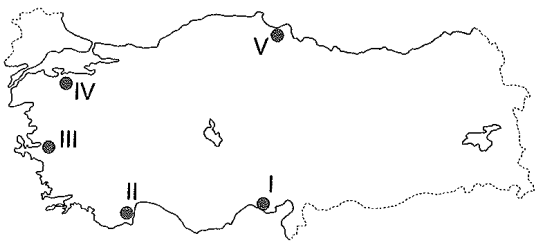
1. **Ege Bölgesi yeryüzü şekilleri ile ilgili olarak verilen aşağıdaki bilgilerden hangileri yanlıştır?**

A) Kıyılarında kırıklı dağlar görülür.
B) Türkiye'nin en genç volkanik arazisi bu bölgede yer alır.
C) Bölge akarsuları genel olarak menderes çizerek akarlar.
D) Kıyılarının tamamında enine kıyı görülür.
E) Bölgede akarsu etkisiyle oluşmuş göllere rastlanır.

2. **Türkiye'de dalga aşındırmasının yaygın olduğu bir kıyı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi kesinlikle söylenebilir?**

A) Karstik araziler yaygındır.
B) Delta ovaları görülür.
C) Gelgit genliği fazladır.
D) Bitki örtüsü cılızdır.
E) Kıta sahanlığı dardır.

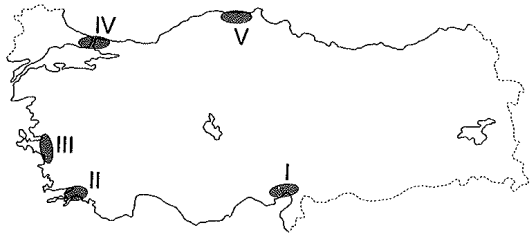
3. Aşağıda Türkiye haritası üzerinde bazı alanlar belirtilmiştir.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangisinde dalgaların daha fazla aşındırma yapması beklenir?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

4. Aşağıda Türkiye'deki bazı kıyılar belirtilmiştir.

Yukarıda haritada numaralanmış alanların hangilerinde ria kıyı tipine rastlanır?

A) I ve II B) II ve IV
C) II ve V D) III ve V
E) I ve V

5. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye jeolojik yapısının beşerî hayata etkisine örnek olarak gösterilmez?**

A) Kıyı Ege Bölümü'nde sağlık turizminin gelişmiş olması
B) Fay kuşaklarına yakın kentlerde binaların kat sayılarında sınırlandırmaların yapılması
C) Türkiye'nin yeraltı kaynakları çeşitliliği açısından zengin olması
D) Jeotermal enerji potansiyelinin yüksek olması
E) Karadeniz'de yapı malzemesi olarak ahşap kullanılması

6.

Yukarıdaki haritada belirtilen geçitlerden hangisinin yeri yanlış gösterilmiştir?

A) Bolu B) Kop C) Gülek
D) Zigana E) Ovit

7. **Aşağıdakilerin hangisinde dalmaçya kıyı tipine rastlamak mümkündür?**

A) Fethiye – Kaş arası
B) Alanya – Gazipaşa arası
C) Trabzon – Rize arası
D) Bodrum – Marmaris arası
E) Fethiye – Köyceğiz arası

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

1. Ege Bölgesi yeryüzü şekilleriyle ilgili A, B, C ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Ancak Ege Bölgesi'nde genel olarak enine kıyılar görülse de bölgenin güneyindeki Menteşe kıyılarında ria tipi kıyılar görülür.

D

2. Dalgalar kıta sahanlığının dar olduğu derin kıyılarda aşındırma, kıta sahanlığının geniş olduğu kıyılarda ise biriktirme yaparlar.

E

3. Dağların kıyıya paralel uzandığı yerlerde kıta sahanlığı daha dar olur. Ancak kıta sahanlığını arttıran diğer bir özellik ise dağların kıyıya yakın olmasıdır. Verilen alanlar düşünüldüğünde hem paralel hem de kıyıya yakın olan nokta II numaradır.

B

4. Ria kıyı tipi akarsular tarafından açılan vadilerin denizin altında kalması ile oluşur. Türkiye'de İstanbul ve Çanakkale Boğazları ile Datça Yarımadası çevresinde görülür.

B

5. Jeolojik yapı bölgenin iç yapısındaki kırıklar, faylar, volkanlar, bölgede meydana gelen yükselme alçalma hareketleri gibi bir çok özelliği etkiler. Karadeniz Bölgesi'nde konutlarda yapı malzemesinin ahşap olması bölgenin ormanlarla kaplı olmasının sonucudur ve jeolojik yapıyla bu durumun ilgisi yoktur.

E

6. Haritada Bolu, Zigana, Ovit ve Gülek geçitlerinin yerleri doğru olarak verilmiştir. Ancak Kop Geçidi, Erzurum'u Bayburt'a bağlar ve Doğu Karadeniz'dedir.

B

7. Dalmaçya kıyı tipi kıyıya paralel uzanan dağların deniz altında kalması ile oluşur ve Türkiye'de Fethiye-Kaş arasında görülür.

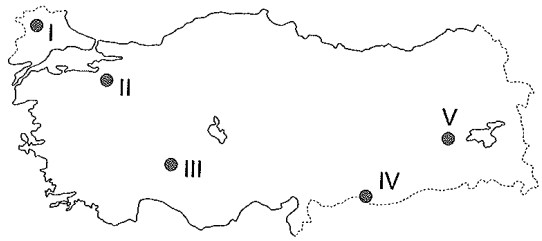
A

YARGI YAYINEVİ

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranter.org

8. **Aşağıda verilenlerden hangisi enine kıyı tipinin görüldüğü alanlar üzerindeki olumlu sonuçlarından biri değildir?**

A) Sağlık turizmi gelişir.
B) İç kesimlerle ulaşım kolaydır.
C) Kıyı ovaları geniştir.
D) Doğal liman sayısı fazladır.
E) Denizel etki iç kesimlere kadar uzanır.

9.

Yukarıdaki haritada numaralanmış gösterilen alanlardan hangilerinde deprem riskinin daha fazla olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve V C) II ve IV
D) II ve V E) IV ve V

10. **Aşağıda verilen kentlerden hangi ikisi arasında yapılacak kara yolunun gerçek uzunluğu ile iz düşümü uzunluğu arasında oluşacak fark daha fazla olacaktır?**

A) Antalya – Isparta
B) Bursa – Balıkesir
C) Yalova – Sakarya
D) Gaziantep – Şanlıurfa
E) Konya – Afyon

11. **Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinin iç kesimlerle ulaşımının genellikle geçitlerden yapılmasının temel nedeni aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?**

A) Kıyı tipinin boyuna olması
B) Kıta sahanlığının dar olması
C) Ortalama yağış miktarının fazla olması
D) Bitki örtüsünün gür olması
E) Arazinin yapısının karstik olması

12. **Türkiye'de aşağıda verilen kıyı tiplerinden hangisi görülmez?**

A) Dalmaçya kıyı
B) Enine kıyı
C) Ria kıyı
D) Limanlı kıyı
E) Fiyort kıyı

13. Türkiye'de karstik arazilerin en yaygın olduğu alan, Batı Toroslardır.

Buna göre Batı Toroslar üzerinde aşağıda verilen yeryüzü şekillerinden hangisinin görülmesi bu dağların litolojik yapısıyla açıklanamaz?

A) Obruk B) Sarkıt
C) Lapya D) Moren
E) Dolin

14. Türkiye'de iç bölgelerde oluşan platolardan sadece Erzurum-Kars Platosu volkanik oluşumlu geri kalanların ise tamamı yatay duruşlu platolar grubuna girer.

Buna göre aşağıda verilen platolardan hangisi yatay duruşlu platolar arasında gösterilemez?

A) Obruk Platosu
B) Cihanbeyli Platosu
C) Safranbolu Platosu
D) Uzunyayla Platosu
E) Yazılıkaya Platosu

YARGI YAYINEVİ

8. Sağlık turizmi dağların uzanışıyla değil, yerin kırıklı yapısıyla ilgilidir. Bu nedenle sağlık turizmi enine kıyı ile ilişkilendirilemez.

A

9. Türkiye'de deprem riskinin fazla olduğu alanlar KAF, DAF ve BAF üzerinde yer alan alanlardır. Bu alanlar Türkiye'nin çok büyük bir bölümünü kaplar. Ancak Ergene ve Yıldız dağları (I), Tuz Gölü'nün güneyi (III) ve Güneydoğu Anadolu'nun güneyi (IV) fay hatlarının uzak olduğu alanlardır. Bu nedenle söz konusu alanlarda deprem riski düşüktür.

II numaralı alan KAF, V numaralı alan ise DAF üzerinde yer aldığından buralarda deprem riski yüksektir.

D

10. Yer şekillerinin engebeli olduğu alanlarda yolların daha kıvrımlı olması gerektiğinde bu alanlarda yapılacak yolun gerçek alanı ile izdüşüm alanı arası fark daha fazladır.

Verilen iller düşünüldüğünde Antalya-Isparta arasında Toros Dağları bulunduğu için bu eşleşme diğerlerine nazaran daha engebelidir.

A

11. Akdeniz ve Karadeniz'de dağlar kıyıya paralel olduğu için iç kesimlerle ulaşım sırasında engel teşkil eder. Bu dağları ancak geçitlerde geçmek mümkündür.

A

12. Türkiye'de buzullar hiçbir zaman deniz seviyesine inmediği için fiyortlu kıyı tipi görülmez. Bu durum Türkiye'nin Ekvator'a yakın enlemlerde bulunması yani mutlak konumunun bir sonucudur.

E

13. Karstik yapılarda erimelere bağlı olarak lapya, dolin, uvala, polye, obruk, düden gibi birikmelere bağlı olarak da sarkıt, dikit, sütun ve traverten gibi yeryüzü şekillerine rastlanabilir. Ancak morenler buzul biriktirmesi sonucunda oluşmuş topraklardır. Batı Toroslarda morenlerin görülebilmesi bu dağların yükselti ortalamalarının fazla olmasının bir sonucudur.

D

14. Türkiye'de oluşumlarına göre platolara bakıldığında;

- Erzurum-Kars volkanik,
- Teke ve Taşeli karstik,
- Çatalca Kocaeli, Safranbolu ve Perşembe aşınım düzlüğü,
- Obruk, Cihanbeyli, Bozok, Haymana, Uzunyayla, Yazılıkaya, Gaziantep, Şanlıurfa yatay duruşlu

kökene sahiptir.

C

YARGI YAYINEVİ

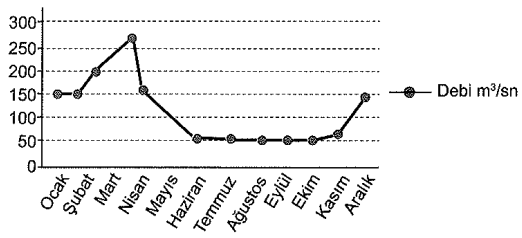
1. Yatağı üzerinde eğim kırıklıkları bulunan akarsularda suyun dik veya dike yakın bölümlerinde sularının hızlı düşmesi sonucu çağlayanlar oluşur.

Aşağıda verilen akarsularımızın hangisinde yatağı boyunca çağlayan bulunmaz?

A) Bakırçay B) Manavgat

C) Tortum Çayı D) Karasu Nehri

E) Düden Çayı

2.

Grafikte Göksu Nehri'ne ait yıllık akım miktarları verilmiştir.

Bu grafiğe bakılarak Göksu Nehri ile ilgili olarak aşağıda verilen sonuçlardan hangisine ulaşılamaz?

A) Rejimi düzensizdir.

B) Kışın iri malzeme taşırken yazın daha ince malzeme taşır.

C) Yaz aylarında debisine çok fazla değişim yaşanmamıştır.

D) Yıl boyunca hiç kurumadığı için ulaşım yapılabilir.

E) En fazla akım ilkbahar aylarındadır.

3. **Türkiye'nin yüksek ve engebeli bir yapıya sahip olması Türkiye'de;**

I. tarımsal nüfus yoğunluğu,

II. gerçek alan iz düşüm alan farkı,

III. tarımda makine kullanım oranı,

IV. hidroelektrik enerji potansiyeli,

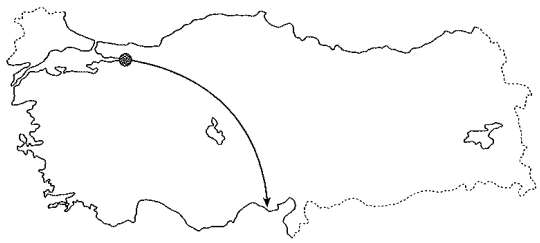
özelliklerinin hangileri üzerinde bir artışa neden olmamıştır?

A) Yalnız II B) Yalnız III

C) I ve III D) I ve IV

E) III ve IV

YARGI YAYINEVİ

4.

Kocaeli'den kara yoluyla hareket eden bir kişi haritada verilen ok istikametinde ilerlemiş ve Adana'ya ulaşmıştır.

Buna göre bu kişinin verilen alanlardan hangisini görme ihtimali yoktur?

A) Bolu Dağı

B) Ankara Ovası

C) Aladağlar

D) Yazılıkaya Platosu

E) Bolkar Dağları

5. Türkiye haritasında bazı akarsular ile yapmış olduğu deltalar numaralar ile gösterilmiştir.

Buna göre haritada numaralandırılarak gösterilen deltaların isimleri hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III	IV	V
A)	Silifke	Çarşamba	Balat	Çukurova	Bafra
B)	Çukurova	Silifke	Balat	Bafra	Çarşamba
C)	Çukurova	Silifke	Selçuk	Bafra	Çarşamba
D)	Amik	Bafra	Dikili	Niksar	Bafra
E)	Çarşamba	Silifke	Balat	Bafra	Çarşamba

6. **Ege Bölgesi'nde akarsularımızın menderes çizerek akmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bol alüvyal taşıması

B) Yatak eğimlerinin az olması

C) Biriktirme faaliyetlerinin güç kazanması

D) Ege'deki dağların kıyıya dik uzanması

E) Kıyıda gelgit genliğinin az olması

1. Akarsu yatağında şelalenin olabilmesi için yatak eğiminin fazla olması gerekir. Bakırçay tabanlı vadi içerisinde aktığı için yatağı boyunca eğim az eğim kırıklığı yoktur.

ABCDE

2. Bir akarsuyun üzerinde ulaşım yapılabilmesi o akarsuyun yatak eğimi ile alakalıdır. Grafikte yatak eğimi bilgileri verilmediği için ulaşım ile ilgili bilgilere ulaşılamaz.

ABC**D**E

3. Engebeli ve yüksek alanlarda;
   - Tarım alanı az olacağı için tarımsal nüfus yoğunluğu artar.
   - Gerçek alan ile izdüşüm alan arasındaki farklar artar.
   - Hidroelektrik enerji potansiyeli artar.

   Ancak tarımda makine kullanımı artmaz aksine azalır.

A**B**CDE

4. Kocaeli'den yola çıktıktan sonra ok yönünde ilerlenecek olunursa önce Bolu Dağı, daha sonra ise Ankara Ovası geçilir ve Toroslarda Aladağlar ve Bolkar arasından geçilerek Adana'ya ulaşılır. Ancak bu istikamette Yazılıkaya Platosu bulunmaz. Yazılıkaya Platosu Ege Bölgesi'nin iç bölümlerinde Kütahya, Afyon arasındadır.

ABC**D**E

5. Ceyhan ve Seyhan Çukurova, Göksu Silifke, Büyük Menderes Balat, Kızılırmak Bafra, Yeşilırmak Çarşamba ovalarını oluşturur.

A**B**CDE

6. Bir akarsuyun menderes çizmesini sağlayan en büyük etken yatak eğiminin az, akarsu akışının yavaş olmasıdır. Ege Bölgesi akarsuları bu bölgedeki graben vadileri içlerinde akış gösterdiğinden bu alanlarda eğim oldukça azdır.

A**B**CDE

YARGI YAYINEVİ

7.

Türkiye haritasında işaretlenmiş kıyılardan hangisine ait kıyı tipi yanlış gösterilmiştir?

A) I B) II C) III

D) IV E) V

8. **Karadeniz Bölgesi'nde dağların kıyıya paralel uzanması;**

I. Kıyı ile iç kesim arasında ulaşımın zor olması
II. Deniz etkisinin daha dar alanda yaşanması
III. Bölgeye düşen yağış miktarının artması

gibi sonuçlardan hangilerine neden olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve II

C) I ve III D) II ve III

E) I, II ve III

9. **Ülkemizdeki akarsuların rejiminin düzensiz olması ve akım miktarlarının az olmasında etkili olan temel faktörler hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?**

A) Yağışın mevsimlere göre dağılışı – Yağış miktarları
B) Yağışın mevsimlere göre dağılışı – Sıcaklık ortalamaları
C) Yağış biçimi – Yağış miktarı
D) Engebe – Yağış biçimi
E) Yağış miktarı – Arazinin yapısı

10. **Bir akarsuyun yatağı boyunca kum adalarının görülmesi o akarsu hakkında hangi bilgiyi bize kesinlikle verir?**

A) Akarsu yatağını derine doğru aşındırmaktadır.
B) Akarsu birden fazla iklim bölgesinden geçmiştir.
C) Akarsu yatağı insanlar tarafından değiştirilmiştir.
D) Akarsu biriktirme yapmaya başlamıştır.
E) Akarsuyun debisi azalmıştır.

YARGI YAYINEVİ

11. **İklim özellikleri düşünüldüğünde aşağıda verilen ovalardan hangisinde toprak oluşumunun daha hızlı yaşanacağı söylenebilir?**

A) Malatya B) Ceylanpınar

C) Balat D) Eskişehir

E) Pasinler

12. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Türkiye'de erozyon şiddetinin en fazla olduğu alanlar arasındadır.

Bu durumun oluşmasında aşağıda verilenlerden hangisinin etkisi daha azdır?

A) Eğiminin fazla olması
B) Anız yakmalarının yaygın olması
C) Bitki örtüsünün cılız olması
D) Topraklarının kuru ve gevşek olması
E) Sağanak yağışların görülmesi

13. **Karadeniz ve Akdeniz kıyılarında falez oluşumuna sıklıkla rastlanmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Dağların kıyıya paralel ve yakın olması
B) Dalga aşındırmasının kuvvetli olması
C) Adaların az bulunması
D) Rüzgârların kuvvetli olması
E) Kıyı derinliğinin az olması

14. Dalgaların getirdiği malzemenin koy ve körfezlerin önünü kapatması ile oluşan göllere lagün ismi verilir.

Aşağıdaki illerimizden hangisinde bu şekilde oluşmuş bir göle rastlanmaz?

A) İstanbul B) Muğla

C) Samsun D) Adana

E) Trabzon

7. I, III, IV ve V numaralı alanlardaki kıyı tipleri doğru olarak verilmiştir. Ancak II numarayla gösterilen İstanbul Boğazı, ria kıyı tipidir. Türkiye'nin, okyanuslara kıyısı olmadığından Türkiye kıyılarında haliç tipi kıyılar görülemez.

Yanıt: B

8. Karadeniz Bölgesi'nde dağların kıyıya paralel uzanması verilen sonuçların tamamının bu bölgede yaşanmasına neden olmuştur.

Yanıt: E

9. Akarsuyun rejimi mevsimler arasında su seviyesinde meydana gelen değişimdir. Ülkemizde genel olarak kışın yağışlı, yazın kurak geçtiği için akarsuların rejimi düzensizdir. Akım miktarı ise akarsuyun taşıdığı su miktarıdır. Ülkemizde özellikle de iç kesimlerde yağış miktarları az olduğu için akarsuların akım miktarları da düşüktür.

Yanıt: A

10. Kum adaları akarsuyun biriktirme faaliyetleri sonucu ortaya çıkar. Bir akarsuyun da biriktirme yapabilmesi için ya yükün artması ya da yatak eğiminin azalması gerekmektedir.

Yanıt: D

11. Toprak oluşumu nem oranının fazla olduğu alanlarda daha hızlıdır. Verilen ovaların iklim özellikleri düşünüldüğünde Balat Ovası, Ege Bölgesi güneyinde ve kıyıda yer alır. Bu nedenle nem oranı daha fazla olan bu alanda toprak oluşumu da daha hızlıdır.

Yanıt: C

12. Güneydoğu Anadolu'da B, C, D ve E seçeneklerinde verilen özellikler erozyonun şiddetli olmasında etkilidir. Ancak Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Türkiye'de eğimin en az olduğu bölgedir.

Yanıt: A

YARGI YAYINEVİ

13. Dalgalar kıyının sığ olduğu yerlerde biriktirme, derin olduğu yerlerde aşındırma yapar. Karadeniz ve Akdeniz'de dağlar kıyıya paralel uzandığı için kıyı derindir ve bir dalga aşındırma şekli olan falezler oluşmuştur.

Yanıt: A

14. İstanbul'da Küçük Çekmece, Büyük Çekmece, Terkos, Muğla'da Ölüdeniz, Samsun ve Adana'da delta alanlarında lagün gölleri vardır. Trabzon'da lagün gölü bulunmaz. Bu bilgiyi doğrudan bilmesek dahi dalga biriktirmesinin Doğu Karadeniz'de görülmesinden bu sonuca ulaşılabilir.

Yanıt: E

1. Çoruh Nehri ana kolu üzerine yapılmakta olan ---- tamamlandığında Türkiye'nin en yüksek, dünyanın ise 3. en yüksek beton gövdeli barajı olacaktır.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Almus Barajı B) Bağbaşı Barajı
C) Yusufeli Barajı D) Kemer Barajı
E) Berke Barajı

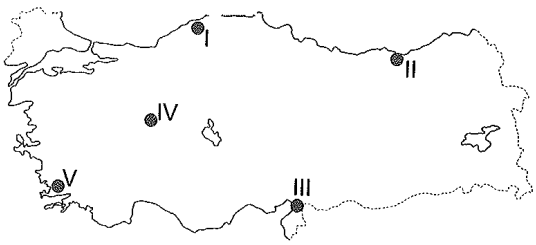
2. **Kapadokya çevresinde görülen peribacalarının oluşumunda;**

I. Erciyes,
II. Karadağ,
III. Melendiz,
IV. Hasan Dağı

gibi dağlardan hangilerinin etkili olduğu söylenemez?

A) Yalnız IV B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III
E) III ve IV

3. Aşağıda Türkiye haritası üzerinde bazı alanlar belirtilmiştir.

Bu haritada numaralanmış alanların hangisinde akarsu aşınım şekli olan kırgıbayırlara daha fazla rastlanılabilir?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

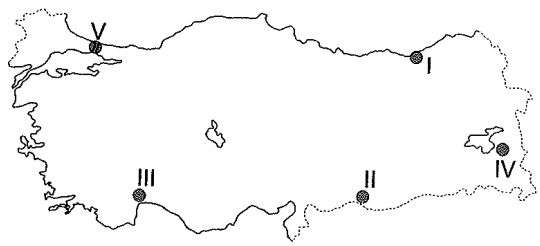
4. **Peribacalarının oluşum süreçleri düşünüldüğünde aşağıda verilen iç ve dış kuvvet oluşumlarından hangilerinin bu oluşumlar üzerinde daha etkili olduğu söylenebilir?**

A) Deprem – Rüzgâr
B) Orojenez – Akarsu
C) Volkanizma – Akarsu
D) Volkanizma – Rüzgâr
E) Epirojenez – Akarsu

5. Konya'nın Karapınar ilçesinde sönmüş bir volkan krateri nde gaz patlaması sonucu oluşan çukurda biriken sularla oluşan bu göl, şeklinden dolayı dünyanın Nazar Boncuğu olarak da bilinir.

Bu parçada sözü edilen göl aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tuz Gölü B) Eber Gölü
C) Akşehir Gölü D) Kovada Gölü
E) Meke Gölü

6.

Haritada işaretlenmiş alanlarda görülen göllerle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) III numaralı alanda göl oluşumunda litolojik yapı etkili olmuştur.
B) II numaralı alanda doğal oluşumlu göl bulunmaz.
C) IV numaralı alanda göl oluşumunda iç kuvvetler etkilidir.
D) I numaralı alanda volkanik göller yaygındır.
E) V numaralı alanda göl oluşumunda dalgalar etkili olmuştur.

7. **Aşağıda verilen akarsulardan hangisinin Türkiye sınırları içinde daha uzun bir akış gösterdiği söylenebilir?**

A) Fırat B) Kızılırmak
C) Seyhan D) Dicle
E) Sakarya

8. **Türkiye akarsularının genel özellikleriyle ilgili olarak,**

I. Boyları kısadır.
II. Denge profiline uzaktır.
III. Debileri düşüktür.

gibi özelliklerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

1. Sözü geçen baraj Çoruh Nehri üzerinde 2016 yılı itibarıyla yarısından fazlası tamamlanmış olan Yusufeli Barajı'dır. Diğer verilen barajlardan;
   - Almus → Yeşilırmak,
   - Bağbaşı → Konya Ovası Projesi,
   - Kemer → Büyük Menderes,
   - Berke → Ceyhan

   üzerine kurulmuştur.

C

2. Nevşehir ili içerisinde bulunan peribacaları yüzey suları, rüzgârlar ve volkanizmanın etkisi sonucunda oluşmuştur. Bu alanın oluşumunda etkili olan volkanlar Erciyes, Melendiz ve Hasan Dağı'dır.

B

3. Kırgıbayır kurak yarı kurak iklim bölgelerinde bitki örtüsünden yoksun yamaçların akarsular tarafından parçalanması ile oluşur. IV numaralı alanda yarı kurak iklim görülür.

D

4. Peribacaları üst üste biriken volkanik tüf ve bazaltların akarsular tarafından aşındırılması ile oluşur.

C

5. Parçada özellikleri verilen göl volkanik bir maar gölü olan Meke Krater Gölü'dür.

E

6. A, B, C ve E seçeneklerinde göllerle ilgili verilen bilgiler doğrudur. Ancak I numaralı alan yani Doğu Karadeniz'de göl oluşumunda volkanik etkenler görülmez. Bu alanda göller daha çok heyelan sonucunda oluşan heyelan set gölleridir.

D

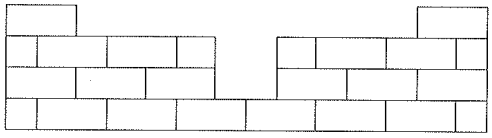
7. Türkiye sınırları içerisinde en uzun akışa sahip akarsu 1355 km'lik uzunluğu ile Kızılırmak'tır. Sivas Kızıldağ'dan doğan bu akarsu İç Anadolu'da bir yay çizer ve Samsun Bafra Deltası'ndan Karadeniz'e dökülür.

B

8. - Türkiye yüksek engebeli olması ve üç tarafının denizlerle çevrili olması nedeniyle akarsu boylarının kısa olduğu bir ülkedir.
   - Genç oluşumlu olduğundan yükselti ortalamaları fazladır. Bu nedenle Türkiye akarsuları denge profiline uzaktır.
   - Karasal iklim koşullarının görülmesi nedeniyle akarsuların taşıdığı su miktarı yani debi düşüktür.

E

YARGI YAYINEVİ

9.

Akarsuların havza özellikleri düşünüldüğünde şekilde verilen vadi tipinin aşağıdaki akarsulardan hangisinin havzasında görüleceği söylenemez?

A) Göksu Nehri
B) Manavgat Nehri
C) Aksu Nehri
D) Dicle Nehri
E) Gediz Nehri

10. Türkiye'de bazı akarsular yataklarının belli kesimlerinde yükselen dağları derine doğru yararak boğaz vadileri oluşturmuştur. Günümüzde bu vadiler ulaşımı sağlamak amacıyla geçitler olarak da kullanılmaktadır.

Aşağıda verilen nehirlerden hangisinde böyle bir vadiye rastlamak mümkün değildir?

A) Ergene Nehri
B) Seyhan Nehri
C) Kızılırmak Nehri
D) Göksu Nehri
E) Fırat Nehri

11. **Aşağıda verilen illerin hangisinde gerçek alan ile iz düşüm alan arasındaki fark daha azdır?**

A) Şanlıurfa
B) Antalya
C) Rize
D) Zonguldak
E) Elâzığ

YARGI YAYINEVİ

12. Yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda Çukurova'nın her yıl biraz daha alçaldığı tespit edilmiştir.

Bu alçalmaya aşağıdakilerden hangisi neden olabilir?

A) İki farklı levha arasında sıkışması
B) Taban suyunun fazla kullanılması
C) Yapılaşmanın son yıllarda çok fazla artması
D) Madencilik faaliyetleri sonucu ovanın tahrip edilmesi
E) Biriken alüvyal malzemenin ağırlığı ile epirojenik olarak alçalması

13. **Türkiye'deki dağların genellikle doğu-batı doğrultulu uzanmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Afrika-Arabistan Levhası'nın güneyden, Avrasya Levhası'nın kuzeyden sıkıştırması
B) Ülkemizin Alp-Himalaya Dağ Kuşağı içinde yer alması
C) Ülkemizin peneplen hâlindeyken birden yükselmesi
D) Ülkemizde volkanik arazilerin geniş yer kaplaması
E) Ülkemizin bulunduğu konum itibarıyla üç kıta arasında yer alması

14. **Türkiye ovaları ile ilgili olarak verilen aşağıdaki bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?**

A) Kıyı ovalarının tamamının oluşumunda akarsu biriktirmesi etkilidir.
B) Türkiye ovalarının birçoğunun oluşumunda iç kuvvetler etkilidir.
C) Litolojik yapıya bağlı oluşmuş ovalara daha çok Antalya Bölümü'nde rastlanılmaktadır.
D) Kıyı ovalarında tarım ürünü çeşitliliği iç ovalardan daha fazladır.
E) En büyük delta ovası Akdeniz Bölgesi'nde yer alır.

9. Şekilde gösterilen vadi şekli kanyon vadidir. Göksu, Manavgat, Aksu, Dicle kanyon vadiye sahipken Gediz'de tabanlı vadi vardır.

A B C D **E**

10. Seyhan, Göksu ve Fırat Toros dağlarını Kızılırmak, Kuzey Anadolu dağlarını yararak boğaz vadi oluşturmuştur. Ergene Nehri üzerinde boğaz vadiye rastlamak mümkün değildir.

A B C D E

11. Gerçek alan ile iz düşüm alan arası fark engebeli alanlarda fazla, düz alanlarda azdır. Verilen kentler arasında yer şekilleri en sade olan Şanlıurfa'dır.

A B C D E

12. Ceyhan ve Seyhan nehirlerinin getirdiği alüvyal malzeme binlerce metre üst üste birikerek Çukurova'yı oluşturmuştur. Bu biriken malzemenin ağırlığı yer kabuğunun mantoya doğru batmasına yol açmıştır. Bu olaya epirojenik alçalma adı verilir.

A B C D **E**

13. Türkiye'de dağların doğu-batı doğrultusunda uzanmasının nedeni sıkıştırma kuvvetlerinin kuzeyden ve güneyden gelmesidir. Kuzeyde Avrasya Levhası, güneyde Afrika ve Arabistan levhaları Türkiye'yi sıkıştırdığı için dağlar doğu-batı doğrultusunda uzanır.

A B C D E

14. Türkiye ovalarına ait B, C, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Ancak;

- Kıyı ovalarımız içinde yer alan delta ovalarının oluşumunda akarsu biriktirmesi etkili olmasına karşın kıyıda yer almasına rağmen tektonizmaya bağlı oluşmuş ovalar da bulunur. Bu nedenle tüm kıyı ovalarının oluşumunda akarsu biriktirmesi etkilidir, denilemez.

A B C D E

YARGI YAYINEVİ

1. Türkiye'de insanların gerekli önlemleri yeterince alamaması sonucunda depremler daha fazla can ve mal kaybına yol açmaktadır.

Buna göre aşağıda verilenlerden hangisi insanların depremlere karşı alması gereken önlemler arasında gösterilemez?

A) Beşerî yapıları daha dayanıklı hâle getirmek
B) Birinci derecede deprem alanlarında hiçbir ekonomik faaliyet yapmamak
C) Gevşek yapılı sahaları yerleşime açmamak
D) Çok katlı binalar yapmamak
E) Ev içindeki eşyaları duvara sabitlemek

2. **Aşağıda verilen ovalardan hangisi Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde yer almaz?**

A) Niksar Ovası
B) Suşehri Ovası
C) Dilovası
D) Merzifon Ovası
E) Elbistan Ovası

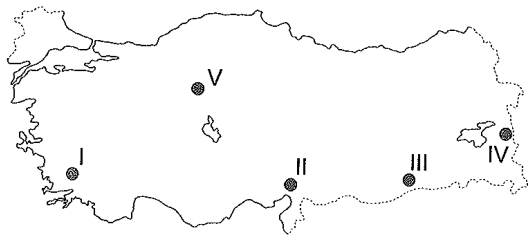
3. Türkiye'de her gün yüzlerce üç şiddetinin altında deprem yaşanmaktadır. Bunun yanında yaklaşık her 10 yılda bir yıkıcı depremlerle karşı karşıya kalmaktayız. En son yıkıcı deprem Elazığ-Malatya'da gerçekleşmiştir.

Ülkemizde bu kadar fazla deprem afeti yaşanmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ülkemizin Orta Kuşak'ta yer alması
B) Fay hatlarının geniş yer kaplaması
C) Volkanik alanların yaygın olması
D) Genç oluşumlu bir arazi olması
E) Engebenin fazla olması

4. **Aşağıdaki ovalardan hangisi oluşum yönüyle diğerlerinden ayrılır?**

A) Bafra Ovası
B) Balat Ovası
C) Çukurova
D) Silifke Ovası
E) Salihli Ovası

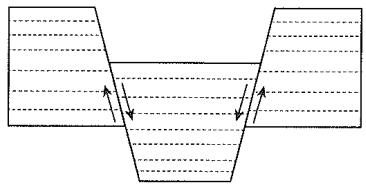
5.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangisinde sıcak su kaynaklarının yaygın olduğu söylenemez?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. **Renklendirme yöntemiyle çizilen Türkiye haritasında kıyı bölgelerimizin yeşil renk ile gösterilmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Ormanlarla kaplı olması
B) Nüfus yoğunluğunun fazla olması
C) Tarımsal faaliyetlerin yapılması
D) Yükseltisinin 0 – 500 metre aralığında olması
E) Alüvyal topraklarla kaplı olması

7.

Türkiye'deki dağlar oluşum yönünden birkaç farklı şekilde oluşmuştur.

Yukarıda oluşum şekli verilen dağlara hangi ilimizin sınırları içinde örnek bulabiliriz?

A) Konya B) Bayburt C) Hatay D) Mersin E) Edirne

YARGI YAYINEVİ

1. Birinci dereceden deprem alanlarında hiçbir ekonomik faaliyet yapmamak depremlere karşı alınacak bir önlem değildir. Bu alanlarda tarım, madencilik, hayvancılık gibi birçok ekonomik faaliyet yürütülebilir.

B

2. Niksar (Tokat), Suşehri (Sivas), Merzifon (Amasya), Dilovası (İzmit) Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerindedir. Elbistan (Kahramanmaraş) Doğu Anadolu Fay Hattı üzerindedir.

E

3. Genç oluşumlu araziler levha sınırlarında yer aldığı ve sertleşmediği için fay hatları, deprem, sıcak su kaynakları ve volkanik faaliyetlere sıklıkla rastlanır. Eski (Masif) araziler ise sertleştiği için deprem görülme olasılığı çok azdır. Türkiye genç bir arazidir. Bu nedenle Türkiye'de kırıklı yapı yani fay hatları oldukça yaygındır. Soruda bizden temel neden istendiğinden temel neden olarak Türkiye'nin genç oluşumlu olması alınmalıdır.

D

4. Bafra, Balat, Çukurova, Silifke ovaları delta; Salihli Ovası ise Ege Bölgesi'nde yer alan bir tektonik ovadır.

E

5. Sıcak su kaynakları fay hatlarıyla paralellik gösterir. IV ve V Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde, II Doğu Anadolu Fay Hattı üzerinde, I Batı Anadolu Fay Hattı üzerindedir. Fay hatlarından uzak ve sıcak su kaynaklarının görülemeyeceği yer ise III. bölgedir.

C

6. Renklendirme yöntemi yükselti değerlerini göstermek için çizilen bir harita türüdür. Yeşil renk 0-500 metre, sarı 500-1000 metre, turuncu 1000-1500 metre, açık kahverengi 1500-2000 metre, kahverengi de 2000 ve üzerini gösterir.

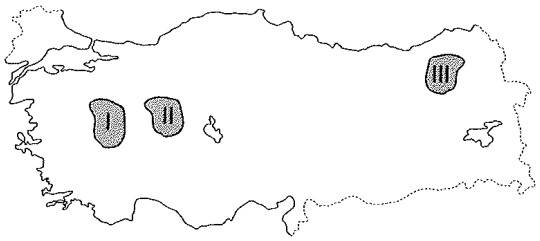
D

7. Şekilde gösterilen dağ oluşumu kırılma sonucunda oluşmuştur. Ülkemizde kırıklı dağlar Ege Bölgesi'nde Kaz, Aydın Bozdağlar, Yund, Madra, Menteşe Dağları ve Akdeniz'de yer alan Amanos (Nur) Dağları'dır.

C

YARGI YAYINEVİ

8.

Haritada işaretlenmiş olan platoların isimleri hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

	I	II	II
A)	Yazılıkaya	Cihanbeyli	Erzurum-Kars
B)	Obruk	Haymana	Gaziantep
C)	Cihanbeyli	Bozok	Erzurum-Kars
D)	Çatalca	Obruk	Şanlıurfa
E)	Yazılıkaya	Uzunyayla	Erzurum-Kars

9. **Aşağıda Türkiye toprakları ve bu topraklara ait bazı özellikler eşleştirilerek verilmiştir.**

I. Podzol: Batı Karadeniz'de yaygın olarak görülürler.
II. Terra Rossa: Kireç oranları yüksektir.
III. Çernezyom: Daha çok kıyı bölgelerinde görülürler.
IV. Alüvyal: Akarsular tarafından oluşturulurlar.
V. Tundra: Erzurum-Kars Platosu'nda yaygın olarak görülürler.

bu eşleştirmelerden hangilerinde bilgi yanlışlıkları yapılmıştır?

A) I ve III B) II ve IV
C) I ve V D) III ve V
E) IV ve V

10. Türkiye genç oluşumlu bir arazi olduğu için çok sayıda volkanik oluşumlu dağa sahiptir. Ancak bu araziler ülke geneline dengeli dağılmamış olup genellikle fay hatları ve zayıf dirençli alanlara paralel uzanırlar.

Bu bilgiler dikkate alındığında hangi bölgemiz içerisinde volkanik dağlara rastlanmaz?

A) Güneydoğu Anadolu
B) İç Anadolu
C) Karadeniz
D) Doğu Anadolu
E) Ege Bölgesi

YARGI YAYINEVİ

11. **İzmit Körfezi'nden kıyı boyunca güneye doğru hareket edip Fethiye'ye ulaşan bir gözlemcinin bu gözlem sırasında aşağıda verilen körfezlerden hangisini görmüş olması beklenemez?**

A) Saros Körfezi
B) Bandırma Körfezi
C) Güllük Körfezi
D) Çandarlı Körfezi
E) Gökova Körfezi

12. Yeraltında volkanik gazların sıkışması ve patlaması sonucu oluşan çukurluklara maar çukuru, bu çukurların içinde birikerek oluşan göllere de maar gölleri ismi verilmektedir.

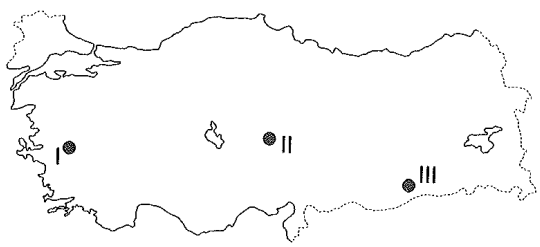
Buna göre aşağıdakilerden hangisi maar göllerine örnektir?

A) Salda B) Meke
C) Manyas D) Çıldır
E) Tortum

13. **Türkiye'de platoların çok fazla yer kaplamasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Yüksek ve engebeli bir ülke olması
B) Tersiyer'de peneplen hâlinde iken Kuaterner'de toptan yükselmesi
C) Akarsu aşındırmasının kuvvetli olması
D) Üç tarafının denizlerle çevrili olması
E) Karstik arazinin yaygın olması

14.

Yukarıdaki harita üzerinde belirtilen dağlarımız sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Kula - Erciyes - Karacadağ
B) Melendiz - Karadağ - Hasan Dağı
C) Süphan - Tendürek - Karacadağ
D) Kula - Erciyes - Nemrut
E) Tendürek - Erciyes - Nemrut

8. Haritada verilen
   - I numaralı alanda Yazılıkaya,
   - II numaralı alanda Cihanbeyli,
   - III numaralı alanda ise Erzurum-Kars Platosu yer alır.

9. - Çernozyom topraklar kıyılarda değil, Erzurum-Kars Platosu'nda görülür. (III)
   - Türkiye, Ekvator'a yakın enlemlerde olduğu için Türkiye'de tundra toprakları görülmez. (V)

10. Güneydoğu Anadolu'da Karacadağ; İç Anadolu'da Erciyes, Hasan Dağı, Melendiz, Karadağ, Karacadağ; Doğu Anadolu'da Ağrı, Tendürek, Süphan, Nemrut; Ege Bölgesi'nde Kula volkanları volkanik arazilerdir. Ancak Karadeniz'de volkanik arazi yoktur.

11. Saros Körfezi, Gelibolu Yarımadası'nın daha batısında Avrupa kıtasında yer almaktadır. Bu nedenle Çanakkale Boğazı'ndan geçilse dahi kıyı boyunca güneye inileceğinden bu körfez görülemez.

12. Verilen göller incelendiğinde;
   - Salda – Karstik
   - Manyas – Tektonik
   - Çıldır – Volkanik set
   - Tortum – Heyelan set

   gölleridir.

   Meke Tuzlası, İç Anadolu Bölgesi'nde oluşmuş bir maar gölüdür.

13. Plato, akarsular tarafından derince yarılmış düzlükleri ifade eder. Bu şekilde düzlüklerin fazla bulunmasının nedeni 3. zamanda (Tersiyer) peneplen hâlinde olan Türkiye'nin 4. zamanın (Kuaterner) başında toptan yükselmesidir.

14. Ege Bölgesi'nde bulunan yanardağ Kula volkanlarıdır. (I) İç Anadolu'da Erciyes (II) Güneydoğu Anadolu'da Karacadağ (III) bulunur.

YARGI YAYINEVİ

1. Türkiye Akdeniz (Alp - Himalaya) Deprem kuşağında yer almaktadır. Bu nedenle Türkiye'nin büyük bir bölümünde deprem riski yüksektir.

Aşağıda verilen ovalardan hangisinde deprem riski daha azdır?

A) Niksar Ovası B) Payas Ovası
C) Ceylanpınar Ovası D) Ercincan Ovası
E) Malazgirt Ovası

2. Anadolu 4. jeolojik zamanda (Kuaterner) epirojenezle toptan yükselmiş ve bu yükselme sonucunda da Anadoluda bir takım değişimler yaşanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi epirojenezin sonucunda Anadoluda meydana gelen değişimler arasında gösterilemez?

A) Kıyı taraçaları oluşmuştur.
B) Kuzey Anadolu Dağları oluşmuştur.
C) Anadolunun yükseltisi artmıştır.
D) Akarsuların hidroelektrik enerji potansiyelleri artmıştır.
E) Anadolu'nun alanı büyümüştür.

3. Elif Coğrafya ödevi için Türkiye'nin en büyük beş gölünü Türkiye Haritası üzerinde çizerek göstermiştir.

Buna göre Elif'in çizdiği haritadaki göllerden hangisinin bu haritada bulunmaması gerekir?

A) Salda Gölü B) Beyşehir Gölü
C) Van Gölü D) İznik Gölü
E) Tuz Gölü

4. Kızılırmak, Sivas imranlı ilçesinde yer alan Kızıldağ'dan (3025 m) kaynağını alır, İç Anadolu bölgesinde bir yay çizerek kuzeye doğru akarak Samsun ilinin Bafra ilçesinden Karadenize dökülür.

Aşağıdakilerden hangisi Kızılırmak nehrinin kollarından biri değildir?

A) Delice B) Devrez C) Tecer
D) Yıldız E) Çekerek

5. Türkiye'de deltaların büyüme hızları giderek azalmaktadır.

Bu durumun üzerine

I. Baraj sayılarının artması
II. Nadas alanlarının azalması
III. Orman alanlarının azalması

hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

6. **Aşağıda verilen illerimizden hangisinin merkez ilçesi deniz kıyısında yer alır?**

A) Adana B) Balıkesir
C) Muğla D) Zonguldak
E) Artvin

YARGI YAYINEVİ

1. Verilen ovalardan Niksar, Malazgirt ve Erzincan ovaları Kuzey Anadolu fay kuşağında, Payas Ovası Doğu Anadolu fay kuşağında yer alır ve deprem riski çok fazladır. Ancak Ceylanpınar Ovası fay kuşağı üzerinde yer almaz.

C

2. Anadolu'nun yükselmesiyle eski kıyılar geri çekilmiş ve buna bağlı olarak,

- Anadolunun yükseltisi artmıştır.
- Akarsu enerji potansiyelleri artmıştır.
- Deniz geri çekilince eskiden kıyı olan yerler karasal alanda bir kalıntı bırakmış ve kıyı taraçaları oluşmuştur.
- Anadolu'nun alanı büyümüştür.

Ancak Kuzey Anadolu Dağları epirojenez ile değil orojenez ile oluşur.

B

3. Türkiye'nin yüz ölçümü açısından en büyük beş gölü

- Van Gölü (3713 km^2)
- Tuz Gölü (1300 km^2)
- Beyşehir Gölü (565 km^2)
- Eğirdir Gölü (482 km^2)
- İznik Gölü (308 km^2)'dir.

Salda Gölü 43 km^2'lik bir alana sahiptir ve bu anlamda Türkiye'nin büyük gölleri arasında yer almaz.

A

4. Bu tarz sorularda akarsuların tüm kollarını bilmesek de bize genellikle başka bir akarsuya ait belirgin bir kol verilir.

Bu soruda da kızılırmak nehrine ait kollardan delice ve devrez bilinmelidir. Bunlar dışında daha küçük olan Tecer ve Yıldız bilinmese de çekerek nehrinin kızılırmak değil yeşilırmak nehrinin bir kolu olduğunu bilmemiz soruyu bize çözdürür.

E

5. Deltalar akarsuların getirdiği malzemeler ile büyürler. Akarsular üzerine yapılan barajlar bu malzemeleri süzer ve deltalara ulaşmasını önler bu da deltaların büyüme hızını azaltır. Yine Nedes alanların azalması erozyonu azaltacağından akarsuyun taşıdığı malzemeleri azaltır ve deltaların büyüme hızını yavaşlatır.

Ancak ormanların azalması erozyonu arttıracağından akarsuyun taşıdığı malzemeleri arttırır ve deltaların büyümesini hızlandırır.

C

6. Verilen illerden Adana, Balıkesirin, Muğla ve Artvin illeri denize kıyısı bulunan illerdir.

Ancak bu illerin farklı ilçelerinin denize kıyısı olsa da il merkezlerinin denize kıyısı bulunmaz. Oysa Zonguldak ilini merkez ilçesi deniz kıyısındadır.

D

YARGI YAYINEVİ

7. **Aşağıda verilen göllerden hangisi göller yöresi kapalı havzasında yer almaz?**

A) Söğüt B) Eğirdir
C) Kestel D) Burdur
E) Acıgöl

8. Türkiye'de coğrafi konum özellikleri nedeniyle buzul etkisi çok dar alanlarda görülebilmektedir.

Buna göre aşağıda verilen illerden hangisinde buzul etkisi görülmez?

A) Iğdır B) Adana
C) Bursa D) Artvin
E) Tekirdağ

9. Bir akarsuyun kirlilik oranın üzerinde aktığı bölgedeki nüfus ve sanayi koşulları dışında, akarsuyun yatak eğimi ve akış hızı da etkilidir.

Buna göre sanayi ve nüfus koşulları yok sayılırsa verilen akarsulardan hangisinde kirlilik oranının daha fazla olacağı söylenebilir?

A) Zap B) Çoruh C) Seylan
D) Ergene E) Filyos

10. Türkiye haritasında bazı coğrafik şekiller ve görüldüğü alanlar işaretlenerek gösterilmiştir.

Haritada verilen yer şekillerinin oluşumunda etkili olan dış kuvvetlerle eşleştirildiğinde aşağıda verilen seçeneklerdeki dış kuvvetlerden hangisi açıkta kalır?

A) Dalgalar B) Buzullar
C) Yeraltı suları D) Akarsuar
E) Rüzgarlar

11. **Aşağıda verilen kıyı tipi ve o kıyı tipinin görüldüğü il eşleşmelerinden hangisi yanlıştır?**

A) Sinop - Fiyort
B) Rize - Boyuna
C) Antalya - Dalmaçya
D) Aydın - Enine
E) İstanbul - Ria

12. **Aşağıda verilen akarsulardan hangisinin ağız kısmı Türkiye'de yer almaz?**

A) Asi B) Kızılırmak
C) Çoruh D) Aksu
E) Seyhan

YARGI YAYINEVİ

7. Göller yöresi Kapalı Havzasını, oluşturan başlıca göller Burdur, Acıgöl, Söğüt, Salda, Kestel ve Yarışlı göleridir.

Eğirdir Gölü'de bu bölge'de yer alır. Ancak Eğirdir Gölü kapalı değil açık havzadır.

B

8. Türkiye'de buzul etkisi ortalama olarak 2000 metre üzerindeki alanlarda etkili olabilmektedir. Verilen illerde Iğdır (Ağrı Dağı), Adana (Aladağlar), Bursa (Uludağ) ve Artvin (Kaçkar Dağları)'da 2000 metre üzerinde yer alan dağlar nedeniyle buzul etkisi görülür.

Ancak Tekirdağ ilinin en yüksek tepesi olan ışıklar azdır. Bu nedenle Tekirdağ ilinde buzul etkisi görülmez.

E

9. Akarsu yatak eğiminin az olması akarsu akış hızının da az olmasına neden olur yavaş akışa sahip akarsular taşıma güçleri azaldığından bu akarsularda malzeme birikimi artar ve bu da kirlilik oranının artmasına neden olur.

Verilen akarsulardan yatak eğimi ve akış hızı en az olan Ergene Çayıdır. Bu nedenle Ergene çayı Türkiye'nin en kirli akarsularından biridir.

D

10. Haritada verilen şekillerin oluşumlarında etkili olan kuvvetler

- Kapıdağ Yarımadası = Dalgalar
- İnsuyu Mağarası = Yeraltı suları
- Karapınar Çölü = Rüzgarlar
- Peribacaları = Akarsular
- Erzurum - Kars Platosu = Akarsular şeklindedir.

Haritada verilen şekillerden herhangi birinin oluşumunda buzul etkisinden söz edilemez.

B

11. Boyuna Kıyı tipi Karadeniz ve Akdeniz kıyılarında (Rize) yaygındır.

- Dalmaçya Kıyı Türkiye'de sadece Demre ile Kaş ilçeleri (Antalya) arasında görülür.
- Enine Kıyı Ege kıyılarında (Aydın) görülür.
- Ria Kıyı Tipi İstanbul, Çanakkale ve Muğla kıyılarında görülür.

Ancak Türkiye'nin ekvatora yakın enlemlerde bulunmasından dolayı Türkiye'de Fiyort tipi kıyılar görülemez.

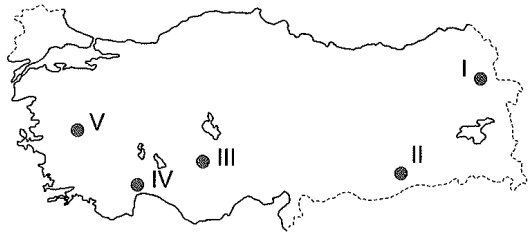
A

12. Akarsuyun denize döküldüğü alana Akarsu ağzı denir. Verilen akarsulardan Asi (Hatay), Kızılırmak (Samsun), Aksu (Antalya) ve Seyhan (Adana) nehirlerinin ağızları Türkiye'de yer alır. Ancak Çoruh nehrinin ağız kısmı Gürcistanda yer alır.

C

YARGI YAYINEVİ

1.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangisinde kimyasal çözülme daha şiddetlidir?

A) I B) II C) III

D) IV E) V

2. **Aşağıdaki toprak tiplerinden hangisine Türkiye'de rastlamak mümkün değildir?**

A) Terra rossa
B) Çernozyom
C) Podzol
D) Alüvyon
E) Tundra

3. I. En verimli topraklardır, Erzurum-Kars çevresinde görülür.
II. Kireç taşlarının çözülmesiyle oluşmuş kırmızı renkli topraklardır.
III. Akarsular tarafından taşınarak biriktirilen topraklardır, horizonlaşma görülmez.

Yukarıda özellikleri verilen toprak türleri aşağıdakilerin hangisinde doğru şekilde eşleştirilmiştir?

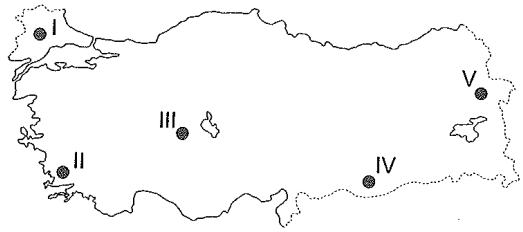
	I	II	II
A)	Alüvyal	Kahverengi orman	Alüvyal
B)	Çernozyom	Terra rossa	Alüvyal
C)	Moren	Rendzina	Alüvyal
D)	Laterit	Terra rossa	Alüvyal
E)	Lös	Moren	Hidromorfik

4. **Fiziksel çözülmenin şiddetli olduğu bir bölge için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Nem miktarı azdır.
B) Sıcaklık farkları fazladır.
C) Karasallık etkilidir.
D) Bitki örtüsü gürdür.
E) Rüzgâr aşındırması etkilidir.

YARGI YAYINEVİ

5.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangisinde moren topraklarına rastlamak mümkündür?

A) I B) II C) III

D) IV E) V

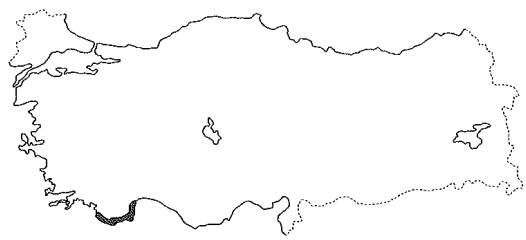
6. **Aşağıdaki toprak türlerinden hangisi bulunduğu bölgenin iklimi hakkında bilgi vermez?**

A) Kahverengi orman toprakları
B) Podzol topraklar
C) Kestane renkli step toprakları
D) Çernozyomlar
E) Alüvyal topraklar

7. **Aşağıda verilen bitkilerden hangisi Türkiye'de görülen endemik bitkilerden biri değildir?**

A) Datça hurması
B) Kayın
C) İspir meşesi
D) Kasnak meşesi
E) Sığla ağacı

8.

Bu haritada taranarak gösterilen alanda kıyı boyunca yat turu yapan bir kişinin aşağıdaki bitkilerden hangisini görmesi beklenemez?

A) Keçiboynuzu
B) Sarıçam
C) Zakkum
D) Defne
E) Delice

1. Kimyasal çözülme sular tarafından kayaçların bileşenlerine ayrılmasıdır. Bu nedenle kimyasal çözünme için yağışın fazla olması gereklidir. Türkiye'nin kıyıları iç bölgelere nazaran daha fazla yağış aldıklarından kimyasal çözünme kıyılarda daha şiddetli yaşanır. Antalya kıyılarında ise kayaç yapısının karstik olması kimyasal çözünmeyi daha da hızlandırır.

D

2. Tundra toprakları 60 enlemleri civarında kışın donan yazın 3-4 aylık zamanda çözülen alanlarda oluşur. Matematik konum nedeni ile Türkiye'de görülmez.

E

3. En verimli topraklar sert karasal iklim altında gelişen çernozyom topraklarıdır. Kireç taşları üzerinde oluşan toprak terra rossa, akarsular tarafından taşınarak biriktirilen topraklar alüvyollardır.

B

4. Fiziksel çözülme kayaçların parçalanmasıdır. Karasal iklim alanlarında fiziksel çözülme fazladır. Bitki örtüsü gürlüğü karasal iklim alanlarına ait bir özellik değildir.

D

5. Moren topraklar buzulların taşıyarak biriktirdiği topraklardır. Ülkemizin matematik konumu nedeni ile buzullar sadece yüksek dağların zirvelerinde etkili olmuştur. Haritada işaretli alanlara bakıldığında I, II, III ve IV numaralı alanlarda 2000 metrenin üzerinde dağlara rastlanmaz. Oysa V numaralı alanda yükseltisi 5000 metreye varan dağlar bulunur ve bu dağlar üzerinde buzullara bağlı olarak moren toprakları görülür.

E

6. Zonal topraklar iklime bağlı olarak oluştuğu için iklim hakkında bilgi verirken azonal topraklar dış kuvvetlere bağlı olarak oluştuğu için iklim hakkında bilgi vermezler. Başlıca azonal topraklar alüvyal, lös, moren ve kolüvyal topraklardır.

E

7. Datça hurması Datça Yarımadası'nda, kasnak meşesi Göller Yöresi'nde, ispir meşesi Kastamonu ve Yozgat civarında, sığla ağacı Köyceğiz çevresinde görülen endemik bitki türleridir. Ancak kayın Türkiye'de ve dünyada birçok yerde yetişebilir ve endemik bir tür değildir.

B

8. İşaretli alanda Akdeniz iklimi hâkim olup bu iklimde ilk 500 metrede genellikle maki bitki örtüsü görülür. Keçi boynuzu, defne, zakkum, delice maki türleri iken sarıçam Doğu Anadolu'da yüksek alanlarda görülen bir ağaç türüdür ve bu alanda görülmez.

B

YARGI YAYINEVİ

9. **Akdeniz'in kıyı kesiminde maki türleri ve iğne yapraklı ağaçlar yetişirken Karadeniz kıyılarında geniş yapraklı ağaçlar yetişmesinin temel nedeni iki bölgenin hangi açıdan farklı olmasıyla ilgilidir?**

A) Sıcaklık ortalamaları
B) Yağış miktarı
C) Arazinin yapısı
D) Yağış rejimi
E) Bakının etkisi

10. **Akdeniz Bölgesi'nde maki bitki örtüsünün tahrip edilmesinin ardından ortaya çıkan makiden daha bodur bitkilere verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Step
B) Psödomaki
C) Garig
D) Teak
E) Tayga

11. **Aşağıdaki bitkilerden hangisi step bitki örtüsünün elemanlarından değildir?**

A) Şimşir
B) Yavşan otu
C) Çobanyastığı
D) Üzerlik otu
E) Sığırkuyruğu

12. **Terra rossa topraklarıyla ilgili olarak verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Kireç taşları üzerinde gelişir.
B) Gübreleme ile verimli hâle gelebilir.
C) Batı Akdeniz'de yaygın olarak bulunur.
D) Kırmızı renklidir.
E) Taş doğuran topraklar olarak da bilinir.

13. **Bugün Karadeniz iklimi altında görülen yabani fındık ağaçlarının Amanos Dağları'nın bazı korunaklı alanlarında da görülmesi aşağıdakilerden hangisinin bir sonucudur?**

A) İklim değişmeleri sırasında relikt olarak kaldığı
B) İki bölgenin aynı toprak türüne sahip olduğu
C) Yağış rejimlerinin aynı olduğu
D) Aynı iklim bölgesinde olduğu
E) İnsanlar tarafından yetiştirildiği

14. **Aşağıdaki alanlardan hangisi Türkiye'nin kapalı havzaları arasında yer almaz?**

A) Tuz Gölü havzası
B) Burdur Gölü havzası
C) Basra Körfezi havzası
D) Hazar Denizi havzası
E) Van Gölü havzası

YARGI YAYINEVİ

9. Akdeniz'de yaz ayları kurak geçtiği için yaz kuraklığına dayanabilen maki türleri yetişirken Karadeniz'de yaz kuraklığı yaşanmadığı için geniş yapraklı ormanlar yetişebilmektedir. Bu durum iki alanda yağışların mevsimlere dağılışına yani yağış rejimlerine bağlıdır.

D

10. Step İç Anadolu'nun bitki örtüsüdür. Psödömaki Karadeniz'de yetişen maki benzeri bitkilerdir. Teak Muson Asyası'nda yetişen bir bitki, tayga ise kutup altı bölgelerinde yetişen iğne yapraklı ormanlardır. Garig ise makilerin tahribiyle oluşmuş daha bodur bitkilerdir.

C

11. Şimşir; Karadeniz'de yetişen, yağış isteği fazla olan bir ağaçtır ve bu nedenle step bitkileri arasında gösterilemez. Yavşan otu, çobanyastığı, üzerlik otu ve sığırkuyruğu ise step iklimine ait bitkilerdir.

A

12. Taş doğuran topraklar olarak bilinen tür vertisol topraklardır. Vertisoller Türkiye'de Ergene Havzası'nda yaygın olarak görülür. Diğer seçeneklerde verilen özellikler ise terra rossa topraklarına aittir.

E

13. Kuvarterner'de meydana gelen iklim değişmeleri sırasında bugün kuzeyde görülen iklimler güneye gelmiştir. İklimle beraber bitkiler de güneye doğru hareket etmiştir. İklimler tekrar bugünkü alanlarına döndüğü zaman bazı korunaklı alanlarda bitkiler kalmıştır. Amanos Dağları'ndaki fındık ağaçları da bunlara örnektir.

A

14. Sularını deniz veya okyanuslara ulaştıramayan alanlar kapalı havza olarak adlandırılır.

Basra Körfezi, Hint Okyanusu'na Hürmüz Boğazı ile bağlanır. Bu nedenle Fırat ve Dicle nehirlerinin yer aldığı bu havza kapalı değil, açık havzalara örnektir.

C

YARGI YAYINEVİ

1. I. Enlem
II. Denize uzaklık
III. Yükselti

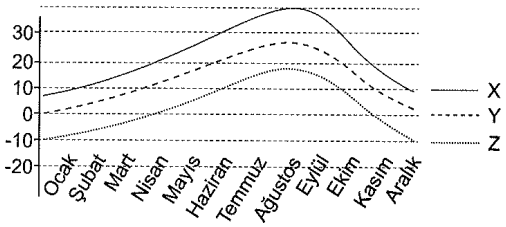
Bu özelliklerden hangileri Türkiye'de sıcaklığın dağılışı üzerinde etkiye sahiptir?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) II ve III D) I ve III
E) I, II ve III

2. **Aşağıda Türkiye'nin sıcaklık özellikleri ve nedenleriyle ilgili yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?**

A) Sıcaklık ortalamaları doğuya doğru azalır. (yükselti)
B) Dağların güney yamacı daha sıcaktır. (bitki örtüsü)
C) Yıllık sıcaklık farkları kıyılarda azdır. (denizellik)
D) Yazın en sıcak yerler Güneydoğu Anadolu bölgesidir. (enlem ve karasallık)
E) Kış mevsiminde kıyılar daha sıcaktır. (denizellik)

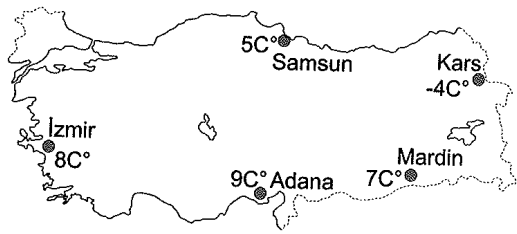
3. Aşağıda üç merkeze ait aylara göre sıcaklık ortalamaları verilmiştir.

Türkiye'nin sıcaklık ortalamaları düşünüldüğünde bu merkezler aşağıdaki kentlerden hangisi olabilir?

	X	Y	Z
A)	Antalya	Konya	Kars
B)	İstanbul	Konya	Burdur
C)	İzmir	Şanlıurfa	Elâzığ
D)	Antalya	Konya	Trabzon
E)	İzmir	Rize	Kars

4. Aşağıda 5 ile ait ocak ayı indirgenmiş sıcaklık ortalamaları verilmiştir.

Bu değerlerle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) En yüksek sıcaklığın Adana'da olmasının nedeni enlem ve denizelliktir.
B) Samsun'un Kars'tan sıcak olmasının nedeni enlemdir.
C) İzmir'in Adana'dan soğuk olmasının nedeni enlemdir.
D) Mardin'in Adana'dan soğuk olmasının nedeni karasallıktır.
E) En soğuk yerin Kars olmasının nedeni enlem ve karasallıktır.

5. **Coğrafi konumu düşünüldüğünde aşağıdaki ovaların hangisinde don olayları daha fazla görülür?**

A) Elmalı Ovası
B) Akhisar Ovası
C) Aksaray Ovası
D) Zile Ovası
E) Muş Ovası

6. • Yüksek basınç alanıdır.
• Soğuk ve kuru hava getirir.
• Kış mevsiminde etkili olur.

Özellikleri verilen ve Türkiye'de de etkili olan basınç merkezi hangisidir?

A) Sibirya B) İzlanda
C) Aleut D) Basra
E) Asor

YARGI YAYINEVİ

1. Enlem güneyden kuzeye doğru, denize uzaklık kıyı kesimden iç kesime doğru, yükselti ise batıdan doğuya doğru sıcaklığın değişmesine neden olarak sıcaklığın dağılışını etkiler.

Yanıt: E

2. Dağların güney yamacının daha sıcak olması bitki örtüsü ile değil, bakı faktörüyle alakalıdır. Ülkemiz Kuzey Yarım Küre'de orta enlemlerde yer aldığı için dağların güney yamacına Güneş ışınları daha dik açı ile gelir ve sıcaklıklar kuzey yamaçlara göre güney yamaçlarda daha yüksek olur. Bitki örtüsü iklim içinde bir neden değil bir sonuçtur.

Yanıt: B

3. Z merkezinde kış sıcaklıkları –10 dereceye kadar düştüğü için Doğu Anadolu'da yer alması gerekmektedir.

   Y merkezinde kış sıcaklıkları 0 derece civarında olduğu için İç Anadolu veya Güneydoğu Anadolu'da olmalıdır.

   X merkezinde kış sıcaklıkları 10 dereceye yakın olduğu için güney kıyılarımızda bir yer olmalıdır.

Yanıt: A

4. Haritada sıcaklıklar indirgenmiş olarak hesaplanmıştır. Yani yükselti faktörü yok sayılmıştır. Bundan dolayı Samsun'un Kars'tan sıcak olmasının nedeni enlem olamaz.

Yanıt: B

5. Ülkemizde don olayları yükselti ve karasallığın etkisi ile en fazla Doğu Anadolu Bölgesi'nde görülmektedir. Verilen ovalara bakıldığında Muş Ovası Doğu Anadolu'da yer aldığından don olayları en fazla bu ovada yaşanır.

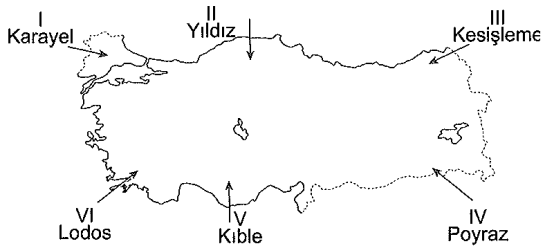
Yanıt: E

6. Sibirya yüksek basınç alanı ülkemizde kışın etkili olup genellikle kuzeydoğudan yurda girer. Soğuk kuru hava getirir. Ülkemizde buzlanma ve don olaylarının da artmasına neden olur.

Yanıt: A

YARGI YAYINEVİ

7. Aşağıda Türkiye üzerinde etkili olan yerel rüzgârlar gösterilmiştir.

Harita çizilirken rüzgârların yönlerinde yanlışlık yapılmıştır.

Buna göre hangi iki rüzgâr yer değiştirilirse yanlışlık giderilmiş olur?

A) I ile II B) II ile IV

C) III ile IV D) IV ile V

E) V ile VI

8. **Aşağıda verilenlerden hangisi meltem rüzgârlarına ait bir özellik değildir?**

A) Kara, deniz ve dağ, vadi olarak ikiye ayrılır.

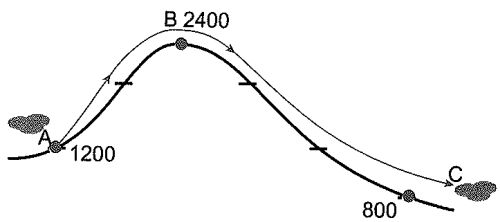
B) İklim üzerinde etkisi çok azdır.

C) Yalnızca orta enlemlerde etkili olurlar.

D) Yağış getirmezler.

E) Gün içinde yön değiştirirler.

9. Aşağıdaki şekilde bir dağın iki yamacı boyunca esen rüzgâr gösterilmiştir.

A kentinden 22 °C olarak yola çıkan rüzgâr C kentine geldiğinde kaç derece olur?

A) 20°C B) 25°C C) 29°C

D) 32°C E) 38°C

10. **Aşağıdaki illerden hangisinde turunçgil tarımının yapılabilmesi mikroklima iklim özellikleriyle açıklanabilir?**

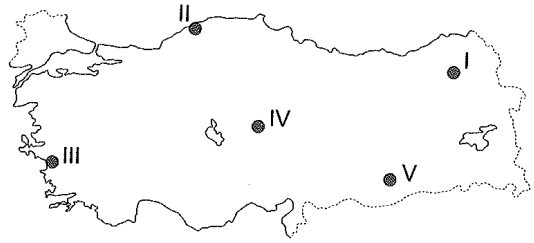
A) Antalya B) Rize

C) Iğdır D) Konya

E) İzmir

YARGI YAYINEVİ

11. Bağıl nem, mutlak nemin maksimum neme oranını ifade eder.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangisinde yıl boyunca bağıl nem oranı daha yüksektir?

A) I B) II C) III

D) IV E) V

12.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangisinde kuraklık şiddeti daha fazladır?

A) I B) II C) III

D) IV E) V

13. • Yağış rejimi düzenlidir.
• Güneşlenme süresinin en az olduğu iklimdir.
• En fazla yağış aldığı mevsim sonbahardır.

Özellikleri verilen iklim aşağıdaki illerin hangisinde görülmez?

A) Kastamonu

B) Sinop

C) Trabzon

D) Burdur

E) Bartın

7. Ülkemizin kuzeydoğusundan poyraz, güneydoğusundan keşişleme (sam yeli) esmektedir. Bu nedenle III ve IV numaralı rüzgârlar yer değiştirmelidir.

C

8. Meltem rüzgârları orta enlemlere has bir rüzgâr değildir. Dünyanın her yerinde görülebilir. Diğer özellikler ise melteme aittir.

C

9. Rüzgârlar yükselirken her 200 metrede 1 derece soğur, inerken sürtünmeden dolayı fön etkisi kazanır ve her 100 metrede 1 derece ısınır. A ile B arasında 1200 metre fark olduğu için rüzgâr 1200 / 200 = 6 derece soğur ve zirvede 22 - 6 = 16 derece olur. B ile C arasında 1600 metre fark vardır. 1600 / 100 = 16 derece artması gerekmektedir. Rüzgâr C noktasında 16 + 16 = 32 derece olur.

D

10. Türkiye'de mikroklima iklim etkisiyle turunçgilin yetişebildiği tek yer Rize kıyılarıdır. Turunçgiller Akdeniz ikliminе uyumlu bitkiler oldukları için verilen diğer kentler zaten turunçgillerin kendi yetişme alanlarıdır.

B

11. Bağıl nemin yüksek olması yağışın fazla olmasına yol açar. Haritada yağışın en fazla olduğu yer II ile gösterilen alan olduğuna göre bağlı nemin de en fazla burada olması beklenir.

B

12. Türkiye'nin en az yağış olan yeri Tuz Gölü'nün güneyi olmasına rağmen en kurak yer buharlaşma şiddeti fazla olduğu için Güneydoğu Anadolu'dur.

C

13. Türkiye'de yağış rejiminin düzenli olduğu ve en fazla yağış aldığı mevsim sonbahar olan tek iklim Karadeniz'dir. Kastamonu, Sinop, Trabzon ve Bartın kentlerinde bu iklim koşulları görülür. Ancak Burdur, Akdeniz iklimi ile step iklimi geçişinde yer alır.

D

YARGI YAYINEVİ

1. **Erzurum-Kars Bölümü ve Konya Bölümü'nde yağışların oluşum şekli aynı olmasına karşın bu bölümlerde yağış rejimlerinin farklılık göstermesinin temel nedeni iki bölümün hangi açıdan farklı olmasından kaynaklanır?**

A) Bitki örtülerinin farklı olması
B) Yükselti ortalamasının farklı olması
C) Denizden uzaklıkların farklılık göstermesi
D) Jeolojik yapılarının farklı olması
E) Farklı enlemlerde yer alması

2. Nemin ve tozun bulunmadığı yüksek alanlarda yer ışıması oldukça fazla görülür. Bu bölgelerde gündüz karalar fazla ısınıp gece hızlı soğur ve bu sebeple ısı kaybı fazladır.

Buna göre aşağıda verilen merkezlerden hangisinde ısı kaybı diğer merkezlere oranla daha azdır?

A) Samsun B) Gümüşhane
C) Aksaray D) Hakkâri
E) Yozgat

3. Türkiye'de sıcak dönemlerde ısınan havanın yükselerek soğuması sonucu oluşan yağışlar konveksiyonel yağışlardır. Bu yağışlar öğleden sonraları aşırı ısınmaya bağlı olarak oluştuğundan, genelde ikindi vakti nisan, mayıs aylarında düştüğünden halk arasında kırkikindi yağışları olarak da bilinir.

Buna göre aşağıda verilen merkezlerden hangisinde görülen yağış şekli konveksiyonel yağışlara örnek olarak gösterilebilir?

A) Kuzey Anadolu Dağlarının kuzey yamaçlarında meydana gelen yağışlar
B) Erzurum-Kars Platosu'nda yaz mevsiminde oluşan yağışlar
C) Torosların güney yamaçlarında meydana gelen yağışlar
D) Akdeniz ikliminde kışın farklı hava kütlelerinin karşılaşma alanında meydana gelen yağışlar
E) Yıldız Dağlarının kuzey yamaçlarında oluşan yağışlar

4. **Türkiye'nin iklim özelliklerine dair aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Antalya kıyıları kış mevsiminde Türkiye'nin en sıcak alanlarını oluşturur.
B) En az yağış alan yerler arasında Tuz Gölü çevresi ve Iğdır Ovası yer alır.
C) Kıyı bölgeleri arasında kışların en fazla kar yağışlı geçtiği bölge Batı Karadeniz'dir.
D) Orta Fırat Bölümü'nde, Akdeniz'den gelen nemli hava kütlelerinin etkisiyle Akdeniz iklimi özellikleri görülür.
E) Olası bir don durumunda en fazla zarar görecek yer Erzurum-Kars Bölümü'dür.

5. **Ülkemizde aşağıdaki etkili olan yağış oluşum şekilleri ile etkili oldukları il merkezleri eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?**

	Frontal	Orografik	Konveksiyonel
A)	Antalya	Trabzon	Muğla
B)	Rize	Kars	Iğdır
C)	Mersin	Giresun	Konya
D)	Iğdır	Muğla	Kars
E)	Gaziantep	Konya	Rize

6. Sıcaklık dağılışını etkileyen faktörlerden biri de karasallık-denizelliktir.

Buna göre aşağıda verilen merkezlerden hangi ikisinde sıcaklık farkının oluşumundaki temel etken karasallık ve denizelliktir?

A) Samsun – Muğla
B) Tokat – Ankara
C) Adapazarı – Bartın
D) Balıkesir – Erzincan
E) Antakya – Çanakkale

YARGI YAYINEVİ

1. Erzurum-Kars Platosu da Konya gibi deniz etkisine kapalıdır. Bu nedenle her iki bölgede de yaygın olarak görülen yağış türü konveksiyoneldir. Ancak bu yağışlar ısınmanın yaşandığı dönemlerde görülür ve Erzurum-Kars Platosu, Konya'ya göre daha yüksek olduğu için Konya'ya göre daha geç ısınır. Konya'da ısınma ve yağışlar ilkbaharda görülürken Erzurum-Kars Platosu'nda bu yağışlar yükselti fazla olduğu için ısınmanın da geç yaşandığı yaz mevsiminde görülür.

B

2. Işıma olayı denizel alanlarda karasal alanlara göre daha az olur. Verilen kentler arasında denizel özelliğe sahip tek kent Samsun'dur. Bu nedenle Samsun'da ışıma ve buna bağlı yaşanacak ısı kaybı diğer seçeneklerde verilen kentlere göre daha az olur.

A

3. - Kuzey Anadolu Dağlarının kuzey yamaçlarında yamaç (orografik)
   - Toros Dağlarının güney yamaçlarında yamaç
   - Akdeniz ikliminde kış mevsiminde cephesel
   - Yıldız Dağları kuzey yamaçlarında yamaç

   yağışları görülür. Ancak Erzurum-Kars Platosu'nda yaz mevsiminde görülen yağışlar ısınan havanın yükselmesi sonucu oluşan yükselim yağışları yani konveksiyonel yağışlardır. Bu alanda yükselti ortalamaları nedeniyle yağışlar ilkbaharda değil, yaz aylarında görülür.

B

4. Türkiye iklimi ile ilgili A, B, C ve D seçeneklerinde verilen özellikler doğrudur. Ancak Türkiye genelinde olası bir don olayının yaşanması durumunda en fazla zararın oluşabileceği yer Erzurum-Kars Platosu değil, normal koşullarda don olaylarının yaşanmadığı Antalya kıyılarıdır.

E

5. - Cephesel yağışlar Akdeniz iklimi alanında,
   - Yamaç yağışları Karadeniz iklimi alanında,
   - Yükselim yağışları karasal iklim alanlarında

   en fazla etkili olan yağışlardır.

   Seçenekler eşleştirildiğinde Mersin'de cephesel, Giresun'da yamaç, Konya'da yükselim yağışlarının yaygın olduğu görülür.

C

6. Karasallık-denizellik etkisi karşılaştırılırsa verilen kentlerden birinin karasal diğerinin denizel olması gereklidir. Seçenekler incelendiğinde,
   - Samsun ve Muğla, Adapazarı ve Bartın, Çanakkale ve Antakya kentlerinin tamamı denizeldir.
   - Tokat ve Ankara karşılaştırmasında ise iki kent de karasaldır.

   Bu nedenle bu kentlerin sıcaklıklarının farklı olmasında karasallık veya denizellik özelliklerinin farklılığından söz edilemez. Ancak Balıkesir denizel, Erzincan karasal özelliklere sahip olduğundan bu iki kentin sıcaklıklarının farklı olması karasallık denizellikle açıklanabilir.

D

YARGI YAYINEVİ

7. Dağ ve vadi meltemleri dağ ve vadilerin gün içinde farklı ısınması nedeniyle oluşurlar. Dağ ve vadi meltemleri gece dağdan vadiye doğru eserken gündüz vadiden dağa doğru eserler ve özellikle yaz mevsiminde görülürler.

Buna göre aşağıda verilen bölümler ya da bölgelerden hangisinde dağ ve vadi melteminin etkisi daha azdır?

A) Doğu Anadolu
B) Doğu Karadeniz
C) Akdeniz Bölgesi
D) Güneydoğu Anadolu
E) Batı Karadeniz Bölümü

8. Orografik yağışlar denizden gelen nemli hava kütlelerinin kıyı çizgisine paralel uzanan dağ sıralarına çarparak yükselmesi sonucu oluşur.

Buna göre;

I. Küre Dağları'nın güney yamaçları,
II. Toros Dağları'nın güney yamaçları,
III. Kaçkar Dağları'nın kuzey yamaçları,
IV. Menteşe Dağları'nın güney yamaçları

gibi merkezlerin hangilerinde yıl içinde orografik yağışların daha fazla görülmesi beklenir?

A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve IV D) III ve IV
E) II, III ve IV

9. Türkiye'nin ocak ayı ortalama gerçek sıcaklık dağılışı haritası incelendiğinde Konya ve Karaman illerinde ocak ayı sıcaklık ortalamalarının çok düşük olduğu görülürken Trabzon ve Rize illerinde sıcaklık ortalamalarının daha yüksek olduğu görülür.

Trabzon ve Rize'de sıcaklık ortalamalarının daha fazla olmasında;

I. fön rüzgarlarının etkisinde kalması,
II. daha kuzeyde yer alması,
III. deniz etkisine açık olması,
IV. yükseltinin fazla olması

faktörlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

10. Genelde Ege Bölgesi'nde kıyı kesimleri ile iç bölgeler arasında iklim özellikleri büyük farklılık göstermez. Ancak Menteşe yöresinde bu farklılık oldukça fazladır.

Bu duruma neden olan temel faktör aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kıyı tipleri
B) Yer şekilleri
C) Basınç merkezleri
D) Hâkim rüzgâr yönü
E) Denizden uzaklık

11. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye iklimi üzerinde belirleyici olan matematik (mutlak) konumun etkileri arasında gösterilemez?**

A) Cephe yağışlarının görülmesi
B) Kuzeye gidildikçe sıcaklık ortalamalarının düşmesi
C) Dört mevsimin yıl içinde belirgin olarak yaşanması
D) Doğuda karasallık şiddetinin daha fazla olması
E) Güneş ışınlarının dik düşmemesi

12. Bir grup dağcı hafta sonu etkinliği için Antalya'ya gelerek Bey Dağları'na tırmanış yapmıştır. Grup başkanı başlangıç noktasında yükseltiyi 300 metre, sıcaklığı ise 24 °C olarak ölçmüştür.

Tırmanış sonucunda 2100 metredeki zirveye ulaşıldığına göre grup başkanı zirvede sıcaklığı kaç derece olarak ölçmüştür?

A) 11 °C B) 15 °C
C) 26 °C D) 29 °C
E) 33 °C

13. KPSS'ye çalışan bir grup arasında şu şekilde konuşma geçmiştir:

İclal: Türkiye'de sıcaklıkların kuzeye doğru artmasının temel nedeni karasallıktır.

Edanur: Türkiye'de sıcaklıklar kuzeye doğru artmaz, aksine azalır.

Aleyna: Türkiye'de sıcaklıklar kuzeye doğru artar ve nedeni enlemdir.

Baki: Türkiye'de kuzeye doğru sıcaklık değişiminin nedeni enlemdir.

Bu konuşma sırasında hangi kişiler doğru bilgi vermiştir?

A) İclal ve Edanur
B) Aleyna ve Baki
C) İclal ve Aleyna
D) Edanur ve Aleyna
E) Edanur ve Baki

YARGI YAYINEVİ

7. Dağ vadi meltemleri isminden de belli olduğu gibi dağlık alanlarda etkili olur. Türkiye genel olarak dağlık bir ülke olsa da Güneydoğu Anadolu Bölgesi yer şekilleri açısından en düz bölgedir. Bu bölgede dağ vadi meltemleri de çok fazla görülmez.

D

8. Küre Dağlarının güney yamaçları denize değil, iç bölgelere dönüktür. Bu nedenle bu alanlarda yamaç yağışlarının görülmesi beklenemez.

Diğer alanlarda ise dağlar kıyıya paraleldir ve bu dağların denize dönük yamaçları verilmiştir. Bu nedenle bu alanlarda yamaç yağışları görülür.

E

9. Trabzon ve Rize'de kış mevsiminde sıcaklık ortalamaları Konya ve Karaman'da yüksektir. Bu durumun oluşmasında

- Rize ve Trabzon kıyılarının kış mevsiminde fön rüzgârlarının etkisiyle ısınması,
- Denizellik nedeniyle Rize trabzon kıyılarında kış mevsiminde soğumanın daha az olması etkilidir.

B

10. Ege Bölgesi'nin kuzey kıyılarında dağlar kıyıya dik uzanır ve enine kıyı tipi görülür. Bu nedenle enine kıyı tipi görülen bu alanlarda denizel etki içlere kadar sokulur ve kıyı ile iç kesimle arasında iklim farklılığı azdır. Ancak Menteşe Yöresi'nde dağlar kıyıya paralel uzanır ve enine kıyı tipi değil, ria kıyı tipi görülür. Bu nedenle bu alanda denizel etki içlere sokulamaz ve kıyı ile iç kesim arasında iklim farklılığı artar.

A

11. Cephe yağışları ve dört mevsimin yıl içinde yaşanması Türkiye'nin orta enlemde yer alması, kuzeye doğru sıcaklıkların düşmesi, Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de yer alması, Güneş ışınlarının dik gelmemesi Türkiye'nin dönenceler dışında yer almasının sonucudur. Doğuya doğru karasallık şiddetinin artması, denizel etkinin azalması ve yükselti ile alakalıdır.

D

12. Yükseldikçe her 200 metrede 1 derece sıcaklık azalır.

Grup 2100 - 300 = 1800 metre yükselmiştir.

1800 / 200 = 9 derece sıcaklığın azalması gerekmektedir.

Zirvede sıcaklık 24 – 9 = 15 derecedir.

B

13. Yapılan konuşmalarda İclal ve Aleyna'nın yorumları yanlıştır. Türkiye'de kuzeye doğru sıcaklıklar genel olarak enleme bağlı azalır. Bu konuşmada Edanur ve Baki'nin söyledikleri doğrudur.

E

YARGI YAYINEVİ

1. Özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaz mevsiminde etkili olan Marmara'da denizcilerin Uludağ'ın eski adından esinlenerek isim verdiği sam yelinin

I. bitkileri geç olgunlaştırma,
II. seracılık faaliyetlerini geliştirme,
III. buharlaşmayı artırma,
IV. maksimum nemi artırma

olaylarının hangileri üzerinde etkili olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III
C) III ve IV D) Yalnız III
E) II ve IV

2. • Antalya merkezde yaz turizmi etkinlikleri gerçekleştirilirken Batı Toroslardaki Bey Dağları'nda kış turizmi etkinliklerinin yapılması
• Antalya Bölümü'nün kıyı bölgelerinde turunçgil tarımı ön planda iken Burdur Gölü çanağında tahıl ekiminin ön planda olması
• Iğdır'da yağmur yağarken Kars'ta kar yağması

Bu durumlara neden olarak Türkiye'nin aşağıdaki özelliklerinden hangisi gösterilebilir?

A) Yağışın mevsimlere göre dağılışının farklı olması
B) Bitki örtüsünün farklılık göstermesi
C) Kısa mesafelerde yer şekillerinin büyük farklılık göstermesi
D) Güneş ışınlarının geliş açısının kuzeye doğru küçülmesi
E) Dönenceler dışında yer alması

3. Türkiye'de iklim özellikleri kısa mesafelerde değişebilmektedir.

Buna kanıt olarak;

I. bitki çeşitliliği,
II. yeraltı kaynakları çeşitliliği,
III. güneş ışınlarının geliş açısının değişimi,
IV. yükselti engebe değişimi

özelliklerinden hangileri gösterilebilir?

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve IV D) Yalnız III
E) III ve IV

4. • Mikroklima etkisinden dolayı zeytin yetiştirilen merkez
• Ortalama güneşlenme süresinin en uzun olduğu merkez
• Yıllık yağış miktarı en fazla olan merkez
• Orman yangınları ihtimalinin daha fazla olduğu merkez

Aşağıda verilen merkezlerden hangisine ait bir özellik yukarıda belirtilmemiştir?

A) Rize B) Antalya
C) Şanlıurfa D) Artvin
E) Iğdır

5. Türkiye'nin yıllık sıcaklık farkları dağılış haritasına bakıldığı zaman Siirt ve Ağrı illerinin ikisinde de karasal iklim özellikleri görülmesine rağmen Ağrı'da yıllık sıcaklık farkının Siirt'ten daha fazla olduğu görülür.

Bu durumun üzerindeki temel etken aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karasallık B) Yükselti
C) Basınç D) Denizellik
E) Rüzgârlar

6. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki bakı-sıcaklık ilişkisine örnek olarak gösterilebilir?**

A) Şanlıurfa'nın yazın Antalya'dan daha sıcak olması
B) Doğu Karadeniz'in yüksek kesimlerinde iğne yapraklı ağaçların görülmesi
C) Torosların güney yamaçlarında kalıcı kar alt sınırının daha yükseklerde yer alması
D) Kışın Rize'de güneyden esen rüzgârların sıcaklığı düşürmesi
E) Yazın Karadeniz'e kuzeyden esen rüzgarların yamaçlara yağış bırakması

YARGI YAYINEVİ

1. Sam yeli ya da keşişleme adı verilen bu rüzgâr Türkiye'de yaz mevsiminde etkili olur. Bu nedenle seracılık faaliyetlerini etkilemez. Çünkü seracılık kış mevsiminde yapılır. Sıcak bir rüzgar olduğu için bitkileri geç değil erken olgunlaştırır. Bu rüzgâr güneyli yönlerden estiği için etkilediği bölgelerde sıcaklığı ve buna bağlı olarak buharlaşmayı da arttırır. Sıcaklığın artması maksimum nemi de arttırır.

C

2. Türkiye'de yer şekilleri kısa mesafelerde çeşitlilik gösterir. Bu nedenle birbirine çok yakın alanlarda bile farklı iklim koşulları yaşanabilmektedir.

C

3. İklime bağlı oluşan en önemli sonuç yani iklimin kanıtı bitki örtüsüdür. Bu nedenle Türkiye'de iklim çeşitliliğinin en önemli kanıtı, bitki çeşitliliğinin fazla olmasıdır. II ve IV numaralı özellikler kanıt değil, sebeptir.

A

4. - Mikroklima etkisinden dolayı zeytin yetiştirilen merkez Artvin'dir.
   - Ortalama güneşlenme süresinin en uzun olduğu merkez Şanlıurfa'dır.
   - Yıllık yağış miktarı en fazla olan merkez Rize'dir.
   - Orman yangınları ihtimalinin daha fazla olduğu merkez Antalya'dır.

   Eşleşmeler düşünüldüğünde Iğdır'a ait bilgi bulunmaz.

E

5. Ağrı ve Siirt illerinin her ikisi de denize uzak karasal alanlardır. Ancak Ağrı, Siirt'e göre daha yüksekte yer aldığından Ağrı'da sıcaklık farkları daha fazladır.

B

6. Türkiye, Kuzey Yarım Küre'de ve Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde yer aldığı için Türkiye'de bakı yönü yıl boyunca güney yamaçtır. Bu nedenle Türkiye'de dağların güney yamaçları kuzey yamaçlarından daha sıcak olur ve buna bağlı olarak güney yamaçlarda
   - Tarım ürünleri daha erken olgunlaşır. Karın yerde kalma süresi daha kısadır.
   - Tarım yerleşme ve orman üst sınırı kalıcı kar alt sınırı daha yüksektir.

C

YARGI YAYINEVİ

7. **Türkiye'de kış mevsiminde aşağıda verilen merkezlerden hangi ikisi arasında yer değiştiren bir gözlemci sıcaklığın daha fazla değiştiğini söyleyebilir?**

A) Tekirdağ – Samsun
B) Mersin – Aydın
C) Kilis – Ağrı
D) Afyon – İzmir
E) Sivas – Erzincan

8. **Türkiye'de en yüksek kış sıcaklıklarının Akdeniz'de görülmesinin;**

I. kuzeyden gelen soğuk hava kütlelerini engelleyen dağlara sahip olması,
II. arazi yapısının karstik kayaçlardan oluşması,
III. bölgenin kuzey güney genişliğinin az olması,
IV. mutlak nem miktarının fazla olması

nedenlerinden hangilerine bağlı olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) I ve IV

9. **Kış mevsiminde Akdeniz'in Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden daha sıcak olması;**

I. yer şekillerinin engebeli olması,
II. nem oranlarının farklı olması,
III. enlemlerin farklı olması

nedenlerinden hangilerine bağlanabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

10. Bağıl nem belirli bir sıcaklıktaki hava kütlesinin içinde bulunan nem miktarının o sıcaklıkta alabileceği en fazla nem miktarına oranıdır. Bağıl nem, sıcaklık ile ters orantılıdır.

Ancak Erzurum-Kars Bölümü'nde bu durumun tersi yaşanarak sıcaklık arttığında bağıl nem miktarının da artmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bölümün engebeli oluşu
B) Bitki örtüsünün çayır olması
C) Yükselim yağışlarının oluşması
D) Kuzeyden gelen soğuk hava akımları
E) Yağış rejiminin düzensiz olması

11. Benzer iklim koşullarının görüldüğü merkezlerde yağış rejimlerinde benzerlik olduğu bilinmektedir.

Buna göre aşağıda verilen merkezler karşılaştırıldığında hangilerinin yağış rejimlerinin benzerlik gösterdiği söylenebilir?

A) Kars – Konya
B) Adıyaman – Artvin
C) Gaziantep – Mersin
D) Tekirdağ – Trabzon
E) Erzurum – Tunceli

12. Sel rejimli akarsular yağmurlu dönemlerde coşkun rejimli akarsular hâline gelip kurak dönemlerde kuruyarak ortadan kalkan akarsulardır. Bu tür akarsular daha çok konveksiyonel yağışların görüldüğü alanlarda yaygındır.

Buna göre aşağıda verilen merkezlerin hangisinde sel rejimli akarsular daha yaygındır?

A) Zonguldak B) Aksaray
C) Artvin D) Manisa
E) Muğla

13. Maksimum nem, hava kütlesinin belli bir sıcaklık ve basınç altında 1 m^3 havanın en fazla taşıyabileceği nem miktarıdır.

Buna göre kış mevsiminde maksimum nem miktarı aşağıda verilen merkezlerin hangisinde daha fazladır?

A) Samsun B) Mersin
C) Adıyaman D) Ankara
E) Ardahan

14. Türkiye'de güneybatıdan kuzeydoğuya gidildikçe yıllık sıcaklık farklarının arttığı, kış mevsimi süreleri uzarken yaz mevsimi sürelerinin kısaldığı görülür.

Buna göre Adıyaman ilinde kış mevsimi süresinin Adana'dan uzun, Kars'tan kısa olmasının temel nedeni aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A) Karasallık – yükselti
B) Yerel rüzgarlar — yükselti
C) Hâkim rüzgar yönü – denize göre konum
D) Basınç merkezleri – yükselti
E) Yağış şekli – karasallık

YARGI YAYINEVİ

7. Verilen kentlerin kış sıcaklık ortalamaları incelendiğinde en büyük farkın Kilis ve Ağrı arasında yaşandığı görülür. Kilis, Akdeniz iklimi etkisinde yer aldığı için kış mevsiminde sıcaklık ortalamaları yüksektir. Ancak Ağrı kış mevsiminde Türkiye'nin en soğuk illerindendir. Bu nedenle bu iki kent arasında oluşacak sıcaklık farkı daha fazladır.

C

8. Türkiye'de kış mevsiminde en yüksek sıcaklıkların görüldüğü yerler şuralardır:
   - Kuzeyden gelen soğuk hava kütlelerini önleyen Toros Dağları,
   - Denizellik etkisiyle nem oranının fazla olması, Ekvator'a yakın enlemlerde yer alması nedeniyle Akdeniz kıyılarında yaşanır.

E

9. Akdeniz Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi kıyaslandığında, yaz mevsiminde Güneydoğu Anadolu karasallık ve sıcak rüzgârlar etkisiyle Akdeniz'den daha sıcakken kış mevsiminde Akdeniz, nem oranının daha fazla olmasına bağlı olarak Güneydoğu Anadolu'dan daha sıcaktır. Bu iki merkez de aynı enlemlerde olduğu için enlem etkisinden söz edilemez.

B

10. Erzurum-Kars Platosu'nda meydana gelen yağışlar oluşumlarına göre konveksiyonel yağış yani yükselim yağışlarıdır. Bu yağış türünde ısınmaya bağlı olarak yükselen hava yoğunlaşır ve yağışa göre dönüşür. Normalde ısınan havada bağıl nem oranı azalırken bu platoda ısınma yerdeki suların buharlaşıp yükselmesini sağlamış ve yağış yani bağıl nemi arttırmıştır.

C

11. Verilen merkezler incelendiğinde;
   - Konya'da step, Kars'ta sert karasal,
   - Adıyaman'da step, Artvin'de Karadeniz,
   - Tekirdağ'da Akdeniz, Trabzon'da Karadeniz,
   - Erzurum'da sert karasal, Tunceli'de step

   iklimleri görülür. Bu eşleşmelerdeki kentlerde görülen iklimler farklı olduğundan bu kentlerin yağış rejimleri de farklıdır. Ancak Gaziantep ve Mersin kentlerinin her ikisinde de Akdeniz iklimi görülür ve bu nedenle iki kentte de en fazla yağış kış mevsiminde düşer.

C

12. Sel rejimli akarsular Türkiye'de daha çok step alanlarında belirgindir. Verilen kentler incelendiğinde step alanında yer alan tek kentin Aksaray olduğu görülür.

B

13. Maksimum nem doğrudan sıcaklığa bağlıdır. Bu nedenle maksimum nem sıcaklığın fazla olduğu alanlarda fazla, az olduğu alanlarda azdır. Verilen kentlerin kış sıcaklıkları düşünüldüğünde en yüksek sıcaklık Mersin'de yaşanacağından maksimum nem oranı da en fazla olan kent Mersin'dir.

B

14. Adıyaman, Adana'ya göre daha karasal özellikler gösterdiği için Adana'ya göre daha uzun kışlar yaşar. Adıyaman'ın, Kars'a göre daha kısa kış yaşamasının temel nedeni ise yükselti ortalamasının Kars'tan daha az olmasıdır.

A

YARGI YAYINEVİ

1. Türkiye yıllık sıcaklık farklarının dağılışının gösterildiği haritalara bakıldığında İç Anadolu Bölgesi'yle yaklaşık aynı enlemler arasında kalan Doğu Anadolu Bölgesi'nde kış sıcaklıklarının daha düşük, kışların daha sert, dolayısıyla yıllık sıcaklık farklarının daha fazla olduğu görülür.

Buna göre;

I. ortalama yükseltinin fazlalığı,
II. deniz etkisine kapalılık,
III. dağların uzanış doğrultusunun farklılığı,
IV. arazinin engebeliliği

etmenlerinden hangilerinin bu durum üzerinde etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve IV D) II ve III
E) III ve IV

2. Dağlarının kıyıya paralel uzanması ve kıyı merkezlerinde dağların kıyı çizgisinin hemen gerisinde yükselmesi, iç kesimlerde ise kısa mesafelerde yükselti değerlerinin farklılık göstermesi bu özelliklere sahip alanlarda farklı iklim koşullarının görülmesine neden olur.

Buna göre;

I. Hakkâri,
II. Manisa,
III. Iğdır,
IV. Artvin

illerinden hangilerinde il sınırları içindeki iklim farklılığı daha fazladır?

A) I ve II B) Yalnız I
C) II ve III D) Yalnız IV
E) I ve IV

3. Türkiye'de, karın yerde kalma süresi batıdan doğuya doğru gidildikçe uzamaktadır.

Buna göre;

I. yükselti,
II. matematik konum,
III. karasallık,
IV. rüzgârların yönü

etmenlerinden hangileri bu durumun nedeni olarak kabul edilebilir?

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) III ve IV

YARGI YAYINEVİ

4. Dağların kıyı çizgisine paralel olduğu merkezlerde kıyı ile iç kesim arasındaki iklim koşulları büyük oranda değişim göstermektedir.

Buna göre;

I. İzmir,
II. Mersin,
III. Samsun,
IV. Trabzon

merkezlerinden hangilerinin kıyı ile iç kesimler arasındaki iklim farkları daha fazladır?

A) I ve II B) Yalnız II
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

5. İklim koşullarının ekonomik faaliyetler üzerinde bazı durumlarda doğrudan etkisi görülürken bazı durumlarda dolaylı etkisi görülür.

Buna göre;

I. Bolu, Adapazarı çevresinde kümes hayvancılığının gelişmesi,
II. İç Anadolu Bölgesi'nde tahıl tarımının yaygın olması,
III. Toroslarda kıl keçisinin yetiştirilmesi,
IV. Ankara ve Eskişehir çevresinde uçak sanayisinin gelişmesi,
V. Zonguldak'ta demir çelik sanayisinin gelişmiş olması

faaliyetlerinden hangileri üzerinde iklimin doğrudan etkili olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III
E) III ve IV

6. **Türkiye'nin toprak tipleri bakımından çeşitlilik göstermesinde;**

I. iklim çeşitliliğinin fazla olması,
II. heyelanın sık görülmesi,
III. arazinin farklı kayaçlardan oluşması,
IV. erozyon ile birlikte toprağın verimini kaybetmesi

faktörlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I ve III
E) III ve IV

1. Doğu Anadolu'da sıcaklıkların İç Anadolu'dan daha düşük olmasında verilen durumlar arasında yalnızca ortalama yükseltinin Doğu Anadolu'da daha fazla olması etkilidir. Diğer özellikler zaten İç Anadolu'da da Doğu Anadolu'da da aynıdır.

A

2. Artvin'de dağların kıyıya paralel uzanması ve arazinin engebeli olması aynı il sınırları içinde iklim farklılıklarının yaşanabilmesini, Hakkâri'de ise yer şekillerinin engebeli olması aynı il sınırları içinde iklimin farklılaşmasını sağlar. Ancak Manisa'da dağların kıyıya dik uzanması, Iğdır'da ise yer şekillerinin sade olması buralarda iklim çeşitliliğinin daha az olmasına neden olur.

E

3. Türkiye'de doğuya gidildikçe sıcaklık ortalamaları azalır ve buna bağlı olarak da karın yerde kalma süresi uzar. Doğuya gidildikçe sıcaklığı azaltan temel faktörler ise doğuya doğru yükseltinin ve karasallık şiddetinin artmasıdır.

C

4. - İzmir'de dağlar kıyıya dik uzandığı için deniz etkisi iç kesimlere sokulur. Bu nedenle İzmir'de kıyı ile iç kesimlerin iklimleri benzerdir.
   - Samsun'da ise dağlar kıyıya paralel uzanmasına karşın bu dağlar kıyıya çok uzaktır ve bu dağların yükseltisi de azdır. Bu nedenle Samsun'da da deniz etkisi içlere sokulur.

   Ancak Mersin ve Trabzon'da kıyıya paralel uzanan dağlar kıyıya çok yakın ve yüksektir. Bu nedenle bu kentlerde deniz etkisi içlere sokulmaz ve kıyı ile iç bölgelerin iklimleri farklılaşır.

D

5. - Kümes hayvancılığı nüfusa yani beşerî nedenlere bağlı olarak gelişir.
   - Kıl keçisi yetiştiriciliğinde yeryüzü şekilleri etkilidir.
   - Sanayi faaliyetleri daha çok ham madde ulaşım, enerji kaynağı ve pazar koşullarına bağlı olarak gelişir.

   Ancak İç Anadolu'da tahıl tarımının yaygın olmasında etkili olan temel faktör, bölgenin karasal iklim koşullarını yaşaması yani iklimidir.

B

6. Toprak türlerinin çeşitliliğinde etkili olan başlıca faktörler şunlardır:
   - İklimin çeşitli olması
   - Ana kaya yapısının farklı olması

D

YARGI YAYINEVİ

7. Toprak oluşumunda yer şekillerinin etkisi kendini erozyon, eğim ve engebe özellikleriyle gösterir.

Buna göre aşağıda toprak oluşumunda etkisi verilen özelliklerden hangisi topoğrafya etkisini göstermektedir?

A) Bitki köklerinin kayaçlar arasına girerek yaptıkları organik çözünme
B) Yamaçlar boyunca ufalanan malzemelerin birikmesiyle taşlı toprakların oluşması
C) Dirençli kayaçların bulunduğu bölgelerde toprak oluşumunun hızlı gerçekleşmesi
D) Yağış artışına bağlı topraktaki organik madde miktarının fazla olması
E) Akarsu ve rüzgârların taşıdığı malzemelere bağlı olarak toprak oluşumu

8. Fön rüzgârları; bir dağın doruk noktasını aştıktan sonra dağın diğer yamacından aşağı doğru eserek sıcaklığı artıran sıcak ve kuru rüzgârlardır. Dağ yamacından aşağılara doğru esen bu rüzgâr sıcaklığı her 100 metrede 1°C arttırmaktadır.

Buna göre aşağıdaki merkezlerden hangisi doğrultusunda fön rüzgârlarının daha sıcak ve kuvvetli etki yapması beklenir?

A) Yıldız Dağları kuzey kıyıları
B) Kuzeydoğu Anadolu Dağları kuzey kıyıları
C) Tuz Gölü çevresi
D) Orta Karadeniz kıyıları
E) Biga Yarımadası kıyıları

9. Karadeniz kıyılarında yıllık yağış miktarı bölümlere göre farklılık göstermektedir.

Buna göre Orta Karadeniz'de yer alan Samsun'un, Doğu Karadeniz'de yer alan Rize'den daha az yağış alması Samsun'un;

I. kıyı gerisindeki dağların yükseltisinin daha az olması,
II. yer şekillerinin engebeli yapıda olması,
III. dağların kıyı çizgisine paralel olması,
IV. kıyı gerisindeki dağların kıyıya uzaklıklarının daha fazla olması

özelliklerinden hangileri ile bağlantılıdır?

A) I ve II B) II ve III
C) I ve IV D) II ve IV
E) III ve IV

YARGI YAYINEVİ

10. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin en kurak bölümü güneyde Ceylanpınar olup burada yağış ortalaması 400 mm dolaylarındadır. Bölgede bu alanlardan kuzeye gidildikçe ve Torosların eteklerine çıkıldıkça yağış miktarı artış gösterir.

Buna göre;

I. eğim ve engebe,
II. jeolojik yapı,
III. yükselti,
IV. nem miktarı

faktörlerinden hangilerinin bu durumun oluşmasında etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

11. İç Anadolu Bölgesi'nde Tuz Gölü çevresi ülkemizde en az yağış alan merkezlerden biridir. Bu durum bölgede bozkırların geniş yer tutması, tahıl tarımının yaygınlaşmasını sağlamıştır.

Buna göre;

I. bölgenin etrafının yüksek dağlarla çevrili olması,
II. tarım ürünlerinin olgunlaşma sürelerinin uzun olması,
III. denizel etkinin bölgede etkili olamaması,
IV. fiziksel çözünmenin şiddetli olması

verilen özelliklerinden hangilerinin bu durumun oluşmasında etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız II B) Yalnız IV
C) I ve II D) I ve III
E) III ve IV

12. Ortalama yıllık yağış miktarı Konya'da 322 mm iken Mardin'de 690 mm civarındadır.

Yıllık ortalama yağış miktarı Mardin'de daha fazla olmasına rağmen Mardin'in Konya'dan daha kurak olması bu merkezin hangi özelliğinden kaynaklanmaktadır?

A) Doğal göl varlığının bulunmaması
B) Bitki örtüsünün bozkır olması
C) Buharlaşma şiddetinin daha fazla olması
D) Yağış rejiminin düzensiz olması
E) Akarsu ağlarının seyrek olması

7. Topoğrafya yeryüzeyindeki eğim ve engebe özelliklerini ifade eder. Bu nedenle eğimli yamaçlar boyunca ufalanan malzemelerin yamaç diplerine birikmesiyle oluşan topraklar arazinin topoğrafik şartları sonucuyla açıklanabilir.

B

8. Fön rüzgârı ne kadar yüksekten eserse o kadar fazla ısıtıcı etkide bulunur. Verilen dağlar arasında yükseltisi en fazla olanı Kuzeydoğu Anadolu Dağları'dır. Bu dağların yükseltisi 4000 metreye yakındır. Bu dağlardan kıyıya doğru esen fön rüzgârları sıcaklığı yaklaşık olarak 40 °C arttırır.

B

9. Samsun'da dağlar Rize'de olduğu gibi kıyıya paralel uzanır. Ancak Samsun'da dağlar kıyıya çok daha uzaktır ve bu dağların yükseltileri de Rize'ye göre oldukça azdır. Bu iki nedenden dolayı her iki kent de Karadeniz kıyılarında bulunmalarına rağmen yağış miktarları farklılık gösterir.

C

10. Ceylanpınar Ovası Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin en güneyinde yer alır. Bu alan yer şekilleri açısından oldukça düz ve yükselti ortalaması olarak da bölgenin en alçak yeridir. Bu nedenle bu ovada yağış miktarı oldukça azdır. Bu ovadan kuzeye doğru yükselti artar ve arazi daha dağlık olmaya başlar. Hava kütleleri dağlar boyunca yükselir ve buralara daha fazla yağış bırakır.

B

11. Tuz Gölü çevresinde bitki örtüsünün cılız olması ve tahıl tarımının yaygın olmasının temel nedeni bu alanda yağışın azlığıdır. Yağışın az olmasının ana nedenleri ise bölgenin etrafının yüksek dağlarla çevrili olması ve buna bağlı olarak da deniz etkisinin bu alana sokulmamış olmasıdır.

Diğer seçeneklerde verilen özellikler sebep değil sonuçlardır.

D

12. Mardin, Konya'dan fazla yağış almasına karşın bu kentte sıcaklığın fazla olması bu alanda buharlaşma şiddetini daha fazla hâle getirmiştir. Bu nedenle Mardin, Konya'dan daha fazla yağış almasına rağmen Konya'ya göre daha kuraktır.

C

YARGI YAYINEVİ

1. Antalya Bölümü, Türkiye'nin en fazla yağış alan bölümleri arasında yer alır. Ancak yine de bu bölümde çayır alanlarına çok fazla rastlanılamaz.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak açıklanmıştır?

A) Sıcaklık ortalamalarının fazla olması
B) Yağışların mevsimlere dağılışlarının düzensiz olması
C) Sanayileşme etkisiyle bitki örtüsünün tahrip edilmesi
D) Makilerin geniş alan kaplaması
E) Arazi yapısının karstik olması

2. İklim, sınırları belirli bir alanda uzun süreli yaşanan hava olaylarının ortalamasıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir yerin iklimine ait bir bilgi değildir?

A) Akdeniz'de ağustos ayı sıcaklıkları 30 °C'nin üzerindedir.
B) Karadeniz kıyıları en fazla yağışı kasım ayının son haftasında alır.
C) İç Anadolu'da yazlar sıcak ve kurak geçer.
D) Son on yılda İç Anadolu Bölgesi'ne düşen yağış miktarı azalmıştır.
E) Erzurum'da en fazla yağışın düştüğü mevsim yazdır.

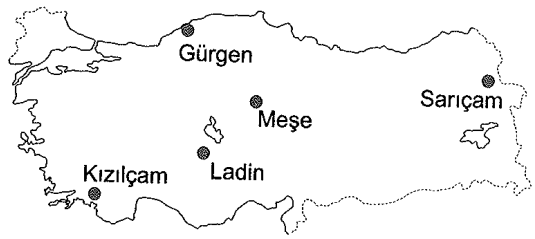
3. **Türkiye'nin iklim özellikleriyle ilgili olarak,**

I. Genel olarak ılıman iklimler görülür.
II. Büyük bir bölümünde karasallık şiddetli yaşanır.
III. Kış mevsiminde büyük bir bölümü cephesel yağışlar etkisindedir.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III
E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

4.

Türkiye iklim özellikleri göz önüne alındığında yukarıdaki haritada o bölgede görülebilecek bitkilerle ilgili işaretlemelerden hangisinin doğru olacağı söylenemez?

A) Kızılçam B) Ladin
C) Meşe D) Gürgen
E) Sarıçam

5. **Akdeniz iklim bölgesinde, kızılçam ormanlarının tahrip edilmesiyle ortaya çıkan, 1-2 m boyunda delice, zeytin, kermes meşesi gibi bitkilerin oluşturduğu bitki örtüsüne verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Bozkır B) Dağ çayırı
C) Garig D) Psödomaki
E) Maki

6.

Bu haritada numaralanmış alanlarda yaygın olan toprak tipleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I	II	III
A)	Podzol	Alüvyal	Terra rossa
B)	Kahverengi bozkır	Bozkır	Litosol
C)	Alüvyal	Kahverengi orman	Podzol
D)	Kahverengi bozkır	Terra rossa	Alüvyal
E)	Alüvyal	Kahverengi bozkır	Terra rossa

1. Bu durum üzerinde birkaç faktör etkili olsa da bu alanda çayırların oluşmama nedeni Akdeniz ikliminde yağışın kış mevsiminde düşmesi ve yaz mevsiminin kurak geçmesidir. Çayır yaz mevsiminde yağış alabilen bölgelerde görülür.

B

2. İklim olayları genelleme yapılarak anlatılır. Bu nedenle iklimden söz edilen cümleler genellikle geniş zaman ekleri alırlar. Oysa D seçeneğinde verilen örnek sadece son on yılı kapsamaktadır ve iklim olayı değil, hava durumudur.

D

3. Türkiye'ye ait verilen özelliklerden üçü de doğrudur. Türkiye genel olarak karasallığın şiddetli olduğu bir ülkedir. Orta Kuşak'ta yer aldığı için genel olarak ılıman iklimler hâkimdir ve kış mevsiminde cephesel yağışlar görülür.

E

4.
- Kızılçam, Akdeniz ikliminde,
- Meşe, karasal alanlarda,
- Gürgen, Karadeniz ikliminde,
- Sarıçam ise sıcaklığın düşük olduğu alanlarda

yetişebilir. Ancak ladin nem isteği fazla olan bir bitkidir ve İç Anadolu Bölgesi'nde yetişmez. Doğu Karadeniz dağlarının kuzey yamaçlarında yaygın olarak görülür.

B

5. Akdeniz iklim bölgesinde kızılçam ormanlarının tahrip edildiği alanlarda geniş yer kaplayan 1-3 m boyunda olan bitki örtüsüne maki adı verilir.

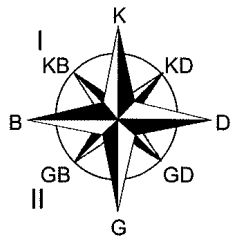
E

6. I numaralı nokta Kızılırmak'ın oluşturduğu Bafra delta ovasını göstermektedir. Bu alanda yaygın olan toprak tipi alüvyal topraklardır. II numaralı nokta, Konya Ovası'nı göstermektedir. Bu alanın toprak tipi ise kahverengi bozkır topraklarıdır. III numaralı nokta ise Akdeniz kıyısındadır ve bu alanda yani Akdeniz kıyı kesiminde yaygın olan toprak tipi terra rossalardır.

E

YARGI YAYINEVİ

7.

Bu rüzgâr frekans gülünde numaralanmış yönlerden esen rüzgârlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II
A)	Sam yeli	Poyraz
B)	Kara yel	Lodos
C)	Yıldız	Kıble
D)	Sam yeli	Kara yel
E)	Poyraz	Lodos

8. **Polye ovaları üzerinde yaygın olarak görülen toprak türü aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Terra rossa
B) Çernozyom
C) Podzol
D) Kahverengi step
E) Alüvyal

9. **Karadeniz'in aşağıdaki özelliklerinden hangisi, bu denizin sularının Akdeniz'e göre daha az tuzlu olmasının temel nedenidir?**

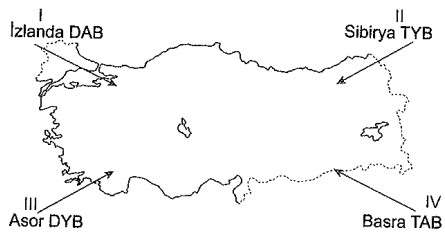
A) Herhangi bir okyanusla bağlantısının olmaması
B) Derinliğin daha az olması
C) Buharlaşmanın daha az olması
D) Dökülen akarsu sayısının daha fazla olması
E) Yüz ölçümünün daha küçük olması

10. **Türkiye'nin bitki örtüsü üzerine çalışıp bunu haritalamak isteyen bir bilim insanı çalışmasını bitirdiğinde Türkiye bitki örtüsü haritasında aşağıdaki bitki örtülerinden hangisini gösterirse çalışması hatalı olur?**

A) Bozkır B) Maki
C) Orman D) Tundra
E) Çayır

YARGI YAYINEVİ

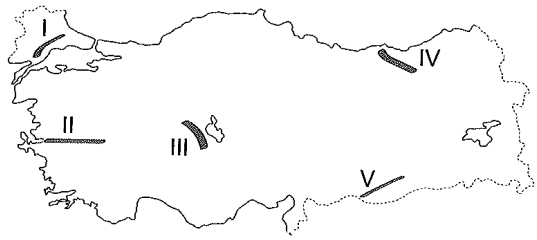
11.

Yukarıdaki haritada gösterilen numaralanmış basınç merkezlerinden hangileri kış aylarında havanın çok soğuk ve kuru olmasına neden olur?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) II ve III D) III ve IV
E) I ve IV

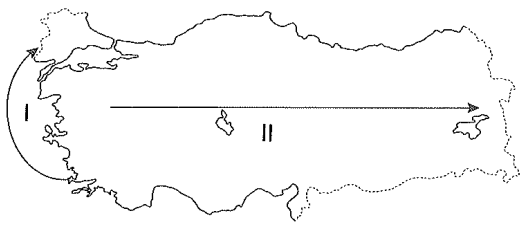
12. Türkiye yeryüzü şekillerinin çeşitlilik gösterdiği bir ülkedir. Yeryüzü şekillerinde kısa mesafede değişime bağlı olarak yine kısa mesafelerde iklim koşulları ve bitki örtüsü de değişiklik gösterir.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralanmış doğrultulardan hangisinde bu değişimin en fazla olması beklenir?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

13.

Haritada gösterilen doğrultular boyunca gidildiğinde sıcaklık azalmaktadır.

Sıcaklıktaki bu azalmanın nedenleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II
A)	Karasallık	Enlem
B)	Yükselti	Denizellik
C)	Denizellik	Enlem
D)	Enlem	Karasallık
E)	Enlem	Yükselti

7. Türkiye'de yerel rüzgârlar, çevresinde etkili olan basınç merkezleri veya yer şekilleri özelliklerinden kaynaklanır. Bu rüzgârlar genellikle geldiği yöne göre isimlendirilirler. Kuzeybatıdan karayel, kuzeyden yıldız, kuzeydoğudan poyraz eser. Yani I numaralı yönden karayel eser. Güneybatıdan lodos, güneyden kıble ve güneydoğudan sam yeli eser. Yani II numaralı yönden lodos eser.

B

8. Polye tabanlarında kireç taşı üzerinde oluşan ve özellikle Akdeniz ikliminde görülen terra rossalar görülür. Bu topraklar kirecin oksitleşmesiyle kızarırlar. Bu nedenle bu topraklara kırmızı topraklar da denir.

A

9. Kuzeye doğru enlemsel olarak sıcaklık düşüşü nedeniyle buharlaşma azalacak ve bu durum, Karadeniz'in Akdeniz'e göre daha az tuzlu olmasına neden olur.

C

10. Bitki örtüsü çeşitliliği bakımından dünyanın en zengin ülkelerinden biri olan Türkiye'de kutup altı yani tundra ikliminin bitki örtüsü olan liken ve yosunlardan oluşan tundra bitki örtüsü görülmez. Bu durum Türkiye'nin Ekvator'a yakın enlemlerde olmasına yani mutlak konumuna bağlıdır.

D

11. Haritada II numara ile gösterilen Sibirya termik yüksek basıncı kış aylarında etkili olduğu dönemde havanın çok soğuk ve kuru olmasına neden olur.

B

12. I, II, III ve V numaralı doğrultularda yer şekilleri fazla değişiklik göstermemiş bu sebeple iklim ve bitki örtüsü de fazla değişmemiştir. Ancak IV numaralı doğrultuda Doğu Karadeniz kıyısında dağlar denize paralel uzanmıştır. Doğrultu boyunca iç kesimlere doğru gittikçe iklim ve bitki örtüsünde değişim daha fazla olacaktır.

D

13. Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için Türkiye'de enlemsel olarak kuzeye doğru gidildikçe sıcaklık azalacaktır. Yine yükselti batıdan doğuya doğru arttığı için bu durum Türkiye'de sıcaklıkların düşmesine neden olacaktır.

E

YARGI YAYINEVİ

1. Güneş ışınları geliş açısı ile sıcaklık arasında doğru orantı vardır.

Aşağıda verilen seçeneklerden hangisi parçada verilen bilgi ile çelişir?

A) Muğla'de deniz suyu sıcaklıklarının Çanakkale'den fazla olması
B) Sakarya'da kış sıcaklıklarının Afyonkarahisar'dan yüksek olması
C) Şanlıurfa'da buğday hasatının Sivas'tan önce yapılması
D) Sabah saatlerinde oluşan sisin öğlen saatlerinde kaybolması
E) Haziran ayı sıcaklarının aralık ayından daha fazla olması

2. **Aşağıda verilen kentlerden hangisinin gerçek sıcaklığı ile indirgenmiş sıcaklığı arasındaki fark daha azdır?**

A) Tuncell B) Dlyarbakır C) Çanakkale
D) Tokat E) Bayburt

3. Maki bitki örtüsünün tahrip edilmesiyle bu alanda makiler yerine ortaya çıkan otsu bitkilere Garig veya Frigana ismi verilir.

Aşağıda verilen bitkilerden hangisi garig bitkileri arasında gösterilemez?

A) Funda
B) Lavanta
C) Süpürge çalısı
D) Yasemin
E) Meşe

4. **Basınç sadece yer çekimine bağlı olsaydı aşağıda verilen kentlerden hangisinde basıncın daha az olması beklenirdi?**

A) Çanakkale B) Iğdır C) Hatay
D) Sinop E) İzmir

5. Antalya ilinde güneşlenme süreleri Samsun ilinden daha fazladır.

Bu durum üzerinde

I. Enlem
II. Yağış miktarı
III. Yağış rejimi
IV. Bitki örtüsü

hangilerinin etkili olduğu söylenemez?

A) Yalnız IV B) II ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) I, III ve IV

6. Bağıl nem; mutlak nemin maksimum neme oranıdır. Bağıl nem oranı %100'ü aşar ise yağış meydana gelir.

Buna göre ocak ayında aşağıda verilen illerden hangisinde bağıl nem oranı daha fazladır?

A) Kayseri B) Bingöl C) Sinop
D) Bilecik E) Muğla

YARGI YAYINEVİ

1. Güneş ışınları geliş açısı enleme bağlı olarak Türkiye'de kuzeye gidildikçe azalır. A ve C seçeneklerinde verilen durumlar buna bağlı olarak yaşanır.

   Güneş ışınları sabah küçük açıyla gelir ve bu nedenle sabah saatlerinde sis oluşurken öğlene doğru güneş ışınları büyür sis dağılır.

   Güneş ışınları 21 Aralıkta en küçük açıyla gelir ve Türkiye'de sıcaklık ortalamaları düşük olur. Haziran ayında güneş ışınları büyür ve sıcaklıklar artar.

   Ancak Sakarya Afyona göre daha kuzeydedir ve daha soğuk olmalıdır.

   Buna rağmen Sakarya'da denizellik nedeni ile kış sıcaklıkları Afyondan fazla olur.

   B

2. Gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arası fark yükseltiye bağlıdır. Yükseltinin fazla olduğu alanlarda bu fark az, yükseltinin az olduğu alanlarda bu fark az olur. Burada yükselti ile yer şekilleri karıştırılmamalıdır. Örneğin Diyarbakır daha düz bira alandır ancak bu soruda yer şekillerinin düz yada dağlık olması bir şey ifade etmez. Önemli olan deniz seviyesine göre oluşan yükselti ortalamasıdır.

   Bu nedenle farkın az olduğu alanlar deniz kıyısında yer alan illerdir.

   C

3. Garig bitkilerinin başlıcaları lavanta, kekik, yasemin, süpürge çalısı ve fundadır.

   Meşe bir ağaç türüdür ve garig bitkileri arasında gösterilemez.

   E

4. Basınç ile yer çekimi doğru orantılıdır. Yer çekiminin fazla olduğu alanlarda basınç artar.

   Türkiye'de yer çekimi ekvatora yakın olan güney bölgelerinde daha azdır. Buna göre güneyde yer çekimi daha az olacağından verilen iller arasında daha güneyde ,yer alan Hatay da basınç da daha az olacaktır.

   C

5. Antalya'da güneşlenme sürelerinin Samsun'dan daha fazla olmasında ekvatora daha yakın olması (enlem) etkilidir. Bununla birlikte Samsun'da yağış rejiminin daha düzenli olması da bulutluluk süresini arttırarak güneşlenme sürelerini azaltır.

   Ancak Antalya sadece bir kaç ay yağış alsa da bu aylarda düşen yağış miktarı çok fazla olduğu için Samsun'a göre daha fazla yağış almaktadır. Bu nedenle yağış miktarının bu iki ilin güneşlenmesinde etkili olduğu söylenemez.

   Yine bitki örtüsü bu durum üzerinde bir nedenle değil sonuç olur. Bu nedenle bitki örtüsü da etkili olamaz.

   D

6. Bağıl nemin fazla olması yağışa neden olduğundan bağıl nemi yağış olarak düşünebiliriz. Türkiye'de ocak ayında (kış) en fazla yağış Akdeniz iklimine düşer. Bu nedenle soruda Akdeniz ikliminin görüldüğü ili aramalıyız.

   Verilen seçenekler incelendiğinde Akdeniz ikliminin Muğla'da görüldüğü anlaşılır.

   E

YARGI YAYINEVİ

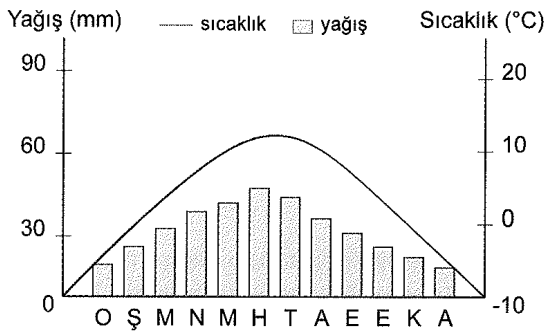
7. **Türkiye iklimi ile ilgili verilen aşağıdaki bilgilerden hangii yanlıştır?**

A) Türkiye'de en az yağış alan kent merkezi Iğdır'dır.
B) Cephesel yağışlar Türkiye'nin tamamında kış mevsiminde görülebilir.
C) Yamaç yağışları sadece Karadeniz Bölgesinde görülür.
D) Akdeniz bölgesinde dağların kıyıya paralel uzanması kışların ılık geçmesi üzerinde etkilidir.
E) Cihanbeyli platosu ve Erzurum - Kars platosunda yağışların oluşum şekli benzerdir.

8. **Aşağıda verilen kentlerden hangisi yıl içinde en fazla yağışı diğerlerden farklı bir mevsimde alır?**

A) Afyonkarahisar
B) Karaman
C) Bingöl
D) Ardahan
E) Çorum

9.

Yıllık yağış ve sıcaklık grafiği verilen ilimiz aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) Rize B) Erzurum C) Gaziantep
D) Mersin E) Kütahya

YARGI YAYINEVİ

10. **Adana ve Kırşehir illerinin iklimleri karşılaştırıldığında**

I. Yağış rejimleri
II. Yaz kuraklıkları
III. Kış sıcaklıkları
IV. Bitki örtüleri

hangi açıdan iki kentin benzer olduğu söylenebilir?

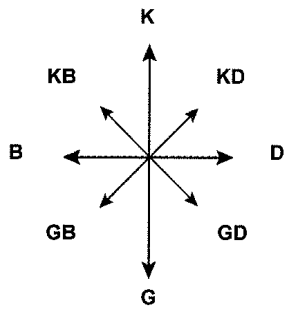
A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

11. Nem isteği az, sıcaklık isteği fazla olan bu ağaç türü iğne yapraklılar grubunda yer almaktadır. Ortalama yaşama süreleri 1000 yılda uzun sürebilmektedir. Antalya'nın Kumluca ilçesinde Dibek Tabiatı Koruma alanında bulunan bu ağaç 2326 yaşında ve Dünya'da bu ağaç türüne ait en yaşlı ağaç olarak bilinmektedir.

Parçada söz edilen ağaç türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kızılçam B) Sedir C) Ceviz
D) Ladin E) Defne

12.

Verilen rüzgar frekans gülü aşağıdaki kentlerden hangisine ait olabilir?

A) Çanakkale B) Antalya C) Antakya
D) Mardin E) Samsun

7. Türkiye iklimine ait verilen bilgilerden A, B, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Ancak C seçeneğinde verilen bilgide "Türkiye'de yamaç yağışları sadece Karadeniz bölgesinde görülür." ibaresi yanlıştır. Çünkü yamaç yağışları Marmara bölgesinde Yıldız Dağları, Ege bölgesinde Menteşe Dağları ve Akdeniz bölgesinde Toros Dağları'nda görülür.

C

8. Türkiye'nin iç bölgelerinde kalan kentlerinde karasal iklim özellikleri görülür. Bu nedenle bu illerde yağışlar sıcaklıkların arttığı dönemde oluşur. Ancak yükseltisi az olan illerde bu yağışlar ilk bahar aylarında oluşurken Erzurum - Kars ve Ardahan illerinde ısınma yükseltiden dolayı gecikir ve bu nedenle yağışlar da yaz mevsiminde kayar.

Verilen kentlerden Afyon, Karaman, Bingöl ve Çorum'da yıl içinde en fazla yağış ilkbahar'da, Ardahan ilinde ise yaz mevsiminde görülür.

D

9. Verilen grafikte sıcaklıkların -10°C'ye yaklaşması ve en fazla yağışı yaz aylarında olması bu grafiğin sert karasal iklime ait olduğunu gösterir.

Türkiye'de sert karasal iklim Erzurum - Kars ve Ardahan illerinde görülür.

B

10. Verilen illerden Adana'da Akdeniz iklimi, Kırşehir'de ise step iklimi görülmektedir.

Bu iki iklimde de yazlar sıcak ve kurak geçmektedir. Bu nedenle bu iki kentte de yaz kuraklıkları benzerdir.

A

11. Parçada sözü geçen ağaç türü bir sedir türü olan Lübnan sediridir. Halk arasında katran ağacı olarak da bilenen bu türe ait en yaşlı ağaç Antalya - Kumluca ilçelerinde yer alır.

B

12. Rüzgar frekans gülleri bulunduğu bölgedeki yer şekillerine göre oluşmaktadır. Verilen rüzgar frekans gülü incelendiğinde kuzey-güney yönlü bir vadi olduğunu gösterir.

Seçeneklerde verilen illerin yer şekilleri düşünüldüğünde kuzey-güney yönlü bir vadi içerisinde yer alan tek kent Antakya'dır.

C

YARGI YAYINEVİ

1. **Doğu Anadolu Bölgesi'nde nüfus miktarı hemen hemen Güneydoğu Anadolu'ya yakın olmasına rağmen Doğu Anadolu'da aritmetik nüfus yoğunluğunun Güneydoğu Anadolu'dan az olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Yüz ölçümünün büyük olması
B) Tarımsal arazinin az olması
C) Makine kullanımının fazla oluşu
D) Ulaşım sistemlerinin gelişmemiş olması
E) Endüstri sektöründe çalışmaların az olması

2. İklim, litolojik yapı, jeolojik yapı ve ekonomik yapı mesken tiplerini etkilemektedir.

Buna göre aşağıda mesken özellikleriyle ilgili verilen durumlardan hangisi o bölgede görülen yağış şekli ile ilgilidir?

A) Safranbolu bölgesindeki hımış evler
B) Mardin yöresindeki taş evler
C) Artvin'deki dik çatılı evler
D) Antalya'da büyük pencereli evler
E) Ürgüp yöresindeki tüf evler

3. Kırsal bölgelerde konut tiplerini belirleyen faktörler; iklim, yer şekilleri, jeolojik yapı ve ekonomik faaliyetlerdir.

Buna göre verilen alanlar ve yörenin konutlarında yaygın olarak kullanılan yapı malzemesi eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) Ergene Bölümü – Kerpiç evler
B) Batı Karadeniz Bölümü – Hımış evler
C) Antalya Bölümü – Taş evler
D) İç Anadolu Bölgesi – Ahşap evler
E) Göller Yöresi – Taş evler

4. Çiftlikler genişçe bir toprak mülkiyeti içinde inşa edilen bir ya da birden fazla ev ve eklentilerden oluşan yerleşmelerdir.

Buna göre aşağıdaki yörelerden hangisi çiftliklerin kurulmasına diğerlerine göre daha az elverişlidir?

A) Edirne B) Nevşehir
C) Adana D) Artvin
E) Konya

YARGI YAYINEVİ

5. Türkiye'de;
- İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinde kerpiç evlerin,
- Akdeniz, Ege ve Doğu Anadolu bölgelerinde taş evlerin,
- Karadeniz Bölgesi'nde ahşap evlerin,
- Marmara Bölgesi'nde betonarme evlerin,
- İç Anadolu Bölgesi'nde Nevşehir içerisinde tüf evlerin

yaygın olduğu görülmektedir.

Bu durumun oluşmasında aşağıda verilen özelliklerden hangisinin etkisi olmamıştır?

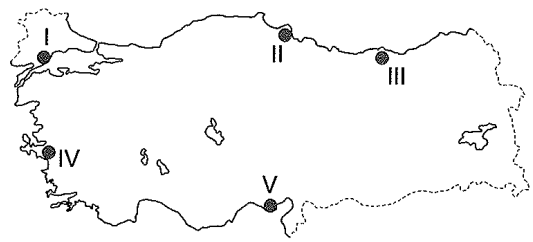
A) İklim
B) Nüfus miktarı
C) Jeolojik yapı
D) Bitki örtüsü
E) Ekonomik yapı

6. I. Gereksinimlerin büyük kısmının yerel üretimden karşılanması
II. Yapı malzemesi olarak kerpiç kullanılması
III. Nadas alanlarının fazla olması
IV. Yerleşim şeklinde doğal koşulların etkili olması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de kırsal yerleşmelerin ortak özellikleri arasında yer almaz?

A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) Yalnız III
E) III ve IV

7. Dağların kıyının hemen gerisinden yükseldiği alanlarda nüfus dar kıyı şeridine toplanır.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangisinde bu durum görülür?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

1. Aritmetik nüfus yoğunluğu toplam nüfusun yüz ölçümüne bölünmesiyle elde edilir. Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinin nüfus miktarları birbirlerine yakın olmalarına karşın Doğu Anadolu'da yüz ölçümünün çok büyük olması bu bölgede aritmetik nüfus yoğunluğunun Güneydoğu'dan çok daha az olmasına neden olmuştur.

ABCDE

2. Artvin, Türkiye'nin en fazla kar yağışı alan kentlerindendir. Bu nedenle Artvin'de evlerin çatıları kar birikmesiyle ağırlaşıp çökmemesi için karın kayıp düşeceği kadar büyük bir eğimle yapılır. Bu durum bu bölgede yağışın kar şeklinde düşmesiyle ilgilidir.

ABC**D**E

3. - Ergene Bölümü'nde ormanların olmaması ve volkanik ya da karstik kayaçların bulunmaması nedeniyle kerpiç evler,
   - Batı Karadeniz'de özellikle iç kesimlerde ahşap ile çamur-taş karışımı hımış evler,
   - Antalya'da karstik kayaçlara bağlı taş evler,
   - Göller Yöresi'nde karstik kayaçlara bağlı taş evler

   kırsal alanlardaki konutların yapımında yaygın olarak kullanılır.

   Ancak İç Anadolu Bölgesi'nde ormanların azlığı nedeniyle ev yapımında ahşap değil, taş veya kerpiç malzemeler kullanılır.

ABC**D**E

4. Çiftliklerin kurulacağı alanlar geniş alanlara sahip olmalıdır. Edirne, Nevşehir, Konya, Adana gibi illerde bu nedenle çiftlikler yaygındır. Ancak Artvin, yer şekillerinin engebeli olması nedeniyle geniş tarım alanlarına sahip değildir. Bu nedenle Artvin'de çiftlikler yaygın değildir.

ABC**D**E

5. - Karadeniz'de kırsal alanlarda yapı malzemesi olarak ahşap kullanılması bölgenin yağış rejimine bağlı oluşan ormanların sonucudur. Yani hem iklim hem bitki örtüsü bu durum üzerinde etkilidir.
   - İç Anadolu'da, Güneydoğu Anadolu'da ve Doğu Anadolu'da taş evlerin, Nevşehir çevresinde tüf evlerin yaygın olması bu alanların kayaç yapısı yani jeolojik yapılarına bağlıdır.
   - Marmara Bölgesi'nde betonarme evlerin yaygın olması bu bölgenin ekonomi açısından gelişmişliğinin bir sonucudur.

   Ancak nüfus miktarı konutların şekillerini etkilese bile bu konutların yapımında kullanılan malzemeler üzerinde etkili değildir.

A**B**CDE

6. Türkiye'de tüm kırsal bölgeler;
   - Gereksinimlerinin büyük bir bölümünü yerel üretimden karşılar.
   - Yerleşim alanları, konut yapımında kullanılan yapı malzemeleri konut şekilleri gibi özelliklerde doğal koşulların etkisindedir.

   Ancak kerpiç kullanımı ya da nadas alanları kurak bölgelerde yaygındır. Tüm kırsal alanlarımız için ortak değildir.

ABC**D**E

7. Haritada I numaralı alan Ergene Ovası'nı, II numaralı alan Bafra Ovası'nı, IV numaralı alan Gediz grabenini, V numaralı alan ise Çukurova'yı göstermektedir. Bu alanların hiçbirinde dağlar hemen kıyı şeridinden başlamaz ve buna bağlı olarak da kıyıda bir nüfus toplanması yoktur. Oysa III numarayla gösterilen Doğu Karadeniz'de dağlar hemen kıyıdan sonra başlar, bu durum nüfusun kıyı şeridine toplanmasına neden olmuştur.

AB**C**DE

YARGI YAYINEVİ

8. **Asıl kullanım amacı hayvancılık olan fakat son dönemde turizm etkinlikleri içinde kullanılmaya başlanan geçici köy altı yerleşmesi aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Divan B) Ağıl
C) Yayla D) Mezra
E) Çiftlik

9. Kentlerde tarım, sanayi, ticaret, kültür, turizm, madencilik gibi birçok etkinlik bir arada bulunabilir. Ancak bir kentte etkinliklerin bir ya da birkaçı ön plana çıkabilir.

Buna göre;

I. Bursa,
II. Amasya,
III. Adana,
IV. Karabük

kentlerinden hangileri hem sanayi hem de tarım kenti olarak nitelendirilebilir?

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) III ve IV

10. Türkiye'de bazı kentlerin önemli kavşak noktalarında bulunmaları, büyüme ve gelişmelerinde etkili olmuştur.

Buna göre;

I. Muğla,
II. Afyonkarahisar,
III. Sinop,
IV. Kayseri

kentlerinden hangilerinde bu etkiden söz edilemez?

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve III D) II ve III
E) III ve IV

11. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde GAP kapsamındaki alanların sulamaya açılan kesimlerinde önemli sayılacak nüfus artışları olmuştur.

Buna göre;

I. Şanlıurfa Halfeti,
II. Bingöl Karlıova,
III. Şanlıurfa Harran,
IV. Hakkâri Yüksekova

merkezlerinin hangilerinde bu projenin kapsamında bir nüfus artışı olmuştur?

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) III ve IV

YARGI YAYINEVİ

12. Tarımsal etkinliklerde insan gücüne duyulan gereksinim nedeniyle bazı merkezler çok yoğun bir şekilde mevsimlik göç almaktadır.

Buna göre;

I. Adana,
II. Giresun,
III. Bilecik,
IV. Kayseri

merkezlerinden hangileri bu tür bir etki ile mevsimlik göçü yoğun olarak almaktadır?

A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I ve III
E) III ve IV

13. Aşağıdaki Türkiye haritasında fizyolojik nüfus yoğunluğunun en az olduğu merkezler verilmiştir.

Fizyolojik nüfus yoğunluğunun verilen merkezlerde az olmasında;

I. toplam yüz ölçümünün küçük olması,
II. ekili dikili alan oranının fazlalığı,
III. daha çok endüstri faaliyetlerinin gelişmişliği,
IV. yer şekillerinin sadeliği

etmenlerinden hangilerinin etkisinden söz edilebilir?

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

14. **Türkiye'nin nüfus yapısıyla ilgili olarak;**

I. nüfus yoğunlukları,
II. cinsiyet dağılımı,
III. ortalama yaşam süreleri,
IV. yaş grupları dağılış oranları

gibi özelliklerden hangileri ekonomik gelişmişlik açısından ölçüt olarak kabul edilebilir?

A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) Yalnız III
E) III ve IV

8. Soru içerisinde özellikleri verilen köy altı yerleşmesi yaylalardır. Çünkü daha önceleri hayvancılık için kullanılan yaylalar son yıllarda turistik amaçlı yurt içinde ve yurt dışından birçok misafiri ağırlamakta ve çeşitli etkinlikler için kullanılmaktadır.

C

9. Verilen kentler incelendiğinde Karabük bir sanayi, Amasya ise bir tarım kentidir.

Ancak Adana ve Bursa'da hem tarım hem de sanayi çok gelişmiştir.

C

10. Bulundukları alanların coğrafi konum özellikleri dikkate alındığında Afyonkarahisar ve Kayseri kentleri önemli kavşak noktalarıdır. Bu özellikleri kentlerin gelişimlerinde doğrudan etkilidir. Ancak Muğla ve Sinop kentleri iç kesimlerle bağlantıları oldukça zayıf kavşak özelliği göstermezler.

C

11. Verilen merkezlerden GAP'a dâhil olanlar Şanlıurfa-Halfeti ve Şanlıurfa-Harran'dır. Bingöl-Karlıova ve Hakkâri-Yüksekova Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alırlar ve GAP kapsamında yer almazlar.

C

12. Adana; pamuk, Giresun ise fındık tarımından dolayı yaz mevsiminde yoğun olarak tarım işçisine ihtiyaç duyar ve bölge dışından yoğun göç alırlar.

B

13. Fizyolojik nüfus yoğunluğu toplam nüfusun tarım alanlarına bölünmesiyle bulunur. Yer şekillerinin sade olduğu alanlarda bu yoğunluk az olurken dağlık alanlarda bu fazladır.

Konya ve Aksaray yer şekilleri sade olan illerdir ve ekili dikili alan oranları fazladır. Bu nedenle bu kentlerde fizyolojik nüfus yoğunluğu azdır.

D

14. Bir ülkede

- ortalama yaşam süreleri,
- okuryazar oranları,
- kentleşme oranı,
- çalışan nüfusun sektörlere dağılış oranları,
- nüfus yaş gruplarına dağılış oranları,
- kişi başına düşen millî gelir

gibi özellikler o ülkenin yüz ölçümüne de bağlı olduğundan ülkenin gelişmişlik düzeyiyle ilgili bilgi verir.

Ancak nüfus yoğunluğu ülkenin yüz ölçümüne de bağlı olduğundan ülkenin gelişmişlik düzeyini göstermez.

E

YARGI YAYINEVİ

1. Aşağıdaki Türkiye haritasında fizyolojik nüfus yoğunluğunun fazla olduğu 3 kent verilmiştir.

Fizyolojik nüfus yoğunluğunun bu kentlerde fazla olmasında;

I. yer şekillerinin engebeliği,
II. tarım alanlarında makineleşmenin yaygınlığı,
III. nüfusa göre tarım arazisinin azlığı,
IV. kırsal nüfus oranının yüksekliği,
V. kentlerde doğal nüfus artışının hızlılığı

özelliklerinden hangileri daha fazla etkilidir?

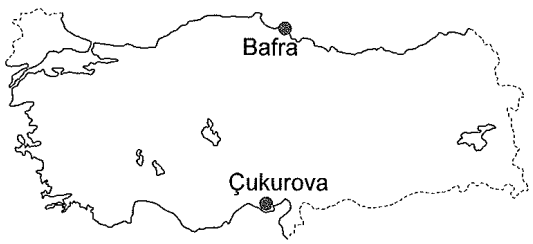
A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) III ve IV

2. İç Anadolu Bölgesi'nde tarımsal nüfus yoğunluğu azdır.

Bu durumun oluşmasındaki temel etken aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tarım alanlarının geniş olması
B) Yüz ölçümünün geniş olması
C) Sanayi tesislerinin az olması
D) Çarpık kentleşmenin görülmesi
E) Nüfusa göre tarım arazisinin az olması

3.

I. Bafra'daki kırsal alanlarda taş meskenler yaygındır.
II. Çukurova'da pamuk tarımı yaz aylarında tarımsal nüfusu artırır.
III. Bafra Ovası'ndaki köylerde toplu yerleşmeler yaygındır.
IV. Çukurova'da tarımsal sanayi kollarının gelişmiş olması nedeniyle sanayide çalışan nüfus daha fazladır.

Yukarıda Bafra ve Çarşamba ovaları ile ilgili verilen nüfus ve yerleşme özelliklerinden hangileri yanlıştır?

A) Yalnız II B) Yalnız III
C) I ve III D) II ve III
E) II ve IV

YARGI YAYINEVİ

4. Türkiye'de 1960 yılına kadar uygulanan nüfus politikası; nüfus artış hızını artırıcı bir politika olmuştur.

Buna göre söz konusu politikanın izlenmesinde etkili olan nedenler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

A) Tarımda iş gücü ihtiyacının fazla olması
B) Ölüm oranlarının fazla olması
C) Fazla nüfusun askerî ve siyasi güç olarak görülmesi
D) Ülkedeki sosyal iş bölümünün, aile planlamasının sağlanmış olması
E) Türkiye'nin hızlı kalkınma zamanında olması

5. Kentler fonksiyonlarına göre tarım, sanayi, liman, ticaret, idari, üniversite, askerî, turizm, madencilik kentleri olarak sınıflandırılır.

Buna göre;

I. Batman,
II. Karabük,
III. Bandırma,
IV. Sarıkamış

kentlerinden hangileri sanayi kentleri olarak nitelendirilebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I, II ve III D) I, III ve IV
E) III ve IV

6. Doğu Karadeniz Bölümü Türkiye'nin en fazla göç veren bölümlerinden biridir.

Bu durumun oluşmasında;

I. Heyelanların fazlalığı,
II. Maden zenginliğinin azlığı,
III. İş olanaklarının kısıtlılığı,
IV. Makineli tarımın gelişmesi

gibi durumlardan hangilerinin etkisi daha fazladır?

A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) Yalnız III
E) II ve IV

1. Fizyolojik nüfus yoğunluğu
   - Yer şekillerinin engebeli olduğu alanlarda tarım alanları dar olduğu için fazladır.
   - Nüfus miktarının çok fazla olduğu alanlarda fazladır.

   Bu nedenle Trabzon ve Hakkâri'de fizyolojik nüfus yoğunluğunun fazla olma nedeni yer şekillerinin engebeli olması, İstanbul'da fazla olma nedeni nüfusa göre tarım alanlarının az olmasıdır.

   D

2. Tarımsal nüfus yoğunluğu yer şekillerinin sade olduğu İç Anadolu Bölgesi'nde
   - Tarım alanlarının geniş olması,
   - Tarımda makineleşmeye bağlı olarak tarımda çalışan nüfusun az olması

   gibi nedenlerden dolayı az olur.

   A

3. Bafra Ovası'nda Karadeniz iklimi ve ormanların varlığı nedeniyle konut yapımında taş değil, ahşap kullanılır. (I)

   Çukurova'da pamuk tarımı yaz mevsiminde işçi göçü alır ve bu nedenle yaz aylarında bu alanda nüfus artar. (II)

   Bafra Ovası'nda su kaynaklarının bol olması nedeniyle yerleşmeler dağınıktır. (III)

   Çukurova'da tarıma dayalı sanayi ve bu sanayide çalışan nüfus fazladır. (IV)

   Bu nedenle I ve III numaralı bilgiler yanlıştır.

   C

4. Savaşlar nedeniyle Cumhuriyet yıllarının başlarında nüfusun bir kısmını kaybeden Türkiye'de;
   - iş gücü ihtiyacının fazla olması
   - askerî ve siyasi bir güç olarak görülmesi nedeniyle

   1960 yılına kadar nüfusu arttırıcı politikalar izlenmiştir. Bu dönemde ülkenin kalkınmada hamleler yapması yine nüfus artışının hızlanmasını desteklemiştir. Ayrıca ölüm oranlarının fazla olması yine bunda etkilidir.

   Ancak 1960'lı yıllarda henüz Türkiye'de de sosyal iş bölümü ve aile planlamaları sağlanmış değildir.

   D

5. Batman Petrol Rafinerisine, Karabük demir-çelik fabrikalarına, Bandırma ise bölgede kurulan çok sayıdaki dokuma, gıda, bor işletmeleri gibi sanayi kuruluşlarına bağlı gelişmiş sanayi kentleridir.

   Ancak Sarıkamış'ta sanayileşme faaliyetleri gelişmemiştir. Bu kent hem tarihî turizm hem de kış turizmi açısından bir turizm kenti olarak nitelendirilebilir.

   C

6. Doğu Karadeniz'den dışarıya yoğun olarak göç yaşanmasının ana nedeni bu bölgede iş olanaklarının kısıtlı olmasıdır. Diğer seçeneklerde verilen durumlara göre göçlerde daha etkilidir.

   D

YARGI YAYINEVİ

7. Türkiye'de oranı azalsa da hâlâ kırdan kente göçler yaşanmaktadır. Bu durumun en önemli nedeni, kırsal alanlarda görülen itici faktörlerdir.

Buna göre kırsal kesimlerde itici faktörlerinin önlenmesi için;

I. modern yöntemlerin (sulamalı tarım) yaygınlaşması,
II. besi ve ahır hayvancılığının geliştirilmesi,
III. tarımsal sanayi kollarının ikinci plana alınması,
IV. nöbetleşe ekimin yaygınlaştırılması

önlemlerinden hangileri alınmalıdır?

A) I ve II B) Yalnız I
C) II ve III D) III ve IV
E) Yalnız III

8. Türkiye'de yağışın yeterli olduğu ve ılıman iklimin özelliklerinin görüldüğü kıyı bölgelerde nüfus, yağışın az olduğu ve kışın çok soğuk geçtiği iç bölgelere göre daha yoğundur.

Buna göre;

I. Güney Marmara Bölümü,
II. Menteşe Yöresi,
III. Doğu Karadeniz kıyıları,
IV. Yıldız Dağları Bölümü

gibi merkezlerden hangilerinde ılıman iklim koşulları ve yeterli yağışa rağmen nüfus yoğunluğu fazla değildir?

A) I ve II B) II ve III
C) Yalnız III D) II ve IV
E) Yalnız IV

9. Türkiye'de özellikle kırsal kesimde inşa edilen meskenlerde doğal ortamın etkisiyle çeşitli malzemeler kullanılmaktadır.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralanmış alanlarda meskenlerde kullanılan malzemeler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Ahşap	Tüf	Toprak
B)	Kalker	Ahşap	Bazalt
C)	Tüf	Kalker	Ahşap
D)	Ahşap	Tüf	Kalker
E)	Toprak	Tüf	Ahşap

10. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de kırsal kesimden kentlere olan göçün nedenlerinden değildir?**

A) Teknolojik gelişmelere bağlı olarak makineli tarıma geçilmesi
B) Tarım arazilerinin miras yoluyla bölünmesi
C) Eğitim ve sağlık hizmetlerinin yetersiz olması
D) Kırsal kesimde iş olanaklarının kısıtlı olması
E) Son dönemde tarım ve hayvancılığa verilen desteğin artması

11. **Türkiye'nin 1927-1985 yılları arasındaki dönemde nüfus değişimi düşünüldüğünde aşağıda verilen durumlardan hangisinin nüfus üzerindeki etkisi yanlış verilmiştir?**

A) 1927-1935 yıllarında yoğun yaşanan nüfus mübadeleleri nüfus yoğunluğunu arttırmıştır.
B) 1945-1950 yılları arasında seferberlik hâlinin kalkması nüfus artışında etkili olmuştur.
C) 1960-1965 yılları arasında dışarıya olan göçler nüfus artışının yavaşlamasına neden olmuştur.
D) 1985 yılından itibaren nüfus artış hızı ve miktarı düzenli olarak azalmıştır.
E) 1935-1940 yıllarında Hatay'ın ana vatana katılması nüfus artışında etkili olmuştur.

YARGI YAYINEVİ

7. Kırsal alanlarda itici faktörlerin önlenebilmesi için
   - Modern yöntemlerle tarımın yapılması yaygınlaştırılarak tarımsal verim ve gelir arttırılmalıdır.
   - Besi ve ahır hayvancılığı yapılarak hayvancılıktan elde edilen gelir arttırılmalıdır.

A B C D E

8. Türkiye'de tüm kıyılar yerleşme için uygun iklim koşullarına sahiptir. Ancak Menteşe Yöresi, Yıldız Dağları, Teke Taşeli Platoları, Sinop ve Çanakkale yer şekillerinin ulaşımı ve sanayileşmeyi olumsuz etkilemesi nedeniyle iklim koşulları elverişli olmasına rağmen tenha alanlar olmuşlardır.

A B C D E

9. Haritada I numaralı alan Harran Ovası'dır. Bu alanda bitki örtüsü bozkır olduğu için yapı malzemesi olarak toprak kullanılmıştır. II numaralı alan Kapadokya yöresidir. Bu alanda yapı malzemesi olarak tüfler kullanılmıştır. III numaralı alan ise gür ormanlara sahip Doğu Karadeniz'dir ve bu alanda yapı malzemesi ahşaptır.

A B C D E

10. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen özellikler Türkiye'de kırdan kente göçlere neden olmaktadır. Ancak tarım ve hayvancılığa verilen destekler aksine kırsal nüfusun ekonomik yapısını güçlendirdiği için kırdan kente göçleri önler.

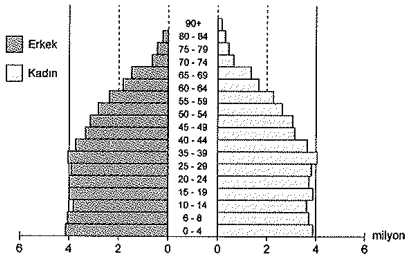
A B C D E

11. Türkiye'nin 1927-1985 yılları arasında nüfusun değişimi ile ilgili A, B, C ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Ancak 1985'ten sonra nüfus artış hızı azalsa dahi Türkiye'de hiçbir dönemde nüfus miktarı azalmamıştır.

A B C D E

YARGI YAYINEVİ

1. Aşağıda Türkiye'nin 2021 yılına ait nüfus piramidi verilmiştir.

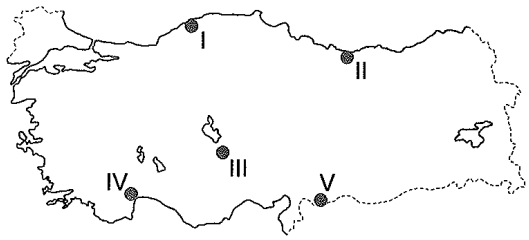
Bu piramitten Türkiye nüfusuyla ilgili olarak;

I. nüfus yoğunluğu,
II. erkek nüfusun kadın nüfusa oranı,
III. yaşlı nüfusun genç nüfusa oranı,
IV. nüfus artış hızı

özelliklerinden hangilerine ulaşılabileceği söylenemez?

A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) I ve IV

2. Kırsal kesimde doğal koşullara bağlı olarak çok çeşitli konut yapı malzemeleri kullanılmaktadır.

Yukarıdaki haritada numaralanmış noktalardan hangisinde kullanılan konut yapı malzemesi volkan tüfüdür?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

3. **Aşağıdaki illerden hangisinde toplu yerleşmelere daha az rastlanılır?**

A) Ankara
B) Şanlıurfa
C) Denizli
D) Trabzon
E) Sivas

4. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de iç göçün nedenleri arasında gösterilemez?**

A) Güvenlik sorunları
B) Tarım arazilerinin miras yoluyla bölünmesi
C) Sel, kuraklık gibi doğal afetler
D) Makineli tarımın artması
E) Yeni tarım ürünlerinin yetiştirilmesi

5. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin nüfus yapısına ilişkin doğru bir bilgi değildir?**

A) Kadınlarda ortalama yaşam süreleri erkeklerden daha düşüktür.
B) Yaşlı nüfus oranı artmaktadır.
C) Genç nüfusun oranı azalmaktadır.
D) Ortalama yaşam süresi uzamaktadır.
E) Kadınların aktif nüfus içerisindeki payları artmaktadır.

6. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de görülen köy altı yerleşmelerinden biri değildir?**

A) Belde B) Mezra
C) Kom D) Divan
E) Ağıl

7. Fizyolojik nüfus yoğunluğu bir yerdeki toplam nüfusun tarım alanlarına bölünmesiyle elde edilir.

Bu durum dikkate alındığında aşağıdaki yörelerden hangisinde fizyolojik nüfus yoğunluğunun daha fazla olması beklenir?

A) Ergene
B) Doğu Karadeniz
C) Konya Ovası
D) Aydın Ovası
E) Harran Ovası

YARGI YAYINEVİ

1. Nüfus piramidinde verilen bilgilerden nüfus yoğunluğu elde edilemez. Nüfus yoğunluğunun bilinebilmesi için ülke yüz ölçümünün de bilinmesi gerekir. Nüfus artış hızı için doğum ve ölüm olanlarının bilinmesi gerekir. Bu yüzden nüfus artış hızı ve nüfus yoğunluğu piramitlerden elde edilemez. Ancak piramitlerde yaş ve cinsiyet özellikleri bulunabilir.

E

2. Haritada gösterilen I ve II numaralı alanlarda yapı malzemesi ahşap, IV numaralı alanda kireç taşı ve V numaralı alanda toprak kullanılmaktadır. III numara Kapadokya yöresini göstermektedir ve bu alanda konut yapı malzemesi olarak volkan tüfü kullanılmaktadır.

C

3. Türkiye'de toplu yerleşmeler arazi engebesinin az olduğu ve su kaynaklarının az olduğu alanlarda görülür. Seçenekler arasında Ankara, Şanlıurfa, Denizli ve Sivas illerinde toplu yerleşmeler yaygın olarak görülür. Trabzon'da ise arazi engebesi fazla ve su kaynakları bol olduğu için dağınık yerleşmeler yaygındır.

D

4. Türkiye'de iç göçe güvenlik sorunları, tarım arazilerinin bölünmesi, doğal afetler ve tarımda makineleşme gibi birçok durum neden olur. Ancak yeni tarım ürünlerinin yetiştirilmesinin iç göçe olumsuz bir etkisi olamaz.

E

5. Türkiye gelişmekte olan bir ülke olduğu için yaşlı nüfusu artıp ortalama yaşam süresi uzamaktadır. Bu nedenle toplam nüfus içerisinde yaşlı nüfus oranları artar ve genç nüfus oranları da azalır. Son yıllarda kadınların iş hayatına daha fazla katıldığı görülür. Ancak Türkiye'de ortalama yaşam süreleri her zaman kadınlarda erkeklere oranla daha fazladır.

A

6. Seçenekler arasında verilen belde, il ve ilçe görevi almamış belediye örgütü yerleşmelerdir. Köy altı değil köyden daha büyük olan bir yerleşme tipidir. Diğer seçeneklerin tamamı köy altı yerleşmeleridir.

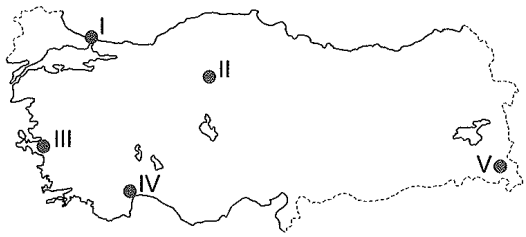
A

7. Ergene, Konya, Aydın ve Harran geniş tarım alanlarının bulunduğu alanlardır. Bu sebeple bu alanlarda fizyolojik nüfus yoğunluğu azdır. Ancak Doğu Karadeniz'de tarım alanları az olduğu için fizyolojik nüfus yoğunluğu fazladır.

B

YARGI YAYINEVİ

8.

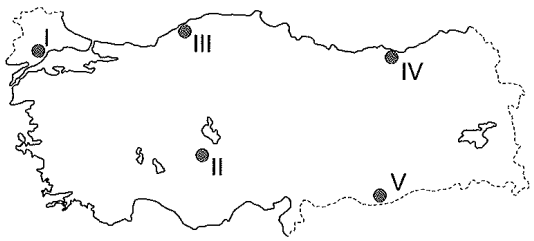

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangisinde nüfus artışının temel nedeni doğum oranlarının yüksek olmasıdır?

A) I B) II C) III

D) IV E) V

9.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangilerinin kırsal alanlarındaki konutlarda yapı malzemesi genel olarak ahşaptır?

A) I ve II B) II ve III

C) I ve III D) IV ve V

E) III ve IV

10. Gümüşhane, Ardahan ve Bayburt Türkiye'nin seyrek nüfuslu illeri arasında yer almaktadır.

Bu illerin nüfuslarının seyrek olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

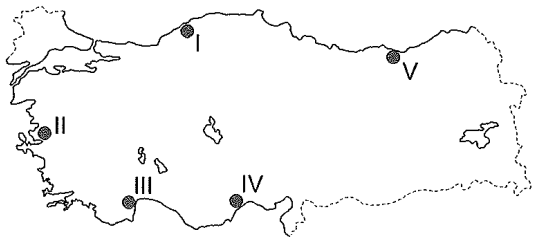
A) Sanayilerinin yeterince gelişmemiş olması
B) Ulaşım ağlarının fazla gelişmemiş olması
C) Eğitim ve sağlık hizmetlerinin sınırlı olması
D) Doğal çevrenin az zarar görmüş olması
E) Arazi yapılarının engebeli olması

11. **Doğal nüfus artış hızı fazla ancak gerçek nüfus artış hızının düşük olduğu bir il ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Genç nüfus oranı fazladır.
B) Kadın nüfus oranı fazladır.
C) İl dışına göç vermiştir.
D) İş olanakları azdır.
E) Sağlık hizmetleri gelişmemiştir.

YARGI YAYINEVİ

12. Bakı Türkiye'de yerleşmelerin kuruluş yerini etkileyen doğal faktörlerdendir. Türkiye'de yerleşmeler bakıya bağlı olarak daha çok güney yamaçlarda yoğunlaşır.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangileri bu genellemeye uymaz?

A) Yalnız I B) I ve II

C) II ve III D) III ve IV

E) I ve V

13. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de doğum oranının giderek azalması ve yaşlı nüfus oranının giderek artmasının doğuracağı sonuçlar arasında gösterilemez?**

A) Genç nüfus oranı azalacaktır.
B) Sağlık harcamaları artacaktır.
C) Nüfus dinamik özelliğini kaybedecektir.
D) Nüfus artış hızı düşecektir.
E) Ortalama yaşam süresi kısalacaktır.

14. Körfezlerin kara içlerine sokulduğu alanlarda balık üretmek amacıyla kurulmuş olan birkaç balıkçı barınağından oluşan köy altı yerleşmeleridir. Ege ve Akdeniz kıyılarında yaygın olarak görülür.

Bu parçada özellikleri verilen köy altı yerleşmesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Divan B) Ağıl

C) Dam D) Oba

E) Dalyan

8. Haritada gösterilen alanlardan I, II, III ve IV numaralı alanlarda nüfus artışının temel nedeni dışarıdan alınan göçlerdir. V numaralı alanda ise nüfus artışının nedeni, doğum oranlarının yüksek olmasıdır. Türkiye'de doğum oranları genel olarak güneydoğudan kuzeybatıya gidildikçe azalma gösterir.

E

9. Ahşap; yağışın fazla olduğu ve buna bağlı olarak da ormanların yaygın olduğu alanlarda yaygın olarak kullanılan bir yapı malzemesidir. Verilen alanların iklim ve bitki örtüsü özellikleri düşünüldüğünde III ve IV numaralı alanlarda konut yapı malzemesi olarak ahşap kullanılabilir. Diğer 3 noktada ise iklim yarı kurak olduğu için yapı malzemesi olarak toprak yani kerpiç kullanılacaktır.

E

10. Söz konusu iller Türkiye'nin kuzeydoğusunda yer alıp arazinin engebeli olduğu, buna bağlı olarak da ulaşım ağının seyrek olduğu illerdir. Ayrıca ekonomik anlamda sınırlıdır ve eğitim sağlık hizmetleri de gelişmemiştir. Seçenekler arasında verilen doğal çevrenin az zarar görmüş olması nüfusun sık ya da seyrek olmasında etken sonuç olarak görülebilir.

D

11. Doğal nüfus artışı doğanlar ile ölenler arasındaki artıştır. Bu hız gelişmemiş alanlarda daha fazladır. Bu alanlar ekonomik açıdan gelişmemiş olduğundan bölge dışına göç verir ve bu nedenle bu alanlarda gerçek nüfus artış hızı az olur. Bu özelliğin görüldüğü kentlerde,

- Erkekler daha çok göçe katıldığı için kadın nüfus fazladır.
- İş olanakları azdır.
- Sağlık hizmetleri gelişmemiştir.
- İl dışına göçler fazladır.

Ancak genç nüfus göçe daha çok katıldığından bu kentten genç nüfus ayrılacağı için bu kentlerde genç nüfus oranı azalır.

A

12. Türkiye'de özellikle Karadeniz Bölgesi'nde kurulan yerleşimler bakı yönleri güney olmasına rağmen kuzeyde yer alan denizel etkinin bir sonucu olarak daha çok dağların kuzey yamaçlarında toplanır. Bu durum Türkiye'de bakı yerleşme ilişkisine de ters düşer.

E

13. Türkiye'de doğum oranının azalması genç ve dinamik nüfusun azalmasına neden olur. Yaşlı nüfusun artması yaşam koşullarının iyileştiğini ve ortalama yaşam süresinin uzadığını gösterir. Bu sebeple yaşam süresinde kısalma meydana gelmez.

E

14. Divan, ağıl, dam ve oba köy altı yerleşmelerinden olup bu yerleşmelerde tarım, büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık yapılır. Dalyanda bir köy altı yerleşmesi olmasına rağmen bu yerleşmenin tek amacı, balıkçılık faaliyetleridir.

E

YARGI YAYINEVİ

1. Bazı kentler özellikle yaz mevsiminde tarım, inşaat, turizm sektörlerinde çalışmak üzere yoğun bir şekilde göç almaktadır.

Türkiye'de mevsimlik işçi göçleri göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki illerden hangisinin tarımsal faaliyetlere bağlı yoğun göç aldığı söylenir?

A) İzmit B) Ordu
C) Muğla D) Alanya
E) Sinop

2. Türkiye'de kıyı bölgelerde nüfus yoğunluğu iç bölgelerin nüfus yoğunluğuna göre daha fazladır.

Bu durumun oluşmasında;

I. su kaynaklarının bolluğu,
II. ticaretin gelişmişliği,
III. yer şekillerinin sade oluşu,
IV. tarımsal gelirin daha yüksek olması

faktörlerinden hangilerinin etkisi daha fazladır?

A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

3. **Türkiye'de tarımda çalışan nüfus oranının yıllar arasında azalma göstermesinde;**

I. tarım alanlarında makine kullanımının artması,
II. tarım alanları oranının azalması,
III. tarım ürünlerinin ihracatının azalması

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

4. Ekonomisi daha çok sanayi ve hizmet sektörüne dayanan illerde kentsel nüfus daha fazladır.

Buna göre aşağıda verilen illerden hangisinde kırsal nüfus oranı daha fazladır?

A) Bursa B) Antalya
C) Sivas D) Mersin
E) Adana

5.

Yukarıda haritada numaralanmış alanların hangisinde sürekli köy altı yerleşmelerinden olan çiftliğin kurulması mümkün değildir?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

6. Türkiye'de özellikle kırsal kesimlerin konutlarında kullanılan yapı malzemeleri, bölgenin iklim ve jeolojik yapı gibi birçok özelliğine bağlı olarak farklılıklar gösterir.

Buna göre Konya ve Şanlıurfa'nın kırsal kesimlerinde konut yapı malzemesi olarak aşağıdakilerden hangisi yaygın şekilde kullanılmaktadır?

A) Volkan tüfü
B) Kireç taşı
C) Toprak
D) Ahşap
E) Granit

7. Günümüzde kentleşme ve sanayileşme ile birlikte verimli tarım arazileri büyük bir tehdit ile karşı karşıyadır.

Aşağıda verilen alanlardan hangisi tehdit altında bulunan verimli tarım arazileri arasında gösterilemez?

A) Yalova - Gemlik Ovası
B) Sakarya Ovası
C) İzmir - Bornova
D) İskenderun - Mersin arası
E) Tokat - Niksar arası

YARGI YAYINEVİ

1. İzmit yıl boyunca sanayiye bağlı olarak göç alırken Muğla ve Alanya yaz mevsiminde turizme bağlı göç alır. Sinop herhangi bir nedenle göç almaz. Ordu fındık tarımına bağlı olarak yaz mevsiminde tarımsal göç almaktadır.

B

2. Türkiye'de nüfusun yarıdan fazlası kıyı bölgelerinde toplanmıştır. Bu durumun temel nedenleri şunlardır:
   - Tarım ürünü çeşitliliğinin ve tarımdan elde edilen gelirin daha fazla olması
   - Ulaşım olanakları üzerinde çok büyük önem taşıyan limanlara bağlı olarak bu alanlarda sanayi ve ticaret faaliyetlerinin gelişmiş olması

D

3. Türkiye'de 2015 yılı itibarıyla çalışan nüfusun % 20'si tarım sektöründe istihdam edilir. 1950'li yıllarda bu oran %70'lerde idi. Son yıllarda sanayi ve hizmet sektörlerinin tarımdan çok daha fazla gelişmesi nedeniyle tarımda çalışan nüfus artmışsa da oran olarak diğerleri kadar gelişemediği için bir gerileme yaşanmıştır.

A

4. Verilen seçenekler içerisinde Bursa, Antalya, Mersin ve Adana'da il ekonomileri sanayi ve hizmet sektörlerine dayanmaktadır. Buna bağlı olarak il nüfusunun büyük bölümü kentlerde yaşamaktadır. Sivas'ta ise il ekonomisi daha çok tarım ve hayvancılığa dayandığı için diğer illere göre kırsal nüfus oranı daha fazladır.

C

5. Köy altı yerleşmelerinden olan çiftliğin kurulabilmesi için geniş tarım alanlarına ihtiyaç vardır. Seçenekler arasında II numara ile gösterilen Doğu Karadeniz'de arazi engebeli olduğu için çiftlik yerleşmelerinin kurulabilmesi mümkün değildir.

B

6. Konya ve Şanlıurfa illeri iklimsel olarak yarı kurak alanlar içerisinde yer alırlar. Bu iller içerisinde genel olarak topraktan yapılan kerpiçler yapı malzemesi olarak kullanılır.

C

7. Yalova Gemlik Ovası, Sakarya Ovası, İzmir- Bornova ve İskenderun-Mersin arası sanayileşmenin yoğun yaşandığı alanlar olduğu için bu alanlarda sanayileşmeye bağlı olarak tarım alanları büyük çevresel sorunlarla karşı karşıyadır. Ancak Tokat-Niksar arasındaki sanayileşme oranı diğer bölgelere nazaran oldukça azdır.

E

YARGI YAYINEVİ

8. I. Yaşlı nüfus oranı yüksektir.
II. Erkek nüfus oranı fazladır.
III. Çoğunluğu tarımla uğraşanlar oluşturur.
IV. Sosyoekonomik olarak gelişmiştir.

Yukarıdakilerden hangileri, Türkiye'de göç veren illerin özelliklerinden değildir?

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve IV
E) III ve IV

9. Yaz mevsiminde insanların hayvanlarını otlatmak için yüksek yerlere çıkmasına geçici göçlerden biri olan yayla göçleri adı verilir.

Buna göre aşağıdaki bölgelerin hangisinde yaylacılık göçleri daha azdır?

A) Marmara Bölgesi
B) Doğu Anadolu Bölgesi
C) İç Anadolu Bölgesi
D) Karadeniz Bölgesi
E) Akdeniz Bölgesi

10.

- Kara yolu ve demir yolu ulaşımında önemli bir kavşak noktası olduğu için nüfus yoğunluğu fazla olan kent
- Hem iklim hem de yer şekilleri yerleşmeyi olumsuz etkilediği için nüfus yoğunluğu az olan kent
- Hem tarım hem de tarıma dayalı sanayi faaliyetleri geliştiği için nüfus yoğunluğu fazla olan kent
- Tarımsal endüstri ve otomotiv endüstrisi geliştiği için nüfus yoğunluğu fazla olan kent

Buna göre haritada işaretlenen kentlerden hangisinin nüfus özelliği ile ilgili bilgi verilmemiştir?

A) Muğla B) Afyon
C) Hakkâri D) Adana
E) Bursa

11. Fizyolojik nüfus yoğunluğu toplam nüfusun tarım alanlarına bölünmesiyle elde edilir.

Buna göre aşağıdaki kentlerin hangisinde fizyolojik nüfus yoğunluğu diğer kentlere göre daha azdır?

A) Hakkâri B) İstanbul
C) Aksaray D) İzmir
E) Bursa

12. **Türkiye'de nüfusun dağılışı ile ilgili olarak verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) İç Anadolu Bölgesi'nde nüfusun yoğunlaşmasında küçükbaş hayvancılık etkili olmuştur.
B) Doğu Karadeniz Bölümü'nün Türkiye'nin en fazla göç veren bölümlerinden biri olması nüfus yoğunluğunun azalmasında etkilidir.
C) Antalya Bölümü'nde nüfus yoğunluğunun yıl içerisinde belirgin olarak değişmesinde turizm faktörü etkilidir.
D) Menteşe yöresinde hem iklim koşulları hem de yer şekilleri yerleşmeyi olumsuz yönde etkilediği için burada nüfus yoğunluğu azdır.
E) Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde nüfus su kaynakları çevresinde yoğundur.

13. I. Artvin
II. Kırşehir
III. Aksaray
IV. İstanbul

Yukarıdaki merkezlerin yer şekilleri özellikleri ve su kaynakları düşünüldüğünde bu merkezlerde kurulan kırsal alanların hangisinde toplu yerleşmelerin varlığından daha fazla söz edilebilir?

A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) Yalnız IV
E) III ve IV

YARGI YAYINEVİ

8. Türkiye'de göç veren illerin göç verme sebeplerinden biri bu illerin sosyoekonomik olarak yetersiz olmasıdır. Ayrıca bu illerden göç eden nüfus ağırlıklı olarak çalışmak için göç eden erkek nüfustur. Yani bu illerde erkek nüfus fazla değil, tam tersine azdır.

D

9. Yaylacılık faaliyetleri mera hayvancılığına bağlı olarak ortaya çıkmış ve son yıllarda turizmle tekrar canlanmıştır. Verilen bölgeler düşünüldüğünde Marmara Bölgesi hem mera hayvancılığının çok fazla yapılmadığı bir bölge olduğundan hem de diğer bölgelerdeki gibi yüksek dağlık alanları bulunmadığından bu bölgede de yaylacılığa bağlı meydana gelen göçler daha az yaşanır.

A

10.
- Kara ve demir yolu ulaşımında kavşak noktası olan kent Afyonkarahisar'dır.
- Hem iklim hem de yer şekilleri yerleşmeyi olumsuz etkilediği için nüfus yoğunluğu az olan kent Hakkâri'dir.
- Hem tarım hem de tarıma dayalı sanayi faaliyetleri geliştiği için nüfus yoğunluğu fazla olan kent Adana'dır.
- Tarımsal endüstri ve otomotiv endüstrisi geliştiği için nüfus yoğunluğu fazla olan kent Bursa'dır.

Muğla'ya ait herhangi bir özellik verilmemiştir.

A

11. Fizyolojik nüfus yoğunluğu toplam nüfusun tarım alanlarına bölünmesiyle bulunur. Bu nedenle tarım alanlarının az olduğu ya da toplam nüfusun fazla olduğu alanlarda fizyolojik nüfus yoğunluğu fazladır. Verilen kentler düşünüldüğünde İstanbul, İzmir ve Bursa'da fizyolojik nüfus yoğunluğu fazla olduğu için, Hakkâri'de ise tarım alanları az olduğu için fizyolojik nüfus yoğunluğu fazladır. Ancak Aksaray'da hem nüfus az hem de tarım alanı geniştir. Bu nedenle fizyolojik nüfus daha azdır.

C

12. Türkiye'de nüfusun dağılışı ile ilgili A, B, C ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur.

Ancak Menteşe Yöresi'nde nüfusun tenha olmasından yer şekillerinin engebeli olması etkiliyken iklim koşullarının olumsuzluğundan söz edilemez. Bu alanda denizel iklim koşulları yerleşmeye oldukça elverişlidir.

D

13. Yer şekillerinin sade olduğu, su kaynakları açısından fakir alanlarda yerleşmenin dokusu toplu olmaktadır. Verilen kentlerin yer şekilleri ve iklim özellikleri düşünüldüğünde Kırşehir ve Aksaray hem yer şekilleri sade hem de su kaynaklarınca fakir alanlarda olduğu için bu iki ilde toplu yerleşmelerinin daha yaygın olduğu söylenebilir.

C

YARGI YAYINEVİ

1. Kilis ili 145 bin nüfusa sahipken Gümüşhane ili nüfusu 150 bindir. Ancak Gümüşhane'de km^2'ye 25 kişi düşerken Kilis'te km^2'ye 99 kişi düşer.

Bu duruma neden olan temel faktör aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Kilis'in daha dağlık olması
B) Kilis'in tarımda çalışan nüfus oranının daha fazla olması
C) Gümüşhane'nin yüz ölçümü açısından daha büyük olması
D) Gümüşhane'de makineli tarımın daha az uygulanması
E) Kilis'in il dışına daha fazla göç veriyor olması

2. **Türkiye nüfusunun yapısal özellikleriyle ilgili olarak,**

I. Erkek nüfusu, toplam nüfusun yarısından fazlasını oluşturur.
II. Çalışan nüfusun sektörlere dağılış oranlarında I. sektör son sıradadır.
III. Kır nüfus oranı kent nüfus oranlarının yarısına eşittir.

yargılarından hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

3. **Türkiye'nin 2021 yılı nüfus piramiti incelendiğinde;**

I. kadın nüfusunun erkek nüfusa oranı,
II. bölgelere göre nüfus yoğunluklarının dağılışı,
III. bağımlı nüfusun toplam nüfusa oranı

özelliklerinden hangilerine ulaşılabileceği söylenebilir?

A) Yalnız II B) Yalnız III
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

4. **Türkiye'de köy altı yerleşmelerinin ortaya çıkmasında;**

I. balıkçılık,
II. kümes hayvancılığı,
III. kıl keçisi

hayvancılık faaliyetlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) II ve III

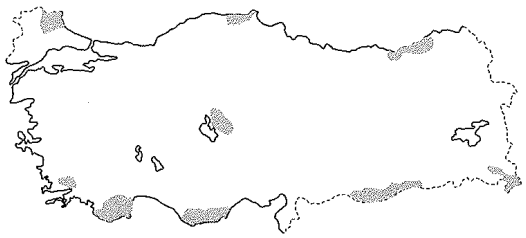
5. Türkiye'de son yıllarda tarımsal nüfus yoğunluğu giderek azalmaktadır.

Bu durum üzerinde;

I. makineleşmenin artması,
II. tarım alanlarının genişlemesi,
III. birim alandan elde edilen verimin azalması

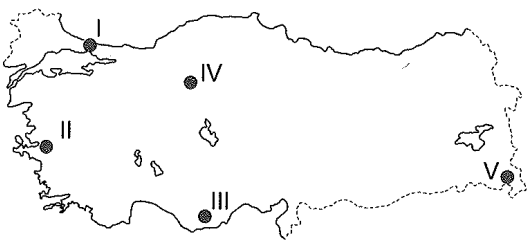
faktörlerinden hangileri etkilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) II ve III
E) I, II ve III

6.

Türkiye'nin nüfus özellikleri düşünüldüğünde haritada dağılışı taranarak gösterilen alanlar hangi başlık altında toplanmalıdır?

A) Tarımsal nüfus yoğunluğunun fazla olduğu alanlar
B) Doğum oranları yüksek alanlar
C) Seyrek nüfuslanılmış alanlar
D) Yaşlı nüfusun yoğun olduğu alanlar
E) Kadın nüfusunun fazla olduğu alanlar

7.

Yukarıdaki haritada numaralanmış yörelerden hangileri seyrek nüfusludur?

A) I ve II B) II ve III
C) I ve IV D) III ve V
E) I ve V

8. Yeryüzü şekillerinin engebeli ve su kaynaklarının bol olduğu alanlarda dağınık yerleşmeler görülür.

Buna göre aşağıdaki illerin hangisinde dağınık yerleşmelerin yaygın olması beklenir?

A) Trabzon B) Konya
C) Erzurum D) Mardin
E) Tekirdağ

YARGI YAYINEVİ

1. Aritmetik nüfus yoğunluğu toplam nüfusun yüz ölçümüne bölünmesiyle bulunur. Kilis'in nüfusu Gümüşhane'den fazla olmasına rağmen Gümüşhane'nin yüz ölçümü açısından daha geniş olması Gümüşhane'de km^2ye düşen kişi sayısının yani aritmetik nüfus yoğunluğunun daha az olmasına neden olur.

C

2. Türkiye'de;
   - Erkek nüfus oranı toplam nüfusun %50,1'ini oluşturur.
   - Çalışan nüfusun sektörlere dağılış oranları III. sektörde %55, II. sektörde %27 ve I. sektörde %18 şeklinde sıralanabilir.

   Ancak kır nüfusu toplam nüfusun %7'sini, kent nüfusu ise % 93'ünü oluşturmaktadır.

B

3. Nüfus piramitleri yaş grupları ve cinsiyet dağılımlarının gösterildiği grafiklerdir. Bu nedenle;
   - kadın erkek nüfus oranları,
   - bağımlı nüfus (0-14 yaş aralığı ve 64 yaş üzeri nüfus), genç nüfus

   gibi nüfus miktarları ve oranlarına ulaşılabilir.

   Ancak nüfus yoğunluklarının hesaplanabilmesi için bölgelerin yüz ölçümleri bilinmelidir. Piramitlerde yüz ölçümlerine ait bilgiler olmadığı için piramitlerden nüfus yoğunluklarıyla ilgili sonuçlara ulaşılamaz.

D

4. - Balıkçılık yapmak amacıyla kıyılarda kurulan, sadece av döneminde kullanılan köy altı yerleşmelerine dalyan adı verilir.
   - Kıl keçisi otlatmak amacıyla oluşturulmuş köyden uzak geçici köy altı yerleşmelerine oba denir.
   - Kümes hayvancılığı nüfusa yakın alanlarda kurulmalıdır. Doğa koşullarına bağlılılığı olmadığı için hayvanın başka bir yere taşınmasına gerek bulunmaz. Bu nedenle de köy altı yerleşmelerinin oluşumunda kümes hayvancılığı etkili olamaz.

B

5. Tarımsal nüfus yoğunluğu tarımda çalışan nüfusun, tarım alanlarına bölünmesiyle elde edilir. Son yıllarda tarımsal nüfus yoğunluğunun azalmasındaki temel nedenler şunlardır:
   - Makineleşmeye bağlı olarak tarımda çalışan kişi sayısının azalması
   - Tarım alanlarının genişlemesi

C

6. Haritada verilen alanlar Yıldız Dağları, Menteşe yöresi, Taşeli ve Teke Yarımadaları, Tuz Gölü çevresi, Hakkâri çevresi, Güneydoğu Anadolu'nun güneyi, Sinop çevresi ve Çoruh Vadisi'dir. Bu alanlar Türkiye'de nüfusun oldukça seyrek olduğu alanlardır.

C

7. Haritada I İstanbul'u, II İzmir'i ve IV Ankara'yı göstermektedir. Bu üç alan sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerinin geliştiği ekonomik olarak güçlü alanlardır. Bu yüzden bu alanlarda nüfus fazla durumdadır. III Taşeli Platosu'nu, V ise Hakkâri'yi göstermektedir. Bu iki alanda da ana ekonomik faaliyet tarım ve hayvancılık olup sağlık ve eğitim koşulları gibi koşulların yetersiz olduğu alanlardır. Bu yüzden seyrek nüfuslulardır.

D

8. Dağınık yerleşmeler engebeli ve su kaynaklarının bol olduğu alanlarda görülürler. Seçenekler içerisinde engebeli araziye sahip ve su kaynağı bol olan il Trabzon'dur.

A

YARGI YAYINEVİ

9. Bir bölgede tarımla uğraşan nüfusun (kırsal nüfusun) toplam tarım alanlarına bölünmesiyle tarımsal nüfus yoğunluğu elde edilir.

Buna göre İç Anadolu Bölgesi'nde Konya, Eskişehir gibi illerin tarımsal nüfus yoğunluğunun az olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yüz ölçümlerinin küçük olması
B) Tarım alanlarının geniş olması
C) Maden zenginliğinin az olması
D) Endüstri faaliyetlerinin gelişmemiş olması
E) Yer şekillerinin engebeli yapıda olması

10. **Türkiye'de çocuk bağımlı nüfus oranının yüksek olmasında;**

I. doğurganlık oranının yüksek olması,
II. ortalama yaşam süresinin uzun olması,
III. eğitim seviyesinin düşük olması,
IV. kentleşme oranının yüksek olması

faktörlerinden hangilerinin daha etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve III
C) Yalnız II D) II ve III
E) Yalnız IV

11. Bir yerde yaşayan toplam nüfusun o yerin yüz ölçümüne bölünmesiyle aritmetik nüfus yoğunluğu elde edilirken bir yerdeki toplam nüfusun tarım (ekili dikili) alanlarına bölünmesiyle fizyolojik nüfus yoğunluğu elde edilir.

Buna göre bir ülke ya da bölgede aritmetik nüfus yoğunluğu ile fizyolojik nüfus yoğunluğu arasındaki farkın fazla olması aşağıdaki durumlardan hangisinin göstergesidir?

A) Bölgede tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin gelişmiş olduğunun
B) Bölgede engebenin fazla, tarım alanlarının az olduğunun
C) Bölgede makineleşmenin fazla olduğunun
D) Bölgede engebenin az tarım alanlarının geniş olduğunun
E) Bölgenin yüz ölçümünün küçük, iklimin denizel olduğunun

12. **Türkiye'de nüfusun dağılışı üzerinde;**

I. enerji üretim merkezlerine yakınlık,
II. küçükbaş hayvancılığın dağılışı,
III. endüstri kuruluşlarının dağılışı,
IV. doğal bitki örtüsünün dağılışı,
V. yeraltı kaynaklarının dağılışı

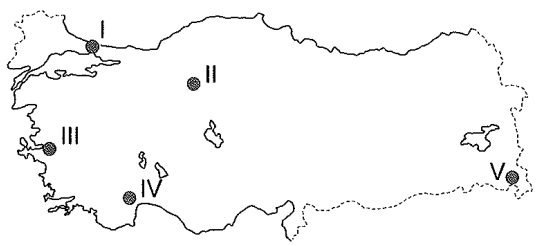
faktörlerinden hangisinin etkisi diğerlerine göre daha fazladır?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

13. Gelişen ekonomik faaliyetlerin türüne göre köy altı yerleşmeleri geçici veya sürekli olabilmektedir.

Buna göre aşağıda verilen köy altı yerleşmelerinden hangisi sürekli köy altı yerleşmeleri arasında gösterilemez?

A) Mezra B) Yayla
C) Divan D) Çiftlik
E) Mahalle

14.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangisinde doğurganlık fazla olmasına rağmen nüfus artış hızı düşüktür?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

YARGI YAYINEVİ

9. Tarımsal nüfus yoğunluğu genel olarak yer şekillerinin sade olduğu alanlarda az olmaktadır. Çünkü yer şekilleri sade olan alanlar tarım alanlarının geniş olduğu alanlardır ve bu alanlarda aynı zamanda makineleşmenin de etkisiyle tarımda çalışan kişi sayısı azdır. Eskişehir ve Konya illerinde de yer şekilleri sade olduğu için tarım alanları geniş ve bu nedenle de tarımsal nüfus yoğunluğu az olmaktadır.

B

10. Çocuk bağımlı nüfusu, 0-14 yaş grubu arasında kalan nüfustan oluşur. Eğitim seviyesinin düşük olması ve doğum oranlarının yüksek olması bu nüfus grubunun oranını artırır.

B

11. Aritmetik nüfus yoğunluğu ile fizyolojik nüfus yoğunluğunun hesaplanmasında toplam nüfus kullanılır. Ancak bu nüfusu toplam yüz ölçümüne bölersek aritmetik, toplam tarım alanlarına bölersek fizyolojik nüfus yoğunluğu bulunmuş olur. Dolayısıyla bir alanda tarım alanları ne kadar az olursa çıkan sonuçlar arası fark da o kadar fazla olacaktır. Bu nedenle dağlık alanlarda bu fark fazla, düz alanlarda bu fark az olur.

B

12. Seçeneklerde verilen tüm faaliyetler nüfusun dağılışı üzerinde etkilidir. Ancak nüfusun dağılışı üzerinde daha çok etkili olan faktör sanayi kuruluşlarının dağılışıdır. Bunun yanı sıra Türkiye'de sanayi kuruluşlarının fazlası Marmara Bölgesi'ndedir. Bu nedenle nüfusumuzun yaklaşık 1/3'ü yine bu bölgede toplanmıştır.

C

13. Seçenekler içerisinde verilen köy altı yerleşmelerinde yaylalar bölgesel olarak farklılık gösterse de genellikle hayvancılık ve az da olsa tarım da yapılır. Yaylalar sadece yaz aylarında kullanılan geçici köy altı yerleşmesidir.

B

14. I, II, III ve IV numaralı alanlar İstanbul, Ankara, İzmir ve Antalya'yı göstermektedir. Bu alanlar sosyoekonomik olarak çekim merkezi durumundadır. Bu sebeple nüfus artışı daha çok başka illerden gelen göç ile artar. V numaralı alan ise sosyoekonomik olarak gelişmemiştir. Yani çekim merkezi değildir. Diğer alanlara göre doğurganlık fazladır ancak göç verdiği için nüfus artış hızı düşüktür.

E

YARGI YAYINEVİ

1. 2021 yılı nüfus verilerine göre Türkiye'de okur-yazarlık oranı en yüksek ve en düşük olan iller hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

A) Antalya - Mardin
B) Ankara - Hakkari
C) Tunceli - Şanlıurfa
D) Çanakkale - Erzurum
E) İstanbul - Bayburt

2. Türkiye'nin 2021 yılı verilerine göre aşağıdaki özelliklerinden hangisinde bir artış yaşandığı <u>söylenemez</u>?

A) Yaşlı nüfus oranı
B) Ortanca yaş
C) Kent nüfus oranı
D) Erkek nüfus oranı
E) Aritmetik nüfus oranı

3. 2021 yılı nüfus verilerine göre Türkiye'nin ortanca yaşı artmış ve 33.1'e yükselmiştir.

Bu yılda alınan verilere göre ortanca yaşın en yüksek olduğu il aşağıdakilerden hangisidir?

A) Muğla B) Kocaeli C) Ankara
D) Rize E) Sinop

4. 2021 yılı verilene göre Türkiye'de nüfus ve nüfus yoğunlukları en az olan iller sırasıyla hangisidir?

A) Bayburt - Konya
B) Tunceli - Tunceli
C) Bayburt - Tunceli
D) Yalova - Bayburt
E) Tunceli - Bayburt

5. 2021 yılında nüfusta meydana gelen değişimlerden hangisi Türkiye'nin gelişme hızının arttığını <u>kanıtlamaz</u>?

A) Yaşlı nüfus artmıştır.
B) Kentlerde yaşayan nüfus artmıştır.
C) Nüfus yoğunluğu azalmıştır.
D) Ortanca yaş artmıştır.
E) Doğum oranlarının azalması

6. Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca nüfus artış hızının en düşük olduğu yıl aşağıdakilerden hangisidir?

A) 1935 B) 1945 C) 1960
D) 2000 E) 2020

YARGI YAYINEVİ

1. 2021 yılı nüfus verilerine göre Türkiye'de eğitim seviyesi en yüksek il Antalya'dır. Antalya'yı sırasıyla Denizli ve Çanakkale izler. Eğitim seviyesi en düşük olan il Mardin'dir. BU ilin hemen önünde ise sırasıyla Şanlıurfa ve Siirt gelir.

A

2. 2021 yılı nüfus verilerine göre;
   - Yaşlı nüfus oranı
   - Ortanca yaş
   - Kentli nüfus oranı
   - Aritmetik nüfus yoğunluğu
   - Okur yazar oranları
   - Nüfus artış hızı artmıştır.

   Başlıca azalan özellikler ise;
   - Kırsal nüfus oranı
   - Erkek nüfus oranı
   - Çocuk oranı
   - Bağımlı nüfus'dur.

D

3. 2021 yılında ortanca yaşın en yüksek olduğu ilimiz 41.8 ile Sinop'tur.

E

4. 2021 yılı verilerine göre Türkiye'de nüfusun en az olduğu il 83 bin 700 kişi ile Tunceli'dir. Nüfus yoğunluğu açısından ise en son sırada yen alan ilimiz 11 kişi ile Tunceli'dir.

B

5. Bu ülkede;
   - Yaşlı nüfusun artması
   - Kentli nüfusun artması
   - Ortanca nüfusun artması
   - Doğum oranlarının azalması

   gibi durumlar o ülkenin gelişme hızının arttığını kanıtlar.

   Ancak nüfusun ya da nüfus yoğunluğunun artması o ülkenin gelişmişlik düzeyini belirlemez.

C

6. Türkiye'de 2020 yılına kadar nüfus artış hızının en düşük olarak tespit edildiği yıl 1945 olmuştur. Ancak 2020 yılında dünya ölçekli yaşanan salgın hastalık nedeniyle Türkiye nüfus artış hızı Cumhuriyet tarihindeki en düşük seviyeye inmiş ve %5.5 olmuştur.

E

YARGI YAYINEVİ

7. **Yerleşim yeri açısından öneme sahip aşağıdaki yerler ile bulundukları il eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

A) Gordion - Ankara
B) Göbeklitepe - Şanlıurfa
C) Çayönü - Diyarbakır
D) Hacılarhöyük - Konya
E) Kaniş - Kayseri

8. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de yoğun iç göç alan kentlerde yaşanan sorunlardan biri değildir?**

A) Sanayi alanlarının kent içerisinde kalmaları
B) Alt yapı hizmetlerinin yetersiz hale gelmesi
C) Çarpık kentleşmelerin artması
D) İş gücünün ucuzlaması
E) Ulaşımda aksaklıkların yaşanması

9. Türkiye'deki köy yerleşmeleri dokusuna göre toplu ya da dağınık şeklinde gruplandırılabilmektedir.

Buna göre aşağıdaki illerin hangisinde toplu köy yerleşmelerinin daha fazla olması beklenir?

A) Kırklareli B) Yozgat C) Artvin
D) Zonguldak E) Rize

YARGI YAYINEVİ

10. Divanlar tarım yapmak amacıyla kurulan, köyden uzakta birkaç evden meydana gelen sürekli köy altı yerleşmeleridir.

Buna göre haritada işaretlenerek gösterilen alanlardan hangisinde divan yerleşmelerinin yaygın olduğu söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Eski adıyla Baruthane Tepesi olarak da bilinen Amisas Tepesi'nin geçmişi M.Ö. 3. yüzyıla dayanır. Helenistik döneme ait birçok kalıntının saptandığı bu alanda Pantus krallığına ait üst düzey kişilerin mezarları ve hazinelerine ulaşılmıştır.

Parçada söz edilen Amisas Tepesi hangi ilimizde yer alır?

A) Trabzon B) Samsun C) Tokat
D) Balıkesir E) Kars

12. **Aşağıda verilen kentlerden hangisinde aritmetik nüfus yoğunluğunun az olma nedeni diğerlerinden farklıdır?**

A) Erzincan B) Bayburt C) Ardahan
D) Tunceli E) Konya

7. Gordion - Ankara

Göbeklitepe - Şanlıurfa

Çayönü - Diyarbakır

Kaniş - Kayseri eşleşmeleri doğrudur.

Ancak Hacılarhöyük Konya ilimizde değil Burdur'da yer alır.

D

8. Yoğun göç alan kentlerde;

- Sanayi alanları kent içerisinde kalır,
- Alt yapı hizmetleri yetersiz hale gelir,
- Çarpık kentleşme yaşanır,
- Ulaşımda aksaklıklar yaşanır,
- Gürültü kirliliği artar

gibi sorunlar yaşanır. Ancak iş gücünün ucuzlaması olumlu bir özelliktir.

D

9. Dokusuna göre toplu yerleşmeler su kaynaklarının az olduğu düz alanlarda yaygındır.

Verilen iller incelendiğinde Yozgat ili kıyıya uzak karasal bir alan olduğundan su kaynaklarınca diğer ellerden daha fakirdir. Yine Yozgat ili diğer illere nazaran daha düzdür.

Bu nedenle toplu yerleşmeler verilen iller arasında Yozgatta daha fazladır.

B

10. Divanlar batı Karadenizde Zonguldak, Bolu, Düzce çevrelerinde yaygın olan, tarım amacıyla kurulan sürekli köyaltı yerleşmeleridir.

A

11. Eski adıyla Baruthane Tepesi'de denilen Amisas Tepesi Samsun ili İlkadım ilçesinde yer alır.

B

12. Verilen illerin tamamında nüfus yoğunlukları Türkiye ortalamasının altındadır. Bu illerden Erzincan, Bayburt, Ardahan ve Tunceli'de nüfus yoğunluğunun az olma nedeni nüfuslarının az olmasıyken, Konya'da nüfus yoğunluğunun az olma nedeni Konya nüfusunun az olması değil Konya'nın yüz ölçümünün çok büyük olmasıdır.

E

YARGI YAYINEVİ

1. Bazı tarım ürünlerinin hasat edildikten sonra kısa bir süre içinde işlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle bu ürünlerin işletmeleri ham maddenin yakınına kurulur.

Buna göre aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisine ait işletmelerin ham maddeye yakın kurulma zorunluluğu vardır?

A) Buğday B) Nohut
C) Zeytin D) Mısır
E) Çay

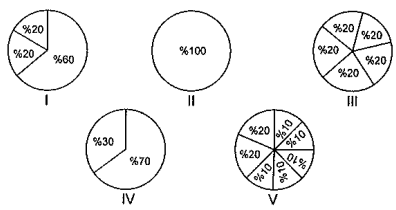
2. **Yetiştirilme koşulları düşünüldüğünde;**

I. pamuk,
II. tütün,
III. buğday,
IV. nohut

tarım ürünlerinden hangilerinin üretimlerinde yıllar arası dalgalanmaların daha fazla olacağı söylenebilir?

A) I ve III B) I ve IV
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

3. Aşağıda verilen grafikler Türkiye'de yetiştirilen beş tarım ürününün bölgelere göre dağılış oranlarını göstermektedir.

Buna göre hangi tarım ürününün Türkiye'ye uyumu daha azdır?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

4. **Aşağıda verilen alanlardan hangisinde zeytin tarımının yapılabilmesinde fön rüzgârı etkisinden söz edilebilir?**

A) Gemlik B) Yusufeli
C) Kemer D) Ödemiş
E) Antakya

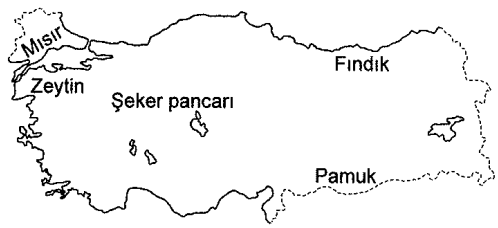
5. **Türkiye'de şeker pancarı tarımı ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?**

A) Daha çok Cumhuriyet Dönemi'nden sonra yaygınlaşmıştır.
B) En fazla İç Anadolu Bölgesi'nde yetiştirilir.
C) Yetiştirilmediği tek bölge Güneydoğu Anadolu'dur.
D) Akdeniz kıyılarında yaz kuraklığı nedeni ile yetiştirilmez.
E) Fabrikaları ham maddeye yakın kurulur.

6. İclal yaşadığı kenti anlatırken bu kentte daha çok, nem isteği fazla olan bir tarım ürününün yetiştirildiğini ve bu ürünün işletmelerinin tamamıyla ürün çevresinde kurulduğunu söylemiştir.

Buna göre İclal aşağıda verilen kent ve tarım ürünü eşleştirmelerinden hangisinden bahsetmektedir?

A) Antalya – Muz
B) Balıkesir – Zeytin
C) Rize – Çay
D) Adana – Mısır
E) Konya – Şeker pancarı

7.

Haritada bazı tarım ürünlerinin yoğun olarak yetiştirildiği yerler gösterilmiştir.

Buna göre hangi tarım ürünü yerleştirilirken hata yapılmıştır?

A) Mısır B) Fındık
C) Pamuk D) Zeytin
E) Şeker pancarı

YARGI YAYINEVİ

1. Çay toplandıktan sonra 3-5 saat içerisinde işlenmesi gereken tarım ürünlerinden biridir. Bu nedenle çay işletmelerinin tamamı çayın yetiştirildiği Doğu Karadeniz'de kurulmuştur.

E

2. Ekonomik getirisi yüksek olan ürünlerde modern yöntemler uygulandığından bu ürünlerin doğa koşullarına bağımlılığı az olur. Bu nedenle pamuk, tütün gibi ürünlerde yıllar arasında üretim çok fazla değişmez. Ancak arpa, buğday, mercimek, nohut gibi ürünlerde ekonomik kazanç çok fazla olmadığından, bu ürünler o yılın doğa koşullarına bağlı olarak büyük artış ya da azalışlar gösterir.

E

3. Bir tarım ürününün tek bir bölgede yetişmesi diğer bölgelerin doğa koşullarının uygun olmadığını gösterir. Bu nedenle II numaralı tarım ürünü Türkiye'ye daha az uyumludur.

B

4. Zeytin Akdeniz ikliminin karakteristik bitkisidir. Bu nedenle Güney Marmara, Kıyı Ege ve Akdeniz'de doğal olarak yetiştirilir. Ancak Artvin Yusufeli çevresinde oluşan fön rüzgârı bu alanda kış sıcaklıklarının 0°C'nin altına düşmesini önler ve burada zeytinin yetişmesini sağlar.

B

5. Şeker pancarı ile ilgili olarak verilen A, B, C ve E seçeneklerindeki bilgiler doğrudur. Ancak Akdeniz kıyılarında şeker pancarının yetişmeme nedeni yaz kuraklığı değil, bitkinin getirisinin düşük olmasıdır.

D

6. Çay yıl boyunca yağış alan kireçsiz topraklar ve kış ılıklığı ister. Dalından koparıldıktan sonra kısa süre içinde bozulan çayın işletmeleri üretim merkezlerine yakın olmalıdır. Bu nedenle sözü edilen kent Rize ve tarım ürünü de çaydır.

C

YARGI YAYINEVİ

7. Türkiye'de fındık en fazla Ordu, Giresun çevresindedir. (B)

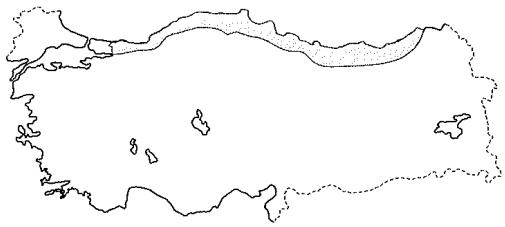
   GAP'la beraber pamuğun en fazla yetiştirildiği yer Güneydoğu Anadolu'dur. (C)

   Zeytin daha çok Ege Bölgesi'nin kuzeyindedir. (D)

   Şeker pancarının en fazla yetiştirildiği yer Konya çevresidir. (E)

   Ancak, mısırın doğal yetişme alanı Karadeniz olmasına rağmen Konya ilinde yetiştirilir.

A

8.

Türkiye'de doğal yetişme alanı taranarak gösterilen tarım ürünü aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Haşhaş
B) Çay
C) Mısır
D) Turunçgiller
E) Üzüm

9. **Aşağıda verilenlerden hangisi Tür-kiye'de tarımın geliştirilmesi için yapılması gerekenler arasında gösterilemez?**

A) Sulama olanaklarını artırmak
B) Kaliteli tohum kullanmak
C) Doğal afetlere karşı çiftçiyi desteklemek
D) Toprak bakım ve analizi yapmak
E) Ormanları tarıma açmak

10. **Aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisinin İç Anadolu'da yetişmeme nedeni kış sıcaklıklarının düşük olması olamaz?**

A) Zeytin
B) Turunçgiller
C) İncir
D) Pamuk
E) Muz

YARGI YAYINEVİ

11. Doğal yetişme alanı Akdeniz iklimi olan bu tarım ürünü Türkiye'de daha çok Ege Bölgesi'nin Büyük Menderes grabeninde yetişmektedir. Türkiye bu ürünün ihracatında dünyada birinci sıradadır.

Bu parçada söz edilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fındık
B) İncir
C) Zeytin
D) Pamuk
E) Gül

12. **Aşağıda verilen tarım ürünlerinin hangisinin üretiminde Akdeniz Bölgesi ilk sırada yer almaz?**

A) Turunçgiller
B) Gül
C) Muz
D) Pamuk
E) Soya fasulyesi

13. **Aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisinin yetiştirildiği alanının dar olmasında doğal koşulların etkisinden söz edilemez?**

A) Zeytin
B) Muz
C) Haşhaş
D) Fındık
E) Kivi

14. **Aşağıda verilen tarım ürünlerinin hangisinde devlet müdahalesinden söz edilemez?**

A) Kenevir
B) Tütün
C) Şeker pancarı
D) Anason
E) Pirinç

8. Mısır su isteği fazla olan bir tarım ürünü olduğundan, Türkiye'de doğal olarak sadece Karadeniz kıyılarında yetiştirilebilir. Haritada verilen alan Karadeniz kıyılarının tamamını gösterdiği için bu ürün çay olamaz. Çay sadece Doğu Karadeniz kıyılarındadır.

C

9. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen özellikler tarımın gelişmesine katkı sağlar. Ancak tarım alanlarının genişletilmesi için başka alanların kullanılması tarımı geliştirmez çünkü Türkiye'de tarım alanları doğru kullanıldığından tarıma yeterli gelecektir.

E

10. Kış sıcaklıklarından olumsuz etkilenen tarım ürünleri dikili ürünler yani ağaçlardır. Pamuk bir yaz ürünü olduğu için kış sıcaklığının düşüklüğünden etkilenmez.

D

11. İncir kış ılıklığı isteyen Akdeniz ikliminin karakteristik bitkilerindendir. Türkiye'de daha çok Büyük Menderes grabenindeki Aydın'da yetiştirilen incirin ihracatında Türkiye birinci sıradadır.

B

12. Akdeniz Bölgesi'nin ilk sırada yer aldığı tarım ürünleri şunlardır:
- Gül
- Muz
- Yulaf
- Susam
- Turunçgiller
- Soya fasulyesi

Pamuk en fazla Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yetiştirilir.

D

13. Haşhaş sulama ile birlikte Türkiye'nin birçok bölgesinde yetiştirilebilmektedir. Ancak uyuşturucu madde üretimi kullanıldığından yetişme alanı ve miktarı devlet kontrolüne alınmıştır. Bu nedenle İç Batı Anadolu başta olmak üzere Türkiye'de dar bir alanda yetiştirilmektedir.

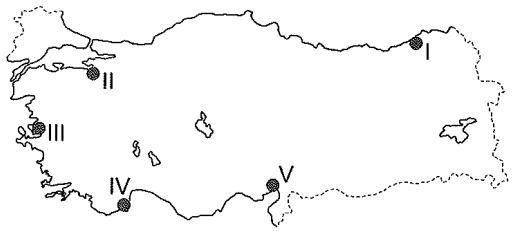
C

14. Türkiye'de devlet kontrolü olan başlıca tarım ürünleri tütün, şeker pancarı, haşhaş, kenevir, pirinçtir. Anason içki yapımında kullanılsa da bu üründe devlet kontrolü bulunmaz.

D

YARGI YAYINEVİ

1.

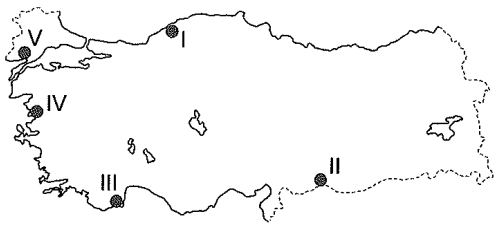

- Kış ılıklığı ister.
- Türkiye'nin ihraç ürünlerindendir.
- Bütün kıyı bölgelerimizde yetişir.

Özellikleri verilen tarım ürünü yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangisinde mikroklima etkisinden dolayı yetişir?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

2.

Haritada bazı alanlar işaretlenerek gösterilmiştir.

- Pamuk
- Kenevir
- Turunçgiller
- Üzüm

Yukarıda verilen tarım ürünleri haritada yoğun olarak yetiştirildiği bölgelerle eşleştirildiğinde numaralanmış alanlardan hangisi açıkta kalır?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

3. **Türkiye tarımıyla ilgili olarak verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?**

A) İhracat gelirlerimizin yarısından fazlasını karşılar.
B) Türkiye'de çalışan nüfusun %50'sine yakını tarımda çalışır.
C) Son yıllarda millî gelir içerisindeki payı gittikçe azalmaktadır.
D) Tarım alanları oranının en yüksek olduğu bölge İç Anadolu'dur.
E) Tarım ürün çeşitliliğinin en fazla olduğu bölge Güneydoğu Anadolu'dur.

4. Türkiye'de son yıllarda tarımda sulama sorununun azaltılması için birçok proje yapılmıştır.

Buna göre;

I. mısır,
II. zeytin,
III. üzüm,
IV. sebze

ürünlerinden hangilerinin üretim miktarında son yıllarda artış yaşanması beklenemez?

A) Yalnız II B) I ve III
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

5. Doğal özellikler açısından çok uygun olmasına karşın Marmara, Ege ve Akdeniz kıyı ovalarında şeker pancarı tarımı yaygın olarak yapılmaz.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bu alanlarda tüketiminin olmaması
B) Nem oranları fazla olduğundan pancar kalitesinin düşmesi
C) Bu alanların pazara uzak olması
D) Bu alanların getirisi daha yüksek ürünlere ayrılması
E) Şeker fabrikalarına uzak olması

6. **Türkiye'de tarımın geliştirilebilmesi için;**

I. tarımda çalışan kişi sayısının artırılması
II. mera alanlarının tarıma açılması
III. tohum ıslahının yapılması
IV. sulama olanaklarının geliştirilmesi

önlemlerinden hangilerinin alınması gerektiği söylenemez?

A) Yalnız III B) I ve II
C) I ve III D) II ve III
E) I ve IV

YARGI YAYINEVİ

1. Sözü edilen tarım ürünü turunçgillerdir. Türkiye'de Akdeniz ikliminde doğal olarak yetiştirilirken Rize kıyılarında mikroklima iklim etkisi ile yetiştirilir.

A

2. I → Kenevir

II → Pamuk

III → Turunçgiller

IV → Üzüm

şeklinde eşleştirilebilir.

V numarada yoğun olarak yetiştirilen tarım ürünü verilmemiştir.

E

3.
- İhracat gelirlerimizde en yüksek pay tarım ürünlerine değil, sanayiye aittir.
- Tarımda çalışanların oranı %50 değil, yaklaşık %20 'dir.
- Tarım alanları oranının en yüksek olduğu bölge Güneydoğu Anadolu'dur.
- Tarım ürün çeşitliliği en fazla Marmara'dadır.

Son yıllarda diğer sektörlerde daha yüksek artışlar yaşandığından tarımın millî gelirimiz içerisindeki payı azalmaktadır.

C

4. Sulama olanaklarının gelişmesiyle birlikte üretiminde artış yaşanacak başlıca tarım ürünleri; sebze, mısır, ayçiçeği, pamuktur. Zeytin, üzüm gibi dikili ürünler genel olarak sulamadan etkilenmezler.

C

5. Marmara, Ege ve Akdeniz kıyılarında yer alan ovalarımızda genel olarak ekonomik değeri daha yüksek ürünler yetiştirilir. Şeker pancarı ekonomik getirisi yüksek bir ürün olmadığından bu kıyı ovalarında tercih edilmez.

D

6.
- Tarımda çalışan kişi sayısının artırılması tarımın gelişmesini etkilemez.
- Tarım alanlarının genişlemesi yine tarımı geliştirmez.

Oysa tohum ıslahı yapmak, sulama olanaklarını artırmak tarım üzerinde olumlu sonuçlar doğurur.

B

YARGI YAYINEVİ

7. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde GAP'la birlikte pamuk üretiminde büyük artış yaşanmasına karşın, KOP uygulamasına rağmen İç Anadolu Bölgesi'nde pamuk yetiştirilememiştir.

Bu duruma neden olan temel faktör aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak açıklanmıştır?

A) İç Anadolu'da ekonomik getirisi daha yüksek ürünlerin tercih edilmesi
B) İç Anadolu topraklarında tuz oranının daha yüksek olması
C) İç Anadolu'da kış sıcaklık ortalamalarının daha düşük olması
D) İç Anadolu'da ilkbahar yağışlarının daha uzun sürmesi
E) İç Anadolu'da yeraltı su seviyesinin daha düşük olması

8. Son yıllarda Türkiye'de tahıl tarımına ayrılan alanın daralmasına karşın tahıl üretiminde artışlar yaşanmaktadır.

Bu durumun oluşması üzerinde aşağıda verilenlerden hangisinin etkisinin olduğu söylenemez?

A) Kaliteli tohum kullanılması
B) Sulama olanaklarının artması
C) Makine kullanımının artması
D) Tahıl tarımıyla uğraşan çiftçi sayısının artması
E) Zirai mücadelenin yapılması

9. **Aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisi Karadeniz Bölgesi'nde yetiştirilemez?**

A) Kivi B) Üzüm C) Buğday
D) Pamuk E) Şeker pancarı

10. **Aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisinin Türkiye'de daha geniş alanlarda yetiştirildiği söylenebilir?**

A) Elma B) Pamuk
C) İncir D) Fındık
E) Çay

11. Karadeniz Bölgesi kıyılarında seracılık faaliyetleri yeterince gelişememiştir.

Bu durumun oluşmasında aşağıda verilenlerden hangisinin daha fazla etkili olduğu söylenebilir?

A) Kuzeyden gelen soğuk rüzgârlara açık olması
B) Tarım alanlarının dar olması
C) Bölgede sebze tüketiminin az olması
D) Bulutluluk oranının yıl boyunca yüksek olması
E) Topraklarındaki yıkanma oranlarının fazla olması

12. **İklim özellikleri düşünüldüğünde aşağıda verilen bölgelerden hangisinde tarım ürünü çeşitliliğinin daha fazla olacağı söylenebilir?**

A) Karadeniz
B) Marmara
C) Ege
D) İç Anadolu
E) Doğu Anadolu

13. Pirinç, taban suyu seviyesinin yüksek olduğu sulak alanlarda yetiştirilir. Bu nedenle Türkiye'de pirinç tarımı daha çok akarsu vadilerinde toplanmıştır. Ancak birçok bölgede tarımı yapılabilen pirincin Doğu Anadolu'da yer alan vadiler içerisinde tarımı yok denecek kadar azdır.

Bu durum Doğu Anadolu'nun hangi özelliğinin bir sonucudur?

A) Akarsu vadilerinin dar ve derin olması
B) Sıcaklık ortalamalarının düşük olması
C) Hayvancılık faaliyetlerinin yaygın olması
D) Akarsularının yaz aylarında kuruması
E) Pirinç yerine bulgurun tercih edilmesi

14. **Aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisinin üretiminde ilk sırada bir iç bölge yer almaz?**

A) Kenevir
B) Şeker pancarı
C) Pamuk
D) Kayısı
E) Antep fıstığı

YARGI YAYINEVİ

7. Pamuk, yetişme döneminde yağış istese de sonrasında çok uzun bir kurak dönem ve yüksek sıcaklık ister. İç Anadolu'da ilkbahar yağışları haziran ayına kadar sürdüğü için bu bölgede pamuk tarımı yapılamaz.

D

8. Tarımda son yıllarda sulama, gübreleme, zirai mücadele, makineleşme, tohum ıslahı gibi alanlarda yaşanan gelişmelerle birlikte birim alandan elde edilen verim artmıştır. Bu nedenle tarım alanları azalsa da üretim miktarları artmıştır.

D

9. Karadeniz Bölgesi üzüm, buğday ve şekerpancarı tarımı yok denilecek kadar azdır. Ancak bu ürünler Karadeniz'in iç bölgelerinde yetiştirilir. Oysa pamuk Kardeniz Bölgesinin kıyılarında da iç bölgelerinde de yetiştirilemez.

D

10. Türkiye'de yetişme alanı en geniş tarım ürünleri; üzüm, elma, buğday, arpadır. Pamuk, incir, çay, fındık gibi ürünlerin yetişme alanları dardır.

A

11. Seracılık faaliyetlerinin gelişebilmesi için
- Kış ılıklığı yaşanmalıdır.
- Güneşlenme süreleri uzun olmalıdır.

Karadeniz kıyılarında güneşlenme süreleri bulutluluk oranının fazla olması nedeniyle kısadır. Bu nedenle de seracılık yeterince gelişemez.

D

12. Marmara Bölgesi'nin;
- Kuzey kıyılarında Karadeniz iklimi,
- Güneyinde Akdeniz iklimi,
- Ergene bölümünde ise karasal iklim

görülür.

Bu nedenle Marmara Bölgesi, Türkiye'de iklim çeşitliliği en fazla olan bölgedir. Buna bağlı olarak da bitki ve tarım ürünü çeşitliliği de en fazladır.

B

13. Pirincin yetiştirilebilmesi için eğimin çok az olduğu yavaş bir akışın olduğu geniş vadiler olmalıdır. Doğu Anadolu'da akarsu vadilerinin dar ve derin olması bu alanlarda pirinç yetişmesini imkânsız kılar.

A

14. Türkiye'de iç bölgeler İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu'dur. Verilen ürünlerden şeker pancarı İç Anadolu'da, kayısı Doğu Anadolu'da, pamuk ve antep fıstığı ise Güneydoğu Anadolu'da yetiştirilir. Ancak Kenevir en fazla Karadeniz Bölgesinde Samsun ilinde yetiştirilmektedir.

A

YARGI YAYINEVİ

1. **Karadeniz kıyılarında birim alandan elde edilen verimin artırılması için aşağıda verilen uygulamalardan hangisinin yapılması beklenemez?**

A) Gübreleme
B) Toprak bakım ve analizi
C) Tohum ıslahı
D) Zirai mücadele
E) Sulama

2. **Türkiye'de makineleşmenin artması ile birlikte;**

I. pirinç,
II. çay,
III. mısır,
IV. şeker pancarı

tarım ürünlerinden hangilerinin yetişme koşullarında insana bağımlılığın azalacağı söylenemez?

A) Yalnız II
B) I ve II
C) II ve IV
D) I, III ve IV
E) II, III ve IV

3. I. Antep fıstığı – Şanlıurfa
II. Kayısı – Malatya
III. Kivi – Yalova
IV. Gül – Konya

Yukarıda verilen tarım ürünlerinin en fazla yetiştirildiği il eşleştirmelerinden hangileri yanlıştır?

A) Yalnız II
B) Yalnız IV
C) I ve II
D) II ve III
E) III ve IV

4. Kayseri Ovası'nın sulanması için Seyhan Nehri'nin Zamantı kolu ve Kızılırmak'tan yararlanılmıştır.

Bu projenin tamamlanmasıyla bölgede hangi tarım ürününün üretiminde artış yaşanması beklenemez?

A) Sebze
B) Ayçiçeği
C) Mısır
D) Zeytin
E) Patates

5. **Türkiye'de makine kullanımının artmasıyla birlikte;**

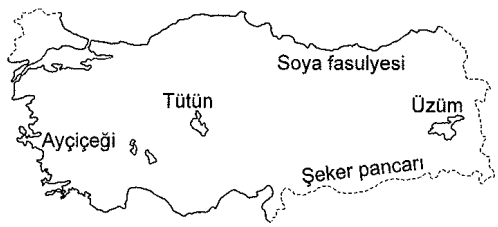
I. Hasat süresi kısalır.
II. Tarımsal nüfus yoğunluğu artar.
III. Kırdan kente göç artar.
IV. Tarım ürünü çeşitliliği artar.

yargılarından hangilerinin doğru olduğu söylenemez?

A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) II ve IV
E) I, II ve III

6. **Aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisi Türkiye'nin tüm bölgelerinde yetişme alanı bulur?**

A) Fındık
B) Tütün
C) Şeker pancarı
D) Üzüm
E) Pamuk

7.

I. Ayçiçeği
II. Tütün
III. Şeker pancarı
IV. Üzüm
V. Soya fasulyesi

Yukarıda numaralanmış tarım ürünlerinden hangisinin haritada gösterildiği alanda yetiştirildiği söylenemez?

A) Yalnız II
B) II ve III
C) I ve V
D) II ve IV
E) III ve V

YARGI YAYINEVİ

1. Karadeniz kıyılarında yıl boyunca düzenli yağış görülmesi bu bölgede tarımda sulamaya duyulan ihtiyacı ortadan kaldırır.

E

2. Pirinç, taban suyunun yüksek olduğu bataklık alanlarında yetiştiği için çay ise engebeli yamaçlarda yetiştiği için bu ürünlerde makineleşmenin etkisi görülemez.

B

3. • Antep fıstığı en fazla Şanlıurfa'da
   • Kayısı en fazla Malatya'da
   • Kivi en fazla Yalova'da

   yetiştirilir.

   Ancak gül en fazla Konya'da değil, Isparta'da yetiştirilir.

B

4. Sebze, ayçiçeği, mısır ve patates su isteği olan tarım ürünleri olduğundan bu projeyle beraber bu ürünlerin üretiminde artışlar yaşanır. Ancak zeytin kış ılıklığı ister ve sulamadan etkilenmez.

D

5. Makineleşme ile birlikte hasat süresi kısalır. Kırdan kente göçler artar. Ancak;
   • Tarımsal nüfus yoğunluğu azalır.
   • Tarım ürünü çeşitliliği makineleşmeden etkilenmez.

D

6. Fındık Karadeniz ve Marmara'da, tütün İç Anadolu dışındaki bölgelerde, şeker pancarı Güneydoğu Anadolu dışındaki bölgelerde, pamuk ise Karadeniz ve İç Anadolu dışındaki bölgelerde yetiştirilir. Ancak üzüm bölgelerin tamamında yetiştirilir.

D

7. Tütün, devlet kontrolünden dolayı İç Anadolu Bölgesi'nde, şeker pancarı ise kuraklık etkisi ile Güneydoğu Anadolu'da yetiştirilmez.

B

YARGI YAYINEVİ

8. **Türkiye'de doğal yetişme alanı Akdeniz kıyıları olan bir tarım ürünü aşağıda verilen bölgelerden hangisinde yetiştirilemez?**

A) Marmara B) Ege
C) Karadeniz D) Güneydoğu Anadolu
E) İç Anadolu

9. **Aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisi Türkiye'de, Cumhuriyet Dönemi öncesinden beri yaygın olarak yetiştirilmektedir?**

A) Kivi B) Şeker pancarı
C) Çay D) Zeytin
E) Muz

10.

Türkiye'de başlıca yetişme alanları haritada taranarak gösterilen bir tarım ürünü için aşağıdaki yorumlardan hangisi doğru olur?

A) Sadece iç bölgelerde yetişir.
B) Nem isteği fazladır.
C) En fazla Güneydoğu Anadolu'da yetiştirilir.
D) Tüm bölgelerimizde yetişme alanı bulur.
E) Üretimi ülke ihtiyacının tamamını karşılar.

11. Modern tarım yöntemleri daha çok getirisi yüksek ürünlerde uygulanır. Bu nedenle modern tarım yöntemleriyle yetiştirilen tarım ürünlerinin doğa koşullarına bağımlılığı daha az olur.

Buna göre aşağıda verilen ürünlerden hangisinin üretim miktarında doğa koşullarına bağımlılığın daha az etkili olduğu söylenebilir?

A) Nohut B) Kırmızı mercimek
C) Ayçiçeği D) Arpa
E) Buğday

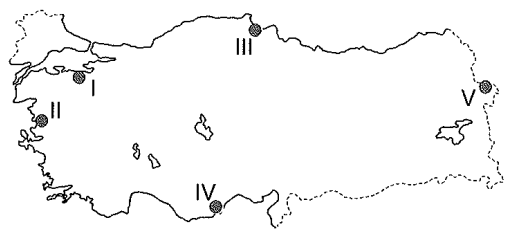
12. **Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangilerinin bir arada yetişmesi beklenemez?**

A) Zeytin – turunçgil
B) Buğday – kırmızı mercimek
C) Çay – fındık
D) Şeker pancarı – arpa
E) Çay – nohut

13. Gelişen teknolojiyle birlikte tarımda makineleşme yaygınlaşmıştır. Ancak tarımda makineleşme ne kadar artarsa artsın bazı tarım ürünlerinde insan gücüne duyulan ihtiyaç devam etmektedir.

Buna göre aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin yetişme ve hasat koşulları bu durumu kanıtlar niteliktedir?

A) Şeker pancarı B) Buğday
C) Çay D) Ayçiçeği
E) Pamuk

14.

Yukarıda haritada numaralanmış ovaların iklim özellikleri dikkate alındığında bu ovaların hangisinde tarımsal ürün çeşidinin daha az olması beklenir?

A) V B) IV C) III
D) II E) I

YARGI YAYINEVİ

8. Türkiye'de doğal yetişme alanı Akdeniz kıyıları olan bir tarım ürünü kış ılıklığı ister. Bu nedenle bu tarım ürünü İç Anadolu Bölgesi'nde herhangi bir alanda yetiştirilemez.

E

9. Kivi, şeker pancarı, çay ve muz Türkiye'de Cumhuriyet Dönemi sonrasında yaygın olarak yetiştirilmiştir. Ancak zeytin ilk uygarlıklar döneminden günümüze kadar Anadolu'da yetiştirilen tarım ürünlerindendir.

D

10. Haritada taralı olan alanlar incelendiğinde bu ürünün daha çok iç bölgelerde yetişmesine karşın kıyı bölgelerinin iç kesimlerinde de yetiştiği görülür.

D

11. Verilen tarım ürünleri arasında ekonomik getirisi en yüksek olan tarım ürünü ayçiçeğidir. Bu nedenle ayçiçeğinde daha modern yöntemler uygulanır ve ayçiçeğinin doğa koşullarına bağımlılığı daha azdır.

C

12. Verilen seçenekler içerisinde zeytin ve turunçgil Akdeniz iklim bölgesinde, buğday, kırmızı mercimek, şeker pancarı ve arpa İç Anadolu karasal iklim bölgesinde, çay ve fındık ise Karadeniz iklim bölgesinde bir arada yetişebilir. Ancak çay ve nohudun bir arada yetişmesi mümkün değildir. Nohut olgunlaşma döneminde kuraklık isterken çay dört mevsim yağış isteyen bir bitkidir.

E

13. Şeker pancarı, buğday, ayçiçeği ve pamuk özellikle düz alanlarda makine ile ekilip yetiştirilerek hasat edilen tarım ürünleridir. Çay ise Doğu Karadeniz'de eğimli yamaçlar üzerinde insan emeğiyle yetiştirilip hasat edilen tarım ürünüdür.

C

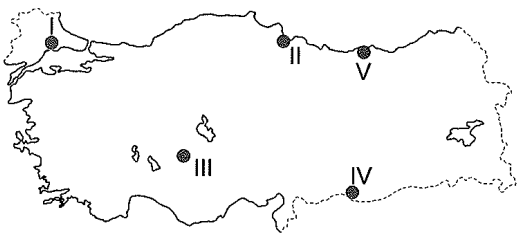
14. Tarımsal çeşitlilik kıyı ovalarında daha fazla, iç ovalarda daha az olmaktadır. Haritada verilen ovalar dikkate alındığında V numara ile gösterilen Iğdır Ovası'nda iklimin karasal olması nedeniyle tarımsal ürün çeşidi azdır.

A

YARGI YAYINEVİ

1. **Yazların sıcak ve kurak, kışların ılık ve yağışlı geçtiği bitki örtüsü olarak kızılçam ve makilerin bulunduğu bir yörede aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisi yetiştirilemez?**

A) Pamuk B) Zeytin
C) Turunçgil D) Buğday
E) Çay

2.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangisinde makineli tarım diğerlerine göre daha azdır?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

3. **Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin Türkiye'nin sadece belli bir yöresinde üretilmesi doğal yetişme koşullarıyla açıklanamaz?**

A) Çay
B) Muz
C) Haşhaş
D) Turunçgiller
E) Zeytin

4. Mısır üretiminde, Çukurova'da hasat Bafra Ovası'ndan daha önce başlar.

Buna göre böyle bir durumun ortaya çıkmasına neden olan etmen aşağıdakilerden hangisidir?

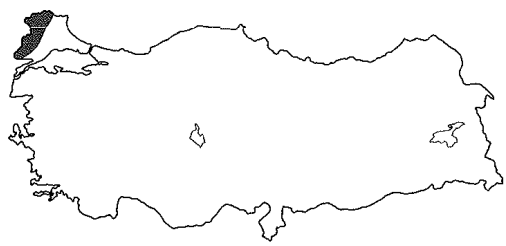
A) Bakı B) Yükselti
C) Toprak türü D) Enlem
E) Yağış miktarı

5. **2021 yılı verilerine göre aşağıda verilen tarım ürünü ve o ürünün üretiminde birinci sırada yer alan il eşleşmelerinden hangisi yanlıştır?**

A) Keten - Afyonkarahisar
B) Tütün - Manisa
C) Nohut - Ankara
D) Mısır - Konya
E) Kivi - Yalova

6. **Aşağıdakilerden hangisi tarımda birim alanda elde edilen verimi arttırmaz?**

A) Yeni tarım alanları açmak
B) Tohum ıslahı yapmak
C) Toprak bakım ve analizi yapmak
D) Makineli tarım yapmak
E) Zirai mücadele yapmak

7.

Yukarıdaki haritada taralı alanda

I. Çeltik
II. Fındık
III. Ayçiçeği

gibi tarım ürünlerinden hangilerinin yoğun olarak tarımı yapılmaktadır?

A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

1. Soruda tarif edilen iklim, Akdeniz iklimidir. Çay ise yaz kuraklığını sevmeyen bitki devamlı ılıman ve yağışlı bir iklime ihtiyaç duyar. Bu sebeple çay bu bölgede yetiştirilemez.

E

2. Haritada I Ergene Ovası'nı, II Çarşamba Ovası'nı, III Konya Ovası'nı, IV Harran Ovası'nı göstermektedir. Bu alanlar düz olduğu bu alanlarda makineli tarım yapılabilir. Ancak V numaralı alanda eğim engebe fazla olduğu için makineli tarım yeterince gelişmemiştir.

E

3. Haşhaş bitkisinin meyvesinde bulunan afyon sakızı denilen maddeden morfin üretilir. Bu maddeden aynı zamanda uyuşturucuda üretildiği için bu bitkinin üretimi devlet tarafından kontrol edilmektedir ve üretimine ülkenin her yerinde izin verilmemektedir. Yani haşhaş üretimini kısıtlayan şey doğal koşullar değil, devlet kontrolüdür.

C

4. Bu iki ovada delta ovası olup yükseltileri deniz seviyesine yakındır ancak Çukurova enlemsel olarak Ekvator'a daha yakın olduğu için daha sıcaktır ve sıcaklık arttığı için mısır hasadı Bafra Ovası'ndan daha önce başlar.

D

5. Verilen tarım ürünü ve en fazla yetiştirildiğinde il eşleşmelerinden A, C, D ve E seçeneklerinde yapılan eşleşmeler doğrudur. Ancak tütünün en fazla yetiştirildiği il Manisa değil Adıyamandır.

B

YARGI YAYINEVİ

6. Birim alan belirli bir alanda verim demektir. Belirli bir alanda, sulama, gübreleme, makineleşme, zirai mücadele, tohum ıslahı, toprak analizi ve bakımı verim arttırır. Ancak yeni tarlalar açmak toplam üretimi arttırsa da birim alandan elde edilen verimi arttırmaz.

A

7. Haritada gösterilen alan Trakya yöresidir ve bu yörede çeltik ve ayçiçeği tarımı yoğun olarak yapılır.

D

8. I. Sulanabilen alanların artması

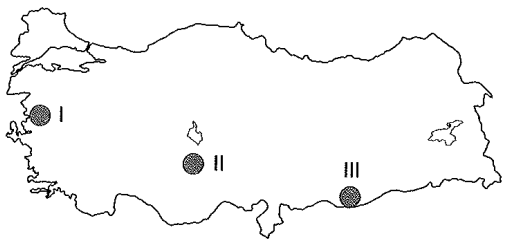
II. Teknolojik gelişmeler

III. Eğitimli çiftçi sayısının artması

Türkiye'de son yıllarda tarımsal verim ve çeşitliliğin artmasında yukarıda verilenlerden hangileri etkili olmuştur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III

D) Yalnız I E) I, II ve III

9.

Haritada numaralandırılarak verilen alanlarda yoğun olarak yetiştirilen tarım ürünleri hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I.	II.	III.
A)	Üzüm	Pamuk	Antep fıstığı
B)	Zeytin	Şeker	Pamuk
C)	İncir	Buğday	Arpa
D)	Üzüm	Mısır	Patates
E)	Turunçgil	Pamuk	Kırmızı mercimek

10. **Türkiye'de tarımda makineleşme ile birlikte aşağıdaki gelişmelerden hangisi yaşanmamıştır?**

A) Tarım alanları genişlemiştir.

B) Tarımsal üretim artmıştır.

C) Tarımda iklime bağımlılık azalmıştır.

D) Kırsalda işsizlik oranı artmıştır.

E) Tarımsal verim artmıştır.

11. **Konya ovasında aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisinin yetiştirilmesi sulanabilen tarım alanlarının varlığının kanıtıdır?**

A) Buğday B) Nohut

C) Mercimek D) Şeker pancarı

E) Arpa

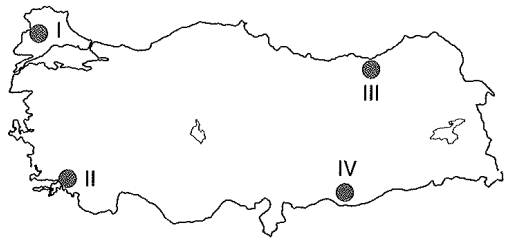
12.

Haritada taranarak gösterilen alanlarda ortak yetiştirilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tütün B) Çeltik C) Fındık

D) Çay E) Turunçgil

13. Özellikle miras yoluyla parçalanmış tarım alanlarının devlet eliyle ya da sahiplerinin talepleri üzerine birleştirilmesi ve yeniden düzenlenmesine arazi toplulaştırılması denir.

Haritada numaralandırılarak verilen alanların yeryüzü şekilleri gözönüne alındığında hangilerinde arazi toplulaştırılması yapmak daha kolaydır?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV

D) I ve IV E) III ve IV

14. • Yağ elde edilir.
• İthal edilir.
• Su isteği fazladır.

Yukarıda verilen özellikler aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisine aittir?

A) Fndık B) Mısır C) Zeytin

D) Pirinç E) Buğday

YARGI YAYINEVİ

8. Türkiye'de son yıllarda tarımsal verim ve çeşitliliğin artmasında eğitimli ve bilinçli çiftçi sayısının artması, teknolojik gelişmeler, sulanabilen tarım alanlarının artması etkili olmuştur.

E

9. Verilen alanlarda Balıkesir'de (I) zeytin, Konya'da (II) şeker pancarı, Şanlıurfa'da (III) pamuk tarımı yoğun olarak yapılmaktadır.

B

10. Tarımda makineleşme tarım alanlarının genişlemesine üretim ve verimin artmasına kırsalda işsizliğin artmasına neden olmuştur. Fakat iklime bağımlılığın azalması makineleşme ile değil özellikle sulama ve gübreleme ile azalır.

C

11. Buğday, nohut, mercimek, arpa kuraklığa dayanıklı iken şeker pancarı su isteği fazladır.

D

12. Haritada gösterilen yerler İzmir, Samsun ve Adıyaman'dır. Bu alanlarda ortak yetiştirilen tarım ürünü iklim seçiciliği az olan tütündür.

A

13. Dağlık ve engebeli alanlarda kısa mesafede arazi niteliği değiştiği için arazi toplulaştırılması yapmak düz alanlara göre daha zordur.

Haritada verilen I numaralı yer Ergene Ovası, II numaralı yer Ceylanpınarı Ovasıdır ve düz oldukları için arazi toplulaştırılması kolaydır.

D

14. Su isteği fazla olan, yağ elde edilen Türkiye'ye yetmediği için ithal edilen tarım ürünü mısırdır.

B

YARGI YAYINEVİ

1.

Türkiye'de daha çok beslendiği iller haritada belirtilen hayvan türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tiftik keçisi B) Arı
C) Koyun D) Kıl keçisi
E) Sığır

2. **Aşağıda verilen sanayi kollarından hangisinde ormanların etkisinden söz edilemez?**

A) Kâğıt B) Cam
C) İlaç D) Mobilya
E) Kereste

3. **Aşağıda verilen hayvansal ürünlerden hangisinin üretiminde iklime bağımlılığın daha fazla olduğu söylenebilir?**

A) Süt B) Koza C) Et
D) Yün E) Bal

4.

Yukarıdaki haritada işaretlenerek gösterilen göllerden hangisinde balıkçılık yapılamaz?

A) Köyceğiz Gölü B) İznik Gölü
C) Seyfe Gölü D) Çıldır Gölü
E) Van Gölü

5. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de hayvancılığın geliştirilmesi için öncelikle yapılması gerekenler arasında gösterilemez?**

A) Hayvan soylarının ıslah edilmesi
B) Besi ve ahır hayvancılığının geliştirilmesi
C) Yem fiyatlarının düşürülmesi
D) Hayvancılıkla uğraşan kişi sayısının artırılması
E) Erken kesimlerin önlenmesi

6. **Aşağıda verilen örneklerden hangisinde hayvancılık faaliyetlerinde yer şekillerinin etkisi daha fazladır?**

A) Hatay çevresinde ipek böcekçiliğinin yaygın olarak yapılması
B) Kümes hayvancılığının daha çok büyükşehirler çevresinde gelişmesi
C) Toroslarda daha çok kıl keçisinin beslenmesi
D) Erzurum-Kars Platosu'nda büyükbaş hayvancılığın yapılması
E) Türkiye'de en fazla sığır beslenen ilin Konya olması

7. I. Menteşe Dağları
II. Yazılıkaya Platosu
III. Perşembe Platosu
IV. Şanlıurfa Platosu

Türkiye'de arıcılığın geliştiği alanlar arasında yukarıdakilerden hangileri yer almaz?

A) Yalnız IV B) I ve II C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8. Doğu Karadeniz'de halkın büyük bir bölümü geçimini balıkçılıkla sağlamaktadır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karadeniz'de tuzluluk oranının düşük olması
B) Halkın balık tüketiminin fazla olması
C) Diğer sektörlerin yeterince gelişmemiş olması
D) Doğu Karadeniz kıyılarında kıta sahanlığının dar olması
E) Bölgede balığı işleyen çok sayıda tesisin bulunması

YARGI YAYINEVİ

1. Verilen kentler yaz kuraklığı yaşanan kentle, olduğundan bu alanlarda küçükbaş hayvancılık gelişir. Ancak bu alanlar aynı zamanda engebeli olduğundan bu illerde daha çok kıl keçisi beslenmektedir.

D

2. Kâğıt, mobilya ve kereste sanayileri doğrudan orman ürünlerinden elde edilirken ilaç sanayisinde de bazı orman ürünleri kullanılmaktadır. Ancak cam sanayisi tamamen kuma dayalıdır.

B

3. İnsanların arılara müdahalesi diğer hayvanlara oranla oldukça az olabilmektedir. Bu nedenle bal üretiminde doğa koşullarının etkisi daha fazladır.

E

4. Köyceğiz, İznik ve Çıldır göllerinin suları tatlı olduğundan bu göllerde balık yetişmektedir. Van Gölü'nde ise bu göle dökülen akarsuların ağız kısımlarında balık yetişmektedir. Ancak Kırşehir'de bulunan Seyfe Gölü suyu tuzludur ve bu gölde balık yaşamamaktadır.

C

5. Türkiye'de hayvancılığın geliştirilmesi için A, B, C ve E seçeneklerindeki uygulamalar yapılmalıdır. Ancak Türkiye zaten hayvan sayısı ve hayvancılıkla uğraşan kişi sayısı bakımından Avrupa'da en önde gelen ülkelerden biridir. Buradan da anlaşılacağı gibi hayvancılıkla uğraşan kişi sayısının artırılması hayvancılığı geliştirmez.

D

6. Kıl keçisi yer şekillerinin engebeli olduğu alanlara uyum sağlamıştır. Bu nedenle Toroslarda yer şekillerinin engebeli olması nedeniyle halk daha çok kıl keçisi beslemektedir.

C

7. Bir alanda arıcılığın gelişebilmesi için bitki çeşitliliğinin fazla olması veya çam ormanlarının olması gerekmektedir. Yazılıkaya Platosu ve Şanlıurfa Platosu bitki örtüsünün cılız olduğu kurak alanlar olduğundan bu platolarda arıcılık yeterince gelişememiştir.

D

8. Doğu Karadeniz'de yer şekillerinin etkisiyle tarım, sanayi gibi sektörler yeterince gelişmemiştir. Bu nedenle halkın büyük bir kısmı geçimini sağlamak için balıkçılık yapmaktadır.

C

YARGI YAYINEVİ

9. Anadolu'nun iç kesimlerinde daha çok küçükbaş hayvancılık yaygınken Erzurum-Kars Platosu üzerinde büyükbaş hayvancılığın daha yaygın olduğu görülür.

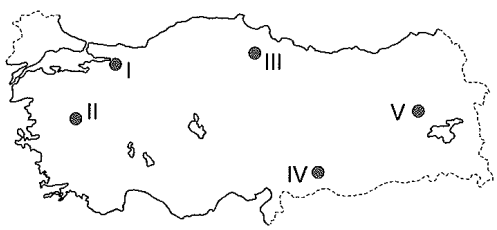
Bu durum Erzurum-Kars Platosu'nun iç bölgelerden hangi açıdan farklı olmasının sonucudur?

A) Yağış miktarı B) Yağış rejimi
C) Kış sıcaklıkları D) Sanayi özellikleri
E) Yer şekilleri

10. Türkiye'de son yıllarda yerli ırktaki hayvan sayılarında büyük oranda azalma yaşandığı görülmektedir.

Bu azalmalar aşağıda verilen durumlardan hangisine bağlı olarak paralellik göstermiştir?

A) Yağış miktarındaki azalmalar
B) Mera hayvancılığında yaşanan azalmalar
C) Yem bitkileri ekiminde yaşanan azalmalar
D) Canlı hayvan ihracatında yaşanan azalmalar
E) Hayvancılığa dayalı sanayide yaşanan azalmalar

11.

Besi hayvancılığı hayvansal ürünlerin taşınma maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle pazara yakın alanlarda gelişme gösterir.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangisinde besi hayvancılığının daha çok gelişeceği söylenebilir?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

12. **Türkiye'de ormanların dağılışı ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Türkiye'de ormanların %80'ine yakını kıyı bölgelerinde toplanmıştır.
B) Orman alanlarının en az olduğu bölge Güneydoğu Anadolu'dur.
C) Ormanların dağılışı yağışla paralellik gösterir.
D) Ormanların dağ yamacında kuşaklar oluşturmasının temel nedeni nem oranının değişmesidir.
E) Türkiyede ormanların en az alan kapladığı yer Iğdır'dır.

13. **Türkiye'de sayı olarak en fazla beslenen hayvan aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Kıl keçisi B) Manda
C) Koyun D) Sığır
E) Tiftik keçisi

14. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de hayvancılık faaliyetleri üzerinde mutlak konumun etkisine örnek olarak verilebilir?**

A) Erzurum-Kars Platosu'nda yaz yağışları nedeniyle büyükbaş hayvancılığın gelişmesi
B) Büyük kentler çevresinde besi hayvancılığının yaygın olması
C) Muğla çevresinde arıcılığın gelişmiş olması
D) Toros Dağlarında yer şekillerinin etkisi nedeniyle kıl keçisinin yaygın olması
E) Türkiye'nin büyük bir bölümünde yaz kuraklığı nedeniyle küçükbaş hayvancılığının yaygın olması

YARGI YAYINEVİ

9. Erzurum-Kars Platosu yağış miktarı açısından diğer iç bölgelere benzer olsa da aldığı yağışın büyük bir bölümünü yaz mevsiminde alır. Bu nedenle diğer iç bölgelerden farklı olarak bitki örtüsü çayırlardır ve bu da bu alanda büyükbaş hayvancılığın gelişmesini sağlar. Bu bölgede yağışın farklı mevsimde düşmesi yağış rejimi olarak açıklanabilir.

B

10. Türkiye'de yerli ırklı hayvanlar mera hayvancılığıyla beslenmektedir. Bu nedenle mera hayvancılığında yaşanan azalmalar yerli ırktaki hayvanların da azalmasına neden olur ve paralellik gösterir.

B

11. Haritada numaralanmış alanlar düşünüldüğünde besi hayvancılığının daha çok Türkiye'nin en sık nüfuslu alanı olan Marmara Bölgesi'ndeki I numaralı alanda gelişmesi beklenir.

A

12. Ormanların bir dağ yamacı boyunca kuşaklar oluşturmasına neden olan temel faktör nem oranı değil, sıcaklık koşullarının değişmesidir. Diğer seçeneklerde ormanın dağılışı ile ilgili verilen bilgiler doğrudur.

D

13. Türkiye'de yaklaşık olarak 50 milyon hayvan beslenir. Bu hayvanların sayısına bakıldığında ilk sırada 25 milyon ile koyun gelir.

C

14. A seçeneğinde iklim, C seçeneğinde iklim ve yer şekilleri, D seçeneğinde yer şekilleri, B seçeneğinde ise beşerî faaliyetlerin hayvancılık üzerindeki etkisi görülür. E seçeneğinde verilen olayda ise iklim etkili olsa da Türkiye'de yazların sıcak ve kurak geçmesinin asıl nedeni, Türkiye'de Akdeniz ikliminin görülmesi yani Türkiye'nin 30°-40° paralelleri arasında yer alıyor olmasıdır.

B

YARGI YAYINEVİ

1. Tiftik keçisi daha çok İç Anadolu Bölgesi'nde Ankara çevresinde beslenir. Bu nedenle bu keçiye Ankara keçisi de denilmektedir.

Son yıllarda bu keçilerin sayılarında büyük azalmalar yaşanmasının temel nedeni aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Suni dokumacılığın yaygınlaşması
B) Otlak alanlarının yok olması
C) İç Anadolu'da yağış miktarlarında büyük azalmaların yaşanması
D) Et ihtiyacının ithalat yoluyla karşılanması
E) Hayvan hastalıklarının yaşanması

2. **Türkiye'de kovan başına düşen bal üretiminin fazla olmasında;**

I. taşımacı arıcılığın yaygınlığı,
II. bitki çeşitliliğinin fazlalığı,
III. yer şekillerinin engebelilığı

faktörlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız II
B) Yalnız III
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

3. Erzurum-Kars Platosu'nda en gelişmiş ekonomik faaliyet hayvancılıktır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çayırların geniş yer kaplaması
B) Diğer ekonomik sektörlerin gelişmemiş olması
C) Yükselti ortalamasının fazla olması
D) Toprak veriminin düşük olması
E) Et ve süt tüketiminin fazla olması

4. **2021 yılı verilerine göre Türkiye'de en fazla sığır beslenen kent aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Erzurum
B) Diyarbakır
C) Ordu
D) Tekirdağ
E) Konya

5. **Aşağıda verilen kentlerden hangisinde yapılacak taşımalı arıcılık için başka bir kente gidilmesine ihtiyaç duyulmaz?**

A) Rize
B) Ankara
C) Edirne
D) Mardin
E) Çanakkale

6.

Bu haritada I, II ve III numaralı alanlarda yaygın olarak yetiştirilen hayvan türü sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Kümes hayvanları - kıl keçisi - sığır
B) İpek böceği - sığır - koyun
C) Koyun - tiftik keçisi - kümes hayvanları
D) Kümes hayvancılığı - ipek böceği - tiftik keçisi
E) Kıl keçisi - tiftik keçisi - koyun

YARGI YAYINEVİ

1. Kıl keçisi uzun, ince, parlak beyaz tüylerinin dokumacılıkta kullanılması nedeniyle uzun yıllar önemini korumuştur. Ancak son yıllarda petrole dayalı dokumacılığın (suni dokumacılık) gelişmesiyle artık eski önemini kaybetmiştir.

Cevap: A

2. Yer şekillerinin engebeli olması bitki çeşitliliğini artırır. Bitki çeşitliliği fazla olan arazilerde ise arıcılık zaman içinde taşınarak arıların daha fazla bitkiden polen toplaması sağlanır. Bu durum Türkiye'de bir kovandan daha fazla bal almayı sağlar.

Cevap: E

3. Erzurum-Kars Platosu'nda diğer sektörler yeterince gelişmediğinden halk zorunluluktan dolayı hayvancılık faaliyetleri ile uğraşır.

Cevap: B

4. Devlet İstatistik Enstitüsü verilerine göre 2020 yılında en fazla sığır beslenen il 3 milyon civarında sığır ile Konya'dır.

Cevap: E

5. Taşımalı arıcılık için bitki çeşitliliği fazla olmalıdır. Düz alanlarda iklim ve bitki örtüsü fazla değişmediğinden bu özelliğe sahip illerde il içinde taşımalı arıcılık yapılamaz. Ancak dağlık alanlarda zaman içerisinde kovanlar dikey yönlü hareket ettirilebilir. Verilen kentler arasında en dağlık alan Rize'dir.

Cevap: A

6. I numaralı alanda (Güney Marmara) daha çok kümes hayvancılığı

II numaralı alanda (Toroslar) daha çok kıl keçisi

III numaralı alanda (Erzurum-Kars Platosu) daha çok büyükbaş hayvancılık yapılır.

Cevap: A

YARGI YAYINEVİ

7. **Türkiye hayvancılık faaliyetleri ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Daha çok küçükbaş hayvan beslenir.
B) Türkiye, Avrupa'da hayvan sayısı açısından ilk sıralarda yer alır.
C) Türkiye'de avlanan balıkların denizlere dağılışında ilk sırada Karadeniz gelir.
D) Son yıllarda meraların ıslahı nedeniyle mera hayvancılığının payı artmıştır.
E) Türkiye'de en fazla kesilen hayvan koyundur.

8. **Türkiye'de bal üretiminde yıllar arasında büyük dalgalanmalar yaşanmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Tüketim miktarının yıllar arasında değişmesi
B) Arıcılıkta doğa koşullarına bağımlılığın fazla olması
C) Son yıllarda balın ithalat yoluyla karşılanması
D) Arı soylarının kalitesiz olması
E) Suni bal üretiminin yapılması

9. **Türkiye'nin önemli yaş koza üretim merkezleri arasında aşağıda verilen kentlerden hangisi gösterilemez?**

A) Antalya B) Eskişehir
C) Hatay D) Bursa
E) İstanbul

10. **Besi hayvancılığı ile ilgili verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Daha çok büyük kentler çevresinde yapılır.
B) Doğa koşullarına bağımlılık daha azdır.
C) Büyük pazarlara hitap eder.
D) En fazla geliştiği kent İstanbul'dur.
E) Daha çok kaliteli soydaki hayvanlar beslenir.

YARGI YAYINEVİ

11. **Aşağıda verilen alanlardan hangisinde yağış miktarlarıyla süt üretimleri arasındaki paralellik daha azdır?**

A) Ergene Ovası
B) Bozok Platosu
C) Bitlis çevresi
D) Doğu Karadeniz
E) Uzunyayla Platosu

12. **Aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisinin hayvancılık faaliyetleri üzerinde bir etkisinin olduğu söylenemez?**

A) Şeker pancarı
B) Soya fasulyesi
C) Mısır
D) Pirinç
E) Arpa

13. Yağış miktarının fazla olduğu alanlarda ormanların kendini yenileme süreleri kısadır.

Buna göre aşağıda verilen kentlerden hangisinde ormanların kendini yenileme süreleri daha uzun olur?

A) Kırklareli B) Muğla
C) Zonguldak D) Balıkesir
E) Nevşehir

14. **Aşağıda verilen olaylardan hangisinin ormanlara zararı diğerlerine göre daha azdır?**

A) Yangınlar
B) Keçi otlatma
C) Heyelanlar
D) Tarla açma
E) Yerleşime açma

7. Türkiye hayvancılığına ait A, B, C ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Son yıllarda besi hayvancılığının gelişmesi ile mera hayvancılığının oranları azalmaktadır.

D

8. Arıcılıkta insan müdahalesi yeterince olamamaktadır. Bu nedenle arıcılık doğa koşullarından çok az etkilenir ve bal üretiminde yıllar arası dalgalanmalar fazladır.

B

9. Yaş koza üretimi ipek böceğinden üretilmektedir. Türkiye'de Antalya, Hatay, Diyarbakır, Eskişehir, Bursa, Bilecik illeri en önemli yaş koza üreticileridir. İstanbul'da ipekli dokumacılık olsa da bu kentte yaş koza üretimi yapılmaz.

E

10. A, B, C ve E seçeneklerinde besi hayvancılığına ait verilen bilgiler doğrudur. Ancak İstanbul'da sanayi ve yerleşime açılan arazilerde besi hayvancılığı yapılmaz. Besi hayvancılığı nüfusa bağımlı olsa da İstanbul, Ankara gibi kentlerde değil, bu kentlerin çevresindeki kentlerde daha yaygındır.

D

11. Yağış miktarı ile süt üretimi arasındaki paralellik mera (çayır) hayvancılığının yaygın olduğu alanlarda fazla, besi hayvancılığının yaygın olduğu alanlarda azdır. Besi hayvancılığının büyük kentler çevresinde yaygın olduğu düşünüldüğünde Ergene çevresinde bu hayvancılık yönteminin daha yaygın olduğu görülür.

A

12. Şeker pancarı, soya fasulyesi ve mısır işletildikten sonra hayvan yemi olarak kullanılır. Arpa doğrudan hayvan yemi olarak yetiştirilir. Ancak pirinç hayvan yemi olarak kullanılmaz.

D

13. Verilen kentler düşünüldüğünde Kırklareli, Muğla, Zonguldak ve Balıkesir'in kıyıda yer aldıkları bu nedenle yağış miktarlarının Nevşehir'den daha fazla, ormanlarının kendini yenileme süresinin ise Nevşehir'den daha kısa olduğu görülür.

E

14. Heyelanlar diğer seçeneklerde verilen olaylara nazaran daha küçük alanlarda etkili olabilmektedir. Heyelan olaylarının yaşandığı alanlarda genellikle yağış miktarı da fazla olduğundan bu alanlarda heyelanın olduğu bölgelerde orman kısa sürede kendini yenileyebilmektedir.

C

YARGI YAYINEVİ

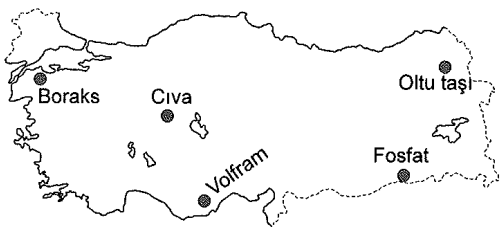
1. **Aşağıda verilen yeraltı kaynaklarından hangisinin Türkiye'de daha geniş bir alanda çıkarıldığı söylenebilir?**

A) Mermer B) Volfram
C) Kükürt D) Oltu taşı
E) Cıva

2. I. Barit → Alanya
II. Boksit → Akseki
III. Volfram → Karaburun
IV. Bakır → Guleman

Yukarıda verilen yeraltı kaynağı ve rezerv alanı eşleştirmelerinden hangileri yanlıştır?

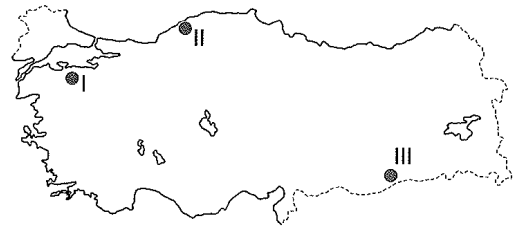
A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

3.

Türkiye haritasında bazı yeraltı kaynağının yoğun olarak çıkarıldıkları alanlar işaretlenerek gösterilmiştir.

Yukarıdaki haritada hangi yeraltı kaynağının çıkarım alanı yanlış olarak gösterilmiştir?

A) Boraks B) Cıva
C) Volfram D) Fosfat
E) Oltu taşı

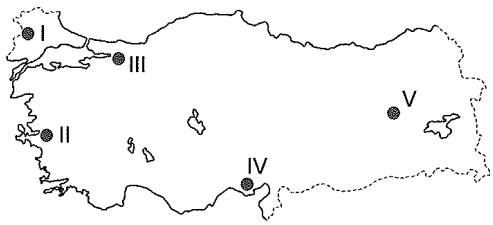
4.

Bu haritada yoğun olarak çıkarıldıkları alanlar yeraltı kaynakları aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	II
A)	Demir	Linyit	Petrol
B)	Bor	Cıva	Fosfat
C)	Doğal gaz	Taş kömürü	Linyit
D)	Bor	Taş kömürü	Petrol
E)	Voltram	Bakır	Cıva

5. **Aşağıda verilen termik santrallerden hangisinin kurulu bulunduğu alanda daha az çevresel soruna neden olduğu söylenebilir?**

A) Germencik B) Çatalağzı
C) Soma D) Elbistan
E) Çayırhan

6.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangisinde hidroelektrik enerji potansiyelinin daha fazla olduğu söylenebilir?

A) I B) II C) III
D) IV E) V

YARGI YAYINEVİ

1. Türkiye'de rezerv alanları geniş olan başlıca yeraltı kaynakları linyit, mermer, krom ve demirdir. Mermerin geniş alanlarda çıkarılıyor olması Anadolu'nun eski bir deniz tabanıyken bu alanda biriken kirecin zamanla sıkışarak mermere dönüşmesidir.

Cevap: A

2. - Barit → Alanya
   - Boksit → Akseki eşleştirmeleri doğrudur.

   Ancak volfram Uludağ'dan bakır ise Murgul ve Küre'den çıkarılır.

Cevap: E

3. Verilen yeraltı kaynakları düşünüldüğünde
   - boraks Balıkesir'de
   - cıva Konya'da
   - fosfat Mardin'de
   - oltu taşı Erzurum'da

   çıkarılır.

   Ancak volfram (Tungsten) Türkiye'de sadece Bursa Uludağ'dan çıkarılırdı. Bu nedenle haritada yeri yanlış işaretlenmiştir.

Cevap: C

4. I numaralı alanda bor mineralleri II numaralı alanda taş kömürü, III numaralı alanda petrol yoğun olarak çıkarılmaktadır.

Cevap: D

5. Çatalağzı termik santralinde taş kömürü, Soma, Elbistan ve Çayırhan'da ise linyit kullanımı bu alanlarda çevresel sorunlara neden olur. Ancak Aydın Germencik'te jeotermal enerji kullanıldığından bu alanda çevresel sorunlar daha az yaşanır.

Cevap: A

6. Türkiye'de hidroelektrik enerji potansiyelinin en yüksek olduğu bölge Doğu Anadolu Bölgesi, en yüksek olduğu akarsu ise Fırat'tır. Harita incelendiğinde en yüksek hidroelektrik enerji potansiyeli Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki V'tedir.

Cevap: E

YARGI YAYINEVİ

7. Fırat Türkiye'de en fazla elektrik üretilen nehirdir.

Bu nehir üzerinde kurulan başlıca barajlar;

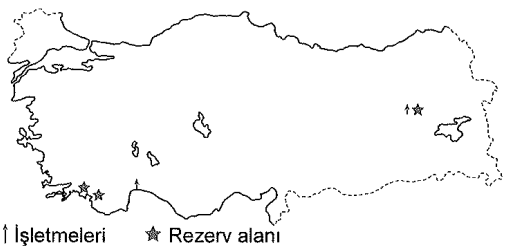
I. Karakaya
II. Berke
III. Almus
IV. Keban

şeklinde verilirse numaralanmış barajların hangilerinde yanlışlık yapılmış olur?

A) Yalnız III B) I ve II
C) I ve IV D) II ve III
E) III ve IV

8. **Aşağıda verilen termik santrallerden hangisinin enerji kaynağında Türkiye dışa bağımlı değildir?**

A) Bandırma B) Çayırhan C) Ambarlı
D) Aliağa E) Çatalağzı

9.
İşletmeleri ★ Rezerv alanı

Haritada başlıca rezerv alanları ve işletildiği yerler işaretlenerek gösterilen yeraltı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bakır B) Krom
C) Boksit D) Çinko
E) Manganez

10. **Aşağıda verilen enerji santrallerinden hangisi farklı bir enerji kaynağı kullanmaktadır?**

A) Soma B) Elbistan
C) Çayırhan D) Çatalağzı
E) Yatağan

YARGI YAYINEVİ

11. **Türkiye'de potansiyelinin en fazla olduğu yerler;**

- İzmir Alaçatı,
- Çanakkale,
- Balıkesir,
- Aydın

olan enerji kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dalga B) Güneş
C) Rüzgâr D) Jeotermal
E) Hidroelektrik

12. **Aşağıda verilen yeraltı kaynaklarından hangisinin Türkiye ihtiyacını karşılama oranı daha düşüktür?**

A) Demir B) Bakır C) Krom
D) Bor E) Taş kömürü

13. **Türkiye'de linyit rezervi en fazla olan bölge Doğu Anadolu olmasına karşın, linyitin en fazla çıkarıldığı bölgenin Ege olmasında;**

I. Ege Bölgesi'nde linyit rezervlerinin yüzeye daha yakın olması,
II. Ege Bölgesi'nde linyit kalitesinin daha yüksek olması,
III. Ege Bölgesi'nde ulaşım olanaklarının daha gelişmiş olması

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

14. - Türkiye'de tamamına yakını Bursa, Balıkesir, Kütahya ve Eskişehir'den çıkarılır.
- Türkiye dünya rezervinde 1. sıradadır.
- Uçak ve jet yakıtı olarak kullanılabilir.

Özellikleri verilen yeraltı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Krom B) Boraks
C) Asfaltit D) Doğal gaz
E) Trona

7. Fırat Nehri üzerinde kurulmuş başlıca barajlar Atatürk, Keban ve Karakaya'dır. Berke Barajı, Ceyhan Nehri üzerinde, Almus Barajı ise Yeşilırmak üzerinde kurulmuştur.

D

8. Bandırma, Aliağa ve Ambarlı termik santralleri doğal gaz, Çatalağzı termik santrali ise taş kömürü ile çalışır. Türkiye taş kömürü ve doğal gazla dışa bağımlıdır. Ancak Çayırhan termik santrali linyit ile çalışır ve Türkiye linyit rezervinde dünyada ön sıralarda yer alır.

B

9. Haritada işaretlenen başlıca çıkarım alanları Muğla ve Elâzığ olarak gösterilmiştir. Başlıca işletme alanları ise Antalya ve Elâzığ olarak gösterilmiştir. Özellikleri verilen yeraltı kaynağı kromdur.

B

10. Soma, Elbistan, Çayırhan ve Yatağan'da kullanılan enerji kaynağı linyittir. Ancak Çatalağzı termik santralinde taş kömürü kullanılmaktadır.

D

11. Soruda verilen bölgeler rüzgâr enerjisine sahiptir.
- Türkiye Orta Kuşak ülkesi olduğu için batı rüzgârlarının etkisindedir. Bu nedenle Türkiye'nin batı kıyıları rüzgâr potansiyeli açısından daha öndedir.

C

12. Türkiye'de genel olarak III ve IV. jeolojik zamanlarda oluşmuş genç bir ülkedir. Bu nedenle Türkiye'de taş kömürü rezervi azdır. Türkiye, taş kömürü ihtiyacının büyük bir bölümünü ithalat yoluyla karşılar.

E

13. Linyitin daha çok Ege'de çıkarılmasında linyitin yüzeye daha yakın olması, iklim koşulları ve ulaşım olanaklarının daha fazla gelişmiş olması etkilidir. Ancak linyitin Türkiye'de en kaliteli olduğu rezerv alanı Doğu Anadolu'da bulunan Elbistan'dır.

D

14. Türkiye Dünya bor rezervinin yaklaşık olarak %70'ine sahiptir. Türkiye'de daha çok Balıkesir, Bursa, Eskişehir ve Kütahya'dan çıkarılan bor; kimya sanayisi başta olmak üzere, cam, kâğıt, fotoğrafçılık sanayilerinin yanı sıra uçak ve jet yakıtı olarak da kullanılmaktadır.

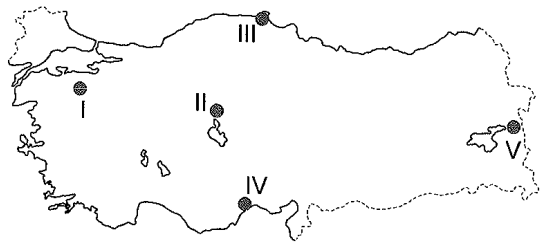
B

YARGI YAYINEVİ

1.

Türkiye'de en önemli rezerv alanları işaretlenerek gösterilen yeraltı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kükürt B) Bakır
C) Demir D) Fosfat
E) Mermer

2.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangilerinde nükleer santral yapılması planlanmaktadır?

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) III ve IV
E) I ve V

3. **Türkiye'de bulunan aşağıdaki elektrik üretim santrallerinden hangisinin enerji kaynağı farklıdır?**

A) Yatağan B) Soma
C) Tunçbilek D) Afşin - Elbistan
E) Kızıldere

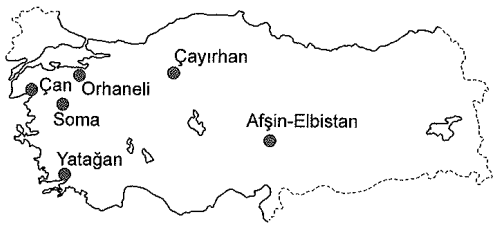
4. **Elektrik üretimi yapılan aşağıdaki santrallerin hangisinin, kullandığı enerji kaynağına bağlı olarak çevreye verdiği zarar daha fazladır?**

A) Tavşanlı B) Hirfanlı
C) Oymapınar D) Kızıldere
E) Alaçatı

5. **Türkiye'de elektrik üretiminde aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisinin payı yoktur?**

A) Linyit
B) Hidroelektrik enerjik
C) Doğal gaz
D) Nükleer enerjisi
E) Jeotermal enerji

6. Aşağıdaki haritada, elektrik üretimi yapılan Türkiye'deki santraller gösterilmiştir.

Buna göre bu santrallerde enerji elektrik üretmek için aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisi kullanılmaktadır?

A) Linyit
B) Taş kömürü
C) Petrol
D) Doğal gaz
E) Rüzgâr

7. Aşağıdaki haritada Türkiye'de elektrik üretimi yapılan santraller gösterilmiştir.

Bu haritada gösterilen santrallerde kullanılan enerji kaynakları aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Hamitabat	Çatalağzı	Soma	Keban
A)	Doğal gaz	taş kömürü	linyit	su gücü
B)	Linyit	doğal gaz	taş kömürü	rüzgâr
C)	Taş kömürü	linyit	doğal gaz	su gücü
D)	Su gücü	taş kömürü	linyit	taş kömürü
E)	Doğal gaz	linyit	su gücü	linyit

YARGI YAYINEVİ

1. Haritada başlıca rezerv alanları işaretlenerek gösterilen yeraltı kaynağı demirdir. Türkiye'de birçok alandan çıkarılmasına rağmen en önemli rezerv alanları şunlardır:
   - Sivas (Divriği)
   - Malatya (Hasançelebi)
   - Adana (Aladağlar)
   - İzmir
   - Sakarya

C

2. Türkiye'de Kırklareli, Sinop ve Mersin'e nükleer santral yapılması planlanmaktadır. Haritada III Sinop'u, IV Mersin'i göstermektedir.

D

3. Verilen santrallerden Yatağan, Soma, Tunçbilek ve Afşin - Elbistan'da enerji kaynağı olarak linyit kullanılmaktayken Denizli Sarayköy'de bulunan Kızıldere santralinde kullanılan enerji kaynağı jeotermal enerjidir.

E

4. Yukarıda verilen santrallerden Hirfanlı ve Oymapınar hidroelektrik santrali olup çevreye zararı azdır. Kızıldere santralinde enerji kaynağı jeotermal enerjidir ve bu enerji kaynağının da çevreye zararı yoktur. Alaçatı santralinde enerji kaynağı rüzgâr olup çevreye zararı azdır. Bütün bunlara karşın Tavşanlı santralinde ise enerji kaynağı linyit kömürüdür ve bu kömürün yakılmasıyla karbon gazı gibi çevreye zararlı birçok gaz salınır.

A

5. Türkiye'de aktif konumda olan nükleer santral bulunmamaktadır. Bu sebeple Türkiye elektrik üretiminde payı yoktur.

D

6. Haritada işaretlenen alanlarda linyit kömürü çıkarılmaktadır. Bu alanlarda bulunan linyit kömürü yataklarına bağlı olarak linyit ile çalışan termik santraller kurulmuştur. Yani işaretli alanlarda bulunan santrallerde enerji elde etmek için linyit kullanılmaktadır.

A

7. Soruda verilen santrallerden Hamitabat'ta doğal gaz, Çatalağzı'nda taş kömürü, Soma'da linyit ve Keban Barajı'nda su gücü kullanılmaktadır.

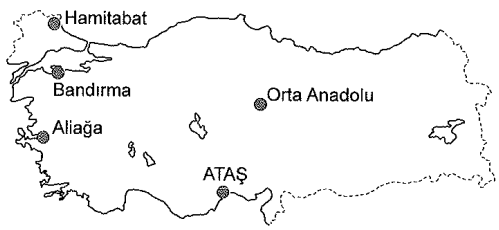
A

YARGI YAYINEVİ

8. • Türkiye elektrik üretiminin yaklaşık olarak 1/5'ini karşılar.
• Türkiye ihtiyacının büyük bir bölümünü ithalat yoluyla karşılar.
• Türkiye'de Kırklareli (Hamitabat), Mardin (Çamurlu) en önemli rezerv alanlarıdır.

Özellikleri verilen yeraltı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Petrol B) Fosfat C) Asfaltit
D) Doğal gaz E) Bakır

9.

Haritada petrol ve doğal gaz işleyen bazı alanlar işaretlenerek gösterilmiştir.

Bu alanlardan hangisinde kullanılan enerji kaynağının ham maddeye yakın kurulduğu söylenebilir?

A) Hamitabat B) Bandırma
C) Aliağa D) Ataş
E) Orta Anadolu

10. **Aşağıda verilen enerji santrallerinden hangisinin üretiminde iklim koşullarına bağımlılığın daha az olduğu söylenebilir?**

A) Alaçatı B) Hasan Uğurlu
C) Hirfanlı D) Hamitabat
E) Kralkızı

11. Yenilenebilir enerji kaynakları daha az çevresel soruna neden olmaktadır.

Buna göre;

I. Sarayköy,
II. Silopi,
III. Tavşanlı,
IV. Deriner

enerji santrallerinden hangilerinin daha fazla çevresel soruna neden olabileceği söylenebilir?

A) Yalnız III B) I ve III C) II ve III
D) I ve IV E) III ve IV

12. Türkiye tuz rezervleri açısından oldukça zengin bir ülkedir. Çankırı başta olmak üzere Türkiye'nin birçok yerinden tuz çıkarılmaktadır.

Bu durum Türkiye'nin hangi özelliğinin bir sonucudur?

A) Volkanik olaylardan etkilenmiş olması
B) II. jeolojik zamanda bir deniz tabanı durumunda olması
C) Kuzey güney yönlü sıkışmaya bağlı yükselmiş olması
D) Orta Kuşak'ta bulunması
E) Fay hatlarınca zengin olması

13. **Aşağıda verilen yeraltı kaynağı ve çıkarıldığı yer eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?**

A) Cıva – Sarayönü
B) Lüle taşı – Eskişehir
C) Trona – Beypazarı
D) Fosfat – Keçiborlu
E) Krom – Guleman

14.

Bu haritada başlıca işlenme alanları gösterilen yeraltı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Linyit B) Krom
C) Alüminyum D) Petrol
E) Demir

YARGI YAYINEVİ

8. Türkiye'de elektrik üretiminin yaklaşık 1/5'ini karşılayan, Kırklareli (Hamitabat) ve Mardin başta olmak üzere birkaç kentten çıkarılan ancak rezervi yetersiz olduğu için ithal edilen yeraltı kaynağı doğal gazdır.

D

9. Verilen merkezlerden Bandırma ve Hamitabat doğal gaz, Aliağa, Ataş ve Orta Anadolu ise petrol işler. Petrol ve doğal gazın rezerv alanları düşünüldüğünde sadece Hamitabat'ın rezerv alanına yakın kurulduğu söylenebilir.

A

10. Alaçatı rüzgâr, Kralkızı, Hirfanlı ve Hasan Uğurlu hidroelektrik santralleridir. Bu nedenle bu santrallerin iklim koşullarına bağımlılığı fazladır. Ancak Hamitabat doğal gaz ile çalışmaktadır ve iklim koşullarından etkilenmez.

D

11. Sarayköy termik santrali jeotermal enerji ile Deriner santrali ise su ile çalışır. Bu nedenle bu santrallerde yenilenebilir enerji kaynakları kullanılır. Ancak Silopi bir petrol türü olan asfaltit, Tavşanlı ise linyit ile çalışırlar. Linyit ve petrol yenilenemeyen enerji kaynaklarıdır ve kurulu bulundukları alanlarda çevresel sorunlara neden olurlar.

C

12. Kaya tuzu, kimyasal tortul kayaçtır. Çevredeki kayaçların bünyesinde eriyip Tetis Denizi tabanında biriken tuz zamanla bu alanın bir göle dönüşmesi ve karasallaşması sonucunda kaya tuzuna dönüşmüştür.

B

13. Yeraltı kaynağı ve çıkarıldığı yer eşleştirmelerinden
- Cıva - Sarayönü
- Lüle taşı - Eskişehir
- Trano - Beypazarı
- Krom - Guleman

eşleştirmeleri doğrudur.

Ancak fosfatın Türkiye'de başlıca çıkarım alanı Mardin Mazıdağı'dır.

D

14. Haritada işaretlenerek gösterilen yerler şunlardır:
- İzmit
- İzmir
- Mersin
- Kırkkale
- Batman

Bu alanlarda ortak olarak işlenen yeraltı kaynağı petroldür.

D

YARGI YAYINEVİ

1. • Demir - çelik sanayisinde enerji kaynağı olarak kullanılır.
• Türkiye'de rezervi az olduğu için ihtiyacın büyük bölümü ithalat yoluyla karşılanır.
• %100'ü Karadeniz Bölgesi'nden çıkarılır.

Özellikleri verilen yeraltı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bor mineralleri B) Mermer
C) Fosfat D) Petrol
E) Taş kömürü

2.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangisinde güneş enerjisi potansiyelinin daha fazla olduğu söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. **Jeolojik yapıları düşünüldüğünde;**
I. İzmir,
II. Kırşehir,
III. Karaman,
IV. Mardin
kentlerinden hangilerinde jeotermal enerji potansiyelinin daha az olduğu söylenebilir?

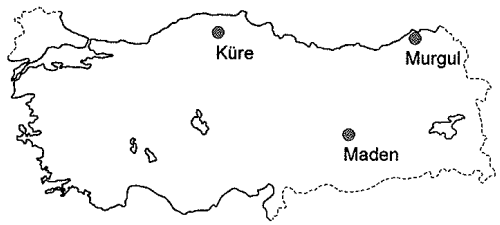
A) Yalnız III B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. • Türkiye'de başlıca rezerv alanları Artvin (Murgul) ve Kastamonu'dur (Küre).
• İletkenliği yüksek olduğu için elektrik kablolarının yapımında kullanılır.

Özellikleri verilen yeraltı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bakır B) Demir
C) Manganez D) Cıva
E) Boksit

YARGI YAYINEVİ

5.

Bu haritada başlıca rezerv alanları işaretlenerek gösterilen yeraltı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Volfram B) Bakır
C) Alüminyum D) Barit
E) Kükürt

6.

Türkiye'de başlıca rezerv alanları ve işletmelerinin haritada gösterildiği yeraltı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bakır B) Kükürt
C) Bor D) Demir
E) Doğal gaz

7.

Türkiye'de başlıca rezerv alanları ve işletme yerleri haritada işaretlenerek gösterilen yeraltı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Krom B) Boksit
C) Mermer D) Altın
E) Çinko

1. Türkiye'de taş kömürünün %100'ü Batı Karadeniz'den (Zonguldak) çıkarılır. Çıkarılan taş kömürü ülke ihtiyacını karşılamadığından önemli miktarda taş kömürü ithal edilir.

E

2. Türkiye'de güneşlenme süresinin en yüksek olduğu yer Güneydoğu Anadolu'nun güneyidir. Bu alanda güneşlenme sürelerinin daha fazla olmasının ana nedenleri enlem ve karasallıktır.

A

3. Kırıklı arazilerin yaygın olduğu alanlarda jeotermal enerji potansiyeli de fazladır. Verilen kentlerden İzmir ve Kırşehir'de kırıklı yapının yaygın olması bu alanlarda jeotermal enerji potansiyelinin fazla olmasını sağlar. Karaman ve Mardin ise Türkiye'de deprem riski en az olan alanlardan bazılarıdır. Bu nedenle bu alanlarda jeotermal enerji potansiyeli de düşüktür.

E

4. Özellikleri verilen yeraltı kaynağı bakırdır.

A

5. Haritada başlıca rezerv alanları gösterilen yeraltı kaynağı bakırdır.

B

6. Haritada rezerv alanları olarak işaretlenen yerler şunlardır:
   - Kastamonu (Küre)
   - Elâzığ (Maden)
   - Artvin (Murgul)

   işletme yeri olarak ise Samsun işaretlenmiştir.

   Bu özellikler düşünüldüğünde verilen yeraltı kaynağının bakır olduğu görülür.

A

7. Haritada rezerv alanı olarak işaretlenen yerler şunlardır:
   - Antalya (Akseki)
   - Konya (Seydişehir)

   İşletme alanı ise yine Konya Seydişehir'dir. Bu özellikler düşünüldüğünde verilen yeraltı kaynağının boksit olduğu görülür.

B

YARGI YAYINEVİ

8. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin ilk barajları arasında gösterilemez?**

A) Kemer B) Seyhan C) Hirfanlı
D) Atatürk E) Sarıyar

9. **Türkiye'de hidroelektrik enerji ile ilgili olarak aşağıda verilen özelliklerden hangisi yanlıştır?**

A) Hidroelektrik enerji üretiminde Güney Doğu Anadolu ilk sırada yer alır.
B) Hidroelektrik enerji potansiyeli en yüksek olan bölge Doğu Anadolu'dur.
C) Hidroelektrik enerji Türkiye elektriğinin yaklaşık %30'sini karşılar.
D) Türkiye'de ilk elektrik üretimi hidroelektrik ile sağlanmıştır.
E) Hidroelektrik enerji potansiyelinin en az olduğu bölge Ege'dir.

10. Türkiye enerji üretimine ait dört bilgi verilmiştir.

- İlk enerji santrali İzmir Alaçatı da kurulmuştur.
- Zonguldak Çatalağzı Santrali bu enerji kaynağıyla elektrik üretir
- En fazla enerji üretimi Konya ilinden sağlanır.
- Bu enerji kaynağının bulunduğu alanlarda sağlık turizmi gelişmiştir.

Bu bilgiler aşağıda verilen enerji kaynağı dışında kalır?

A) Jeotermal B) Su C) Taş kömürü
D) Güneş E) Rüzgar

11. Türkiye haritasında bazı alanlar işaretlenerek gösterilmiştir.

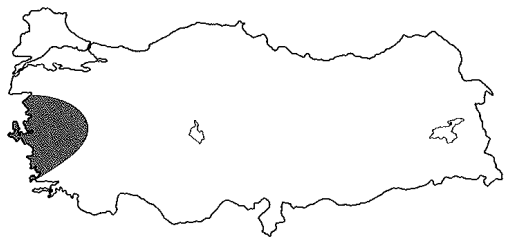
Türkiye'de başlıca çıkarım alanları gösterilen yeraltı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Boksit B) Krom C) Fosfat
D) Bakır E) Barit

12. I. Güneş
II. Rüzgar
III. Jeotermal
IV. Su gücü

Türkiye yukarıda verilen yenilenebilir enerji kaynaklarının hangilerinden daha fazla elektrik enerjisi üretir?

A) I ve II B) II ve IV C) III ve IV
D) I ve III E) II ve III

13.

Haritada taranarak gösterilen alanda

I. Jeotermal
II. Rüzgar
III. Güneş

enerji kaynaklarından hanglierinin potansiyeli fazladır?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

14. **Aşağıda verilen enerji santrallerinden hangisi farklı bir enerji kaynağı ile çalışmaktadır?**

A) Soma B) Seyitömer C) Çayırhan
D) Çan Silopi

YARGI YAYINEVİ

8. Türkiye'de ilk elektrik üretimi 1900'lü yılların başlarında Tarsus'ta kurulmuştur. Daha sonra ise ilk önemli hidroelektrik santralleri 1950'li yıllarda yapılan Kemer (Gediz), Seyhan (Seyhan), Hirfanlı (Kızılırmak), Sarıyar (Sakarya) barajlarıdır. Atatürk Barajı ise 1990'lı yıllarda yapılmıştır.

D

9. Hidroelektrik ile ilgili A, B, C ve D seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Ancak hidroelektrik enerji potansiyelinin en az olduğu bölge Ege değil Marmara'dır.

E

10.
- İlk enerji santrali İzmir - Alaçatıda kurulan enerji kaynağı Rüzgar,
- Zonguldak Çatalağzı santralinde kullanılan Taş kömürü,
- En fazla Konya'da enerji üretilen Güneş,
- Sağlık turizmiyle ayı bölgede gelişen jeotermaldir.

Su (Hidro) ile ilgili bir bilgi verilmemiştir.

B

11. Türkiye barit üretiminde 20 milyon ton rezerv ile dünyada önde gelen ülkelerdendir.

Türkiye'de en fazla barit rezervine sahip alanlar; Antalya (Alanya), Muş ve Giresun'dur.

E

12. Türkiye'nin yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üretim sırası fazladan aza doğru

1. Su gücü
2. Rüzgar
3. Güneş
4. Jeotermal

B

13. Haritada gösterilen yer Kıyı Egedir ve Kıyı Ege'de kırıklı arazi yapısından dolayı jeotermal iklim koşullarından dolayı güneş ve rüzgar enerji potansiyelleri fazladır.

E

14. Soma (Manisa), Seyitömer (Kütahya), Çan (Çanakkale), Çayırhan (Ankara) linyit ile çalışmaktadır. Silopi (Şırnak) termik santrali ise asfaltit ile çalışmaktadır.

E

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşağıda verilen sanayi kolu ve kurulu bulunduğu kent eşleştirmelerinden hangisinin ham maddeye yakın olduğu söylenemez?**

A) Cam – Sinop
B) Şeker – Kırşehir
C) Demir - çelik – İskenderun
D) Çimento – Gümüşhane
E) Konserve – Çanakkale

2.

Bu haritada Türkiye'de başlıca dağılış alanları gösterilen sanayi kolu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kâğıt B) Petrokimya C) Beyaz eşya
D) Seramik E) Yağ

3. **Türkiye'de yaşanacak kısa süreli bir kuraklığın;**

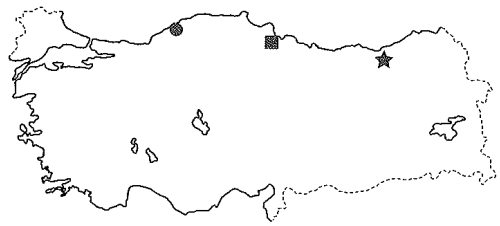
I. kâğıt,
II. un,
III. şeker,
IV. çimento

sanayilerinden hangilerinin üretiminde bir azalmaya neden olacağı söylenebilir?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve III
D) II ve III E) II ve IV

4. **Aşağıda verilen sanayi kollarına ait işletmelerden hangisinin kuruluş yeri seçiminde ham maddeye yakınlığın etkisinden söz edilemez?**

A) Ereğli Demir - Çelik Fabrikası
B) Konya Şeker Fabrikası
C) Aksu Kâğıt Fabrikası
D) Adana Pamuklu Dokuma Fabrikası
E) Seydişehir Alüminyum İşletmesi

5.

Karadeniz kıyılarında dağılış yerleri işaretlenerek gösterilen sanayi kolları aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	●	■	★
A)	Demir - çelik	Bakır	Çay
B)	Kâğıt	Çay	Bakır
C)	Bakır	Demir - çelik	Şeker
D)	Şeker	Bakır	Petro - kimya
E)	Kimya	Otomotiv	Şeker

6.

Bu haritada başlıca kuruluş yerleri gösterilen sanayi kolu aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Konserve B) Otomotiv C) Seramik
D) Uçak E) Gübre

7. **Türkiye'de sanayinin gelişmesiyle birlikte;**

I. kişi başına düşen millî gelir,
II. ihracat gelirleri,
III. işsizlik oranı

durumlarından hangilerinde bir artış yaşanması beklenemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

YARGI YAYINEVİ

1. İskenderun Demir - Çelik Fabrikası demir - çelik sanayisinin ham maddesine yani demire yakın kurulmamıştır. Bu sanayinin İskenderun'da kurulma nedeni bu bölgede limanın varlığıdır.

A B **C** D E

2. Haritada işaretlenerek dağılışı gösterilen sanayi kolu kâğıttır. Kâğıt fabrikalarının kuruluş yerlerinin belirlenmesinde ham maddeye yakınlık etkili olmuştur.

A B C D E

3. - Kısa süreli bir kuraklık ormanları etkilemez bu nedenle kâğıt üretiminde bir azalma yaşanmaz.
   - Çimento üretiminin tarımsal ya da hayvansal ürünlerle bağlantısı olmadığı için çimento üretiminde de bir azalma yaşanmaz.

   Ancak un ve şeker tarım ürünlerine dayalı sanayiler olduğundan yaşanacak bir kuraklıktan bu sanayiler doğrudan etkilenir.

A B C **D** E

4. Ereğli Demir - Çelik Fabrikasının Zonguldak havzasında kurulmasında bölgede çıkarılan taş kömürü etkili olmuştur. Taş kömürü bu işletme için bir ham madde değil, enerji kaynağıdır. Bu nedenle Ereğli Demir - Çelik Fabrikasında ham madde değil, enerji kaynağı kuruluş yerinde etkili olmuştur.

A B C D E

5. Batı Karadeniz'de (●) gösterilen sanayi demir - çelik, Orta Karadeniz'de (■) gösterilen sanayi bakır, Doğu Karadeniz'de (★) gösterilen sanayi çay'a aittir.

A B C D E

6. Türkiye'de dağılış alanları gösterilen sanayi kolu seramik sanayisine aittir. Türkiye'de seramik porselen sanayisi daha çok Bursa Bilecik (Bozöyük), Kütahya ve Çanakkale'de gelişmiştir.

A B **C** D E

7. Sanayinin gelişmesine bağlı olarak,
   - Kişi başına düşen millî gelir artar.
   - İhracat gelirleri artar.

   Ancak sanayinin gelişmesiyle birlikte istihdam oranları artar ve işsizlik azalır.

A B **C** D E

YARGI YAYINEVİ

8. **Türkiye sanayi özellikleriyle ilgili olarak verilen,**

I. Marmara Bölgesi tüm sanayi kuruluşlarının yarısından fazlasını barındırır.

II. Sanayileşme oranının en düşük olduğu bölge Doğu Anadolu'dur.

III. Sanayileşme oranı genel olarak bölgelerin nüfus miktarına paralellik gösterir.

bilgilerden hangilerinin doğru olduğu söylenebilir?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

9. **Aşağıda metalurji sanayisine ait verilen işletmelerden hangisinin kurulum yeri seçiminde ham maddeye yakınlık etkili olmuştur?**

A) Samsun – Bakır İşletmesi

B) İskenderun – Demir - Çelik İşletmesi

C) Ereğli – Demir - Çelik İşletmesi

D) Konya – Seydişehir Alüminyum İşletmesi

E) Karabük – Demir - Çelik İşletmeleri

10.

Bu haritada başlıca işletmelerinin dağılışı gösterilen sanayi kolu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Otomotiv B) Gemi C) Silah

D) Demir - çelik E) Cam

11. **Türkiye'de çimento fabrikalarının her bölgede yaygın olarak kurulmasında;**

I. yapılaşmanın yaygınlığı,

II. ham madde temininin kolaylığı,

III. taşıma zorluğu

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

12. **Türkiye'de konserve sanayisiyle ilgili olarak aşağıda verilen özelliklerden hangisi yanlıştır?**

A) Ham maddesi tarım ve hayvancılıktır.

B) Üretiminin önemli bir bölümü ihraç edilir.

C) En fazla geliştiği bölge Marmara'dır.

D) Türkiye'de her mevsim taze sebze bulunması konserve tüketimini azaltır.

E) Türkiye'nin ihracat gelirlerinde ilk sırada yer alır.

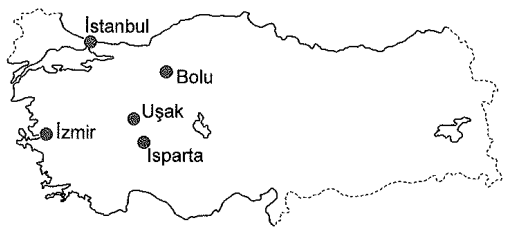
13. • Türkiye'de daha çok kıyı bölgelerinde kurulmuştur.
• Ham maddesi kumdur.
• Türkiye'nin ihraç ürünlerindendir.

Özellikleri verilen sanayi kolu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kâğıt B) Cam

C) Seramik D) Gübre

E) Boya

14.

Bu haritada başlıca dağılış alanları gösterilen sanayi kolu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Otomotiv B) Deri

C) Mobilya D) Konserve

E) Cam

8. Türkiye'de sanayi dağılışıyla ilgili verilen bilgilerin tamamı doğrudur.

Türkiye'de,

- Sanayi kuruluşlarının yarıdan fazlası Marmara Bölgesi'ndedir.
- Sanayileşme oranı en az Doğu Anadolu'dadır.
- Sanayileşme nüfusa paralellik gösterir.

E

9. Samsun bakır ve İskenderun demir - çelik işletmeleri ulaşım nedeniyle, Ereğli ve Karabük demir - çelik işletmeleri ise enerji kaynağı nedeniyle bu alanlarda kurulmuştur. Ancak Konya Seydişehir'de alüminyum hem çıkarılır hem de işletilir.

D

10. Haritada işaretli alanlara bakıldığında özellikle Batı Karadeniz'de iki yerin işaretlendiği görülür. Sadece bu bilgi bile bizi demir - çelik sanayisine götürür. Haritada gösterilen demir - çelik işletmeleri; Karabük, Ereğli, Sivas (Divriği), İskenderun, Kırıkkale ve İzmir'dir.

D

11. Çimento işletmelerinin hemen hemen tüm illerde kurulmuş olmasında numaralarla verilen özelliklerin tümü etkili olmuştur.

E

12. Türkiye'de konserve sanayisine ait A, B, C ve D seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Ancak Türkiye'nin ihracat gelirlerinde en büyük pay otomotive aittir. Konserve ihraç ürünlerimiz arasında yer alsa da ilk sıralarda değildir.

E

13. Özellikleri verilen sanayi kolu cam sanayisidir. Türkiye'de başlıca cam sanayinin kurulduğu iller Sinop, Adapazarı, Kırklareli, İzmir ve Mersin gibi kıyı illeridir.

B

14. Haritada dağılış gösteren sanayi kolu deri sanayisidir.

B

YARGI YAYINEVİ

1. **Türkiye'de gıda sanayisinin dağılışında**

I. ham madde,
II. nüfus,
III. enerji kaynakları

faktörlerinden hangilerinin daha etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) I ve III
E) II ve III

2.

Bu haritada başlıca dağılış alanları gösterilen sanayi kolu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gemi B) Demir yolu araçları
C) Un D) Silah
E) Tarım aletleri

3. **Aşağıda verilen sanayi koluna ait işletmelerden hangisine Türkiye'nin tüm kıyı bölgelerinde rastlanır?**

A) Cam B) Otomotiv
C) Petrokimya D) Uçak
E) Çay

4. Türkiye'nin aynı zamanda ilk ağır sanayisi olarak da görülen Karabük Demir - Çelik Fabrikası ulaşım açısından daha elverişli olan kıyılarda değil, iç kesimlerde kurulmuştur.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Demire daha yakın olması
B) Demir yolu bağlantısının bulunması
C) Savunulmasının daha kolay olması
D) Su kaynaklarına yakın olması
E) İş gücü potansiyelinin daha fazla olması

5. **Demir - çelik fabrikalarının tamamının kurulum yeri seçiminde etkili olan faktör aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Enerji kaynakları B) Ham madde
C) Su kaynakları D) Ulaşım olanakları
E) Pazar

6. Ankara, Türkiye'nin sanayileşme oranı en yüksek illerindendir.

Buna göre Ankara'da aşağıda verilen sanayi kollarından hangisine ait bir işletme bulunmaz?

A) Mobilya B) Şeker C) Silah
D) Kâğıt E) Tarım aletleri

7. **Aşağıda verilen kentlerden hangisinde petrol rafinerisi bulunmaz?**

A) Batman B) Kırıkkale
C) Antalya D) İzmir
E) Kocaeli

YARGI YAYINEVİ

1. Gıda sanayisine ait sanayi işletmelerinin kuruluş yerlerinde etkili olan en önemli faktörler ham madde ve nüfusa yakınlıktır.

C

2. Haritada dağılışı gösterilen sanayi kolu demir yolu araçlarıdır. Türkiye'de demir yolu araçları (lokomotif, ray sistemleri) sanayisi özellikle bu üç ildedir.

B

3. Cam sanayisine ait işletmelere;
   - Karadeniz'de Sinop,
   - Marmara'da İstanbul, Sakarya,
   - Ege'de İzmir,
   - Akdeniz'de Mersin'de

   rastlanılır. Bu nedenle bu sanayi tüm kıyı bölgelerimizde görülür.

A

4. 1937 - 1939 yılları arasında kurulan Tür-kiye'nin ilk demir - çelik fabrikası olan Karabük Demir - Çelik bu yıllarda II. Dünya Savaşı tehdidine karşın daha iç kesimlerde kurulmuştur.

C

5. Demir - çelik fabrikalarının kuruluş yerlerinin seçiminde
   - Karabük ve Ereğli'de enerji kaynakları,
   - Divriği'de ham madde,
   - İskenderun'da ulaşım faktörleri

   etkilidir.

   Ancak tamamında birden etkili olan temel faktör su kaynaklarına yakınlıktır.

C

6. Ankara ormanlar açısından fakir bir kent olmasına karşın mobilya ekonomik getirisi yüksek bir sanayi olduğu için bu kentte gelişebilmiştir. Şeker, silah, tarım aletleri sanayisine ait yine bu kentte işletmeler bulunur. Ancak kâğıt fabrikaları ekonomik nedenlerden dolayı ham maddeye yakın kurulmuştur. Bu nedenle Ankara'da kâğıt işleyen bir sanayi tesisi bulunmaz.

D

7. Türkiye'deki başlıca petrol rafinerileri İPRAŞ (Kocaeli), ATAŞ (Mersin), ALİAGA (İzmir), ORTA ANADOLU (Kırıkkale), RAMAN (Batman) rafinerileridir. Antalya'da petrol rafinerisi bulunmaz.

C

YARGI YAYINEVİ

8. **Aşağıda verilen sanayi işletmelerinden hangisi, ham maddesini kurulduğu çevreden karşılamaz?**

A) Kayseri Mobilya Fabrikası
B) Kars Şeker Fabrikası
C) Çaycuma Kâğıt Fabrikası
D) Rize Çay Fabrikası
E) Mersin Cam Fabrikası

9. **Kırşehir'de lastik ve boya fabrikalarının kurulmasında etkili olan temel faktör aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Ulaşım olanaklarının fazla olması
B) Tüketici nüfusun fazla olması
C) Orta Anadolu Petrol Rafinerisine yakın olması
D) İklim şartlarının elverişli olması
E) Yer şekillerinin sade olması

10. **Çatalca-Kocaeli Platosu'nun sanayileşmiş olmasında;**

I. ham madde,
II. ulaşım,
III. sermaye,
IV. pazar

gibi faktörlerden hangilerinin etkisi daha azdır?

A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) II ve IV
E) III ve IV

11. **Aşağıda verilen illerden hangisinde metalurji sanayisine ait işletmelerin Türkiye ekonomisine katkısı daha azdır?**

A) Hatay B) Elâzığ
C) İzmir D) Aydın
E) Antalya

YARGI YAYINEVİ

12. **Türkiye'de sanayi faaliyetlerinin tarihsel süreçteki gelişimiyle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) Cumhuriyetin ilk yıllarında sanayi daha çok devlet eliyle kurulmuştur.
B) II. Dünya Savaşı yıllarında sanayileşme hızı azalmıştır.
C) 1960'lardan sonra sanayide özelleşme başlamış, 1980'lerden sonra hız kazanmıştır.
D) Günümüzde çalışan nüfusun yaklaşık 1/4'ü sanayi sektöründe çalışır.
E) Günümüzde sanayinin millî gelirimiz içerisindeki oranı yaklaşık %90'lardadır.

13. **Çatalca Kocaeli Platosu ve Gediz Havzası kıyaslandığında;**

I. otomotiv,
II. ipekli dokuma,
III. gemi,
IV. silah

sanayi kollarına ait işletmelerden hangilerinin bu iki alanda da kurulu olduğu söylenemez?

A) Yalnız II B) Yalnız IV
C) I ve III D) II ve III
E) II ve IV

14.

Türkiye'de beş farklı merkez işaretlenerek gösterilmiştir.

I. Demir - çelik
II. Alüminyum
III. Ferro krom
IV. Çinko
V. Bakır

Yukarıdaki alanlarda metalurji sanayisine ait işletmeler düşünüldüğünde bu eşleştirmelerden hangisinin yanlış verildiği söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Kayseri mobilya sanayisi için gerekli ormana sahip değildir. Bu nedenle bu işletmeler ham maddeyi bölge dışından temin eder.

A

9. Lastik ve boya sanayileri petrole dayalı sanayilerdir. Orta Anadolu Petrol Rafinerisinin Kırıkkale'de kurulmuş olmasına bağlı olarak hemen yanındaki Kırşehir'de de lastik ve boya sanayileri gelişmiştir.

C

10. Çatalca Kocaeli Platosu'nda sanayinin gelişmiş olmasında en önemli etkenler; sermaye, ulaşım ve pazardır.

Ham maddeye bağlı olarak bu platoda kurulan işletme sayısı çok fazla değildir.

A

11.
- Hatay'da (İskenderun) demir - çelik
- Elâzığ'da bakır, ferro krom, çinko
- İzmir'de cıva, demir
- Antalya'da ferro krom

gibi metalurji sanayisine ait işletmeler kurulmuştur. Aydın'da metalurji sanayisine ait önemli bir işletme bulunmaz.

D

12. Türkiye'de sanayi özeliklerine ait A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler doğrudur.

Ancak günümüzde millî gelirimizin %65'ini hizmet sektörü oluşturur. Sanayinin bu gelir içerisindeki oranı yaklaşık olarak %25'tir.

E

13. Çatalca Kocaeli Platosu'nda ve Gediz Havzası'nda otomotiv ve gemi sanayilerine ait işletmeler ortak olarak görülür. Ancak ipekli dokuma Çatalca - Kocaeli'de olmasına karşın Gediz Havası'nda yoktur. Silah sanayisine ait işletmeler ise iki alanda da görülmez.

E

14. Yapılan eşleştirmelere bakıldığında;

I. Ereğli demir - çelik fabrikası,
II. Seydişehir alüminyum,
III. Antalya ferro krom,
IV. Samsun bakır işletmesi eşleşmeleri doğrudur.

Ancak IV numaralı merkez İskenderun'u gösterir ve bu alanda çinko değil, demir - çelik sanayisi gelişmiştir.

D

YARGI YAYINEVİ

1. Türkiye'de sanayi gelirlerinin artırılması için;

I. teknolojik gelişmelere ayak uydurmak,
II. yerli malı kullanımını teşvik etmek,
III. sanayi ürünleri ithalatını artırmak,
IV. organize sanayi bölgeleri oluşturmak

uygulamalarından hangilerinin yapılması beklenemez?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

2. Bakır Türkiye'de Kastamonu (Küre) ve Artvin'den (Murgul) çıkarılır. Ancak bakır işletmesi Samsun'da kurulmuştur.

Bu durum sanayi yeri seçiminde aşağıdakilerden hangisinin etkisine örnek olarak verilir?

A) Ham maddeye yakınlık
B) Ulaşım olanaklarının etkisi
C) Tüketim merkezlerine yakınlık
D) İklim koşullarının etkisi
E) Enerji kaynaklarına yakınlık

3. Türkiye'de kâğıt fabrikalarının genel olarak kıyı bölgelerinde toplanmış olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kıyılarda ulaşım olanaklarının gelişmiş olması
B) Türkiye'de nüfusun yarısından fazlasının kıyılarda toplanmış olması
C) Türkiye ormanlarının %80'inin kıyı bölgelerinde toplanmış olması
D) Türkiye'de kâğıt üretiminin daha çok ihracata yönelik olması
E) Kıyı bölgelerinin su kaynakları açısından daha zengin olması

4. Türkiye, Avrupa ülkelerine ait birçok otomobil markasının üretim merkezi konumundadır.

Bu durumun oluşmasında Türkiye'nin öncelikle hangi durumu etkili olmuştur?

A) Ham madde açısından zengin olması
B) İş gücünün daha ucuz olması
C) Enerji kaynakları açısından zengin olması
D) Ulaşım yönünden stratejik bir alana sahip olması
E) İklim çeşitliliğinin fazla olması

YARGI YAYINEVİ

5. Aşağıda verilen kentlerin hangisinde şeker fabrikası bulunmaz?

A) Erzurum B) Samsun
C) Şanlıurfa D) Kırklareli
E) Ankara

6. Türkiye'de sanayinin dağılışı ile ilgili olarak verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Sanayi kuruluşlarının %80'inden fazlası Marmara, Ege ve İç Anadolu'da toplanmıştır.
B) Doğu Anadolu'da sanayi kuruluşlarının dağılışında en etkili faktör ham maddedir.
C) Türkiye'de en yaygın sanayi kolu gıdadır.
D) En fazla işçinin çalıştığı sanayi kolu dokumadır.
E) Türkiye'de çalışan nüfusun yarısından fazlası sanayi de çalışmaktadır.

7. Türkiye 1929 yılı Dünya Ekonomik buhranı sonrasında önce Sovyet Rusya sonra da Amerikan ekonomistlerin de fikirlerini alarak 1933 ve 1938 yıllarında I. ve II. beş yıllık sanayi planlarını açıklamış ve bu dönemde birçok sanayi kuruluşunun hayata geçmesini sağlamıştır.

Buna göre aşağıda verilen işletmelerden hangii bu dönemde hayata geçirilen sanayi kuruluşları arasında yer almaz?

A) Uşak Şeker Fabrikası
B) Karabük Demir Çelik Fabrikası
C) Kocaeli Kağıt Fabrikası
D) Kayseri Dokuma Fabrikası
E) Keçiborlu Kükürt Fabrikası

1. I, II ve IV numaralı özellikler sanayinin gelişmesini sağlar. Ancak sanayi ürünlerinin ithal edilmesi bir ülkenin sanayisini olumsuz etkiler. Ülke dışından gelecek olan sanayi ürünleri hem geliri azaltır hem de ülkedeki sanayinin gelişmesini önler.

B

2. Bakır işletmesinin Samsun'da kurulmuş olması Samsun'un iç kesimlere ulaşımının daha kolay olması ve gelişmiş bir limana sahip olmasının sonucudur.

B

3. Kâğıdın ham maddesi ağaçtır. Ağaç, taşınması zor ve kâğıdın ekonomik getirisi de düşüktür. Bu nedenle Türkiye'de kâğıt fabrikaları ham maddenin fazla olduğu kıyı bölgelerinde toplanmıştır.

C

4. Bir işletme için en önemli giderlerden biri iş gücü maliyetleridir. Türkiye Avrupa'ya nazaran daha genç bir nüfus yapısına sahip olduğundan Türkiye'de iş gücü Avrupa'dan daha düşüktür. Bu da Avrupa'nın birçok sanayi kuruluşunu Türkiye'ye çekmektedir.

B

5. Şeker fabrikaları şeker pancarının yetiştirildiği alana yakın kurulur. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde şeker pancarı yetişmediğinden bu bölgede şeker fabrikası kurulmamıştır.

C

6. A, B, C ve D seçeneklerinde sanayi ile ilgili verilen bilgiler doğrudur. Ancak Türkiye'de çalışan nüfusun yaklaşık %55'i hizmet sektöründe çalışır. Sanayide çalışan nüfus Türkiye'de çalışan nüfusun %27'sini oluşturur.

E

7. Uşak şeker fabrikası 1926 yılında sanayi planlarından daha önceki dönemde kurulmuştur. Beş yıllık sanayii planları daha çok devlet eliyle kurulmuşken Uşak şeker fabrikası liberal ekonomi döneminde özel teşebbüs ile kurulmuştur.

A

YARGI YAYINEVİ

8. **Aşağıda verilen sanayi kollarından hangisinin üretiminde iklime bağlı bir dalgalanmanın olacağı söylenemez?**

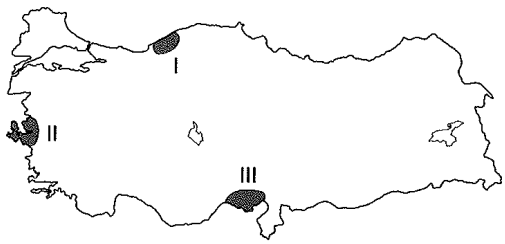
A) Suni gübre
B) Et ve süt kombinaları
C) Pamuklu dokuma
D) Konserve
E) Çay

9. **Kırıkkale'de aşağıda verilen sanayi tesislerinden hangisi yer almaz?**

A) Petrol rafinerisi B) Demir - çelik
C) Un D) Silah
Uçak

10. **İstanbul'da sanayinin gelişmesinde**
I. Sermaye
II. Ulaşım
III. Ham madde
faktörlerinden hangileri daha etkili olmuştur?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) Yalnız II E) I, II ve III

11.

Haritada numaralandırılarak verilen alanların hanglierinde tarıma dayalı sanayi gelişme göstermiştir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) Yalnız III E) I, II ve III

12. **Aşağıda verilen sanayi tesislerinden hangisi ham maddeye yakınlıktan dolayı kurulmamıştır?**

A) Denizli - Pamuklu dokuma
B) Samsun - Kereste
C) Sinop - Cam
D) İskenderun - Demir-Çelik
E) Afyonkarahisar - Mermer

YARGI YAYINEVİ

13. I. Enerji tüketiminin artması
II. İşsizliğin azalması
III. Ham madde ihtalatının artması
Yukarıda verilenlerden hangileri Türkiye'de sanayinin gelişmekte olduğuna kanıt olarak gösterilebilir?

A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) Yalnız II E) I, II ve III

14. **Aşağıda verilen şehirlerin hangisinde şeker fabrikası bulunmaz?**

A) Samsun B) Gaziantep
C) Kırşehir D) Çorum
E) Afyonkarahisar

8. Et ve süt kombinaları havancılığa, pamuklu dokuma, konserve ve çay ise tarıma bağlı sanayiler olduğundan bu sanayilerde iklime bağlılık daha fazladır.

Ancak suni gübre sanayisi yeraltı kaynaklarına bağlı bir sanayi olduğundan bu sanayi iklimden etkilenmez.

A B C D E

9. Türkiye'de mevcut uçak fabrikalar Ankara ve Eskişehir'de yer almaktadır.

A B C D E

10. İstanbul'da sanayinin gelişmesinde geçmişten getirdiği sermaye ve nüfus birikimi, ulaşım sistemlerinin gelişmiş olması etkili olmuştur.

A B C D E

11. I. Zonguldak çevresinde demir-çelik sanayi ve kereste sanayi. II. İzmir ve III. Adana çevresinde tarıma dayalı sanayi gelişme göstermiştir.

A B C D E

12. İskenderun'a demir-çelik fabrikasının kurulmasında liman yani ulaşım koşulları etkili olmuştu. Diğer şıklarda verilen sanayi tesislerinin hepsi ham maddeye yakınlıktan dolayı kurulmuştur.

A B C D E

13. Sanayinin gelişmesi işsizliğin zaalmasına enerji tüketiminin artmasına, ham madde ihtalatının artmasına neden olur.

A B C D E

14. Şeker fabrikaları şeker pancarının çabuk bozulmasından dolayı ham maddeye yakın kurulur. Gaziantep'te şiddetli kuraklıktan dolayı şeker pancarı tarımı yalmaz ve şeker fabrikası bulunmaz.

A B C D E

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşağıda verilen yeraltı kaynaklarından hangisinin Türkiye ithalatı içerisindeki payı daha fazladır?**

A) Doğal gaz B) Demir C) Linyit
D) Mermer E) Cıva

2. **Turizm Bakanlığı tarafından yapılan 2023 Türkiye turizm stratejisinin hayata geçirilmek istenmesinde;**

I. altyapı yetersizliği nedeniyle çevre sorunlarının ortaya çıkması,
II. turizmin Akdeniz ve Ege kıyılarında yığılmış olması,
III. rekabet nedeniyle turizmde ucuz ürünlerin oluşması

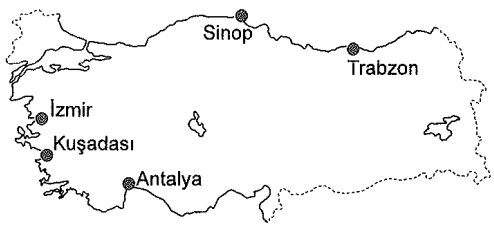
faktörlerinden hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

3. 1999'da İtalya'da uluslararası belediyeler birliği olan Cittaslow (Yavaş şehir) Teşkilatı kurulmuştur. Bir kentin Cittaslow olabilmesi için nüfusunun 50.000'in altında olması; kentsel yaşam, sosyal uyum, çevre ve altyapı politikaları konularında bazı kriterlere uyması gereklidir.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de yer alan Cittaslow (yavaş şehir) **kentleri arasında yer almaz?**

A) Seferihisar B) Akyaka C) Perşembe
D) İnegöl E) Gökçeada

4.

Bu haritada işaretlenerek gösterilen limanlarla ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Kuşadası kruvaziyer liman özelliği taşır.
B) Sinop Limanı doğal oluşumludur.
C) Antalya Limanı'nda yıl içindeki hareketlilik değişimi turizme bağlıdır.
D) İzmirde yer alan Kuzey Ege Limanı tamamlandığında dünyanın en büyük konteyner limanları arasına girecektir.
E) Trabzon Limanı kara, demir ve hava yolları bağlantısına sahiptir.

5.

UNESCO tarafından Türkiye'de yer alan 19 adet varlık Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır.

Buna göre haritada işaretlenerek gösterilen bu alanlardan hangisi Dünya Miras Listesi'ne günümüze daha yakın zamanda katılmıştır?

A) Efes
B) Diyarbakır surları
C) Arslantepe Höyüğü
D) Bursa Cumalıkızık
E) Divriği Ulu Cami

6. **Türkiye'de iç ticaretin canlanmasında aşağıda verilen durumlardan hangisinin etkili olacağı söylenemez?**

A) Ulaşım olanaklarının artması
B) Kişi başına düşen millî gelirin artması
C) Aynı tür tarım ürünlerinin belirli alanlarda yoğunlaştırılması
D) Nüfusun ülke geneline dengesiz dağılması
E) Sanayi tesislerinin ülke geneline düzenli dağılması

7. **Aşağıda Türkiye'nin dış ticaretine ait bilgilerden hangisi yanlıştır?**

A) İhracat gelirlerimizin dağılışında en büyük pay sanayi ürünlerine aittir.
B) Son yıllarda tarım ürünleri ihracatından elde edilen gelir artsa da ihracat gelirleri içerisinde tarım ürünlerinin oranı azalmaktadır.
C) İthalatımızda en büyük pay sanayi ürünlerine aittir.
D) Türkiye dış ticaretinde Avrupa ve Orta Doğu ülkeleri ilk sıralarda yer alır.
E) Türkiye'de ihracat gelirleri, ithalat giderlerini karşılamadığından dış ticaret açığı oluşmuştur.

1. Türkiye ithalatının yaklaşık %60'ını petrol ve doğal gaz oluşturur. Türkiye'de rezervi oldukça az olan doğal gaz ithalat yoluyla karşılanır.

ABCDE

2. Türkiye'de
   - turizm faaliyetlerinin Ege ve Akdeniz kıyılarında yığılmış olması,
   - turizmin yığıldığı alanlarda çeşitli çevresel sorunların ortaya çıkmış olması,
   - rekabet nedeniyle turizm firmalarının ürünleri ucuza sunması

   gibi nedenler turizmde yeni stratejilerin belirlenmesine neden olmuştur.

ABCD**E**

3. Cittaslow (yavaş şehirler) listesine Türkiye'den 21 kent dâhil olmuştur:
   - Akyaka (Muğla)
   - Seferihisar (İzmir)
   - Halfeti (Şanlıurfa)
   - Perşembe (Ordu)
   - Şavşat (Artvin)
   - Taraklı (Sakarya)
   - Vize (Kırklareli)
   - Yalvaç (Isparta)
   - Yenipazar (Aydın)
   - Gökçeada (Çanakkale)
   - Uzundere (Erzurum)
   - Gerze (Sinop)
   - Köyceğiz (Muğla)
   - Ahlat (Bitlis)
   - Eğirdir (Isparta)
   - Göynük (Bolu)
   - Mudurnu (Bolu)
   - Güdül (Ankara)
   - Aropgir (Malatya)
   - Foça (İzmir)
   - İznik (Bursa)
   - Kemaliye (Erzincan)

ABC**D**E

4. Doğu Karadeniz, Türkiye'nin en dağlık sahalarını oluşturur. Bu nedenle bu bölümde yer alan Trabzon ve diğer kentlerde demir yolu ağı bulunmamaktadır.

ABCD**E**

5. UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer alan varlıklarımız şunlardır:
   - İstanbul'un tarihî alanları (1985)
   - Divriği Ulu Cami (1985)
   - Göreme Milli Parkı ve Kapadokya (1985)
   - Hattuşaş (1986)
   - Nemrut Dağı (1987)
   - Xanthos Letoon (1988)
   - Pamukkale - Hiarapolis (1988)
   - Safranbolu (1994)
   - Troya (1998)
   - Edirne Selimiye Camisi (2011)
   - Konya Çatalhöyük (2012)
   - Bergama (2014)
   - Bursa (2014)
   - Diyarbakır Kalesi (2015)
   - Efes (2015)
   - Ani (2016)
   - Afrodisias (2017)
   - Göbeklitepe (2018)
   - Arslantepe Höyüğü (2021)

AB**C**DE

6. İç ticaret iller ve bölgeler arası ürün alışverişidir.
   - Ulaşım olanaklarının gelişmesi
   - Kişi başına düşen millî gelirin artması
   - Bir tarım ürününün dar bir alanda yetişmesi
   - Nüfusun ülke geneline düzensiz dağılması

   gibi durumlar ülke içinde alışverişi yani iç ticareti arttırır. Ancak sanayi tesislerinin ülkede her yerde kurulmuş olması her ili kendine yeterli hâle getireceği için diğer kentlerle yapacağı alışverişi azaltır.

ABCD**E**

7. Türkiye dış ticaretiyle ilgili olarak A, B, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Ancak Türkiye ithalatının yaklaşık %60'ını petrol ve doğal gaz oluşturmaktadır. Bu nedenle Türkiye ithalatında en büyük pay sanayi ürünlerine değil enerji kaynaklarına aittir.

AB**C**DE

YARGI YAYINEVİ

8. I. mobilya
II. kâğıt
III. gübre
IV. elektronik eşya

Yukarıda verilen ürünlerden hangilerinin Türkiye'nin ihraç ürünleri arasında yer aldığı söylenebilir?

A) Yalnız II B) Yalnız IV
C) II ve III D) I ve IV
E) III ve IV

9. **Türkiye'de;**

I. alternatif enerji kaynaklarının kullanımının artırılması,
II. sanayi ürünleri ithalatının arttırılması,
III. ithal ürünlerde vergi indirimlerinin uygulanması

önlemlerinden hangileri Türkiye ithalat giderlerinin azalmasını sağlar?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) I ve II
E) I ve III

10. Türkiye'nin 2021 yılı dış ticaret açığı 46 milyar 16 milyon dolardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu açığın azaltılmasında yapılması gerekenler arasında gösterilemez?

A) Turizm gelirleri artırılmalıdır.
B) İhracatta sanayi ürünlerinin payı artırılmalıdır.
C) Yerli malı kullanımı teşvik edilmelidir.
D) İhracat için yeni pazarlar oluşturulmalıdır.
E) Gümrük vergileri kaldırılmalıdır.

11. **Aşağıda verilen ürünlerden hangisinin Türkiye dış ticaret açığının artmasında etkili olduğu söylenemez?**

A) Kâğıt B) İlaç C) Gübre
D) Optik aletler E) Beyaz eşya

YARGI YAYINEVİ

12.

Bu haritada bazı alanlar koyu renkle işaretlenmiştir.

Türkiye turizm özellikleri düşünüldüğünde haritada işaretlenerek dağılış alanları gösterilen turizm türü aşağıdakilerden hangisidir?

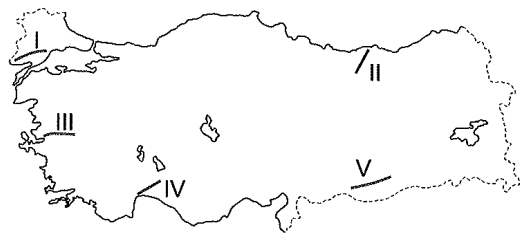
A) Sağlık turizmi B) Kongre turizmi
C) Din turizmi D) Kış turizmi
E) Kültür turizmi

13. **Bir araştırma için Ankara'dan Antalya'ya gitmek isteyen bir grup bilim insanı, yolculuğun tamamını yapabilmek için;**

I. hava yolu,
II. deniz yolu,
III. kara yolu,
IV. demir yolu

ulaşım türlerinden hangilerini kullanmış olamaz?

A) I ve II B) II ve III
C) III ve IV D) II ve IV
E) I ve V

14.

Yukarıda haritada verilen numaralanmış güzergâhlardan hangilerine yapılacak demir yolu maliyeti daha fazladır?

A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve IV
E) IV ve V

8. Türkiye'nin başlıca ihraç ürünleri şunlardır:
   - Otomotiv
   - Beyaz ve elektronik eşya
   - Tekstil
   - Demir - çelik ürünleri
   - Gıda ürünleri
   - Cam, seramik, porselen
   - Çeşitli tarım ürünleri
   - Çeşitli madenler

   Ancak kâğıt ve gübre Türkiye'nin ithal ürünlerindendir.

   D

9. Türkiye ithalatında en büyük pay petrol ve doğal gaza aittir. Bu ürünler enerji üretimi konusunda kullanılan ürünlerdir. Bu nedenle Türkiye'de rüzgâr, güneş, jeotermal gibi alternatif enerji kaynaklarının kullanılması Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığını azaltır ve ithalat giderlerinin düşmesini sağlar.

   A

10. - Turizmin gelirleri dış ticaret içerisinde ihracat geliri olarak görülür.
    - Sanayi ürünleri daha büyük kazanç sağladığından ihracattaki payının artması gelirleri artırır.
    - Yerli malı kullanımının teşvik edilmesi ithalat giderlerini azaltır.
    - Yeni pazarlar bulmak ihracat gelirlerini arttırır. Dolayısıyla bu özellikler dış ticaret açığını azaltır.

    Ancak gümrük vergilerinin kaldırılması ithalatın kolaylaşmasına ve ülke içerisinde üretimin azalmasına neden olur. Bu nedenle dış ticaret açığını azaltmaz aksine artırır.

    E

11. Türkiye kâğıt, ilaç, gübre ve optik aletler açısından üretim olarak kendine yetebilen bir ülke değildir. Bu sanayilere ait işletmeler olsa dahi üretilen ürünler ülke ihtiyacını karşılamaz. Bu nedenle daha çok ithalat yoluyla ihtiyaç giderilir ve bu da dış ticarette açığı artırır. Ancak özellikle son yıllarda Türkiye'de beyaz eşya üretimi oldukça artmış ve Türkiye dünyada önemli bir beyaz eşya üreticisi ülke konumuna yükselmiştir. Bu nedenle beyaz eşya önemli oranda ihraç edilir ve bu nedenle de dış ticarette açığın artmasına değil, azalmasına neden olur.

    E

12. Haritada işaretlenen alanlar şunlardır:
    - Bursa (Uludağ)
    - Kocaeli (Kartepe)
    - Bolu (Kartalkaya)
    - Kastamonu (Ilgaz)
    - Gümüşhane (Zigana)
    - Kars (Sarıkamış)
    - Erzurum (Palandöken)
    - Kayseri (Erciyes)
    - Ankara (Elmadağ)
    - Antalya (Saklıkent)
    - Isparta (Davraz)

    Bu alanlar Türkiye'de kış turizminin geliştiği başlıca alanlardır.

    D

YARGI YAYINEVİ

13. Ankara'dan Antalya'ya gitmek isteyen bu bilim insanları deniz yolunu kullanamaz. Ayrıca Antalya'ya demir yolu ulaşımı da yoktur. Yani bu grup hava ya da kara yolunu kullanmak zorundadır.

    D

14. Haritada gösterilen güzergâhlardan I Ergene Ovası, III Gediz Grabeni ve V ise Harran Ovası'nı göstermektedir. Bu alanlar eğim ve engebenin fazla olmadığı alanlardır, dolayısıyla bu alanlarda demir yolu yapım maliyeti daha düşüktür. II ve IV numaralı alanlarda kıyı ile iç kesim arasında dağlar bulunmaktadır ve bu alanda eğim ve engebe fazladır. Bu alanda demir yolu yapılabilmesi için köprü ve tünellerin açılması gerekmektedir. Bu sebeple maliyet artacaktır.

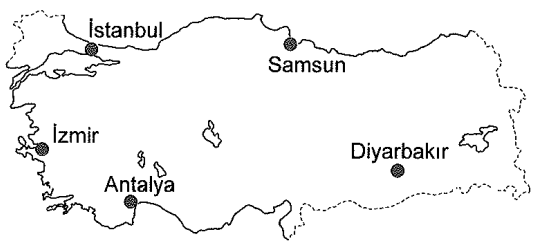
    D

1. **Aşağıda verilen kentlerden hangileri arasında demir yolu ağı bulunmamaktadır?**

A) Konya - Karaman B) Zonguldak - Çankırı
C) Erzurum - Erzincan D) Muğla - İzmir
E) Balıkesir - Kütahya

2. **Aşağıda verilen köprülerden hangisinin adı 15 Temmuz Şehitler Köprüsü olarak değiştirilmiştir?**

A) Fatih Sultan Mehmet Köprüsü
B) Osman Gazi Köprüsü
C) Boğaziçi Köprüsü
D) Yavuz Sultan Selim Köprüsü
E) Kazan Köprüsü

3.

Yukarıdaki haritada işaretlenerek gösterilen kentlerden hangi ikisi arasında yapılacak hava yolu ulaşımının birim maliyeti daha az olur?

A) İzmir - Samsun B) Diyarbakır - İstanbul
C) Antalya - İzmir D) Samsun - Antalya
E) İstanbul - İzmir

4. Bir limanın gelişebilmesinde en büyük etken iç kesimlere olan bağlantının kolay olmasıdır. Türkiye'nin büyük bir kıyı bölümünde dağların kıyıya paralel olması bu özelliğe sahip kıyılardaki limanların gelişimini yavaşlatmışsa da son yıllarda yapılan yollar ve tüneller bazı limanların önemlerini artırabilmektedir.

Buna göre Türkiye'nin en uzun kara yolu tüneli olan Ovit Tüneli'nin açılmasıyla aşağıdaki limanlardan hangisinin öneminin artacağı söylenebilir?

A) Samsun B) Zonguldak C) Rize
D) Ordu E) Mersin

YARGI YAYINEVİ

5. **Aşağıda verilen turizm alanlarından hangisinin oluşumunda beşerî faktörler etkili olmuştur?**

A) Uşak Ulubey Kanyonu
B) Trabzon Uzungöl
C) Gümüşhane Karaca Mağarası
D) Antalya Manavgat Şelalesi
E) Adıyaman Nemrut Dağı

6. **UNESCO tarafından Türkiye'nin tek Dünya Biyosfer Rezervi aşağıda verilen kentlerden hangisi içerisinde yer alır?**

A) Bursa B) Kastamonu C) Şanlıurfa
D) Uşak E) Artvin

7. Türkiye dünyada turizm potansiyeli açısından en önde gelen ülkelerden biridir. Ancak turist sayıları açısından 7. sırada yer alır.

Bu durumun yaşanmasında;

I. tanıtımların yetersiz olması,
II. konaklama olanaklarının yetersiz olması,
III. doğal ve tarihî alanların yetersiz olması,
IV. bulunduğu coğrafyadaki siyasi gelişme

faktörlerinden hangilerinin etkili olduğu savunulamaz?

A) Yalnız III B) Yalnız IV C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8. **Doğu Anadolu Bölgesi'nin, coğrafi özellikleri incelendiğinde;**

I. kış,
II. sağlık,
III. kongre,
IV. din

gibi turizm türlerinden hangileri açısından daha yüksek bir potansiyele sahip olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) I ve IV E) III ve IV

1. Türkiye'de tüm coğrafi bölgelere demir yolu ağı bulunmaktadır. Ancak demir yolu ağı olmayan bazı önemli kentler; Antalya, Muğla, Çanakkale, Bursa, Bolu, Sinop, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Çorum, Artvin, Gümüşhane, Kırşehir, Akrasaray'dır.

D

2. 15 Temmuz Darbe Girişimi'nde şehit olan vatandaşlarımızın anısına darbecilerin kapattıkları Boğaziçi Köprüsü'nün adı değiştirilip 15 Temmuz Şehitler Köprüsü olmuştur.

C

3. Hava yolu ulaşımında mesafe arttıkça birim maliyetler azalır. Haritada verilen kentlerden birbirine en uzak olanlar Diyarbakır ve İstanbul'dur. Bu nedenle bu iki kent arasında yapılacak hava yolu ulaşımının birim maliyetleri daha az olur.

B

4. Ovit Tüneli Rize'nin İkizdere ilçesinde bulunan Ovit Dağı üzerinde yapılan 10 km'nin üzerinde uzunluğu ile Türkiye'nin en uzun kara yolu tünelidir. Rize'yi Erzurum üzerinden iç bölgelere bağlaması nedeniyle bu tünelin faaliyete geçirilmesi Rize Limanı'nın daha önemli bir hâle gelmesini sağlayacaktır.

C

5. Adıyaman ilinin Kâhta ilçesinde bulunan Nemrut Dağı, Kommagene Krallığı'na ait bir antik kent ve ören yeridir. Adıyaman'da yer alan bu dağa turizm değeri katan ögeler bu nedenle beşerî ögelerdir. Bu dağ, Bitlis'te yer alan Nemrut Dağı ile karıştırılmamalıdır.

E

6. Artvin ilinin Borçka ilçesinde bulunan Camili Biyosfer Rezervi yükseltinin çok değiştiği bir arazi olması nedeniyle bir çok değişik tür ve ekosistemleri içermektedir. Bu nedenle UNESCO tarafından 2005 yılında dünya biyosfer rezervine dâhil edilen Camili dünyadaki bu alanda 621 biyosfer rezervi alanından biridir.

E

YARGI YAYINEVİ

7. Türkiye doğal ve tarihi alanlar açısından dünyada ilk sıralarda yer alır. Ancak;
   - Bulunduğu bölgedeki siyasi istikrarsızlıklar,
   - Ülke tanıtımının yetersiz olması,
   - Altyapı ve konaklama hizmetlerinin yetersiz olması,
   - Turizm alanlarının yeterince korunamamış olması

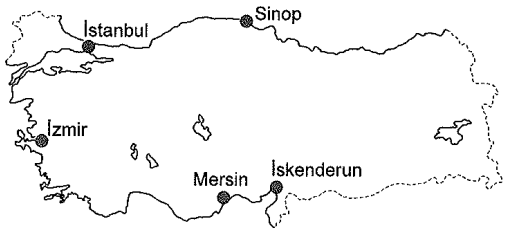
   gibi nedenlerden dolayı turist sayısı ve turizm gelirleri açısından daha gerilerde yer alır.

A

8. Doğu Anadolu yükselti ve yer şekillerinin uygunluğu nedeniyle kış turizmi potansiyeli en fazla olan bölgemizdir. Verilen diğer turizm türleri karşılaştırıldığında ise kırıklı arazi yapısı nedeniyle bölgenin sağlık turizmi potansiyelinin diğer türlerden daha yüksek olduğu görülür.

A

9.

Yukarıdaki haritada numaralanmış limanlardan hangisinin hinterlandı daha dardır?

A) İstanbul B) Sinop
C) İzmir D) Mersin
E) İskenderun

10. Burdur il merkezinde Çatağul Köyü sınırları içerisinde bulunan bu mağara sarkıtları, dikitleri, sütunları ve içerisindeki gölçükleriyle bir çok ziyaretçiyi kendine çekmektedir. Aynı zamanda bu mağara Türkiye'de turizme açılan ilk mağara özelliğini de taşımaktadır.

Parçada sözü geçen mağara aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karaca B) İnsuyu C) Karain
D) Damlataş E) Ballıca

11. Malatya ile Elazığ arasında Karakaya Baraj Gölü üzerinde yapılan bu köprü bu güzergahta yer alan 16 ilin geçiş noktası olmuştur. 2014 yılında yapımına başlanan bu köprü 2020 yılının sonlarında açılmıştır.

Parçada özellikleri verilen köprü hangisidir?

A) Malabadi B) Tarul C) Kömürhan
D) Sivrici E) Darende

YARGI YAYINEVİ

12. Türkiye'de iç ticarette hareketliliğin artması için;

I. Ulaşım olanakları geliştirilmeli
II. Ürünlerin tanıtımları arttırılmalı
III. Sanayi ülke geneline düzenli dağıtmalı

gibi durumlardan hangilerinin etkili olacağı söylenemez?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

13. I. Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlar.

II. Başlangıç ve bitiş noktası Çanakkale ile sınırlarında yer alır.

III. Gelibolu yarımadası ile Kapıdağ yarımadası arasında yer alır.

1915 Çanakkale Köprüsü ile ilgili yukarıda verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

14. Aşağıda verilen limanlardan hangisinin demir yolu bağlantısı yoktur?

A) İskenderun B) Bandırma
C) Samsun D) Sinop
E) Zonguldak

9. Haritada gösterilen limanlardan İstanbul limanı hinterlandı en geniş olan Türkiye'nin en büyük limanıdır. Mersin Limanı ise İstanbul Limanı'ndan sonra ikinci sıradadır. Yine İzmir Limanı ve İskenderun Limanı'nın hinterlandları sahip oldukları ulaşım ağları ve sanayi tesislerinin etkisiyle geniştir. Haritada gösterilen limanlardan hinterlandı en dar olan liman ulaşım ağı gelişmemiş ve sanayi tesislerinden uzak olan Sinop Limanı'dır.

B

10. İnsuyu Mağarası Burdur Antalya karayolu üzerinde Burdur'a 13 km uzaklıktaki Çatagil Köyü'nde yer alır. 1965'te turizme açılan bu mağara Türkiye'nin turizme açılan ilk mağarasıdır.

B

11. Parçada özellikleri anlatılan köprü bir çok türküye de konu alan Kömürhan köprüsüdür.

C

12. Ulaşım olanaklarının gelişmesi ve tanıtım arttırılması ülke içi ticarette hareketliliği arttırır.

Ancak sanayi kuruluşlarının ülke geneline düzenli dağılması durumunda iller arası ticaret hareketliliği azalır.

C

13. 1915 Çanakkeli Köprüsü;

- Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlar.
- Çanakkale ili sınırları içerisinde yer alır.
- Gelibolu yarımadası ile Kapıdağ yarımadası arasında değil Gelibolu ile Biga yarımadası arasında yer alır.

B

14. Sinop dağlık ve engebeli bir arazi yapısına sahip olduğu için ademiryolu ulaşımının olmadığı bir alandırk.

D

YARGI YAYINEVİ

1. **Aşağıda verilen şehirlerin hangisinde UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan kültürel varlık bulunmaz?**

A) Karabük B) Kars C) Aydın
D) Trabzon E) Bursa

2. **Aşağıda verilen yaylalardan hangisi Doğu Karadeniz'de yer almaz?**

A) Kafkasör B) Tekir C) Ayder
D) Çamlıhemşin E) Anzer

3. **Türkiye'de turizm faaliyetlerinin çeşitli olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha azdır?**

A) Yeryüzü şekilleri
B) Tahiri ve kültürel miras
C) Bitki örtüsü
D) Lilolojik yapı
E) İklim koşulları

4. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin boğaz köprüsü olarak nitelendirilen ve Atatürk Barajı üzerine inşa edilen köprüdür.

Parçada özellikleri verilen köprü hangisidir?

A) Beğendik B) Ağın C) Osmangazi
D) Nissibi E) Kömürhan

5. **Türkiye'nin en fazla ticaret yaptığı komşusu ülke aşağıdakilerden hangisidir?**

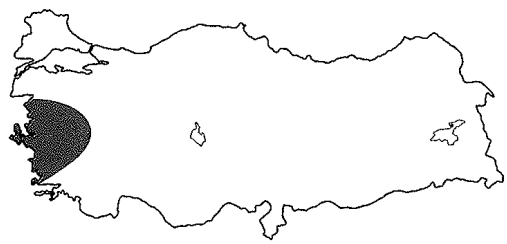
A) Suriye B) Almanya C) Rusya
D) Irak E) Bulgaristan

6. **Aşağıda verilen turizm alanlarından hangisinde farklı bir turizm faaliyeti gelişme göstermiştir?**

A) Safranbolu B) Gönen C) Sandıklı
D) Kozaklı E) Gediz

7. **İklim koşulları gözönüne alındığında aşağıda verilen şehirlerin hangileri arasında tarım ürünleri ticareti fazla gelişme göstermez?**

A) Uşak - İzmir B) Antalya - Burdur
C) Trabzon - Gümüşhane D) Karaman - Mersin
E) Kastamonu - Sinop

8.

Haritada taranarak gösterilen alanda aşağıdaki turizm faaliyetlerinden hangisi gelişme gösteremiştir?

A) Termal turizm B) Plaj turizmi
C) İnanç turizmi D) Tarih-kültür turizmi
E) Kış turizmi

YARGI YAYINEVİ

1. Karabük → Safranbolu evleri

Kars → Ani Harabeleri

Aydın → Afrodisias

Bursa → Cumalıkızık

UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alırlar. Trabzon'da UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde herhangi bir alan yer almaz.

D

2. Kafkasör → Artvin

Ayder → Rize

Anzer → Rize

Çamlıhemşin → Rize

Tekir yaylası Akdeniz bölgesinde Adana ilinde yer alır.

B

3. Türkiye'de bitki çeşitliliği oldukça fazla olsa da turizmin gelişmesine ve çeşitlenmesine etkisi oldukça azdır.

C

4. Atatürk Barajı üzerinde yer alan ve Adıyaman ile Şanlıurfa'ya birbirine bağlayan köprü Nissibi Köprüsü'dür.

D

5. Türkiye'nin uzun yıllardır en fazla ticaret yaptığı komşusu Irak'tır.

D

6. Gönen, Sandıklı, Kozaklı ve Gediz'de termal turizm gelişmiş iken Safranbolu'da kültür, tarih turizmi gelişme göstermiştir.

A

7. Aynı iklim tipi görülen şehirlerde aynı tarım ürünleri yetiştirilmesinden dolayı tarım ürünleri ticareti çok gelişme gösteremez. Kastamonu ve Sinop'ta Karadeniz iklimi görüldüğü için tarım ürünleri ticareti gelişme gösteremez.

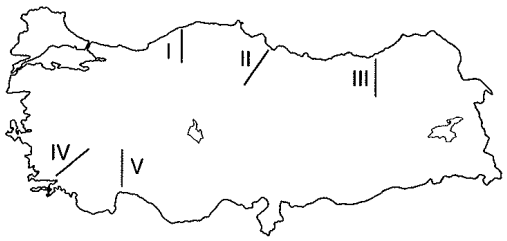
E

8. Kıyı Ege'de yüksek dağlık alanların bulunmaması ve karın yerde kalma süresinin az olmasından dolayı kış türüzmi gelişme gösterememiştir.

E

YARGI YAYINEVİ

9.

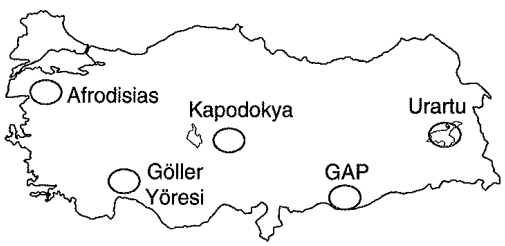
Haritada numaralandırılarak verilen doğrultuların hangisinde aynı nitelikte ve uzunlukta yapılan kara yolu yol yapım maliyeti daha düşüktür?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. **Aşağıdakilerden hangisi 2023 Turizm Statejisi kapsamında belirlenen turizm gelişim koridorlarından biri değildir?**

A) Kış Koridoru
B) İpek Yolu Koridoru
C) Zeytin Koridoru
D) İnanç Koridoru
E) Plaj Koridoru

11. Haritada 2023 Turizm Stratejisi kapsamında belirlenen bazı tematik bölgeler gösterilmiştir.

Buna göre haritada hangi tematik bölgenin yeri yanlış gösterilmiştir?

A) Aphrodisias B) Göller yöresi
C) GAP D) Urartu
E) Kapadokya

12. **2023 Turizm Stratejisi kapsamında belirlenen Frigya tematik bölgesinde**

I. Afyonkarahisar
II. Kütahya
III. Eskişehir

ilerinden hangileri yer alır?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

13. **Aşağıdakilerden hangisi 2023 Turizm Stratejisinin hedefleri arasında yer almaz?**

A) Turizmde marka kentler yaratmak
B) Turizm faaliyetlerini yıl boyuna yaymak
C) alternatif turizm faaliyetlerini geliştirmek
D) Plaj turizmi için tüm kıyılarda yapılaşmaya izin vermek
E) Yöresel mimariden faydalanarak sıradışı konaklama faaliyetlerini geliştirmek

14. **Van ve Bitlis illeri 2023 Turizm Stratejisi kapsamında belirlenen hangi tematik bölge içerisinde yer almaktadırlar?**

A) Hitit B) GAP C) Urartu
D) Söğüt E) Troya

YARGI YAYINEVİ

9. II numaralı yer Orta Karadeniz'dir. Verilen diğer alanlara göre Orta Karadeniz'de yükseltinin az olmasından dolayı yol yapım maliyeti daha düşüktür.

B

10. 2023 Turizm Stratijisi kapsamında 7 adet turizm gelişim koridoru belirlenmiştir.

- Yayla Koridoru
- İpek Yolu Koridoru
- Batı Karadeniz Kıyı Koridoru
- Kış Koridoru
- İnanç Koridoru
- Zeytin Koridoru
- Trakya Kültür Koridoru

E

11. Aphrodisia tematik bölgesi Balıkesir-Çanakkale çevresini değil Denizli-Aydın çevresini kapsar.

A

12. Frigya tematik bölgesinde Afyonkarahisar, Eskişehir, Kütahya, Uşak illeri yer alır.

E

13. Tüm kıyılarda yapılaşmaya izin vermek kıyı ekosisteminin zarar görmesine neden olacağından Turizm Stratejisi kapsamında böyle bir hedef yer almaz.

D

14. Van ve Bitlis Urartu tematik bölgesi içerisinde yer alır.

C

YARGI YAYINEVİ

1. **Güneydoğu Anadolu Bölgesinde GAP'la birlikte;**

I. tarım alanları,
II. nadas alanları,
III. tarımsal nüfus yoğunluğu,
IV. doğa koşullarına bağımlılık

özelliklerinden hangilerinde azalma yaşandığı söylenemez?

A) Yalnız I B) Yalnız IV
C) I ve II D) II ve III
E) III ve IV

2. **Aşağıda verilen kentlerden hangisi Konya Ovası Projesi kapsamında yer almaz?**

A) Yozgat B) Kırşehir
C) Kırıkkale D) Çankırı
E) Aksaray

3. **Türkiye'de Elâzığ, Kütahya, Zonguldak illerinin koyu olarak taranarak gösterildiği bir haritanın başlığı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?**

A) Yağışlı Bölgeler
B) Maden Bölgeleri
C) Tarım Bölgeleri
D) Turizm Bölgeleri
E) Dağlık Bölgeler

4. Genel olarak uluslararası ticareti geliştirmek, üretimi ve ihracatı arttırmak, ülkeye teknoloji girişini hızlandırmak adına kurulmuş, ticari, mali ve iktisadi alanlara serbest bölge denir.

Buna göre aşağıda verilen kentlerden hangisi Türkiye'deki serbest bölgeler arasında yer almaz?

A) Mardin B) Trabzon
C) Gaziantep D) Kayseri
E) Sakarya

5. Türkiye'de 1950'li yıllardan itibaren uygulanan ekonomi politikalarının bir sonucu olarak potansiyel büyüme alanları belirlenmiş ve gelişme göstermeyen alanlar için daha sonraki dönemlerde bölgesel kalkınma projeleri planlanmış ve bunların bir kısmı uygulamaya konulmuştur.

Buna göre Türkiye'de ilk planlanan ve uygulamaya konulan bölgesel kalkınma projesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) DOKAP B) GAP C) KOP
D) DAP E) YHGP

6. **Aşağıdaki illerden hangisi hem DOKAP** (Doğu Karadeniz Projesi) **hem de YHGP** (Yeşilırmak Havzası Geliştirme Projesi) **içerisinde yer almaktadır?**

A) Gümüşhane B) Bayburt
C) Artvin D) Ardahan
E) Samsun

7. **Aşağıdaki illerden hangisi DOKAP** (Doğu Karadeniz Projesi) **kapsamı içinde değildir?**

A) Trabzon
B) Gümüşhane
C) Ardahan
D) Ordu
E) Samsun

8.

Haritada bazı alanlar taranarak gösterilmiştir.

Bölge sınıflandırmasında kullanılan ölçütler dikkate alındığında bu yerler aşağıdaki bölgelerden hangisi içinde yer alır?

A) Sanayi B) Turizm
C) Dağlık arazi D) Orman
E) Karasal iklim

YARGI YAYINEVİ

1. GAP'la birlikte Güneydoğu Anadolu'da;
   - sulama nedeniyle nadas alanları
   - makine kullanımı nedeniyle tarımsal nüfus yoğunluğu
   - modern tarım yöntemleri sayesinde ise doğa koşullarına bağımlılık

   azalmıştır. Ancak modern tarım yöntemlerinin kullanılması bu bölgede yeni tarım alanlarının açılmasını sağlar ve bu da tarım alanlarını artırır.

   A

2. Konya Ovası Projesi'nde ilk olarak 4 il bulunmaktaydı. Bu iller Konya, Karaman, Niğde ve Aksaray'dı. Ancak 2016 yılında bu illere önce Yozgat ve Nevşehir, daha sonra ise Kırşehir ve Kırıkkale eklenmiş ve toplam bu projede yer alan kent sayısı 8'e yükseltilmiştir.

   D

3. Verilen üç kent de Türkiye'de önemli yeraltı kaynaklarının çıkarıldığı halkın temel geçim kaynağının bu yeraltı kaynakları ve buna bağlı işletmeler olduğu kentlerdir.

   B

4. Türkiye'de 15 ilde serbest bölgeler kurulmuştur.
   - Tekirdağ, İstanbul, Kocaeli ve Bursa (Marmara Bölgesi'nde)
   - İzmir ve Denizli (Ege'de)
   - Antalya, Mersin ve Adana (Akdeniz'de)
   - Gaziantep ve Mardin (Güneydoğu Anadolu'da)
   - Kayseri (İç Anadolu'da)
   - Samsun, Trabzon ve Rize (Karadeniz'de)

   Doğu Anadolu Bölgesi'nde serbest bölge bulunmaz. Ankara, Konya, Sakarya, Eskişehir gibi iller büyük iller olmasına karşın yine bu illerde serbest bölge yoktur.

   E

5. Türkiye'de ilk planlanan ve uygulamaya konulan bölgesel kalkınma projesi GAP'tır. 1960'larda Fırat ve Dicle nehirleri için enerji potansiyeli araştırmaları yapılmış, 1989 yılında GAP mastır planı ortaya konulup uygulamaya başlanılmıştır. Diğer projeler hâlen planlama aşamasındadır.

   B

6. DOKAP (Doğu Karadeniz Projesi) Doğu Karadeniz illeri dışında Ordu ve Samsun, Çorum ve Tokat'ı kapsar. YHGP ise Tokat, Çorum, Amasya ve Samsun illerini kapsar. Her iki projede birden bulunan il Samsun'dur.

   E

7. Ardahan Doğu Anadolu Bölgesi içerisinde yer aldığı için DAP'a dâhildir.

   C

8. Haritada taralı alanlar şunlardır:
   - Çatalca Kocaeli Platosu
   - Gediz Havzası
   - Yukarı Sakarya
   - Çukurova

   Bu alanlar Türkiye'de sanayinin toplandığı başlıca alanlardır.

   A

YARGI YAYINEVİ

9. **Aşağıda verilen illerden hangisi Türkiye'de kalkınmada birinci derecede öncelikli yöreler arasında gösterilemez?**

A) Diyarbakır
B) Karaman
C) Sivas
D) Zonguldak
E) Adana

10. Organize sanayi bölgeleri ilk defa 19. yüzyılın sonlarında İngiltere'de ortaya çıkmıştır. Türkiye'ye gelişi ise 1962 yılıdır.

Türkiye'de ilk organize sanayi bölgesi hangi ilde kurulmuştur?

A) İzmir B) Kocaeli
C) Mersin D) Bursa
E) Adana

11. Doğu Anadolu Projesi, Doğu Anadolu bölgesindeki illerin geliştirilebilmesi amacıyla oluşturulmuş bölgesel bir projedir.

Aşağıda verilen illerden hangisi bu proje kapsamında yer almaz?

A) Muş B) Erzurum C) Ağrı
D) Sivas E) Şırnak

12. I. İşsizliği azaltmak
II. Sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak
III. Sulanabilir tarım alanlarının oranını arttırmak

Yukarıda verilenlerden hangileri bölgesel kalkınma projelerinin ortak hedefleri arasında yer alır?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

13. I. Samsun
II. Ordu
III. Giresun
IV. Çorum

Yukarıda verilen şehirlerin hangileri hem Yeşilırmak Havzası Gelişim Projesi (YHGP) hem de Doğu Karadeniz Projesinin (DOKAP) uygulama alanı içinde yer almaktadır?

A) I ve II B) I ve II C) III ve IV
D) I ve IV E) II ve IV

14. **Güneydoğu Anadolu Projesiyle güneydoğuda aşağıdaki gelişmelerden hangisi yaşanmamıştır?**

A) Kentleşme artmıştır.
B) Tarımsal verim ve çeşitlilik artmıştır.
C) Eğitim ve sağlık hizmetlerine erişilebilirlik artmıştır.
D) Tarıma dayalı sanayi gelişmeye başlamıştır.
E) Entansif tarım yöntemi terk edilmiştir.

YARGI YAYINEVİ

9. Türkiye'de ekonomik anlamda daha az gelişmiş 50 kent kalkınmada birinci derecede öncelikli yöreler başlığı altında toplanmış ve bu yörelerde sanayinin geliştirilebilmesi için çeşitli teşvikler açıklanmıştır. Adana sanayileşme anlamında gelişmiş kentlerimizden biridir. Bu nedenle Adana bu listede yer almamaktadır. Bu listede daha çok Doğu Anadolu, Karadeniz, Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu kentleri bulunur. Akdeniz'de yer alan tek il Kahramanmaraş ve Marmara'da yer alan tek kent Çanakkale iken Ege Bölgesi'nin herhangi bir ili bu listede yer almaz.

E

10. Türkiye'nin ilk organize sanayi bölgesi 1962 yılında Bursa'da kurulmuştur.

D

11. DAP, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan Sivas ilini kapsar. ancak Şırnak ili DAP kapsamında değil GAP kapsamında yer alır.

E

12. Mevcut ekonomik potansiyelleri en iyi şekilde değerlendirmek, sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak, işsizliği azaltmak, göçü engellemek kalkınma projelerinin ortak hedefleridir.

B

13. Çorum, Amasya, Samsun, Tokat hem YHGP hem DOKAP kapsmında yer alırlar.

D

14. GAP'la birlikte entansif yani modern tarım yöntemi değil ekstansif (ilkel) tarım yöntemi terk edilmeye başlanmıştır.

E

YARGI YAYINEVİ

1. **Yeşil Yol Projesi aşağıda verilen bölgesel kalkınma projelerinin hangisinin kapsamında yer almaktadır?**

A) Doğu Anadolu Projesi (DAP)
B) Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP)
C) Zonguldak - Bartın - Karabük Projesi (Z-B-K)
D) Yeşilırmak Havzası Gelişip Projesi (YHGP)
E) Konya Ovası Projesi (KOP)

2.

Coğrafi özellikleri dikkate alındığında haritada taranarak gösterilen alanlar aşağıda verilen hangi bölge kapsamında yer alır?

A) Dağlık Bölge B) Karstik Bölge
C) Ovalık Bölge D) Turizm Bölgesi
F) Sanayi Bölgesi

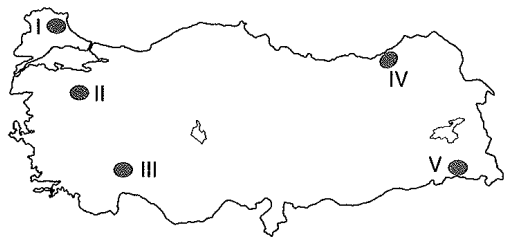
3. **Aşağıda verilen şehirlerden hangisi iklim tipine göre oluşturulacak bölgeler kapsamında farklı bir bölgede yer alır?**

A) Burdur B) Muğla C) Çanakkale
D) Antalya E) Hatay

4. I. Kapadokya
II. Pamukkale
III. Göbeklitepe

Yukarıda verilenlerden hangileri Türkiye'nin karma (doğal-kültürel) turizm bölgeleri arasında yer alır?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

5.

Yukarıda numaralandırılarak verilen alanlardan hangisi ekonomik olarak gelişmiş bölge kapsamında yer alır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından Avrupa Birliği Bölgesel İstatistik Sistemi'ne uygun şekilde üç düzeyden oluşan istatistiki bölge birimleri oluşturulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırılması (İBBS) Düzey 1 bölgeleri arasında yer almaz?

A) Ege B) İstanbul
C) Doğu Karadeniz D) Orta Anadolu
E) İzmir

7. **Aşağıdakilerden hangisi İstatistiki Bölge Sınıflandırma Sistemi (İBBS) I. düzeyde yer alan Batı Marmara bölgesi içerisinde yer almaz?**

A) Edirne B) Kırklareli C) Bursa
D) Çanakkale E) Tekirdağ

YARGI YAYINEVİ

1. Yeşil Yol Projesi (DOKAP) kapsamında Samsun'dan Artvin'e kadar yaylaları birbirine bağlayacak olan projedir.

B

2. Haritada taranarak gösterilen alanlar Bafra Ovası, Konya Ovası, Büyük Menderes Ovası ve Ceylanpınarı Ovası'dır.

C

3. Muğla, Çanakkale, Antalya ve Hatay'da Akdeniz iklimi görülürken Burdur'da karasal iklim görülür.

A

4. Kapadokya ve Pamukkale karma turizm alanı iken Göbeklitepe kültür turizm alanıdır.

B

5. I. Kırklareli
III. Burdur
IV. Rize
V. Şırnak

ekonomik olarak geri kalmış alanlar iken II numarada yer alan Bursa gelişmiş bir ekonomiye sahiptir.

B

6. İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) 12 tane Düzey 1 bölgeden oluşmaktadır. Bunlar;

- Kuzeydoğu Anadolu
- Ortadoğu Anadolu
- Güneydoğu Anadolu
- İstanbul
- Batı Marmara
- Ege
- Doğu Marmara
- Batı Anadolu
- Akdeniz
- Orta Anadolu
- Batı Karadeniz
- Doğu Karadeniz

E

7. Batı Marmara Bölgesi içerisinde:

Tekirdağ

Edirne

Kırklareli

Çanakkale

Balıkesir

illeri yer alır.

C

YARGI YAYINEVİ

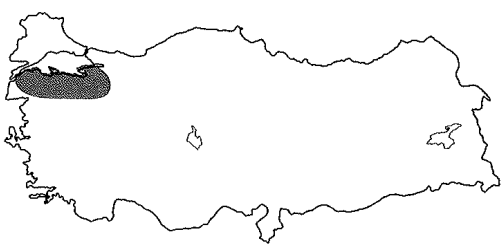
8. I. Şanlıurfa
II. Artvin
III. Erzurum
IV. Eskişehir

Yukarıda verilen şehirlerin hangileri Türkiye'nin şekerpancarı üretim bölgeleri içerisinde yer almaz?

A) I ve II B) III ve IV C) II ve III
D) I ve III E) II ve IV

9. **Kırşehir aşağıda verilen bölgesel kalkınma projelerinin hangisinin kapsamında yer alır?**

A) Konya Ovası Projesi (KOP)
B) Yeşilırmak Havzası Gelişim Projesi (YHGP)
C) Doğu Anadolu Projesi (DAP)
D) Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP)
E) Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP)

10.

Haritadaki taralı alanda aşağıdaki maden bölgelerinden hangisi yer almaz?

A) Bor B) Linyit C) Volfram
D) Zımpara taşı E) Mermer

YARGI YAYINEVİ

11. I. Nüfus
II. Ekonomi
III. Sosyal ve kültürel yapı

Türkiye'de İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırma Sistemi'nin oluşturulmasında yukarıda verilenlerden hangileri dikkate alınmıştır?

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

12. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin fazla yağış alan bölgeleri arasında yer almaz?**

A) Küre Dağları
B) Amanos Dağları
C) Hakkari Çevresi
D) Çoruh - Kelkit oluğu
E) Menteşe Yöresi

13. • Dağlık Bölge
• Yaz mevsimi yağışlı iklim bölgesi
• Kıyı bölgesi

Aşağıda verilen şehirlerden hangisi verilen tüm bölgelerin kapsamı içerisinde yer alır?

A) Kars B) Edirne C) Artvin
D) Malatya E) Adana

14. **Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki termal turizm bölgeleri arasında yer almaz?**

A) Gönen B) Sandıklı C) İnebolu
D) Gediz E) Kozaklı

8. Şanlıurfa'da şiddetli kuraklıktan Artvin'de ise aşırı yağışdan dolayı şeker pancarı tarımı yapılmaz.

A B C D E

9. Kırşehir ili Konya, Karaman, Niğde, Aksaray, Nevşehir, Yozgat, Kırıkkale illeriyle birlikte KOP kapsamında yer alır.

A B C D E

10. Haritada taranarak gösterilen alan Güney Marmara'dır. Güney Marmara'da Çanakkale Çan ve Bursa Orhaneli'nde linyit, Bursa Uludağ'da volfram, Balıkesir'de mermer, Bursa Mustafa Kemal Paşa ve Balıkesir Bigadiç çevreside bor madenleri yer alır.

A B C D E

11. İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması'nın oluşturulmasında
- Nüfus büyüklüğü
- Sosyal-kültürel yapı
- Ekonomik gelişmişlik dikkate alınmıştır.

A B C D E

12. Çoruh-Kelkit oluğu çukurda kaldığı için Türkiye'nin en az yağış alan bölgeleri arasında yer alır.

A B C D E

13. Öncüllerle verilen tüm bölgeleri kapsayan il Artvin'dir.

A B C D E

14. Gönen (Balıkesir), Sandıklı (Afyon), Gediz (Kütahya), Kozaklı (Nevşehir) Türkiye'nin en önemli termal turizm merkezleridir.

A B C D E

YARGI YAYINEVİ

1. Türkiye 36°-42° Kuzey paralelleri ile 26°-45° Doğu meridyenleri arasında yer alır.

Sadece verilen bilgiler düşünüldüğünde Türkiye için;

I. Gölge boylarının uzamaya başladığı tarih 21 Haziran'dır.

II. Kutup Yıldızı Türkiye'nin tamamından görülebilmektedir.

III. Yerel saati başlangıç meridyeninin saatine göre daha ileridir.

verilen bilgilerden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II

D) II ve III E) I, II ve III

2. **Aşağıda veriler olaylardan hangisi diğerlerinden farklı bir jeolojik zamanda oluşmuştur?**

A) İstanbul ve Çanakkale boğazları oluştu

B) İnsan ortaya çıktı

C) Dört büyük buzul çağı yaşandı

D) Temel araziler (masit) oluştu.

E) Ege Deniz'i oluştu

3. Türkiye haritasında bazı dağların yerleri işaretlenerek gösterilmiştir.

Dağların yükselti ortalamaları göz önünde bulundurulduğunda verilen dağlardan hangilerinde güncel buzulların varlığından söz edilebilir?

A) Sultan ve Munzur

B) Kaz, Sündiken ve Cilo

C) Munzur ve Cilo

D) Sündiken, Sultan

E) Munzur, Cilo ve Sultan

4. **Aşağıda verilen göllerden hangisinin oluşumunda iç kuvvetlerin etkisinden söz edilemez?**

A) Terkos B) Çıldır

C) Meke Tuzlası D) Hazar

E) Eğirdir

5. Sivas ile Erzincan arasında araştırma yapan bir grup gözlemci bölgede çok sayıda göl ve mağara tespit etmiştir.

Bu bölgede çok sayıda göl ve mağaranın bulunması bölgenin hangi özelliğiyle açıklanabilir?

A) Buzul aşındırmasının yaygın olması

B) Kalın jips tabakalarında meydana gelen erimeler

C) Akarsu erozyonunun şiddetli olması

D) Fiziksel çözünmenin şiddetli olması

E) Bölgenin genç bir tektonik arazi olması

6. **Coğrafya dersinde Akdeniz İkliminin özelliklerini anlatan Furkan;**

I. Bağıl nem oranının en az olduğu mevsim kıştır.

II. Yamaç yağışlarının en fazla oluştuğu iklimdir.

III. Bölgede en yaygın olarak görülen ağaç türü şimşir ağacıdır demiştir.

Buna göre Furkan'ın verdiği bilgilerden hangileri yanlıştır?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

YARGI YAYINEVİ

1. Türkiye 36°-42° Kuzey paralellerinde yer aldığı için;

   - Gölge boylarının uzamaya başladığı tarih 21 Haziran'dır.
   - Türkiye'nin tamamında Kutup Yıldızı görülebilmektedir.

   Türkiye 26-45 Doğu meridyenlerinde yer aldığı için;

   - Yerel saati başlangıç meridyenlerinin yerel saatine göre daha ileridir.

E

2. 4. jeolojik dönemde Anadolu epirojenezle toptan yükseldi ve Egeid karası çökerek Ege Deniz'i oluştu, İstanbul ve Çanakkale Boğazları oluştu. Dört büyük buzul çağı yaşandı, insan ortaya çıktı.

   Ancak temel araziler 4. jeolojik zamanda değil I. jeolojik zamanda oluşmuştur.

D

3. Türkiye'de güncel buzullar 3000 metre üzerindeki alanlarda görülebilmektedir. Verilen dağlardan Sündiken ve Kaz 2000 metreden daha alçak, Sultan Dağları ise 2300 metre civarında yükseltiye sahip dağlar olduğundan bu üç dağda güncel buzul görülmez.

   Ancak cila 4135 metrelik yükseltiyle en yüksek kıvrım dağıdır. Yine Munzur Dağı'da 3300 metre yükseltiye sahiptir. Bu nedenle bu iki dağda güncel buzullar görülür.

C

4. İç kuvvetler göl oluşumu üzerinde tektonik yada volkanik olaylarla etkili olmaktadır.

   Verilen göllerden Hazar ve Eğirdir Göllerinde tektonizma, Çıldır ve Meke Tuzlaında ise volkanizma etkili olmuştur.

   Ancak Terkos Gölü İstanbul'un kuzey kıyılarında dalga biriktirmesi ile oluşmuş bir kıyı set gölüdür.

A

5. Sivas ile Erzincan arasında eski bir göl tabanından kalma malın bir jips tabakası oluşmuştur. Jips kolay eriyebilen geçirimli bir kayaç olduğu için bu alanda bu erimelere bağlı olarak çok sayıda göl ve mağara oluşmuştur.

B

6. Akdeniz ikliminde bağıl nem oranının en az değil en fazla olduğu mevsim kıştır.

   - Yamaç yağışları en fazla Akdeniz ikliminde değil Karadeniz iklimindedir.
   - Şimşir ağacı Karadeniz ikliminde yaygın olan geniş yapraklı bir ağaç türüdür.

E

YARGI YAYINEVİ

7. **Basınç sadece sıcaklığa bağlı olsaydı ocak ayında aşağıda verilen kentlerden hangisinde basıncın daha az olacağı söylenebilirdi?**

A) İzmir B) Antalya C) Erzurum

D) Şanlıurfa E) Rize

8. Türkiye'de 1963 yılı öncesinde nüfus arttırıcı politikalar uygulanmıştır.

Bu dönemde nüfus arttırıcı politikalar uygulanmasında;

I. İş gücü ihtiyacının fazla olması
II. Doğum oranlarının az olması
III. Hızlı bir kalkınma sürecine girilmek istenmesi

hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve III

9. Aşağıda Türkiye'de kurulan bazı eski yerleşim alanları ve bu alanların kurulduğu iller eşleştirilmiştir.

Bu eşleşmelerden hangisi yanlıştır?

A) Alişar - Yozgat
B) Çayönü - Diyarbakır
C) Alacahöyük - Konya
D) Efes - İzmir
E) Ani - Kars

YARGI YAYINEVİ

10. **Aşağıdakilerden hangisi kırdan kente göçün itici nedenleri arasında gösterilemez?**

A) Toprakların miras yoluyla bölünmesi
B) Kırsal alanda alt yapı hizmetlerinin yetersiz oluşu
C) Güvenlik sorunları
D) Konut yetersizliği
E) Sosyal çatışmalar

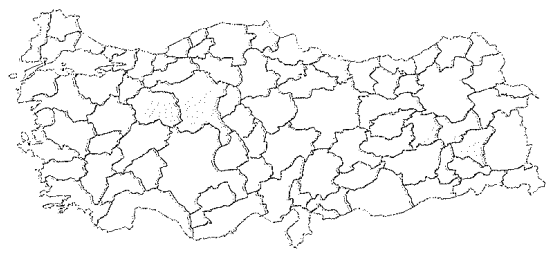
11. **Türkiye üzüm üretimiyle ilgili olarak;**

I. Yetişme alanı en geniş olan tarım ürünüdür.
II. Kuru üzüm ihraç edilir.
III. En fazla yetiştirildiği il Manisa'dır.
IV. Güneydoğu Anadolu'da aşırı kuraklık nedeniyle tarımı yapılmaz.

Verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve III

D) II ve III E) I, II ve IV

12.

Türkiye'de başlıca yetiştirebilme alanları işaretlenerek gösterilen hayvan türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Manda
B) Arıcılık
C) İpek böcekciliği
D) Tiftik keçisi
E) Koyun

7. Basınç ile sıcaklık ters orantılıdır. Sıcaklığın fazla olduğu alanlarda basınç az, sıcaklığın az olduğu alanlarda ise basınç fazladır.

Ocak ayında verilen kentlerden Antalya'da sıcaklık daha fazladır. Bu nedenle Antalya'da basınç daha az olur.

B

8. Cumhuriyetin ilk yıllarında savaş nedeniyle genç nüfus miktarı omdukça azdır. Bu nedenle;

- İş gücü ihtiyacının fazla olması
- Ülkenin hızlı bir kalkınma sürecine girilmek istenmesi gibi nedenlerle nüfus arttırıcı politikalar izlenmiştir.

Ancak bu dönemde doğum oranları az değildir.

C

9. Verilen eşleşmelerden;

- Yozgat - Alişar
- Çayönü - Diyarbakır
- Efes - İzmir
- Ani- Kars doğrudur.

Ancak Alacahöyük Konya'da değil Çorum'da yer alır.

C

10. Kırsal bölgelerde yaşanan

- Toprakların miras yoluyla bölünmesi
- Alt yapı hizmetlerinin yetersiz oluşu
- İş gücü karşılığının düşük olması
- Güvenlik sorunları
- Sosyal çatışmalar
- Makineleşme gibi durumlar
- İnsanların kırsal alandan kente göç etmesine neden olan itici faktörlerdir.

Ancak kırsal bölgelerde konut sıkıntısı yaşanmaz. Daha çok aynı eve eklemeler yapıldığından kırsal bölgelerde konut sıkıntısı olmaz.

D

11. Türkiye'de üzüm ile ilgili;

- Yetişme alanı en geniş tarım ürünüdür. (I)
- Kuru üzüm ihraç edilir. (II)
- En fazla Manisa ilinde yetiştirilir. (III)

verilen bilgiler doğrudur.

Ancak Güneydoğu Anadolu'da üzüm yetiştiriciliği oldukça yaygındır.

B

12. Haritada işaretli başlıca alanlar Samsun, Tokat, Çorum ileri, Afyon ve Van çevreleridir.

Bu alanlar Türkiye'de en fazla Manda'nın yetiştirildiği bölgeleri gösterir.

A

YARGI YAYINEVİ

13. Başlıca çıkarım alanları Antalya Akseki ve Konya Seydişehir'dir. Türkiye'de sadee Seydişehir'de işlenir. Hafif bir malzeme olduğu için araçların yapımında ve inşaat sanayisinde yoğun olarak kullanılmaktadır.

Parçada söz edilen yeraltı kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bakır B) Krom C) Demir

D) Barit E) Boksit

14. **Aşağıda verilen sanayi kuruluşlarından hangisi gerekli hammaddesini kurulu bulunduğu alandan karşılamaz?**

A) Giresun Aksu Kağıt Fabrikası
B) Sivas Divriği Demirçelik Fabrikası
C) Konya Şeker Fabrikası
D) Aliağa Petro-Kimya Fabrikası
E) Mersin Cam Fabrikası

15. **Türkiye Otomobil Girişim Gurubu (TOGG) markasıyla üretilecek olan ilk yerli ve millî otomobilimizin fabrikası aşağıda verilen kentlerin hangisine kurulacak?**

A) Adapazarı B) Gölcük C) Gemlik

D) Polatlı E) Çorlu

16. 2012 yılında hizmete açılan Zafer Hava Alanı birden fazla ile hizmet sunduğu için bölgesel bir hava alanı olma özelliğini taşır. Bu hava alanının hizmet ettiği başlıca iller arasında;

I. Denizli
II. Uşak
III. Kütahya
IV. Muğla

hangilerinin yer aldığı söylenemez?

A) Yalnız II B) I ve III C) I ve IV

D) II ve IV E) II, III ve IV

17. **2021 yılında Türkiye ithalatında ilk sırada yer alan ülke aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Rusya B) Çin C) Almanya

D) ABD E) İngiltere

18. Cittoslow 1999 yılında İtalya'da kurulmuş uluslararası bir belediyeler birliğidir. Yavaş şehir olarak Türkçeleştirdiğimiz bu kentler tarihi dokularını yitirmemiş yerel dokunun korunduğu, nüfusun 50.000 kişinin altında olduğu olanlardır.

Buna göre Türkiye'de 2021 yılı itibariyle en son yavaş şehir ilan edilen kentimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ordu - Perşembe
B) Artvin - Şavşat
C) Sinop - Gerze
D) Erzincan - Kemaliye
E) Muğla - Akyaka

YARGI YAYINEVİ

13. Parçada özellikleri anlatılan yeraltı kaynağı boksittir.

E

14. • Giresun Aksu Kağıt Fabrikası hammaddesi olan ormana
• Sivas Divrği Demir - Çelik ham maddesi olan demire
• Konya Şeker Fabrikası hammaddesi olan şeker pancarına
• Mersin Cam Fabrikası ise hammaddesi olan kuma yakın kurulmuştur.

Ancak İzmir Aliağa çevresinde petrol çıkarılmaz. Bu alanda kurulan petro-kimya sanayisinin hammaddesi bu bölgeye dışarıdan gelir.

D

15. Türkiye'nin ilk yerli ve milli elektrik arabası olan TOGG, Bursa-Gemlik ilçesinde 18 Temmuz 2020'de kurulmaya başlanan fabrikada üretilecektir.

C

16. 2012 yılında Kütahya il sınırlarında hizmete açılıp, Zafer Hava Alanı; Kütahya, Afyon ve Uşak illerine hizmet sunmaktadır.

C

17. 2021 yılı ithalat rakamlarına bakıldığında ilk sıraya tekrar Çin'in yükseldiğini görürüz. Çin'i sırasıyla Rusya ve Almanya izlemektedir.

B

18. Türkiye'de en son Cittoslow birliğine katılan kent Erzincan Kemaliye olmuştur.

D

YARGI YAYINEVİ